

რა აღიარა ნინო ბურჯანაძემ? **5**

არნო ხიდირბეგიშვილი: **6**
ქართველ ხალხს არ უნდა ნატოში, მას რუსეთთან მეგობრობა სურს!
 ჩვენ უნდა დაგვბრუნოთ აფხაზეთსა და ოსებს მათი მშობლიური საქართველო - მაშინ ისინი დაგვბრუნებენ აფხაზეთსა და სამაჩაბლოს

12 **ბავშვს ორივე ფენი გადაუგვრინს და ინვალიდის ეტლი ჩასვას, რათა დედას მათსოვრობისას თანაბრობა გამოეწვია**

2 **უესაქლოა, ახლა, როდესაც ამ სტრიქონებს კითხულობთ, ზენარში გასვული მარტოსული ადამიანი ბოლთას სხემს ავლავრის რეზიდენციის უკანა რილ დარეფნებუი და ტრაგიკული ხით ნარმომქვავს**
უეს, ვანო?

შსიქმომოგვრავი //
ნოდარდილის გადასვლა ოპოზიციანი შექენილი
14 **ქონების დაქარგვის უიუით არის გამონვეული**

SOS! //
ქასკუი ოცამდა სოფელს სანმელი და სარწყავი
16 **წყლის გარეუე ტოვეგენ!**

რისტვის ჩაიყვანას ვანო ვაშინგბონუი და ვისი უნდა ეუინოდას მიხეილ სანკაშვილს

აუგ-ს მხდალოა, რომ საქართველო გადააქციოს რუსეთთან დაპირისპირებულ და მეომარ ქვეყნად, სრული უგუნერებაა **17**

რა მეთოდებით წვრთნიან პოლიციელებს და რას ნიშნავს ლოგო-ნევიროზი **18**

13 **ქალიან ლამაზი ცოლ-შვილი მყავდა და ჩემს ქვას ყოველთვის უურდა ჩემი**

ფრთხილად, მამათმავლები მოვიდნენ! **10-11**

მინდა, რომ ჩემთან იყო!
 ბიჭები, კუნძული და სრული თავისუფლება

ლიბერალური დემოკრატია ჩვეთვის იქ მთავრდება, სადაც პედერასტების უფლებები ჩემსა უთანაბრდება ქვეყნის მოსახლეობა ყოველწლიურად მხირდება

გზურთ, გაგზიხიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგზიხიარეთ: 38-41-97, ან მოგზიხიარეთ: info@geworld.net

საქართველო

რისთვის ჩაიყვანეს ვანო ვაშინგტონი და ვისი უნდა ეუბნოდეს მიხეილ სააკაშვილს

მიხეილ სააკაშვილის ცხოვრებაში საშინელი ეჭვების დრო დგება. შესაძლოა, ახლა, როდესაც ამ სტრუქტურებს კითხვობით, ზენარში გახვეული მარტოსული ადამიანი ბოლოს სცემს ავლაბრის რეზიდენციის უკაცრიელ დერეფნებში და ტრაგიკული ხმით წარმოთქვამს „შენც, ბრუტუს?“, ხოლო ამ უგემოვნო შენობის ბნელ კუთხეებში დაბუდებული ექო, მრავალჯერის პასუხობს: „მეც, მეც...“ კვლავ კვალ მისდევს, გარს ეხვევა და დაუნდობლად დასცინის. იგი ჩამორბის მარმარილოს საფეხურებზე, ეცემა... თუმცა ყველაფერი, შესაძლოა, არც ისე დრამატულად ხდება, იქნებ უბრალოდ ზის თავის ერთადერთ მეგობართან — „რედ ბულის“ ქილასთან — ერთად და ტელევიზორის უზარმაზარ ეკრანს მისჩერებია, მაგრამ ნებისმიერი სიტყვის, თითოეული კადრის მიღმა ისევ ფარულ მუქარას ხედავს.

ეჭვების საფუძველი ნამდვილად არსებობს. სამი გავლენიანი ფიგურა: ვანო მერაბიშვილი, გიგა ბოკერია და ირაკლი ალასანიანი ამერიკის შეერთებულ შტატებში ერთდროულად იმყოფებოდნენ. იქ, სადაც სააკაშვილი დღეს არავინ პატივებს და მასთან სერიოზული ოფიციალური შეხვედრების გამართვა ჯერჯერობით არავის სურს. მერაბიშვილი კი, ისევე როგორც ბოკერიას და ალასანიანს, სავსებით რეალური ძალაუფლების მქონე ხალხი ხვდებოდა და ძალიან კონკრეტულ საკითხებზე ესაუბრებოდა.

სად აქვს სააკაშვილს იმის გარანტია, რომ ამ სააკაშვილთან არის ნინო ალბაძე მთავარი სტრატეგიული პარტნიორი? თანაც ერთობლივად? ასეთ დროს კალიან იძლეა შეიქმნას იმის თაობაზე მომავალი გარანტიებთან ერთად.

შესაძლოა, ეს მხოლოდ ვარაუდებია, მაგრამ ვინაიდან ყოველივე ზემოთქმული ასე თუ ისე ლოგიკურად უღერდა,

იხამ, ასეთია საზღაური, რომლის გადახდა დღეს სააკაშვილს უნდა.

შტატებში იმყოფებოდა სამი ადამიანი, რომლებიც სერიოზულ რესურსს ფლობენ — მერაბიშვილი მს შინისტრია, ბოკერიას იდეოლოგიური და პროპაგანდისტული მანქანის კოორდინირება შეუძლია, ალასანიანი კი ვაშინგტონის განსაკუთრებული პოლიტიკური მხარდაჭერით სარგებლობს. თითოეული მათგანი ისეთ მდგომარეობაში იმყოფება, რომ ვაშინგტონის მიერ წამოყენებულ ნინო ალბაძეზე უარის თქმა, უბრალოდ, არ შეუძლიათ, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ სცენარი რომელიმე მათგანის პოლიტიკური კარიერის დასასრულს ან დროებითი გაყინვის აუცილებლობას შეიცავს, რასაკვირველია, უდარდელი მომავლის გარანტიებთან ერთად.

შენც, ვანო?

ვერავინ გამორიცხავს, რომ მსგავსი ეჭვები სააკაშვილსაც არ გასჩენოდა. სცენარი შეიძლება, შეიცავდეს ალასანიანის რეალური გავლენის ბერკეტების გადაბარებას მისთვის ოპოზიციონერის იმიჯის შენარჩუნების პირობებში. არც ისაა გამორიცხული, რომ ადგილი უფრო სწრაფ პროცესებს, კერძოდ, ხვედრდომან რევოლუციის მორიგ იმიტაციას ან კიდევ უფრო უხემ ვარიანტებს შექმნდეს. ჩამოთვლილ პირებს შორის ღია ალიანსს ადგილი ვერ ექნება, მაგრამ ეს აუცილებელი არცაა — მთავარია შედეგი: ხელისუფლება სახეცვლილი, მაგრამ კვლავინდებურად ვაშინგტონის კონტროლქვეშ მყოფი ჯგუფის ხელში დარჩება, ხო-

ლო დისკრიმინირებული სააკაშვილის პრობლემა მოიხსნება.

თუ სააკაშვილი მერაბიშვილს აღარ ენდობა, მეტიც, ეჭვების საფუძველზე მის ჩანაცვლებას შეეცდება, შეიძლება, ისეთი პროცესები განვითარდეს, რომელიც რეჟიმს ბოლოს სულ რამდენიმე წუთში მოუღებს. ფაქტია, რომ სააკაშვილი ფარულ ტრიუმფთან შედარებით სააკაშვილის შესაძლებლობები ნულს უტოლდება.

ამ დღეებში იგი, სავარაუდოდ, გაიხსენებს ყველა შაქტს, რომლის მის ეჭვებსა და

შიშებს გააყვარებს. იხამ, თუ როგორი მონადირეა იმისთვის ალასანიანი კრიზისის დასაწყისში მერაბიშვილთან კონსულტაციების ჩატარებას, იხამ, თუ რა აბიზიანს გამოთქვამდა ბოკერია ბოლო დროს არსებულ ფორმატებში.

იხამ, თუ როგორ უნდასწარმოებდეს ბაკაშვილი პირები მის თითქმის და ერთგულ და დამჯავრ ვანოს შემხვედრის როლის შესრულებას — არს ერთ ამ შაქტს, ხალკე აღებულს, განსაკუთრებული მნიშვნელობა არ აქვს, მაგრამ ერთობლივად ისინი შეიქმნება, ღალატს და შეთქმულებას დაუკავშირო.

ეს კი პირდაპირი გზაა პოლიტიკური ფობიის ჩამოყალიბებისკენ, რომელმაც სააკაშვილს შეიძლება, სახედისწერო ნაბიჯები გადაადგმევინოს.

შესაძლოა, სწორედ ახლა მიტოვებული მარტოსული ადამიანი ავლაბრის კომპარული რეზიდენციის უკაცრიელ დერეფნებში დააბოტებს და ერთ გაჩენილ ეჭვს მყისვე მეორეს ამატებს. ვერაფრით დავეხმარებით, ეს მისი ტვირთი და მისი გადასახდელი საზღაურია.

ლავა გიორგია

აღაგუსის აღსარება, ანუ ეს ორდანი თქვენ არ გაკუთვნით, ბატონო ვალდას!

ხარი ხართან არ უნდა დააბა, ვალდას ადამკუსი მიხეილ სააკაშვილთან არ უნდა გამოუშვა, რადგან უკვე ფრიალ არეული განცხადებების გაკეთება დაიწყო. „ვალდას ადამკუსმა აღიარა, რომ ლიტვამ საქართველოს დემოკრატიზაცია ბოლომდე ვერ განახორციელა, — იტყობინება „დელო“ და ადამკუსის ციტატა მოჰყავს: „ვალდას ერთ ფაქტს, ჩვენ ვერ მივალწიეთ იმას, რომ შესაძლებელი გახდეს იმის თქმა, რომ ჩვენ ვაქვს კიდევ ერთი სახელმწიფო, რომელიც იზიარებს დასავლეთის იდეალებსა და პოლიტიკას და ეს მისი მათი. ეს საკითხი მომავალში უნდა გადაწყდეს“.

ლოდ ჟურნალისტის მიერ ადამკუსის ფრაზის არასწორ გადმოცემას წარმოადგენს. ჩვენ ხომ ლიტველების მხარით მეგობრულად ვართ განწყობილნი, მათ ქვეყნას „გაიგზავნილ გაგზავრობას“ არ ვუნდობთ, გულწრფელი ინტერესით ვეძებთ მას გლობუსზე და ხანდახან ვპოულობთ კიდევ ასეთივე ცხოველი მონადირეებით ვეძებთ უახლეს ისტორიაში იმ ეპიზოდებს, როდესაც

რომ, კვლევა-ძიება გაგრძელდება და პრინციპით „კბილი კბილის ნილ“ ჩვენ არასოდეს ვიხელებდვანელეთ (ან მხოლოდ ხანდახან).

— ადამკუსმა თქვა, — განაგრძობს „დელო“, რომ „როგორც არ უნდა იყოს საქმიანება ან ზადა დონეზე, საქართველო დამოკრებილი იქნება, რომ ამ ქვეყნის ოპოზიციის პროტესტი მთელი მსოფლიოს ყურადღებას იპყრობს“. მან, აგრეთვე, განაცხადა, რომ ესოდან ბრალდებები, რომ მხარს მხოლოდ ქვეყნის მეთაურს, მიხეილ სააკაშვილს უჭერს და არა ოპოზიციურ ძალებს, თუმცა ადამკუსის თქმით, „ეს პირადი საქმიანება, არამედ ქვეყნის მომავლის საკითხია“, „ჩვენ გავაკეთებთ ყველაფერს, რომ ეს ქვეყანა დასავლური დამოკრებიანის მხარეა შეინარჩუნოთ“.

ამ არალოგიკური და ერთმანეთს მართლაც დასაკავშირებელი განცხადებების მიღმა ძალიან მარტივი რამდგას, რასაც უცხო ქვეყნის საშინაო საქმეებში უხეში ჩარევა ენდობა. თუმცა ის, რის

დამალვას დასავლელი პოლიტიკოსები ფილიგრანული ფორმულების მიღმა ახერხებენ, ადამკუსმა საკმაოდ სახასიათო გაუთვლელით წარმოთქვა. ალბათ, გარემოს ბრალთა, მენტალური პრობლემა, რომელიც იმ მძიმე წლების მემკვიდრეობას წარმოადგენს, რომელიც ლიტვურმა საზოგადოებამ ბატონკმური ურთიერთობების მარწმუნებში გაატარა.

ახლა ორდენზე — სააკაშვილმა ადამკუსს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენი გადასცა (კანონის თანახმად: „ჯილდოვდებიან საქართველოს სამხედრო მოსამსახურეები... არისა და სამოქალაქო წინააღმდეგობისთვის და მისთვის, თანაც ვაშინგტონისთვის“). ეს, ალბათ, კანონდარღვევა და, ამასთანავე, ძალიან დიდი უტაქტობაც იყო. წესით, მას შემდეგ, რაც სააკაშვილმა გორგასლის III ხარისხის ორდენი აღექვა ქვეთარაძეს (ლექსენს) უფემქამა (კანონის თანახმად: „ჯილდოვდებიან საქართველოს სამხედრო მო-

სამსახურეები... სამსახურეები მოვალეობის შესრულების დროს გამოჩენილი მაღალი საბრძოლო მომზადებისათვის“), არაფერი უნდა გაგვიკვირებოდა. უბრალოდ, კიდევ ერთხელ გვეტყინა გული. საზოგადოებას ეს ორდენები იმისთვის ჩვირდება, რომ აღნიშნოს ჩვენგან წასული ლირსეული და მამაცი ადამიანების ღვაწლი და იმ სამხედროების დამსახურება, ვინც მათ მწყობრში ჩაენაცვლა. ყოველგვარი ხუმრობის გარეშე: **გორგასლის ორდენი სათავაპო არ არის!**

ბატონო ვალდას, რომ იტყვიან, თქვენო აღაგებულბავ (თქვენი დამსახურების და ასაკის უღრამისი პატივისცემით), მიუხედავად იმისა, რომ ხანდახან ცუდ წრეში ტრიალი გინდევთ, დარწმუნებული ვარ, პატიოსანი და გულწრფელი აღამიანი ზრანდებით, სწორედ ამიტომ უნდა იცოდეთ: ეს ორდენი თქვენ არ გაკუთვნით!

გიორგი გიორგია

ნირო ბურჯანაძე აღიარებ...

ქვეყანაში ბოლო დროს განვითარებულ მოვლენებზე სასაუბროდ პოლიტიკური პარტია „დემოკრატიული საქართველოს“ ლიდერს, ქალბატონ ნირო ბურჯანაძეს ვენდით.

გარტლა პარიდან შემოვაბუნა ბათუისკან გაფრინული პარტიკონები...

— ქალბატონო ნირო, საუბარს გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოში“ დაბეჭდილი ერთი პუბლიკაციით დავიწყებ... თითქოს, თქვენ თქვენი დაცვის უფროსისთვის წყნეთში მცირე აგარაკი გირჩევენ...

— არავის არაფერს არ ვჩუქნი და, მით უმეტეს, — სახლებს! ვაფასებ ჩემს ყველა თანამშრომელს, დაცვის წევრებს, პარტიის წევრებს და ნამდვილად ვთვლი, რომ ამ ადამიანებს უნდა დაუფასოდეთ ის გულწრფელობა და ერთგულება, რასაც იჩენენ და იჩენდნენ ჩემ მიმართ, მაგრამ გარანტიებზე, სახლების, მანქანებისა და აგარაკების ჩუქებას არც ვაპირებ! ჭორები ჩემი მილიონების შესახებ გადაჭარბებულია და არ მინდინია, რომ ასეთი ტიპის საჩუქრებით შეიძლება ადამიანებთან ურთიერთობა! ეს არის აბსოლუტური ტყუილი!

— აბა, უცეცხლოდ გაჩნდა კვამლი?

— გეტყვით: საუბარი არის კოტეჯის რაღაც ნაწილზე, რომელიც 1986 წლიდან ჩვენი საკუთრება იყო, სადაც გაიზარდნენ ჩემი შვილები და ბოლო ათი-თორმეტი წელია, იმ სახლში ჩვენი ახლობლები ცხოვრობდნენ ზაფხულობით... რამდენიმე წლის წინათ გადავწყვიტეთ ამ სახლის გაყიდვა და ეს აგარაკი შეიძინა ჩემი დაცვის უფროსის ოჯახმა.

— იყიდა?

— რა თქმა უნდა! უკაცრავად, რატომ უნდა მეჩუქებინა, ხომ ვერ მეტყვი? მიუხედავად იმისა, რომ მართლა ძალიან ვაფასებ ამ პიროვნების და მისი ოჯახის ერთგულებას ჩვენდამი! სხვათაშორის, 22 წლის მანძილზე ჩვე-

ნი და მამაჩემის იყო ეს სახლი და ოჯახების უფროსები შეთანხმდნენ კონკრეტულ თანხაზე და ოფიციალურად გაფორმდა ყველაფერი.

— ქალბატონო ნირო...

— ერთსაც გეტყვით: თუ ჩვენ ყოველდღე ისე ვკარგავთ ტერიტორიები და 20-20 კილომეტრი, როგორც ეს მამისონზე მოხდა, სამ თვეში საქართველოს აღარ ექნება საზღვრები! მერე მიშა იყოს რეზიდენციაში, ჩვენ დავსხდებით გარეთ საკნებში და ვიქნებით ბედნიერი ვრ!

— ისე, ერთიც არის...

თქვენ თავის დროზე შევარდნაძესაც და ახლა სააკაშვილსაც რადიკალურ ოპოზიციად ექვეით. რა გააკეთა შევარდნაძემ იმ ბოლო თვეებში ისეთი, როცა თქვენ მას დაუპირისპირდით, რაც მანამდე არ ჰქონია გაკეთებულს? და სააკაშვილის მაგალითზეც იმავე კითხვით მოგმართავთ...

— გეტყვით: შევარდნაძეს უდიდეს პატივს ვცემდი და ახლაც, როგორც პოლიტიკურ მოღვაწეს, ნამდვილად ვაფასებ! არ შეიძლება იმის უთქმელობა, რომ მე უდიდესი იმედი მქონდა შევარდნაძისა, მისი კონტაქტებისა და გამოცდილებისა, მაგრამ, სამწუხაროდ, 1998-1999 წლებიდან ქვეყანამ ჭაობში დაიწყო ჩაფლობა იმ გარემოცვის გამო, რომელიც გვერდით ჰყავდა შევარდნაძეს! მე ამის შესახებ ყოველთვის ნუხილითა და გულწრფელობით ვუუბნებოდი მას, რადგან ადამიანურადაც მინდოდა მისი წარმატება და პოლიტიკურადაც... ჩემი სიტყვები ჰაერში რჩებოდა... იმ შემადგენლობით, რომელსაც შევარდნაძე სთავაზობდა

ქვეყანას 2003 წლის არჩევნებში, არანაირი პერსპექტივა არ ჰქონდა ქვეყნის განვითარებას!

შემიძლია, სააკაშვილზეც გითხრა... მიხელო სააკაშვილი იყო ის ადამიანი, რომელსაც, ბევრი ნეგატიური თვისების მიუხედავად, რაც მასთან ურთიერთობაში მიშლიდა ხელს, ნამდვილად ჰქონდა ის პოტენცია, მართლა დაეყენებინა ეს ქვეყანა ფეხზე! მით უფრო — რევოლუციის შემდეგ! მას შეეძლო, აფხაზეთისა და ოსეთის პრობლემაც მოეგვარებინა, მაგრამ იგი ყოველდღიურად მიმდებოდა არა მხოლოდ გარემოცვის, არამედ პირადი თვისებების გამოც!

— ფაქტია, ადამიანურად, შევარდნაძესთან უფრო კომფორტულად გრძობდით თავს...

— თუნდაც იმიტომ, რომ შევარდნაძეს მოსმენის კულტურა მაინც ჰქონდა... მოსმენაც შეეძლო და ბევრად მეტი პასუხისმგებლობის გრძობა ჰქონდა, ვიდრე სააკაშვილს! კარგი იყო თუ ცუდი, მისი პრეზიდენტობის პერიოდში პროგნოზირებად მინც იყო პოლიტიკური ვითარება...

საკაშვილის დროს ჰაერში ვიჭერდი გადანყვებილებს... იყო გადანყვებილები, რომლებიც თვითმფრინავში გამიგია... მართლა ჰაერიდან შემოვარდნაძე ბათუმისკენ გაფრინული ვერტმფრენები...

— სხვათა შორის, 2008 წლის 5 იანვრის საპრეზიდენტო არჩევნების გაყვლებასთან დაკავშირებით ისიც ითქვა, თითქოს აშშ ელჩის, ბატონი ტუფტის კატეგორიული მოთხოვნით დათანხმებულხართ შედეგების სააკაშვილის სასარგებლოდ დამტკიცებას თუ „გაპრავენას“...

— ჯერ ერთი, არჩევნების მიმართ სერიოზული პრეტენზიები რამდენიმე ხნის შემდეგ გაუღერდა. ნამდვილად არ ვიტყვი, რომ ტუფტი კატეგორიულად მოთხოვდა რაიმეს ან ასეთი ტონით შესაუბრებოდა, მაგრამ... საერთაშორისო თანამეგობრობაც ასე ხედავდა და მეც, რომ ჩვენ მაშინ არჩევანი გვქონდა სტაბილურობასა და არასტაბილურობას შორის. იმ ეტაპზე ყველა თვლიდა, რომ მიშამ 7 ნოემბრის შემდეგ ჭკუა ისწავლა და დემოკრატიულ ცვლილებებს განახორციელებდა... შეჩვეული ჭირი არჩივს შეუჩვეულს... დაახლოებით მეც ასე ვამჯობინე და... კარგი ჩიტიც დავიჭირეთ!

შარშან მეც და საერთაშორისო თანამეგობრობამაც დაუშვეთ უდიდესი შეცდომა!

— შეცდომად თვლით, რომ მაშინ „გაპრავენა“ არჩევნების შედეგები?

— არაფერი „გამიპრავენა“! „უკაცრავად... მე ეს არ მითქვამს და ნუ გააკეთებთ ჩემი სიტყვების პერიფრაზი-

რებას! მე არ „გამიპრავენა“! — არც ტუფტის მოთხოვნით? თქვით ბოლომდე, ქალბატონო ნირო...

— არა! და რასაც საჭიროდ ჩავთვლი, თავად ვიტყვი! ეს იყო ზოგადად, ფრანგებსა და განწყობებს შორის, რეალობიდან გამომდინარე საუბარი ბატონ ტუფტთან! ვიმეორებ: ძალიან ბევრი რამ გამოჩნდა არჩევნებიდან რამდენიმე ხნის შემდეგ! მე მაშინ ასეთი ინფორმაცია მქონდა, რომ სააკაშვილს, როგორც მინიმუმ, 50%-თან მიახლოებული შედეგები ჰქონდა... მეტსაც გეტყვით: ოპოზიციას თავის ხმები რომ დაეცვა, მეორე ტური ნამდვილად იქნებოდა! თუმცა ოპოზიციიდან ზოგი მოისყიდეს, ზოგი შეაშინეს, როგორც შემდეგ აღმოჩნდა... ზოგი ოქმი გადაკეთდა...

დღეს სრული პასუხისმგებლობით ვაცხადებ, რომ საბოლოოდ დავრწმუნდი იმაში, რასაც ქვეყნის უფროსმა ნაც ვფიქრობდი: არ შეიძლება დემოკრატიის ხარჯზე გააკეთო არჩევანი სტაბილურობის სასარგებლოდ! მე ამას ლიად იმიტომ ვამბობ, რომ ამ მიზეზს დღესაც ვხედავ ბევრი დასავლეთელი მეგობრის თავშეკავებულობაში...

— ვიმეორებ: ძალიან მწარედ ვნახობ, ჩემი და ჩვენი მამინდელი ნაბიჯებით მომავალში რომ ვერ ავიცილებთ მ აგვისტო! ყველაზე დიდი საფრთხე დღეს ამ ქვეყნისთვის არის არაპროგნოზირებადი და უპასუხისმგებლო პრეზიდენტი! მე არ ვაპირებ არც უკან დახევასა და განხრებას და არც ჩემი და არც სხვისი პრეზიდენტობისთვის ბრძოლას!

— ისე, ორივე თვის წინათ ედუარდ შევარდნაძემ ბოდიშიც მოგიხადათ... შეიძლება ეს კითხვა ფანტასტიკის სფეროს უფრო მიაკვლით, მაგრამ სააკაშ-

ვილისგან თუ ელით მომავალში მსგავს ნაბიჯს?

— შევარდნაძეზე ერთსაც გეტყვით: არ ვამბობ, რომ არ მწყინდა, როცა მწარედ მაკრიტიკებდა, მაგრამ... იგი ყოველთვის ვაჟკაციური პიროვნება იყო! მას პირადი მამაცობა ჰქონდა, განსხვავებით სააკაშვილისგან... ალბათ, ამ თვისებების შედეგად იყო ის ბოდიშიც... მე ნამდვილად მივიღე ეს ბოდიში და ძალიან დავაფასე მისი მხრიდან ეს ნაბიჯი. სააკაშვილის რადიკალურად შეცვლისა კი მართლა არ მჯერა! იგი, სამწუხაროდ, არაადეკვატურია! ის რომ ადეკვატურად ხედავდეს მოვლენებს, ბურჯანაძეზე კი არ უნდა იყოს გაბრაზებული, არამედ გვერდიდან უნდა იფერთხავდეს იმ ხალხს, ვინც ახლა მასთანაა! ღიას — იფერთხავდეს!

— ვის?

— ყველას! ვინც მას გვერდით ჰყავს! ამ ხალხმა დააღუპა ის და ამ ხალხმა დააღუპინა ქვეყანა! ხალხი, რომელიც სამ დღეში ჰპირდებოდა დაუანგარიშებელი მანერის რუსეთთან ომის მოგებას! ხალხი, რომელიც ჰპირდებოდა დაუანგარიშებელი ფსოუზე თუ არა, სოხუმში მანერის აღმართავდით დროშას!

— ვის გულისხმობთ?

— ვანო მერაბიშვილი, კახალიანი, გივი თარგამაძე, ნიკა რურუა! დავით ბაქრაძე, რომელიც მუდმივად გაჩუმებული იყო და არაფერს ამბობდა, ჩუმად ისმენდა ყველაფერს და ჩუმად ყლატოდა არაფერს ვიტყვი... სისულელეების გარდა მისგან არასდროს არაფერი მომისმენია და... პრეზიდენტი რომ დღეში ცხრაჯერ ეტყვის „სისულელებს ბოდავო“ და ის მაინც მშვიდი სახით აგრძელებს საუბარს... ეს ის ხალხია, რომელიც მომსგავნებდა მძიმე შეურაცხყოფებს ისმენს!

სხვათაშორის, ძალიან მოვიკითხავდი რუსეთთან კონტაქტებს მისი უახლოესი გარემოცვიდან! სამიოთხი კაცი მყავს მხედველობაში, ვინც მუდმივად მის გვერდით დგას... იმ ხალხს ვგულისხმობ, ვინც ჩამოგივალეთ! მერაბიშვილი, მათ შორის! ადვილია! დიას! ლომია, ბოკერია, თარგამაძე!...

— რა იყო თქვენი გეგმა 26 მაისს?

— არ მინდა დეტალებზე საუბარი, რადგან შეიძლება, ამ გეგმის განხორციელება მცირედი მოდიფიკაციებით კვლავ დაგჭირდეს. მართალია, ახლა ძალიან ბევრი რამ იცის ჩვენმა უძიროფასემა ვანომ, მაგრამ მთლად ყველაფერიც — არა!

— ანუ, აქაც არის ვანო?

— რა თქმა უნდა... ვანო გახდა თითოეული ოჯახის განუყოფელი ნაწილი და, მგონი, მოვიწყენთ კიდევ მის გარეშე. აქ რომ ცხვირს დავაცემინებთ, ლამისა, იქიდან გადმოვცხობ... — სიცოცხლო?

— არა, არა... ჯანდაბო! (იციხის) და ამიტომ გთხოვთ, დღეს გეგმის დეტალებზე ნუ ვისაუბრებთ... თუმცა ვიმეორებ: ვგულისხმობ უფრო აქტიურ, რადიკალურ, მკვეთრ ქმედებებს კონსტიტუციურ ჩარჩოებში!

— პირდაპირ გკითხავთ: ძმები განიჩილაძეები, გენგავთ, ალიანისა და მემარჯვენეების პოზიციები თქვენთვის მიუღებელია?

— არა, არავისზე გეტყვით, რომ ვინმეს პოზიციას ჩემთვის მიუღებელია. შემიძლია, გითხრა, რომ იყო შემთხვევები, როცა თავად ძმების პოზიციებიც განსხვავდებოდა ერთმანეთისგან... სიმართლე გითხრა, შეიძლება გარკვეული ოპოზიციური ძალების პოზიციებმა კორექტივები ჩემს ყველაზე სერიოზულ... ჩვენ ყველაზე ჩამოყვანილობად მითითებული საკუთარ ხედვებში და შენაბამისად ვიმოქმედებდით.

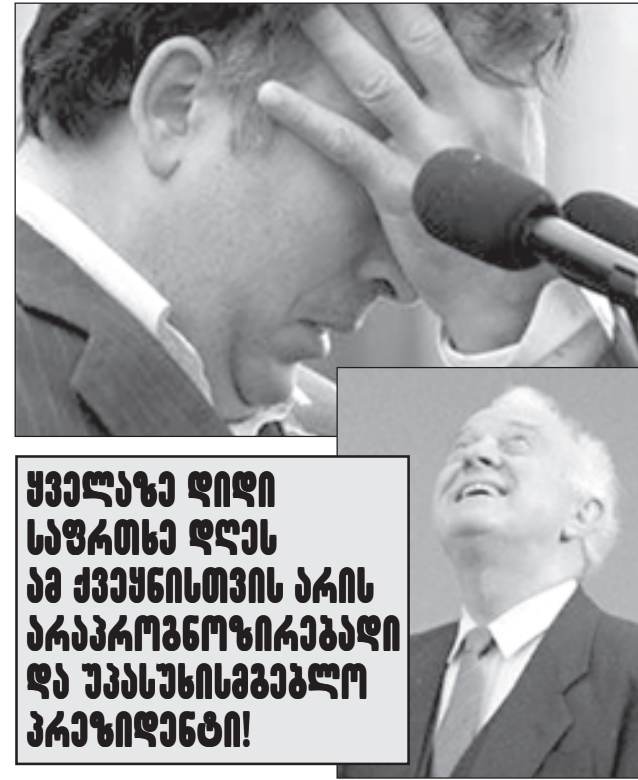
— ქალბატონო ნირო, თითქმის ყოველდღეაც დახვდნენ, მიშა სასულთანო, მაგრამ საკნების აღებამ, ხალხის არაერთგობა და მშვიდობის დატეხილობა შვა საზოგადოებაში და დამთავრებულია, დღეს უფრო ფრთხილად მივხედავთ ხელისუფლებას, ვიდრე — განვლილი ორი თვის განმავლობაში... ფაქტია, ოპოზიციამ ბოლომდე ვერ გაამართლა საზოგადოების მოლოდინი...

— უბრალოდ, კიდევ უფრო ნათლად გამოჩნდა, რამდენად უსიციველია ეს ხელისუფლება!

— ვე ისევეც იცოდნენ ქუჩაში გამოსულმა ადამიანებმა...

— მე მთლად ამდენიც ვერ წარმოვიგინა, სიმართლე რომ გითხრა... დამერწმუნეთ, ოპოზიციამ აბსოლუტურად ყველა ცივილიზებული და მშვიდობიანი მეთოდი გამოიყენა ამ ხნის განმავლობაში, თუმცა იმასაც გეტყვით, რომ ამ ვითარებაშიც კი შეიძლება წარმატების მიღწევა, უფრო გამბედავი რომ ყოფილიყო ოპოზიციისა. რა თქმა უნდა, სამოქალაქო დაპირისპირებას და სისხლისღვრას არ ვგულისხმობ გამბედაობაში!

ესაუბრა ბიორბი ავადაშვილი

ყველაზე დიდი საფრთხე დღეს ამ ქვეყნისთვის არის არაპროგნოზირებადი და უპასუხისმგებლო პრეზიდენტი!

ოპოზიციიდან ზოგი მოიხსიერეს, ზოგი შეაშინეს

არნო ხიდირბეგიშვილი:

ქართულ ხალხს არ უნდა ნატოში, მას რუსეთთან მეგობრობა სურს!

„თბილისი პატარა ქალაქია!“ — ხშირად ამბობენ ნამდვილი თბილისელები, როცა სიხარულით აღმოაჩენენ საერთო მეგობრებსა და ნაცნობებს ან ვისამე ფარულ საქციელზე მსჯელობენ, რომლის შესახებაც ყველამ შეიტყო.

გათვითცნობიერებულობის მიუხედავად (აი, პარადოქსი!) თბილისელები ხშირად ბავშვებით მიაბიძგები არიან და მათი გაბრიყვება ისევე, როგორც მთელი საქართველოს მოსახლეობისა, არავითარ სირთულეს არ წარმოადგენს...

ამიტომაც პრეზიდენტ სააკაშვილს ერთ რამეში სავსებით ვეთანხმები: საქართველოში არ არის ხელისუფლების კრიზისი! საქართველოში საზოგადოებრივი ცნობიერების კრიზისი, რაც გაცილებით უარესია...

რეინ უნდა დაუბრუნოთ აფხაზებსა და ოსებს მათი ეპოქური საქართველო — მაშინ ისინი დაგვიბრუნებენ აფხაზეთსა და სამხრეთს, რეინი მშვიდობისა და უსაფრთხოების გარანტი კი რუსეთი უნდა იყოს!

დიახაც, ლენგლის (ცე-რე-უს შტაბბინა, — ა.ხ.) „ბიჭებმა“ ძალიან იყოჩაღეს: დეზინფორმაციისა და სიცრუის „ჯამშუური“ სკანდალების გამყიდველი პოლიტიკოსების გასაოცარი „პირუტყვისა“ და სხვა ვენებათაღელვის ასეთ ნიაღვარს ვერავინ გაუძლებდა, პროფესიონალურად თავს ამოხვეულმა ჩვენთვის უცხო იდეოლოგიამ, რომელმაც კულტურული კოდი — ქართველი ერის საბაზისო ზნეობრივი ფასეულობები გატეხა, საზოგადოების ცნობიერების სიღრმეებში შეაღწია და მისი კრიზისი გამოიწვია.

საქართველო, რომელსაც ეღუარდ შევარდნაძე მუდამ „დერეფანს“ ეძახდა, დღეს მართლაც დაემსგავსა საროსკიპოს დერეფანს, სადაც ზოგიერთი ოთახის კარი, ცნობილი მიზეზების გამო, შეგინდნა და კეტილი (აფხაზეთი და სამხრეთ ოსეთი), ხოლო დანარჩენი კარები ფართოდაა გაღებული და შიგნით შესვლას ლამობს ყველა, ვინც ფული გადაიხადა, სანამ დერეფანში მქროლავ ჩრდილოეთის ქარს ისინიც არ მიუკეტავს...

კრიზისს ეფუძნება საქართველოს ხელისუფლება და არა NLO-ს მაგვარ შენობას, რომელიც თბილისში ბუშის სახელობის ქუჩაზე მდებარეობს (მსს, — ა. ხ.).

ამ კრიზისს, გარკვეულწილად, ხელი შეუწყო რადიკალურმა ოპოზიციამ, რომელმაც საზოგადოება ხელისუფლებაში მოსასვლელად გამოიყენა და, ამავ დროს, ხელშეუხებელი დატოვა თავად პროექტი! აქ ცნობიერების ნაკადს არცთუ შორეულ წარსულში გადავყავარ — 2008 წლის თებერვალში, როცა მაშინდელ პარლამენტის თავმჯდომარეს ნინო ბურჯანაძეს ვკითხე: „სახელმწიფო ნეიტრალიტეტი საერთაშორისო „კვარტეტის“ — გაეროს, ევროკავშირის, აშშ-ისა და რუსეთის გარანტიებით საქართველოსთვის მითია თუ აქვს აზრი, ისევე, როგორც ფინეთისთვის, შვედეთისა და შვეიცარიისთვის?“

ლიტეტი არარეალურია, რადგან ის მის წინაშე ნამოჭრილ ვერც ერთ პრობლემას ვერ გადაჭრის... ყოველთვის, როცა საუბარი ეხება საქართველოს ნატოში განწევრებას, რუსეთში ოპონენტები ცდილობენ, ნატოსგან საფრთხიდან შექმნან და ავიწყდებოდეს, რომ რუსეთის უახლოესი მეზობლები — ბალტიისპირეთი, პოლონეთი და სხვა სახელმწიფოები ნატოს წევრები არიან, მაგრამ რუსეთს არაფრით ეშუქებინან“ (13.02.2008. ინტერვიუ РИА НОВОСТИ-სთვის, www.rian.ru).

ახლა კი გთავაზობთ ფრაგმენტს რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის ს. ვ. ლავროვის გამოსვლიდან უსაფრთხოების სფეროში პრობლემების განხილვის თაობაზე, ეუთოს ყოველწლიური კონფერენციის გახსნაზე ვენაში 2009 წლის 23 ივნისს: „სახელმწიფოებმა და საერთაშორისო ორგანიზაციებმა უნდა დაადასტურონ, მაგრამ უკვე იურიდიულად სავალდებულო ფორმით, ვალდებულებები, რომლებიც უნდა ეუთოსა და რუსეთ-ნატოს დაბჭოს წინაშე აიღეს, კერძოდ კი: — არ უზრუნველყოს თავისი უსაფრთხოება სხვების უსაფრთხოების ხარჯზე; — არ დაუშვას სამხედრო კავშირებისა და კოალიციების ჩარჩოებში მოქმედებები, რომლებიც დაახსტებს უსაფრთხოების საერთო სივრცის ერთიანობას, მათ შორის, არ დაუშვას თავისი ტერიტორიის გამოყენება სხვა სახელმწიფოების უსაფრთხოების დაზარალების ხარჯზე, ევრო-ატლანტიკაში მშვიდობისა და სტაბილურობის საზიანოდ; — არ დაუშვას, სამხედრო გაერთიანებების განვითარება ხორციელდებოდეს ხელშეკრულების სხვა ნებების საზიანოდ; — პატივი სცეს ნებისმიერი ნეიტრალიტეტზე.“

ტორთან, პროფესორ ალექსანდრე ჭაჭიასთან ერთად და ამ საკითხს მრავალი პუბლიკაცია მიუძღვნა როგორც ბეჭდვით და ელექტრონულ პრესაში (www.rian.ru; www.day.az; www.asavali.ge; www.geworld.net), ისე განსხვავებული ფორმატის რამდენიმე ტელეგამოსვლაში. დღეს კიდევ ერთხელ ვუსვამ ხაზს — ნეიტრალიტეტი ჩვენ გვჭირდება და როგორც საშუალება საქართველოს ტერიტორიული ერთიანობის აღსადგენად! მაგრამ ჩვენი ხელისუფლება და ქართველი პროტოპოლიტიკოგები პასუხად იკურთხებოდნენ და... 08.08.08 მატარებელმა „საქართველო ნეიტრალიტეტი“ ჩაიქროლა.

2008 წლის 14 აგვისტოს, საომარი მოქმედებების დასრულებამდე და რუსეთის მიერ აფხაზეთისა და აბხაზეთის ოსეთის აღიარებამდე, ბეჭდვითი მედიის საშუალებით ვცდილობდი, და მეყოლიებინა ხელისუფლებას: „დღეს უნდა ვიფიქროთ უკვე არა ნეიტრალურ სტატუსზე, არამედ საქართველოს ფედერაციულ მოწყობაზე, სადაც ფედერაციის უფლებით (კონფედერაცია) შევლენ აფხაზეთი და სამხრეთ ოსეთი!“

თუ ისევ ლანძღვას მოყვებით ან კეთილშობილ ქალწულთა პანსიონის მოზინადრე ქალწულებივით გავიბუტებით, ამ შესაძლებლობასაც ხელიდან გავუშვებთ, რადგან ერთ მდინარეში ორჯერ ვერ შეხვალ: დრო მიდის და ვითარება ისევე შეიძლება გაუარესდეს იმდენად, რომ დაკარგულ ტერიტორიებზე ფიქრის თავიც არ გვექნება“. უფრო მეტიც: ალექსანდრე ჭაჭია ევედრებოდა ხელისუფლებას, გონს მოსულიყო და პრეზიდენტ სააკაშვილს თავის კანდიდატურას სთავაზობდა მედიატორის რანგში, მისი აზრით, ჯერ კიდევ შესაძლებელ მოლაპარაკებებში, რომლის ორგანიზებასაც თავად კისრულობდა! მაგრამ ამოდ... „ხმა მღალაღებლისა უდაბნოსა შინა“ არავინ შეისმინა და 26.08.08 რუსეთის ფედერაციამ აღიარა აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის დამოუკიდებლობა.

საქართველოს ხელისუფლება ამერიკული პროექტის განუყოფალი ნაწილია და მისი შეხვედრა შეუქცევადია თავად პროექტის დასუკრის გარეშე,

რომლის მიმართაც ქართველი საზოგადოების გაბრიყვებული ნაწილი ჯერ კიდევ სიმბალითაა გამსჭვალული, ისევე, როგორც აშშ-ისა და ნატოს გეოპოლიტიკურ ინტერესებთან ერთად სასწორის პინაზე დადებული დასავლური „ლიბერალურ-დემოკრატიული ფასეულობებისადმი“.

ხელისუფლება, თუკი ის, რა თქმა უნდა, თვითმკვლავი არ არის, პროექტს ნებაყოფლობით არ დახურავს, ხოლო ცნობიერების კრიზისი ქართველ საზოგადოებას იმის დანახვის საშუალებას არ აძლევს, რომ პროექტი და ხელისუფლება განუყოფელია და რომ პერსონალიტების ცვლა ხელისუფლებაში (პრეზიდენტის, პარლამენტის) პროექტის შენარჩუნების პირობებში ვერაფერს შეცვლის! სწორედ საზოგადოებრივი ცნობიერების ამ

ნატოში განწევრებით ხომ არ გადავიცევით ისლამისტური ფუნდამენტალიზმის სამიზნედ? პასუხი ასეთი მივიღე: „არა, ჩვენ არ გადავიცევით ვისამე სამიზნედ, რადგან ისლამური ქვეყანა თურქეთი ნატოს წევრია და ძალიან ბევრ ისლამისტურ ქვეყანასთან ნატოს ნორმალური ურთიერთობები აქვს, ხოლო ფუნდამენტალიზმი არა მხოლოდ ნატოს წევრი ქვეყნების, არამედ თავად მუსლიმანური სახელმწიფოების პრობლემაა, რომელთაგან ბევრს ეს მშვენივრად ესმის და ცდილობს, ამას შეებრძოლოს... საქართველო აუცილებლად გახდება ნატოს წევრი, რადგან მიჯნაწინაა, რომ ეს ორგანიზაცია უზრუნველყოფს არა მხოლოდ უსაფრთხოებას, არამედ წევრი-ქვეყნების დემოკრატიულ განვითარებასაც.“

ჩრდილოატლანტიკურ გაერთიანებაში შედიან ქვეყნები, რომლებიც პატივს სცემენ განვითარების დემოკრატიულ პრინციპებს! რაც შეეხება ნეიტრალიტეტს, ეს გამოსავალი არ არის. თვალის გადავლენ იმ სახელმწიფოთა გეოპოლიტიკურ მდგომარეობას, ისტორიასა და რეალობას, რომლებიც მაგალითისთვის თავად ჩამოთვალეთ და მიხვდებით, რომ საქართველოსთვის ნეიტრალიტეტი არარეალურია, რადგან ის მის წინაშე ნამოჭრილ ვერც ერთ პრობლემას ვერ გადაჭრის... ყოველთვის, როცა საუბარი ეხება საქართველოს ნატოში განწევრებას, რუსეთში ოპონენტები ცდილობენ, ნატოსგან საფრთხიდან შექმნან და ავიწყდებოდეს, რომ რუსეთის უახლოესი მეზობლები — ბალტიისპირეთი, პოლონეთი და სხვა სახელმწიფოები ნატოს წევრები არიან, მაგრამ რუსეთს არაფრით ეშუქებინან“ (13.02.2008. ინტერვიუ РИА НОВОСТИ-სთვის, www.rian.ru).

დღეს კი ერთადერთი, რასაც საცნობარებალ აღიკვამი ლტოლვილთა დაბრუნება, საქართველო-აფხაზეთი-სამხრეთ ოსეთის ერთიან სივრცეში მოქალაქეთა თავისუფალი მიგრაციის უზრუნველყოფა, რეინი ეპონომიკის აღდგანა და ინტეგრირება, ხოლო შემდეგ აფხაზეთისა და ოსეთის ერთიანი სახელმწიფოს წიაღი დაბრუნება შეუძლია, რუსეთისა და საქართველოს კავშირის შენახვა ხელშეწყობილია! რეინ უნდა დაუბრუნოთ აფხაზებსა და ოსებს მათი ეპოქური საქართველო — მაშინ ისინი ჩვენს ეპოქურ აფხაზეთსა და სამხრეთს დაგვიბრუნებენ, ხოლო რეინი მშვიდობისა და უსაფრთხოების გარანტი რუსეთი უნდა იყოს!

დღეს სასწრაფოდ უნდა ვიფიქროთ ამ ხელშეკრულების პროექტზე, რათა შემდეგ არ დაკარგოთ მანისი, რომელიც შესაძლოა, საქართველოსთვის უკანასკნელი აღმოჩნდეს...

ცნობიერების ნაკადს ისევ წარსულისკენ მივყავარ: „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ დღევანდელ რადიკალებს — მაშინდელ უმაღლეს სახელმწიფო პირებს: პარლამენტის თავმჯდომარეს ნინო ბურჯანაძეს, პრემიერ-მინისტრ ნოდარდელს, თავდაცვისა და შს მინისტრ-გენპროკურორ ოქრუაშვილს ჩვენთვის, ნამდვილი პატიოტებისთვის (და არა ლენგლის „ბიჭებისა“ და სამეფო კარის პროტოპოლიტიკოგებისთვის) ყური რომ დაეგდოთ, მაშინ:

განა საქართველო დაკარგავდა თავის ტერიტორიების 20 პროცენტსა და 175 ჯარისკაცს? და კიდევ რამდენი დაიღუპება იმ 500 კაციდან, ამ დღეებში ავღანეთში, აშშ ცენტრალური სარდლობის უფროსის, გენერალ დევიდ პეტრუსის თქმით, ბოვიკეებისთვის საიმედო თავშესაფრად ქცეულ ყველაზე სამომრათეში საომარად რომ მიემართებინა?!

რატომ ეომება ქართველი ავღანელს?! ამ დანაშაულებრივი გადაწყვეტილებისთვის მხარდაჭერამდე საქართველოს პარლამენტიდან ვინმე ესტუმრა პარლამენტის ბიბლიოთეკას და ნაიკითხა, უძველესი დროიდან როგორი პატივისცემით ეპყრობოდნენ მამაც „გურჯებს“ ავღანელი მმართველები და მეომრები?! საქართველო რომ კოლექტიური უსაფრთხოების ორგანიზაციის (ОДКБ) წევრი ყოფილიყო, მოსურნეებდა კი ნატოსთან პარტნიორობას და თავის ჭაბუკებს „ცხელ წერტილებში“ — ეერაცხადა ავღანეთში გაგზავნი-

საქართველო

გზური, გაზიფიკაციის თემაზე მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

და? ავღანეთში, რომელმაც, სხვათა შორის, 2008 წელს დსთ-სა და შანხაის თანამშრომლობის ორგანიზაციაში (SHOC) განუცხადებინა სურვილი გამოეთქვა?!

რატომ დავკარგეთ საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის, ღვინისა და მინერალური წყლებისთვის უალტერნატივო რუსული ბაზარი, რის შედეგადაც უზარმაზარი ეკონომიკური ზარალი მივიღეთ?! რატომ არ დავისახეთ მიზნად ევრაზიის ეკონომიკური თანამშრომლობის (EurasEC), თანამშრომლობის შანხაის ორგანიზაციისა (SHOC) და ერთიანი ეკონომიკური სივრცის (Euras) წევრობა, რათა მთელი მსოფლიოსთვის მოსიზველელ ამ ეკონომიკურ სივრცეში სრულფასოვანი მოთამაშეები გავმხდარიყავით?!

განადღობის დატოვებითა და რუსული ენის დავინყებით (საერთაშორისო ურთიერთობის ენა ხმელეთის ერთ-ერთი უძველესი ენაა) ჩვენ არ ვაუჯობებთ ჩვენთვის ისტორიულად და კულტურულად ახლობელ თანამშრომლობის ქვეყნების ხალხებს?!

განა ასეთი რა ცნობიერების კრიზისი გვჭირს, რომ უფლებებზე ვაპირებთ და საბაზო-ლომში გამარჯვებას, სადაც მხარდამხარ ვიბრძოდით; ყამირს, რომელიც ერთად გავტყვევებთ; და ჩვენ ბილს, რომლის ლიკვიდირებაც ერთად მოვხდინებთ?!

ენაზე ელაპარაკა პრეზიდენტი სააკაშვილი სომხეთის პრეზიდენტს ამასნი-ნანდელი ვიზიტისას, ასევე, დსთ-ის სხვა ქვეყნების პრეზიდენტებს, რომლებსაც საქართველოში უმასპინძლა, ანდა იქით ეწვია — შემთხვევით, რუსულად ხომ არა?!

განა დსთ-ის ქვეყნების ელჩები, მიუხედავად საქართველოში ბოლო წლებში ხშირად მომხდარი „აყალბაყალბისა“, თავს უფლებას აძლევენ, ასეთი უპატივცემულო გამოთქმებით დაარკვეონ ჭკუა ქართველ ხალხს და ჩაერიონ საქართველოს საშინაო საქმეებში, რომელთაც ეს ამასნიანდელი საპროტესტო აქციებისას მოიმოქმედეს დასავლეთის ქვეყნების ელჩებმა, რომელთაგან ზოგიერთი საქართველოში თავისი ჰომოსექსუალური ორიენტაციითაა ცნობილი?!

განა ცნობიერების კრიზისზე არ მეტყველებს ის ფაქტი, რომ განგაშის ატეხვის მაგივრად, ბევრს გაუხარდა, როცა რუსეთი „უცემ“ დაყაბულდა საქართველოდან თავისი სამხედრო ბაზების გაყვანას დადგინდა 25 წლის ნაცვლად ჯერ 15, ხოლო შემდეგ — 10, მერე — 2 და, ბოლოს, 1 წელიწადში — 2007 წლის ნოემბრამდე?!

რატომ არ დააეჭვა ამ „თვინიერებამ“ ექსპრეზიდენტი შევარდნაძე და მოქმედი პრეზიდენტი სააკაშვილი, რომლებიც მხოლოდ იმას დაობდნენ, ვის ეკუთვნოდა „პირველობის დაფნის გვირგვინი“ „ისტორიულ მიწაში — საქართველოს გათავისუფლებაში რუსი ჯარისკაცის საძულველი ჩექმისგან, რომელიც მას ბოლო 200 წლის განმავლობაში თელავდა?!

განა ცნობიერების კრიზისის ბრალი არაა, რომ მარშანდელ ტრაგედია, როცა რუსებსა და ქართველებს შორის სისხლი მიღვარდა (დაღვა-

რეს!), ბევრი ომს უწოდებს?! წარმოგიდგინია კი, რას ნიშნავს ნამდვილი ომი რუსეთთან?!

განა მსოფლიოში უძლიერეს არმიასთან ნამდვილი ომის შედეგად მხოლოდ 175 ქართველი სამხედრო მოსამსახურე დაიღუპებოდა ან უგზოუკვლოდ დაიკარგებოდა?!

განა შეიძლება, 200 რუსულ თვითმფრინავს დაეპობა საქართველო, რომლის ტერიტორია, რამდენიმე ათეული სახლის გამოკლებით, ხელუხლებელი დარჩა?!

რომც არ დაუჯეროთ ჩვენს ხელისუფლებას, რომელიც ირწმუნება, რომ საქართველოს უახლესი რუსული საბრძოლო ავიაცია უტყვედა და ვივარაუდოთ, რომ გასული წლის აგვისტოში ძველისძველი საფრონტო ბომბდამშენები „CY-24“-ები გვიტყვედნენ, რომელთაგან თითოეულს შეუძლია 6 რაკეტა „BOZDUX-PO-BEPXHOCTB“-ის, 7 ბომბის, 6 უმარტავი რაკეტის, 2 რაკეტა „BOZDUX-BOZDUX“-ის გადატანა; 3 საქვემეხო კონტინერისა და 500-საბრძოლომასალაინი 23 მმ ქვემეხის ჩათვლელად, და გადავამრავლოთ ბომბებისა და რაკეტების ეს რაოდენობა 200 თვითმფრინავზე, რომლებიც მაც თითქოსდა დაბომბეს საქართველო: გამოვა, რომ 2008 წლის 8-დან 12 აგვისტომდე თავზე დაგვყარა 4.200 რაკეტა და ბომბი (!), და ეს იმ შემთხვევაში, თუ ჩავთვლით, რომ თითოეულმა თვითმფრინავმა მხოლოდ ერთი საბრძოლო გაფრენა განახორციელა!..

დარწმუნებული ხართ, რომ ჯერ კიდევ ცოცხალი ბრძანდებით?!

რატომ არაფერს ამბობს ამაზე „რადიკალური ოპოზიცია“?!

ტრიბუნლიდან „ქურდული ბაზარი“ (ათაბოხობით თანამოქალაქის წინაშე!) არ რცხვენიათ და ხალხისთვის სიმართლის თქმა „ტუხავს“?!

იციან კი, რომ ნატოს წვრთნებისას მაისიდან 1 ივნისამდე თბილისის შორიანხლო (ვაზიანის სამხედრო ბაზაზე) კლიმატურ იარაღს ცდიდნენ (რომლის ფუნქციური დანიშნულება ამინდზე ზემოქმედება — სხვადასხვა რეაგენტის მეშვეობით ხელოვნური ატმოსფერული ცვლილებების გამოწვევა: ქარბომბის, თოვლის, ნისლის, ტიფუნებისა და ჭექა-ქუხილის)?

იქნებ ახლა მაინც მიხვდნენ, რატომ არ წყდებოდა ბოლო კვირებში თბილისში არანახული ჭექა-ქუხილი, რომლებმაც მათი საპროტესტო აქციები „ჩარცხა“?!

საიდან უნდა იცოდნენ, როცა მათ უმრავლესობას არშიაში არ უმსახურია, ისინი ჯარიდან „გამოსიყიდეს“...
კიდევ ერთ „საზარელ საიდუმლოს“ გავამხელ:

საქართველოში სნობიკრიპის კრიზისი თანდათან სრულდება და ქართველ ხალხს აღარ უნდა ნატოში, მას რუსეთთან მეგობრობა სურს!

გათვალისწინონ ეს, ნაცვლად იმისა, რომ ერთმანეთზე ნააქვზონ ხალხი და პოლიცია და პრაქტიკულად ქართველთა ეთნიკური წმენდა ქართველების ხელით მოახდინონ...

„საქართველო და მსოფლიოს“ ინფორმაცია დაფასურდა: სტალინის უსაზსებად ხელმძღვანელობის შედეგად დასავლეთის ქვეყნებში უკვე შეაბრუნეს

„საქართველო და მსოფლიოს“ არაოფიციალურად გახდა ცნობილი, რომ მერიის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის საქალაქო სამსახურის უფროსის, ბატონი მამუკა ქაცარავას უშუალო დავალებითა და ხელმძღვანელობით თბილისის ყველა პოლიკლინიკის დირექციამ სტალინზე პრეზიდენტის მხარდასაჭერ გრანდიოზულ აქციაში მონაწილეობის მიღების მსურველთა სიები შეადგინა და 23 ივნისს ბატონ მამუკას ჩააბარა. სიებში გვარ-სახელთან ერთად პირადი ნომერიც იყო მითითებული და პიროვნებები ხელმოწერით ადასტურებდნენ ნებისმიერ დროს სააკაშვილთან შეხვედრის მზადყოფნას.

ნინა ნომერში სანდო წყაროზე დაყრდნობით უკვე ვნერდით, რომ ხელისუფლება უახლოეს მომავალში საქართველოში ოფიციალური ვიზიტით ჩამოსული მნიშვნელოვანი სტუმრის სათანადოდ დახვედრის მოტივით ეროვნულ სტადიონზე მხარდამჭერების მობოლიზებას გეგმავენ. მისი მიზანია, ოპონენტებს საკუთარი ძალა კიდევ ერთხელ დაანახოს და მსოფლიოს თვალში შელახული პრესტიჟიც აღიდგინოს. იმის გათვალისწინებით, რომ მმართველ გუნდს არ შესწევს ძალა, ოპოზიციის მსგავსად, ერთ დაახლოებული გაავსოს სტადიონი, რამდენიმე თვით ადრე დაიწყო სამზადისი. ყველა გუნდის მხარდამჭერს, გამგებელს, „ნაცმოდრობის“ რეგიონული ორგანიზაციის ხელმძღვანელს მიეითია, თუ რამდენი კაცი უნდა ჩამოიყვანონ თბილისში. განსაზღვრული რაოდენობით ხალხის მოგროვება დაევალით სამინისტროებსა და მერიის დაქვემდებარებაში მყოფ სამსახურებსაც ზედმეტი აფიოტაჟისა და ხმაურის გარეშე.

„საქართველო და მსოფლიოს“ იმთავითვე დაინტერესდა, მეტი შეეცყო ხელისუფლების გეგმებსა და მათ პარტიულ დავალებებთან დაკავშირებით, რის გამოც „ნაცმოდრობის“ რეგიონულ ორგანიზაციებს დაუკავშირდით. სამწუხაროდ, სახელი-სუფულებო პარტიის არც ერთ ოფისში არ დაგვიდასტურეს აღნიშნული ინფორმაცია. როგორც ჩანს, პარტმუშაკები კონფიდენციალურად დაფრთხილეს მოქმედებენ, მერიის დაქვემდებარებაში მყოფი პოლიკლინიკების ხელმძღვანელთაგან განსხვავებით, და როგორც კი რამდენიმე სამედიცინო ობიექტს ვენეეთ, ბევრი რამ მაშინვე ნათელი გახდა.

გლდანის პოლიკლინიკაში ისე ჩაენერა მედპერსონალი სიაში, რომ გარკვევით არც კი იცოდა, რაზე იყო საუბარი. ხელმძღვანელებს განმარტებულად ის შეიტყვეს, რომ მამუკა ქაცარავას დავალება იყო და, სულ მცირე, ათი კაცი სია უნდა გაეგზავნათ ანდა დაცვის საქალაქო სამსახურში.

ისანი-სამგორის რაიონის №5 სამკურნალო ცენტრის ხელმძღვანელმა, ბატონმა თემურ სინჯიაშვილმა კი ღიად გაანდო ხელქვეითებს ხელისუფლების უახლოესი გეგმები. ამდენად, პოლიკლინიკის ყველა თანამშრომელი ინფორმირებული აღმოჩნდა, რომ სტადიონზე პრეზიდენტთან შეხვედრა იგეგმება. „როცა შევიტყვევ, რომ მიხეილ

საკაშვილთან სტადიონზე შეხვედრა იგეგმება, სურვილი გამიჩნდა, მეც მიმელო მონაწილეობა. პირადობის მონებში ავედი უფრო მედდასთან და სიები წაღებული დამხვდა“, — გვითხრა ერთ-ერთმა თანამშრომელმა. „იმ სიების შედგენა ხომ საშინელი და გულსამრევი პროცესი იყო, მაგრამ არც ის მომწონს, რომ ამით ინტერესდებით და გვანახებთ. გთხოვთ, დატოვოთ კაბინეტი. თუ რამის გარკვევა გინდათ, უფროს ექთანთან მიზრძნდით. უშუალოდ ის კურორტზე ხელმძღვანელების შეგროვებას და ყველაფერში უკეთ გაგარკვევთ“, — გაბრაზებული ტონით ჩაერია საუბარში მეორე თემურსალოანი, როდესაც დეიტოფონი ამოვიღე და ვთხოვე, პოზიცია დაეფიქსირებინა.

მედეგერსონალთან საუბრის შემდეგ სამკურნალო ცენტრის დირექტორს თემურ სინჯიაშვილს მივაკითხე. მან დაიკვირვა და განაცხადა, რომ მსგავსი ინფორმაცია ყურმოკვრითაც კი არ ჰქონდა მოსმენილი, მიუხედავად იმისა, რომ მთელი პოლიკლინიკა ამის თაობაზე ლაპარაკობდა და უფროსი მედდის ოთახი (ის უშუალოდ აგროვებდა ხელმძღვანელებს!) მისი კაბინეტის გვერდით მდებარეობს.

„არც ოცდასამში, არც ოცდაათში მამუკა ქაცარავასთან არანაირი სიები არ გადამიგზავნია. არც მათი მხრიდან ყოფილა მოთხოვნა“, — აღნიშნა მან. — ბატონო თემურ, თქვენი თანამშრომლები აცხადებენ, რომ თქვენს დანახებულ სიაში შეგროვდა პრეზიდენტის მხარდასაჭერ აქციაში მონაწილეობის მსურველთა სიები და თქვენ არაფერი იცით? — რიცხვს ზუსტად ვერ გეტყვით, მაგრამ დაახლოებით ერთი თვის წინ პრეზიდენტი ჩვენს დანახებულ სიაში ბრძანდებოდა. ნორმალურად დავცვდი და ვფიქრობ, თავდაცვ კმაყოფილი დარჩა. — ეს კონკრეტულად თქვენს პოლიკლინიკაში ვიზიტი იყო და ამჯერად საქართველოს მოსახლეობასთან შეხვედრაზე საუბარია... — ჩემთან ამ საკითხის განხილვა არ ყოფილა და არც საქმის კურსში ვარ. დირექტორის კაბინეტთან გამოსული უფროსი მედდასთან შევედი. მან დაგვიდასტურა, რომ სექტემბერში სტადიონზე პრეზიდენტთან შეხვედრა უნდა გამართოს და მამუკა ქაცარავას თხოვნით აღნიშნულ შეხვედრაში მონაწილეობის მსურველთა სიებს თავად ადგენდა. ზენოლას არ

ჰქონდა ადგილი და ჩანერა კონკრეტული პიროვნებების სურვილის მიხედვით ხდებოდა. „ხელმძღვანელები მე შევაგროვე. შევადიდი კაბინეტში, ვუსხინდი სიტუაციას და ვინც თანახმა იყო, სიაში შევიყვანი“, — გვითხრა მან. მედდასთან საუბარი დირექტორმა შეგვანყვეტინა. ის, ცოტა არ იყოს, შეცბა, როცა დამინახა, მაგრამ იხიბარა არ გაიტყვა და კვლავ ძველი ჩველება გაიმეორა: „არაფერი ვიცი. რა სიები მოაგროვეთ, ქალბატონო ნათელა? — ვის სურს პრეზიდენტთან შეხვედრა, ბატონო თემურ“, — მიუგო დირექტორზე კიდევ უფრო მეტად დაბნულმა და განითვლულმა ექთანმა.

— როგორ, თქვენი მედდა მთელ პოლიკლინიკაში ხელმძღვანელებს აგროვებდა და არაფერი გაგიგიათ? — ჩავეციე დირექტორს. — როგორ გეკადრებათ, როდესაც მედპერსონალი არასამსახურებრივი საქმიანობითაა დაკავებული, მე არ მეტება, თანაც ეს ქალბატონის ისანი-სამგორის რაიონის გამგეობის აქტივისტია.

— სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს პარტიული საქმეებით დაკავება ნორმალურია? — ეს არ ხდებოდა დანახებულ სიაში და, აქედან გამომდინარე, რა უფლება მაქვს, დავინტერესდე. დირექტორის პოზიციის მოსმენის შემდეგ მერიის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამსახურის უფროსს, ბატონ მამუკა ქაცარავას ვთხოვეთ კომენტარი.

„სიები ნამდვილად მოვითხოვეთ, მაგრამ ამას სულ სხვა დატვირთვა ჰქონდა. პოლიკლინიკებთან დაკავშირებით ვამბობთ ქონებრივი საკითხის გადაწყვეტას, კერძოდ, გარკვეული ნების კოლექტივებისთვის ამ დანახებულ სიების გადაცემას, გვეჭირდება მონაცემთა ბაზა, რათა შემდეგ არ მოხდეს საკადრო გაყალბებები და, აქედან გამომდინარე, გამოვითხოვეთ თანამშრომელთა ნუსხა“, — გვითხრა ბატონმა მამუკამ.

— ჩვენ ვიყავით რამდენიმე პოლიკლინიკაში და რასაც ახლა ამბობთ, ამაზე საერთოდ არ ყოფილა ლაპარაკი. დაგიკონკრეტებთ, რომ

საუბარია პრეზიდენტის მხარდასაჭერ აქციაში მონაწილეობის მსურველთა სიები... — კონკრეტულად ამ საკითხზე მოთხოვნა არ გავიკეთებია. პოლიკლინიკებიდან ერთიანი სიები სულ სხვა მიზნითაა გამოვითხოვეთ. რაც შეეხება თქვენს ნათქვამს, შეიძლება გარკვეული დავალება იყო, რადგან, როგორც ვიცი, პარტიის ყრილობა იგეგმება, არ გამოვრცხავ, რომ სოციალური გამოკითხვის პრინციპით ეკითხებოდნენ ადამიანებს, აქვთ თუ არა ყრილობაზე დასწრების სურვილი. ჩვენს სამსახურს ცალ-ცალკე სიები არ მოუთხოვია.

— თუ სიები შედგა პოლიკლინიკებისთვის ქონების გადაცემასთან დაკავშირებით, მაშინ რატომ დამალა №5 სამკურნალო ცენტრის დირექტორმა ეს ფაქტი? — ვერ გეტყვით, ვინ რა დამალა. შესაძლოა, თემურ სინჯიაშვილს მართლაც არ გადამოუცია სიები, რადგან ჩვენ იმ პოლიკლინიკებისგან მოვითხოვეთ ნუსხა, ვისაც მონაცემთა ბაზა არ ჰქონდა ნუსრიგში. არ უარყოფ იმას, რომ იგეგმება პარტიის ყრილობა, მაგრამ ვერანაირ პრობლემა-საც ვერ ვხედავ იმაში, რომ ვინმეს პოლიკლინიკაში ჩაეტარებინა გამოკითხვა, ისევე, როგორც ნებისმიერ სხვა სახელმწიფო დაწესებულებაში, ვის სურს ამ ყრილობაში მონაწილეობის მიღება.

— თუ პრობლემას არ წარმოადგენს პრეზიდენტთან შეხვედრაში მონაწილეობის მსურველთა სიების შედგენა, რატომ დამალა ეს დირექტორმა, მით უმეტეს, რომ უფროსმა მედდამ დაგვიდასტურა? — როდესაც პოლიკლინიკის საკადრო საკითხებზე საუბარი, მე ნამდვილად ექთანს და ექიმს არაფერს ვაგალებ, მითითებას პირდაპირ დირექტორს ვაძლევ.

— როგორ ფიქრობთ, დირექტორი დაინყებდა კაბინეტში სიაში ლოგო-კურია, მან ეს მისია უფროს მედდას დააკისრა... — ვერაფერს გეტყვით. ჩვენ პოლიკლინიკებისგან მოვითხოვეთ იქ დასაქმებული ადამიანების საერთო ნუსხა.

ესაუბრა ნათია ქალაპიშვილი

P.S. როგორც ხედავთ, კომენტარი ზედმეტია, მაგრამ ერთს კი ვიტყვით, თუკი ჩვენს ძვირფას პრეზიდენტს გულწრფელად სჯერა, რომ საკუთარი მოქალაქეების მიერ ლეგიტიმურად არჩეული პირველი პირია, მაშინ მათთან შესახვედრად არ უნდა სჭირდებოდეს არც წინასწარი სიების შედგენა და არც თანამდებობის პირებისთვის თითის დაქნევა. თუკი მისი ჩინოვნიკები ვერ მოახერხებენ სიების შესაბამისი რაოდენობის ხალხის მიყვანას სტადიონზე, თანამდებობებს დაემშვიდობებიან.

ილია მეორე:

რწმენის ნარტოვანა — ეს არის ადამიანის დაღუპვა

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორეს და ფსიქოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის შოთა ნადირაშვილის საუბარმა, რომელიც საქართველოს საპატრიარქოს ტელევიზია „ერთსულოვნების“ ეთერით გადაიცა, ფართო საზოგადოების დიდი ინტერესი გამოიწვია. მსმენლის გულსყურობი მიიპყრო ორი ბრძენი ადამიანის განსჯამ ისეთ საკაცობრიო თემებზე, როგორცაა მამებისა და შვილების ურთიერთობა — უფროსი თაობის მიმართ დამოკიდებულება და წარსულის პატივისცემა; ბრძოლა ავტორიტეტებთან, დაუფიქრებელი „ნულოვანი ტოლერანტობა“ და „ყველანი ციხეში“, რაც ქართულ გენოფონდს კატასტროფით ემუქრება; ეროვნულ ფასეულობებში გაურკვეველი ახალგაზრდების უცხო ქვეყნის ფსევდოკულტურით მოხიზვლა და გადაგვარება; და, რაც მთავარია, რწმენის წარმოქმნა, რასაც მიზანმიმართულად ცდილობენ ადამიანის, როგორც ღირებულების, დაღუპვის მიზნით. ასეთ დროს უპირველესად უნდა ვიცოდეთ, „რანი ვიყავით, რანი ვართ და რად შესაძლოა ვიყვნეთ კვლავადაც“ (ილია), რათა არ ავცდეთ ჭეშმარიტების გზას.

როგორც გადაცემის — „საუბრები პატრიარქთან“ — პროდიუსერმა ქეთევან დუმბაძემ „საქართველო და მსოფლიოს“ განუცხადა, ეს იყო პირველი ცდა, რომელმაც გაამართლა და საზოგადოებრიობის მხრიდან განსაკუთრებული ყურადღება საფუძველს აძლევთ, სექტემბრიდან განაახლონ „საუბრები“. პროექტის მიხედვით, პატრიარქთან შეხვედრის შესაძლებლობა მიეცემათ ახალგაზრდებს და ინტელიგენციის წარმომადგენლებს. გადაცემის რეჟისორია ნიკოლოზ არიშვილი. ქალბატონი ქეთევან დუმბაძე თავზიანად დაგვთანხმდა, რომ პირველი გადაცემის საგაზეთო ვარიანტი ექსკლუზიურად „საქართველო და მსოფლიოს“ გამოქვეყნებულიყო.

შოთა ნადირაშვილი:

რწმენი სახელგნივოს მოწოდება, რომ დავსაჯოთ, ბოროტებად მივაჩინო

ილია მეორე: სიკეთე იწვევს ღვთისგან. წმიდა იოანე ღვთისმეტყველი ამბობს, რომ ღმერთი არის სიყვარული. თუ ღმერთი სიყვარულია, ყოველს არსებებს, რომელიც დაუახლოვდება ღმერთს, უზარებდა ამ სიყვარულს. თუ სიყვარულია, მას ახლავს სიკეთე. არ შეიძლება, რომ სიყვარული არსებობდეს ადამიანში და სიკეთე არ აკეთოს.

შოთა ნადირაშვილი: ჩვენ, მეცნიერები, კიდევ სხვა გზით და სხვა გამოცდილებით მივიდეთ სწორედ იმ შეხედულებამდე, რომ სხვისთვის სასარგებლო საქმის კეთება არის თვითონ ადამიანის შინაგანი სამყაროს მაღალ დონეზე ასვლა. ერთმანეთს აძლიერებენ მოსიყვარულე ადამიანები, მაგრამ, ამავე დროს, ალბათ, ადამიანი ვალდებულია, ვისაც არ უყვარს, შეაცვლინოს შეხედულება თავისი სიყვარულით. ასე რომ, ჩვენს სფეროშიც, რაც უნდა ბევრი ემუშავებინა, მივიდეთ იმ დიდ ჭეშმარიტებებთან, რომელიც ღმერთის მიერაა ნაბოძები და ნათქვამი.

ილია მეორე: სიყვარული ძალიან ხშირად სხვადასხვანაირად ესმით ადამიანებს. ჩვენ ძალიან ბევრს ვლაპარაკობთ დღეს სიყვარულის შესახებ, განსაკუთრებით, ახალგაზრდობაში. დღეს, სამწუხაროდ, ბავშვები ხშირად არამართო შეურაცხყოფას აყენებენ ერთმანეთს, არამედ ფიზიკურად უსწორდებიან. არ არის ეს, სიყვარულის უქონლობა თუ ბოროტია და უფლებული ადამიანით? არ უნდა დავავიწყდეს, რომ ადამიანი იმყოფება სხვადასხვა ძალების გავლენების ქვეშ; უპირველეს ყოვლისა, ღვთის გავლენის ქვეშ, რა თქმა უნდა. და ბოროტი ძალების ქვეშ შეიძლება მოხდეს

ადამიანი. ბევრი რამ არის დამოკიდებული ოჯახზე და გენებზე. მე გავიზარდე ისეთ ოჯახში, რომ არ გამიგონია ჩემი დედ-მამის ხმამაღლა წითქვამი სიტყვები. ასეთი მორიდება ჰქონდათ ერთმანეთისა და ბავშვებს ასე ზრდიდნენ.

მე წავიხსენებ მაქვს ერთი საოცარი შემთხვევის შესახებ. ეს მოხდა რუსეთის რევოლუციამდე. იყო ძალიან კარგი ოჯახი — ცოლი და ქმარი. ძალიან უყვარდათ ერთმანეთს. ეს სიყვარული გამოიხატებოდა ყველაფერში. ძალიან ცდილობდნენ, რომ სხარული მოეტანათ ერთმანეთისთვის, მაგრამ ამ სიყვარული ჩაურია რაღაც ბოროტი ძალა და მეზობელს შეუყვარდა ეს ქალი. ძალიან ეცადა, მაგრამ ვერაფრით დაითანხმა ეს ქალბატონი ცოდვის გასაკეთებლად და ბოლოს მოკლა მისსავე სახლში იმ დროს, როცა ქმარი შინ არ იყო. სისხლში იწვა ეს ქალი და ამ დროს შემოვიდა ქმარი. პირველი, რაც მან გაიფიქრა იყო ის, რომ შური ეძია. ამ დროს მკვლეელი იჩოქებს მის წინ და ეუბნება, ძალიან მიყვარდა თქვენი მუღღი, მაგრამ ვერაფრით ვერ დავითანხმე და ამიტომ მოკვალის. ისე იმოქმედა ამის აღიარებამ თუ აღსარებამ, რომ ეუბნება მკვლელს, — ნადი სახლშიო. დაკეტა თავისი სახლი ქმარმა, წავიდა პოლიციაში და უთხრა, ცოლი მოკვალის. როგორი ბუნებაა ადამიანი? ესე იგი სხვის ცოდვას იღებს თავის თავზე. ამის გამო დააპატიმრეს და ციხეში ჩასვეს, სადაც წლების მანძილზე იმყოფებოდა და იქაც იყო შემთხვევა, რომ მკვლელობა მოხდა და თავის თავზე აიღო. ეკითხება მოძღვარი, რატომ გააკეთეთ ეს, რატომ აიღე მენს თავზეო. მან უპასუხა, მე მინდობდა სხვისი

სიმძიმე მეტყვითაო. ესე იგი, იმდენად დიდი იყო მისი სიყვარული ადამიანისადმი, რომ ასეთი ნაბიჯი გადადგა.

თანამედროვე ადამიანისთვის ეს სრულიად მიუღებელი და გაუგებარია. არიან ასეთი ადამიანები. რა თქმა უნდა, ეს იშვიათად შეიძლება მოხდეს. პავლე მოციქულს აქვს შესანიშნავი იტიყვიები — „ერთმანეთის სიმძიმე იტივირთე და ასე აღასრულეთ რჯული იგი ქრისტესი“. ადამიანსაც ბევრი არ შეუძლია, თავისი სიმძიმეც გააჩინოს და მინც უნდა იტივიროს სხვისი სიმძიმე.

საოცარი ის არის, როგორ განსხვავდებიან ადამიანები ერთმანეთისგან. არის ადამიანი, რომლის გულშიც შეიძლება მთელი მსოფლიო ჩაეტიოს და არის ადამიანი, რომლის გულში ოჯახის წევრები ვერ ეტყვიან. სოხუმში იყო ასეთი შემთხვევა: გათხოვდა ქალიშვილი, წავიდა და სხვაგან ცხოვრობდა. მერე გაუჭირდა, ბინა არ ჰქონდა და დაბრუნდა დედასთან თავისი ქმარ-შვილით. მე ვიცნობდი ამ ადამიანს. ცოტახნის შემდეგ ეუბნება ქალიშვილი თავის დედას, წადი სახლიდანო. სად წავიდეო და, სადაც გინდა, იქ წადიო. იყო შემთხვევა, როცა რკინიგზის სადგურში გაატარა ღამეები. მერე დაბრუნდა. თუ არ ნახავა, ფანჯრიდან გადგავდებო, — შვილი ეუბნება თავის დედას. საქმე მივიდა სასამართლომდე. სასამართლომ დედას დაუტოვა ბინა. აი, ასეთი ბოროტება შეიძლება გამოვლინდეს.

ყველაზე დიდი ძალა, რომელიც არეგულირებს ადამიანის მოქმედებას და ცხოვრებას, ღვთის რწმენაა. რწმენის წარმოქმნა, ეს არის ადამიანის დაღუპვა. დღეს ძალიან ხშირად ლაპარაკობენ, რომ ჩვენ უნდა დავიცვათ ბავშვების

უფლებები. რა თქმა უნდა, უნდა დავიცვათ, წესიერად აღვზარდოთ და ვასწავლოთ. კანადაში ვიყავი და იქ გვიამბობდნენ: ბავშვი ურეკავს პოლიციას, რომ ჩემი დედა მიჯავრდება ან ცეცხლს. რა ურთიერთობა უნდა იყოს შვილებსა და მშობლებს შორის ამის შემდეგ? საერთოდ, მარადიული პრობლემაა მშობლებსა და შვილებს შორის, თაობათა შორის ურთიერთობა. უნდა გვახსოვდეს ერთი მცნება, რომელიც მოგვცა უფალმა, „პატივი ეც მამასა შენსა და დედასა შენსა, რათა კეთილი გეყოს შენ და დღეგადამიანს ღვთის კანონი. თუ ადამიანს უნდა, რომ ბედნიერი იყოს ამ ქვეყანაზე, მან უნდა სცეს პატივი მამასა თვისსა და დედასა თვისსა. წმინდა მამები ამბობენ, რომ აქ იგულისხმება არა მარტო მშობელი, — უფროსი თაობა იგულისხმება. აი, ეს უნდა იცოდეს ჩვენმა ახალგაზრდებმა. ზოგიერთს ჰგონია, რომ სანამ ცოცხალია, პატივი უნდა სცეს და მერე უნდა დაივიწყოს დედ-მამა. ესეც არ არის სწორი. გარდაცვალების შემდეგ აუცილებლად უნდა იყოს სულთა კავშირი მშობლებსა და შვილებს შორის. ლოცვა უნდა შესრულდეს მშობლებისთვის, საკურთხი უნდა იყოს მათთვის გაკეთებული. მათ სახელზე შეიძლება გაჭირვებულ ადამიანებს დაეჭმარონ და ასე შემდეგ.

მე, მაგალითად, სტუდენტობისას სულ ვფიქრობდი, მათთან ჩასვლისას რით გამეზარებინა ჩემი მშობლები. რა-ღაცას აუცილებლად ვუყვიდი და ბავშვებივით უხაროდ, როცა ამ საჩუქრებს ჩავუტანდი. ახლა, რა თქმა უნდა, გარდაცვლილია ჩემი დედ-მამა და დღეს მე მაქვს

მათი სურათი კედელზე. ორივე ერთად არის გადაღებული და ხანდახან დავუდებ მოკოლადებს ან ხილს, ან რაღაცას და ვეუბნები მიირთვი-მეთქი. როგორც ცოცხლებს, ისე მივმართავ. მერე ვაძლევ დედებს, რომ მიირთვან.

შოთა ნადირაშვილი: თქვენ მშობლებთან ურთიერთობაზე რომ თქვით, ჩემი მეცნიერება ასე ამბობს: 6-7 წლამდე ბავშვებისთვის მშობლებია ყველაზე დიდად მისაბაძი. და ისეთები ხდებიან, როგორც მშობლები არიან. მშობლები უნერგავენ მათ გარკვეულ დამოკიდებულებებს და განწყობებს. 6-დან 12 წლამდე მასწავლებლის გეგმეფე უფრო მეტი და ზემოქმედების უფრო მეტი ძალა აქვს ავტორიტეტის თვალსაზრისით, ვიდრე მშობელს. მშობლებთან სიყვარული სულ სხვანაირ ურთიერთობებს ბადებს და საზოგადოებრივ ურთიერთობებში მასწავლებლის დამოკიდებულებები მეტი ძალას იძენს. მერე უკვე ორივე კარგავს წამყვან როლს. 12-დან 16 წლამდე ბავშვებს უნდათ, რომ თვითონ გახდნენ პიროვნებები, თავისი „მე“ ჩამოიყალიბონ და ამიტომ არა მშობლისგან ან მასწავლებლისგან, არა-ტოლებსიდან ეძებენ აღიარებას. ისინი აღარავის არ უყვრებიან, მათთვის არაფერ არაა მისაბაძი, თვითონ უნდათ, რომ მისაბაძი გახდნენ. ამ დროს მათ შეეძლება უნდათ, რომ მიეცეთ საშუალება, თავისი კარგი მხარე გამოავლინონ. თუ არადა, ცუდად გამოვლენენ. მათი ციხეში ჩასმა ეს არის უდიდესი ბოროტება. ბოროტებას ბოროტებით რომ უპასუხებ, ის უფრო მეტი ხდება მთელი ჩვენი სახელმწიფოს, დამსჯელი ორგანო-

ბის. ციხეში ჩასმით მისი განვითარების გზა ყოვნდება და 12 წლის თუ დაიჭირეს და 22 წლის გამოვა, პიროვნულად და სულიერად ისევე 12 წლისა იქნება. ამიტომ ჩვენი სახელმწიფოს მოწოდება, რომ დავსაჯოთ, ბოროტებად მიმაჩნია. მერე ბავშვები უკვე ხდებიან მიმბაძველები საზოგადოებაში ცნობილი ხალხისა.

ჩემმა მეცნიერებამ ეს დაკვირვება გააკეთა, მაგრამ გამორჩა, რომ მთელ ამ პროცესში ღვთის რწმენა თვითონ იმ ავტორიტეტებს აძლიერებს. სიკეთის ქმნა მშობლისა, მასწავლებლისა, შემდგომში — ცნობილი ადამიანებისა, სიკეთის ზემოქმედება კიდევ უფრო ძლიერი ხდება, თუ ჩვენ ეკლესიას, მორწმუნეობას ვაქცევთ კიდევ ერთ დიდ ძალად, რომელიც სულ გაჰყვება დაბადებიდან ოც წლამდე, სანამ პიროვნებად ჩამოყალიბდება.

ილია მეორე: ახლა, თქვენი საუბრის დროს წარმოიშვა ჩემს გონებაში, რამდენად საჭიროა ავტორიტეტი ახალგაზრდებისთვის? ჩვენ ვცხოვრობთ ისეთ პერიოდში, როცა ძალიან ხშირად ავტორიტეტებს ებრძვიან. ავტორიტეტი სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ ის იდეალურია ყველაფერში. უნდა ვიფიქროთ, ვინ ვართ ჩვენ და საით მივდივართ. ჩვენ ძალიან ხშირად ვიდეალურად ჩვენს წარსულს, ჩვენს წინაპრებს. შეიძლება ისეთი თავისუფალი — არა, როგორც დღეს არის ხალხი, მაგრამ ისინი დიდი ადამიანები იყვნენ. მათ მიტევებაც იცოდნენ და სიყვარულიც... ცოდვას როცა ჩაიდენდა ადამიანი, მას მიაჩნდა, რომ ის არის ცოცხალი. ეს სინანული გრძობდა მუდამ იყო მასში. დედამინაზე არ არსებობს უცოდველი ადამიანი, არც ყოფილა და არც იქნება. მაგრამ, როგორც წმიდა ბასილი დიდი ამბობს, მთავარი ის კი არ არის, რომ ადამიანი დაეცა, მთავარია, რომ ის ადგა იმ ცოდვიდან. ადამიანი არ უნდა შეურიგდეს ცოდვას. ცოდვა ცოდვად უნდა მიაჩნდეს და ადრე თუ გვიან უნდა განთავისუფლდეს იმ ცოდვისგან და იმ ვნებებისგან.

ძალიან ხშირად ახალგაზრდებს აგზავნიან მშობლები უცხოეთში, იმ დროს, როცა განმტკიცებული არ არიან თავის ეროვნულ ფასეულობაში, არ იციან, რა არის ეროვნული ფასეულობა, რამ გადაარჩინა საქართველო. რომის იმპერია დაეცა, ბიზანტია დაეცა, მრავალი სხვა დაეცა, საქართველო არსებობს. რატომ? რა, ჩვენს სხვებზე მეტად ძლიერები ვიყავით? როცა ადამიანი მტკიცედ არ დგას თავის ფუძეზე, თავის წინაპრების ფასეულობაზე და ის ხდება უცხო ქვეყანაში, უცხო კულტურაში და უცხო წეს-ჩვეულებაში, ხდება მისი გადაგვარება — ლებულობს იმ კულტურას, რომელიც იქ არის. ჩვენ ისიც უნდა ვიცოდეთ, რომ არსებობს კულტურა და არსებობს ფსევდოკულტურა, ძალიან ხშირად ადამიანი ვერ განასხვავებს, სად არის კულტურა და სად არის ფსევდოკულტურა, სად არის მუსიკა და სად არის ფსევდომუსიკა.

მთავარი ის არის, რომ ჩვენმა ხალხმა გაიგოს, სად არის ჭეშმარიტება. მაცხოვარი ამბობს, „მე ვარ გზა, ჭეშმარიტება და ცხოვრება“.

გზა, სად არის ჩვენი გზა, ეს უნდა ვიცოდეთ.

(იბეჭდება მცირედი შემოკლებით)

ფრთხილად, კედერასტაბი მოვიდნენ!

წინა კვირას ქართულ საინფორმაციო სივრცეში მთავარი ახალი ამბავი ბერლინში „გრეჩისასა“ და გამყრელიძის კახა თარგამაძის შებენდრა და პედოფილიაში არაერთგზის ექვემდებარებული პოპულარული მსახივრის გარდაცვალება იყო. ქვეყნის სუვერენიტეტი და სახელმწიფოებრიობა გვიკვდება თვალსა და ხელს შუა და ჯექსონის სიკვდილს როგორმე გადავიტანოთ. თარგამაძისა და „გრეჩისას“ გამყრელიძის „ბერლინალეც“ დიდი ვერაფერი ახალი ამბავია. მერე რა, რო შებენდრა? დიდი დიდი, ერთი „ლიმონი“ მიეცა კახას „გრეჩისასათვის“, მაგრამ ან გამყრელიძე-გაჩეჩილაძის დუეტის რისი მაქნისია, რისი მაქნისია ან კახას „ლიმონი“? ერთი კი არადა, ბარემ შეიძლება „ლიმონი“ მისცა ოპოზიციას პატარაკაციშვილმა, მაგრამ რა ხეირი, ვის რა ხახვი დააჭრეს ყურებზე? ვერ ვისწავლეთ ჭკუა ქართველებმა, კვლავ ლოქოსავით წამოვეგებით ხოლმე ხელისუფლების საავტორიტეტო ანკესზე. ოპოზიციის ბერლინურ ვოიაჟსა და მოპედოფილო პოპულარული გარდაცვალებაზე გაცილებით მნიშვნელოვანი ის ამბავია, რაზეც ქვემოთ უნდა მოგიტხროთ. თხრობის სტილს საქართველოს პრეზიდენტს დავესხსებთ და, როგორც მას სჩვევია ხოლმე, გახარებთ — ვაჟა, „პირველად საქართველოში“ ქართველ ჰომოსექსუალებს საკუთარი საიტი აქვთ!

დიხ, ინტერნეტსივრცეში გაჩნდა საიტი, რომელიც მთლიანად ქართველი ჰომოსექსუალებისა და ლესბოსელების თემაზე მუშაობს.

ეს ინფორმაცია რომ გავიცო, მეც იგივე გავიფიქრე, რაც თქვენ, ოღონდ იმ განსხვავებით, რომ მე კახეთში ვიზრდებოდი და ჩემი ფიქრებიც, შესაბამისად, კახურად ყალიბდება ხოლმე.

ამიტომაც ახლა ყველა ჩემს ნაფიქრალს ვერ დავუნერ, უბრალოდ, შევეცდები, ავხსნა და განვმარტო, თუ რატომ არ შეიძლება ამ საიტის არსებობა და დამატებით, რომ ეს ჩემი ფიქრები აზიანების ბრალი არაა!

ყველაზე მთავარი ისაა, რომ ამ საინფორმაციო საშუალების (ინტერნეტსაიტის) ძირითადი მომხმარებლები საქართველოში არასრულწლოვანები არიან!

რამდენად საშიშია ზემოხსენებული საიტი, ამის გასარკვევად დავძლიე თავმოყვარეობა, შევედი საიტზე და დავერეგისტრირდი, რომ ყველა გვერდზე შესვლის უფლება მომეპოვებინა. პირველ გვერდზე სიახლეებია: სად დაარბიეს გვიანდელი, რომელ ქვეყანაში მიიღეს ჰომოსექსუალების პროპაგანდის

ამოკრძალვი კანონი და ა.შ. პირველი თემა, რა თქმა უნდა, მაიკლ ჯექსონის გარდაცვალებაა.

მომდევნო სტატიების სათაურებია: „ინდოეთი გე-პარადისთვის ემზადება“, „ისრაელი და გეი-კულტურა“, „ევროვიზიის გამარჯვებულმა გეი-პარადის დარბევა დაგმო“ და კიდევ ათასი სტატია.

მარჯვენა მხარეს დევს რუბრიკა „თემა“ (გადაბრუნდა და საფლავში ვლად ლისტევი!), რომელშიც ასეთ სათაურებს ნახავთ: „საზაფხულო რაკეტები ბიჭებისთვის“, „ზაფხული და კანის მოვლის აუცილებელი ნესები“ და მისთ.

ახლა გადავიდეთ ყველაზე საინტერესოზე: საიტზე მოქმედებს გაცნობის კლუბი! შეხვალ, დადებ შენს სურათს და, თუ მოინებთ ვინმეს, გამოგვხმაურება და წავიდა გრიალი და ერთი ადგილის ტრიალით!

ნებისმიერი თანამედროვე საიტი წარმოუდგენელია ფორუმის გარეშე, მით უმეტეს, ისეთ ჭორიკანა ქვეყანაში, როგორც საქართველოა და, მით უმეტეს, ისეთ ჭორიკანა მამაკაცებში, როგორც ჰომოსექსუალები არიან! შესა-

ბამისად, ამ საიტსაც აქვს ფორუმი.

აი, მაგალითად, ერთ-ერთი ნეერის, toka-ს თემა ფორუმზე განყოფილებაში „ზოგადი დისკუსიები“: „ვის უნდა ლოვე ვის უნდა მთელი ცხოვრება კაცთან ერთად იცხოვროს და უყვარდეს მოდი აქ დავენერთ ჩვენი პატარა დახასიათება და დახასიათების ბოლოში სკიპე ან ემაილი რითაც შეიძლება მოგვმართონ და ინტერესებულმა პირებმა“.

ამ თემას პირველი თვითონ toka ეხმარება და ახლა რასაც ნაიკითხავთ, გული არ გაგიკვდება:

„მე ვარ 16 წლის ბიჭი ვეძებ 16, 17, 18, 19 წლის ბიჭს როგორც ლოვე ვისაც შევიყვარებ და ვისაც ვეყვარები ესე ვერ დავკონკრეტდები ჩემს თავზე მოდი სკიპე-ნი და მამაბატე და იქ დამისვი ნებისმიერი კითხვა რაც გაინტერესებს ჩემზე ვეძებ ლოვე ბიჭს...“

16 წლის ბიჭი! ესაა ჩვენი მომავალი? ესაა ჩვენი „გენოფონდი“ და ამისთვის ვჩალიჩობთ, რომ რამეს მივდღნიოთ? ვი ჩვენი პატრონი!

მეტს აღარ გავაგრძელებ, დანარჩენი არც მაქვს ნანახი — თავმოყვარეობას დავძ-

ლევდი როგორღაც, მაგრამ გულისრევის შეგრძობებს ვერაფერი მოვუხერხებ.

ცნობისათვის: 2009 წლის 16 ივნისს ლიტვის პარლამენტმა, სეიმმა საბოლოო მოსმენაზე წამოაყენა ლიტვის მთავრობის წინააღმდეგ) მიიღო კანონი, რომლის თანახმად, ინფორმაცია „ჰომოსექსუალიზმისა და ბისექსუალიზმის“ შესახებ დამლუპველად მოქმედებს არასრულწლოვან მოზარდებზე და ასეთი ცხელა უნდა აიკრძალოს ახალგაზრდობისთვის ხელმისაწვდომ ადგილებში. ეს მოხდა ლიტვაში, სახელმწიფოში, რომელიც როგორც ნატოს, ასევე ევროკავშირის წევრია, ქვეყანაში, რომელიც ჩვენი მეგობარია და რომელსაც ყველაფერი ვაძაფრებ...

სანამ ოპოზიციის შიშით ორღობე-ორღობე მავალი ჩვენი პარლამენტი ასეთ კანონს მიიღებს, ბევრი წყალი ჩაივლის, მაგრამ უნებურად გახსენდება ერთი შედარება: ვეყო, ამ მამათამაშებმა და ლესბოსელებმა მაინც-და მაინც „ძირს სააკაშვილი“ უნდა დაიძახონ, რომ მათი პარპაშით ყოვლის-

მომხმენი მერაბიშვილი და ინტერესდეს? აგვისტოს მოვლენების მერაბიშვილის უწყებამ ისე იყოჩაღა, რომ ერთ საათში რუსულ ინტერნეტსაიტებზე შესვლა შეუძლებელი გახდა. არ მგონია, მერაბიშვილის უწყება თვლიდეს, რომ ჰომოსექსუალიზმის პროპაგანდა ქვეყანას რაიმე ხეირს მოუტანს და სწორედ ამ საიტის ხშირი მომხმარებლები დავაბრუნებენ სოხუმსა და ცხინვალში. საინტერესოა, ამათი (საიტის, რომელიც ამკარად ეწევა მამათამაშელობისა და ლესბოსელობის პროპაგანდას და რომელზე შესვლაც ასაკობრივი შეზღუდვის გარეშე შეიძლება) დაბლოკვა რა გახდება?

შეიძლება, მითხრას კიდევ ვინმემ, რას ერჩი, უკანალი თავისია და ვისაც უნდა, იმას მისცემს! რატომ აგინებო? მაგრამ რას გეტყვით, იცით? მე მაგათი უკანალი არანაირად არ მაინტერესებს, უბრალოდ, არ მინდა, ჩემი შვილი ინტერნეტში ძროშიალისას ამ საიტს გადააწყდეს... საიტის ქვემოთა მხარეს მითითებულია: საიტი შექმნილია ფონდი ინკლუზივისა და COC Netherlands-ის მხარდაჭერით.

ჰოდა, ახლა მივმართავ საიტის შემქმნელსა და ამ მხარ თუ სხვა რამის დამტყნებს: თქვე ჩემის... ამ საიტს რომ აკეთებთ, მიუთითეთ, რომ არასრულწლოვანების შესვლა არ შეიძლება, ან შეზღუდულია მაინც!

თუ თქვენი მიზანი სწორედ ისაა, რომ ბევრი მხარდაჭერი და თქვენარი მეერთადგილე გვყავდეთ საქართველოში?

არ გამოგივათ! იმიტომ, რომ როცა თქვენსავე საიტზე ჩაბჭი შევედი, რამდენიმე ამკარად საღად მოაზროვნე და ნორმალური მომხმარებელი შევნიშნე, საიტის მესვეურებს დედას რომ აგინებდა ონლაინში! ეს სტატიაც მაგ ხალხის შემართებამ დამანერინა.

დანარჩენი საზოგადოებას კი მივმართავ: ცოტა მეტად გააკონტროლეთ თქვენი შვილების მიერ მონახულეული საიტები! ფრთხილად იყავით, ერთ საღამოს თქვენმა სასახლო ვაჟიშვილმა ინტერნეტით გაცნობილი თავისი ოცნების მამაკაცი არ მოვაყენოთ კარზე და წყალში არ ჩაგყაროთ შვილიშვილებზე ნაოცნებარი წუთები.

გიორგი გიორგიძე

გიორგი გოგსაძე: ქართველი ერის დაბერება უკვე სახეზეა

საქართველოში უკანასკნელ ათწლეულში განვითარებულმა მძიმე სოციალურ-ეკონომიკურმა პირობებმა და საერთო არასტაბილურმა ვითარებამ, სამოქალაქო ომმა, დევნილთა ნაკადმა, გაზრდილმა უმუშევრობამ, ცხოვრების პირობების მნიშვნელოვნად გაუარესებამ და მიგრაციის ინტენსივობამ უარყოფითი გავლენა მოახდინა დემოგრაფიულ განვითარებაზე. შობადობა კრიზისულ ზღვრამდე შემცირდა და გაიზარდა სიკვდილიანობა. ოთხმოციანი წლებში საქართველოში ყოველწლიურად საშუალოდ 94 ათასი ბავშვი იზადებოდა, ახლა კი ეს რიცხვი თითქმის განახევრდა. მოსახლეობა დემოგრაფიულად ბერდება. მცირდება ახალგაზრდა ასაკობრივი ჯგუფის მოსახლეობის რაოდენობა და იზრდება 60 წელს გადაცილებულთა რიცხვი.

საქართველოს ხელისუფლება „ვარდების რევოლუციას“ სახელმწიფოს განვითარების ახალი ეტაპის ათვისების ნერტილად მიიჩნევს, თუმცა დემოგრაფიული მდგომარეობა კატასტროფულია. 2008 წლის პირველი იანვრის მონაცემებით, საქართველოს მოსახლეობა ოფიციალურად 4.382.1 ათას კაცს შეადგენდა, 2009 წლისთვის კი ეს რიცხვიც შემცირდა, რაც იმას მიანიშნებს, რომ ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობა ყოველწლიურად მცირდება და, ჩვენი სამწუხაროდ, ეს ხდება ეთნიკური ქართველების ხარჯზე. გენოფონდის შემცირება მრავალი ფაქტორი განაპირობებს, მათ შორის, ინტენსიური გარემო-

რაცია და, რაოდენ უცნაურიც უნდა იყოს, დაპატიმრებულთა კატასტროფული ზრდა. როგორც დემოგრაფიული კვლევებიდან ჩანს, ვითარება იმდენად რთულია, რომ ეკონომიკური პირობების არსებითი გაუმჯობესების შემთხვევაშიც კი ახლო მომავალში მდგომარეობის გამოსწორებას არ უნდა ველოდეთ. შექმნილი ვითარების შესახებ საზოგადოებრივი გეოგრაფიის დეპარტამენტის თავმჯდომარის, თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორს გიორგი გომბაძეს ვესაუბრეთ: — 2003-2008 წლებში შეინიშნება დემოგრაფიული მაჩვენებლის უმნიშვნელო მატე-

ბა, რომელიც ახლოსაა ნულოვან მატებასთან, ეს ნიშნავს, რომ შობადობა და სიკვდილიანობა თანაბარია. დღეს საქართველოში შობადობა ორჯერ დაბალია, ვიდრე 80-90 წლებში, სიკვდილიანობის მაჩვენებელი კი, ევროპის სხვა ქვეყნებთან შედარებით, — მაღალი, რაც შემდგომეობების რაოდენობა რეალურად არ გაზრდილა, უბრალოდ, გამკაცრდა აღრიცხვა.

— აბორტების რაოდენობა რეალურად არ გაზრდილა, სტატისტიკურ მონაცემებში ასეთი სხვაობა რეგისტრაციის პროცესის დახვეწამ გამოინვია. სამწუხაროდ, ხშირად არ ხდებოდა აბორტების აღრიცხვა, ვერ ვიტყვი, რომ ეს საბოლოოდ მონესრივდა, მაგრამ პროგრესი ამ მიმართულებით დიდია. ფაქტობრივად, არ იყო მენეჯმენტი და ხდებოდა შემოსავლის დაფარვა, გაკეთებული აბორტი არ აღირიცხებოდა და ფულს ჯიბეში იდებდნენ.

— კანონით როგორ არის განსაზღვრული აბორტის გაკეთება? — კანონის მიხედვით, ფეხმძიმობის თორმეტ კვირამდე ქალს საკუთარი სურვილით ან სამედიცინო დასკვნით შეუძლია აბორტის გაკეთება მხოლოდ ლიცენზირებულ სამედიცინო დაწესებულებაში. თორმეტ კვირის შემდეგ კი ორ შემთხვევაში შეიძლება ორსულობის ხელოვნური შეწყვეტა — სოციალური და საბოლოოდ მონესრივდა. ასეთ

მონაცემები თითქმის გაორმაგებულია და 22 ათასს აჭარბებს. ეს მართლა შემდგომეობის რიცხვი, თუმცა, როგორც საქართველოს მენეჯერული კოლეჯის მდივანმა ზაზა ბოხუაძემ „საქართველო და მსოფლიოსთან“ საუბროსას აღნიშნა, რომ აბორტების რაოდენობა რეალურად არ გაზრდილა, უბრალოდ, გამკაცრდა აღრიცხვა.

— აბორტების რაოდენობა რეალურად არ გაზრდილა, სტატისტიკურ მონაცემებში ასეთი სხვაობა რეგისტრაციის პროცესის დახვეწამ გამოინვია. სამწუხაროდ, ხშირად არ ხდებოდა აბორტების აღრიცხვა, ვერ ვიტყვი, რომ ეს საბოლოოდ მონესრივდა, მაგრამ პროგრესი ამ მიმართულებით დიდია. ფაქტობრივად, არ იყო მენეჯმენტი და ხდებოდა შემოსავლის დაფარვა, გაკეთებული აბორტი არ აღირიცხებოდა და ფულს ჯიბეში იდებდნენ.

— კანონით როგორ არის განსაზღვრული აბორტის გაკეთება? — კანონის მიხედვით, ფეხმძიმობის თორმეტ კვირამდე ქალს საკუთარი სურვილით ან სამედიცინო დასკვნით შეუძლია აბორტის გაკეთება მხოლოდ ლიცენზირებულ სამედიცინო დაწესებულებაში. თორმეტ კვირის შემდეგ კი ორ შემთხვევაში შეიძლება ორსულობის ხელოვნური შეწყვეტა — სოციალური და საბოლოოდ მონესრივდა. ასეთ

რამ პროგრესი ამ მიმართულებით დიდია. ფაქტობრივად, არ იყო მენეჯმენტი და ხდებოდა შემოსავლის დაფარვა, გაკეთებული აბორტი არ აღირიცხებოდა და ფულს ჯიბეში იდებდნენ.

— კანონით როგორ არის განსაზღვრული აბორტის გაკეთება? — კანონის მიხედვით, ფეხმძიმობის თორმეტ კვირამდე ქალს საკუთარი სურვილით ან სამედიცინო დასკვნით შეუძლია აბორტის გაკეთება მხოლოდ ლიცენზირებულ სამედიცინო დაწესებულებაში. თორმეტ კვირის შემდეგ კი ორ შემთხვევაში შეიძლება ორსულობის ხელოვნური შეწყვეტა — სოციალური და საბოლოოდ მონესრივდა. ასეთ

P.S. აბორტის თავიდან ასაცილებლად მედიკოსები ქალებს კონტრაცეფციის გამოყენებას ურჩევენ. ამ მიმართულებით აქტიური პროპაგანდა მიმდინარეობს. საქართველოში კონტრაცეპტივების ყველაზე დიდი მიმწოდებელი სახელმწიფო სამედიცინო სექტორი იყო (48%). ეს კონტრაცეპტივები მთლიანად შემოტანილია გაეროს ფონდის მიერ. დღემდე ბევრს კამათობენ როგორც კონტრაცეფციის უსაფრთხოებაზე, ასევე, იმაზეც, აბორტების შემცირებას უწყობს იგი ხელს თუ დემოგრაფიულ განვითარებას აფერხებს. აქვე ისიც უნდა აღვნიშნოთ, რომ, რელიგიური თვალსაზრისით, კონტრაცეპტივების გამოყენებაც აკრძალულია. დემოგრაფიაზე საუბრისას გვერდს ვერ აუვლით ეთნიკურ საკითხს. ხელისუფლების ინიციატივით, ეროვნულად სამოქალაქო განვითარებისთვის განმსაზღვრელი აღარ არის. აქედან გამომდინარე, რთულდება ეთნიკური ქართველების ზუსტი რაოდენობის განსაზღვრა. თუ შობადობის მაჩვენებლებს გადავხედავთ რეგიონების მიხედვით, ნათლად ჩანს, მაჩვენებლები გაცილებით მაღალია არაქართველი მოსახლეობით დასახლებულ რეგიონებში. სტატისტიკის გარეშეც ვაქცია, რომ არაქართველი მოსახლეობა მრავალშვილიანობით ხასიათდება. აქედან გამომდინარე, კიდევ უფრო მტკიცდება მოსაზრება, რომ ქართველი ერის გადაშენების საფრთხის წინაშეა.

ნანა ლალაიშვილი

საქართველო

გზურთ, გაგზიონაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგზიონაროთ: 38-41-97, ან მოგზიონაროთ: info@geworld.net

ლიბერალური დემოკრატია ჩვეთვის იქ მთავრდება, სადაც კედერასტეხის უფლებები ჩვესს უთანაბრდება

არცთუ შორეულ წარსულში, როდესაც ათასობით ქართველს ურჯულოები საკუთარ სახლში ახრჩობდნენ, მიერეკებოდნენ სპარსეთში თუ ოსმალეთში, ყოველ მათგანს მხარზე უჩინარი ჩიტი აჯდა, რომელიც გამუდმებით ჩასახლდა: ნუ გაათავრდები, ნუ გაათავრდები!

აკი შეისმინა უმეტესობამ და საუკუნეების შემდეგაც კი ქართველობა შორეულ ფერეიდანსა და თურქეთში, რადგანაც ქართველობის კლასიკური ფორმულიდან — „ენა, მამული, სარწმუნოება“, რომელიც მოგვიანებით შექმნა დიდმა ილიამ და მისი დაცვა ანდერძად დაგვიგდო, ერთ-ერთი — ენა შეინარჩუნეს. ჩემი ღრმა რწმენით, დღეს გადაგვარების, გადაჯიშების გაცილებით მეტი საფრთხე გვემუქრება, ვიდრე იმ ბნელ საუკუნეებში, რადგან შინაურმა მანქურთებმა ქართველ კაცს ის ჩიტი დაუფრთხეს, მხარზე რომ ეჯდა, და შავის თეთრისაგან გარჩევას უადვილებდა...

ნუ გაიფიქრებოდა, ნუ გააფიქრებოდა, ანუ ნუ გააგზიონარებოდა!

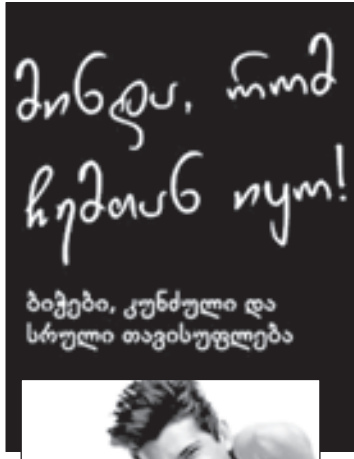
გახსოვთ, ალბათ, ორიოდე წლის წინათ თბილისში ხმა გავარდა, ე.წ. სექსუალური უმცირესობები: მამათმავლები, ლესბოსელები, ბი, ტრანს თუ სხვა სექსუალები, მოკლედ, ქართულ ცნობიერებაში დამკვიდრებული მათი კრებითი სახელით თუ ვიტყვი, პედერასტები, ალღუმის ჩატარებას აპირებენ რუსთაველზე. მაშინ ჩვენი ეკლესიის და პირადად უწმინდესის არაორაზროვანი განცხადებით შემინებულმა უწმინდურებმა ვერ გაბედეს განაზრახის ასრულება და სხვებთან ერთად მეც მეგონა, მსგავს თავხედობას ვეღარ გაბედავდნენ, მაგრამ...

ალღუმს და პარადს ვინ ჩივის, ამ სოლომელმა უკვე ქართულ ინტერნეტსივრცეში ქართველი პედერასტებისა და ლესბოსელებისთვის ქართულენოვანი რესურსი გახსნეს, სადაც „გაუნათლებელი“, „ჩამორჩენილი“ ქართველი საზოგადოებისგან შერისხულ დაჩაგრულ ქართველ სექსუალურ უმცირესობებს მშობლიურ ენაზე შეუძლია სოლომის ანაბანას შესწავლა. ასევე, შესაძლებელია ერთმანეთისთვის სასიყვარულო „SMS“-ების გაგზავნა, უცნობი გეგებისთვის პაემნის დანიშვნა. ნახავთ ინფორმაციებს სხვა „მომძე“ ქვეყნებთან, სადაც, საქართველოსგან განსხვავებით, საზოგადოება გულში იხუტებს პედერასტებს.

რა არის ეს, თუ არა პედერასტების „პარადი“ 24-საათიან რეჟიმში, თანაც, რუსთაველს ვინლა ჩივის, მთელი საქართველოს მასშტაბით? ამას არ ვფიქრობ, ორი წლის წინათ გაეგებდათ და რუსთაველზე ცხვირპირი დაგველენა ამ უწმინდურებისთვის, როგორც უფრო ადრე მოსკოვში, წითელ მოედანზე დააღწენს რუსებმა იქაურ პედერასტებს? ახლა მიღი და სდევ ვირტუალურ სივრცეში ინტერნეტპარადებს.

ისე, საინტერესოა, არსებობს რაიმე სახის რეგულაციის, კონტროლის მეტ-ნაკლებად კანონიერი საშუალება, რომ ვისაც რა მოეპოვინება, იმ სახის საიტი არ გახსნას, მითუმეტეს, საქართველოში, სადაც ელექტრომედის პრაქტიკულად ყველა საშუალებას აკონტროლებენ „ნაცები“ ათასი ჯურის ე.წ. მარგულირებელი კომისიების მეშვეობით?

მაგრამ საქმე ისაა, რომ უკვე დასმული და, სავარაუდოდ, დასასმელი კითხვები უსაგნო რიტორიკას ვერ გასცდება, რადგან პოლიტიკური ბისა, ზოგადად, ქართული და, კონკრეტულად, ამ წერილში გაცხადებული ტკივილების საწინააღმდეგოა. ქართველი კაცის მენტალურ ტეტის შეცვლა, რაც ვერავინ შეძლო ათასწლეულების მანძილზე, არცთუ წარუმატებლად ცდილობენ ისეთი ნაციდოლოგები, როგორიცაა გიგი თევზაძე — ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი.

ყოველგვარ ქართულს, ტრადიციულს დასცინის და ამასხარაგებს

განათლების რეფორმას, რომლის დირექტორიც ეს ვაჟბატონი (გიგი თევზაძე) გახლავთ, არც მეტი, არც ნაკლები, ილია ჭავჭავაძეა! პქვი. ამაზე მეტი ცინიზმი გაგონილა, რომ ყოველგვარ ქართულს ამომგდებენ. რეფორმას, საქართველოს უგვირგვინო მეფის, წმიდა ილია მართლის სახელი უწოდებ?

სწორედ ეს არის „ამათი“ ფარისევლობის დასტური — ხელისუფლების მთელ ვერტიკალზე ყველა უნიგნურს ილიას სურათები უკიდია მდიდრულ კაბინეტებში, ილიას სურათის ფონზე ანგრევეს ქვეყანას. გიგი თევზაძეც სულეღვარა რყვინის ახალგაზრდებს ილიას სახელობის უნივერსიტეტში. ილიას სახელობის განათლების რეფორმით მოსპეს ქართული განათლების სისტემა ყველა დონეზე.

„განათლების ის სისტემა, რომელიც ჩვენ ვცხოვრობდით 2003 წლამდე, ალი-

არებულია როგორც ერთ-ერთი ყველაზე წარუმატებელი“, — ყოველგვარი ეჭვის გარეშე აცხადებს ფილოსოფოსი თევზაძე. ის ტრადიციულ ქართველებს ცინიკურად „გრუზინებსა და გურჯებს“ გვეცხის, მინასთან გვასწორებს „ვარდების რევოლუციის იდეოლოგიას“ ვერნახიარებ „ჩამორჩენილ ქართველობას“.

„გიგი ბიორბი (ბიზა), დიასაც, ისევეს თათბირთა ჩემთა“

გიგი თევზაძე არ მალავს, უფრო მეტიც, ამავობს, რომ სააკაშვილი მის თათბირებს ისმენს და, როგორც წესი, ყველაფერს უჯერებს, ანუ სააკაშვილი მიესალმება გიგის მიზანს — „მომველებული“ გრუზინ-გურჯებისაგან ახალი ტიპის მოქალაქის — „ჰომონაციუსის“ გამოყვანას.

ამ გზაზე მთავარი დაბრკოლება კი იაკობ გოგებაშვილის გენიალურ „აი ია“-ზე დაფუძნებული და სხვა ბუმბერაზ ქართველ მოაზროვნეთა ნაღვანით გაჯერებული განათლების სისტემა იყო. ამიტომ ამოიღეს ეს ბალიტი: ქართული ენა და ლიტერატურა, საქართველოს ისტორიის სწავლება სკოლებიდან და უმაღლესი სასწავლებლებიდან, სადაც ახლა აკაკის „გამზრდელი-სა“ და ვაჟას „სტუმარ-მასპინძლის“ ადგილი, ზოგადად უნარ-ჩვევებმა, სექსუალობამ და მსგავსმა „პროგრესულმა“ დისციპლინებმა დაიკავეს.

ფართო საზოგადოებისთვის, ალბათ, უსწოებია ის, რომ მამათმავლის ლექსიანად სოტა სნით ადრე გიგი თევზაძის უნივერსიტეტში ჩატარდა ლექსიანი, რომლებსაც „პარადების რეპრეზენტაციის“ შემდეგ სორობიდან გამომავალი და გაჯავილავული სხვადასხვა სექსის მიმდევრები კითხულობდნენ. ამის შემდეგ კედერასტის მიერ პროპაგანდისტული ლექსიის ჩატარება თევზაძის „ქანტორაში“ კანონიერი უფრო იყო, ვიდრე მოულოდნელი.

მართლმადიდებლური სარწმუნოება, რომელიც უმძიმეს ცოდვად (და არა ავადმყოფობად) მიიჩნევენ მამათმავლობას, თევზაძის უნივერსიტეტში არ აინტერესებთ, იგი „ნაციდოლოგებს“ საქართველოს თანამედროვე ევროპულ სახელმწიფოდ ქცევისა და ახალი ტიპის ქართველის შექმნის გზაზე ფეხებში ებლანდებათ. ამიტომაც ეწვივან სექტანტობისა და პედერასტობის პროპაგანდას, რადგან, მართალია, ერთი მხარეს ავტომატურად

P.S. „რესტორნის“ ალტერნატივად რას გვთავაზობენ „გრუზინ-გურჯებს“ — ნავთობსადენს და მის გასწვრივ ჩარიგებულ ბორდელებს, პედერასტების ალღუმებს? რა ვქნა, ისეთი „ბნელი“ ვარ, რომ ე.წ. ლიბერალური დემოკრატის ნიბლი ჩემთვის იქ მთავრდება, სადაც პედერასტების უფლებები ჩემსას უთანაბრდება.

„ნუ გათავრდები — ეგვიპტის მტრედი, მომცრო ფრინველი, მსგავსი ვკრიტისა; მისირსა (ეგვიპტე) და შირაზში (ირანი) ცხოვრობს. ესენი ოდეს მგზავრს კაცს ნახავენ, ინყებენ ძახილს ქართულის ენით: ნუ გათავრდები! და ამ მიზეზით თათარი უწოდებენ გიაურყუმი, ვითომც უსჯულო ფრინველი“.

სულხან-საბას ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი

„ყველა ადამის შვილი მართ, თათარის ჩემი კმა არი“

ეს სტრიქონები ჯერ კიდევ როდის უთქვამს ქართველ კაცს. ასე რომ, თევზაძეთაგან არ გვესწავლება ტოლერანტობა და რელიგიური შემწყნარებლობა. „კაცი იყავ კაცური და სადაც გინდა, იქ ილოცი“, — ესეც ქართველის ნათქვამია, მაგრამ ამ ლოცვასა და კაცობაში სექტანტობა კი არა, ის ტრადიციული რელიგიები იგულისხმება, რომლებიც ძველ თუ ახალ აღთქმაზე აღმოცენებული.

იქნებ, რუსეთში მართლაც არიან ისეთები, ვისაც საქართველო რესტორანი ჰგონია, მაგრამ, საბედნიეროდ, არსებობს სხვა რუსეთიც — ერთ-მორწმუნე, ტოლსტოის, დოსტოევსკის, ბულგაკოვის, პასტერნაკის, ესენინის რუსეთი...

გიგი თევზაძეების უნივერსიტეტებში, მიშას პატრიოტთა ბანაკებში ბოლო 5-6 წლის განმავლობაში, სამუხაროდ, წარმატებით მოახერხეს, სულ ცოტა, ერთი თაობის გაზრდა, მაგრამ ეს არაფერი. ადრე თუ გვიან ეს ხელისუფლებაც დაღვეს ჩაილურის წყალს და შევძლებთ რუსეთთან ურთიერთობების დალაგებას, რის გარეშეც ტერიტორიულ მთლიანობაზე ოცნებაც კი არ შეიძლება.

ჩვენი პატრიარქის ლოცვა-კურთხევითა და უფლის ნებით საქართველო გამოთლიანდება და გაზრწინდება. „ყველაფერს ვაკეთებ იმისათვის, რომ, თუნდაც, შემდეგ თაობაში ეს დარჩეს ანეკდოტად, რომ საქართველო რესტორანია“, — ბაქიბუქობს გიგი თევზაძე.

ანეკდოტისა არ ვიცი, მაგრამ იმედია, მომავალ თაობას კომპარულ სიზმრად მოეჩვენება ის, რასაც დღეს სჩადიან ხელისუფლება და მისი იდეოლოგები. მანამდე კი მინდა, წერილი დავამთავრო ფრაზით გენიალური რუსული კომედიიდან „იბლიანი ჯენტილმენები“:

სექტანტობა, ხლისტეპო და პედერასტეპო! „А вам не кажется, что ваше место во-зле параша?!“

დავით მხაიკა გრუზინი, გურჯი, ქართველი

ერაყში მამათმავლებს უსასტიკესად სჯიან

ერაყელმა ბოვიკებმა ჰომოსექსუალების სასტიკი წამებით დასჯის მეთოდი დაამკვიდრეს. ისინი მათ ანალურ ხვრელში ე.წ. ირანულ კუპრს ასხამენ... ინა მოჰამადი ამბობს, რომ წვობს მეორენაირად „ამერიკულ სიმყრალესაც“ ექახიან და ირანში ამზადებენ. თუ კი მას ადამიანს კანზე წაუსვამთ, ის იმდენად მყარად ეკრობა, რომ მოცილება მხოლოდ ქირურგიული ჩარევითაა შესაძლებელი. ანალური ხვრელის დახშობის შემდეგ, მსხვერპლს ასმევენ ნამალს, რომელიც ძლიერ დიარეას იწვევს. როგორც ხვდებით, დიარეა მსხვერპლს საშინელი წამებით კლავს. ამ წამების ვიდეოჩანანერები, რომლებიც მობილური ტელეფონებითაა გადაღებული, მთელს ერაყში ვრცელდება. სამართალდამცველთა ინფორმაციით, სამი კვირის განმავლობაში ჰომოსექსუალებზე თავდასხმები რელიგიური დოქტრინის საფუძველზე ხორციელდება, რომელთა მიხედვითაც, პედერასტები სიკვდილით დასჯას იმსახურებენ. ათობით ადამიანი უკვე ემსხვერპლა ამ უმკაცრეს სასჯელს.

რუსეთში კედერასტებს არ ახარავენ

17 მაისს სანკტ-პეტერბურგში ასამდე ჰომოსექსუალებმა არასანქცირებული ალღუმი მოაწყო. სექსუალურ უმცირესობას, ძირითადად, ქალები წარმოადგენდნენ და ტოლერანტული დამოკიდებულებას მოითხოვდნენ. აქციათა გართულებების გარეშე ჩაიარა, მილიცია საქმეში არ ჩარეულა, სამაგიეროდ მოსკოვში წინა დღეს ჰომოსექსუალებს ნამდვილი განკითხვის დღე მოუწყვეს. აქ ხელისუფლების მიერ გეი-ალღუმების მონყობა აკრძალულია, მიუხედავად ამისა, 20-მდე „მოხალისე“ მაინც მოინდომა თეთრი მიხაკებით ხელდამშვენებულებს ჩაველოთ ქალაქის მთავარ პროსპექტებზე და ექადაგათ, რომ ჰომოფობია ქვეყნის სირცხვილია. არ გამოუვიდათ. გეი-საზოგადოების მკერებიდან ზუსტად 5 წუთში ადგილზე მომწიფები გამოჩნდნენ და უკლებლივ ყველა „მოხალისე“ სადაც გააქრეს. სექსუალურ უმცირესობებს რუსეთში არაერთხელ განუმარტეს, რომ დედაქალაქში მათ აქციებსა და დემონსტრაციებს ხელი-სუფლება არ დაუშვებდა. თავად ჰომოსექსუალები კი გაპკიოდნენ, ნებით ან უნებართვოდ აქციას მაინც ჩაეატარებოთ. 80-მდე ასეთი თავგანწირული ჰომოსექსუალი იმ დღეს საპატიმროში აღმოჩნდა, ზოგიერთს სხვა ბრალდებებიც დაუმატეს და საერთოდ, როგორც ჩანს, მოსკოვულ სექსუალურ უმცირესობებს ანი მხოლოდ საპატიმროებში თუ ექნებათ აქციების გამართვისა და პედერასტებისადმი ტოლერანტობის მოთხოვნის საშუალება.

ხათუნა ჭითანაია:

გაუგონარი ფენი გადამტვირთვის და ინვალიდის ეტლი ჩასვას, რათა დაეხმოს მათხოვრობის თანაბრობა გამოწვევა

ხელისუფლების უნიათობით გამოწვეულმა მასობრივმა მიგრაციამ საქართველოსათვის პრობლემად აქცია ისეთი დანაშაული როგორც ტრეფიკინგი. უკანასკნელი წლების მანძილზე უამრავი ჩვენი თანამემამულე გახდა ადამიანებით ვაჭრობის, მონური ექსპლუატაციისა და არადამიანური მოპყრობის მსხვერპლი. მსხვერპლთა ექსპლუატაცია მანამ გრძელდება, სანამ მათ ტრეფიკერებისთვის მოგება მოაქვთ. დაავადების შემთხვევაში ყოველგვარი ანაზღაურების გარეშე მათ ქუჩაში ყრან ან სხვა ქალაქში გადაჰყავთ და იქ ტოვებენ. არის შემთხვევები, როდესაც დაუძლურებულნი საზღვარზე გადაჰყავთ და იქ უპატრონოდ უშვებენ, უკიდურეს შემთხვევაში კლავენ. ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის ოჯახური ძალადობისა და ტრეფიკინგის წინააღმდეგ პროექტის კოორდინატორი ხათუნა ჭითანაია ამ რამდენიმე წლის განმავლობაში არაერთი შემზარავი ფაქტის მონმე გამხდარა. ის დიდი გულისტვივლით გვიყვება ტრეფიკინგის მსხვერპლთა შესახებ იმათ გასაფრთხილებლად, ვინც საქირო სიფრთხილეს არ იჩენს უცხოეთში გამგზავრებისას.

— ქალბატონო ხათუნა, რას ურჩევთ საზღვარგარეთ წასვლას, როგორ აარიდონ თავი ტრეფიკინგს?
— უბრალოდ უნდა იყვნენ ინფორმირებულნი იმ ფორმის შესახებ, რომელსაც ისინი საზღვარგარეთ მიჰყავს. აუცილებლად უნდა შეიზომნდეს, ფირმა რეგისტრირებულია თუ არა. თუ გამგზავრებას კერძო პირი სთავაზობს, მოითხოვონ კონტრაქტი და მასზე ხელის მოწერამდე რჩევითი იურისტის მიმართონ, მოიპოვონ ინფორმაცია საქართველოს წარმომადგენლობის შესახებ იმ ქვეყანაში, სადაც მიემგზავრებიან. ჩასვლისთანავე მიაკითხონ ჩვენს საელჩოებსა და საკონსულოებს და იქ დატოვონ თავიანთი პირადი დოკუმენტების ასლები. სამშობლოში დარჩენილ ოჯახის წევრებს რეგულარულად მიანოდონ თავიანთი ადგილსამყოფელის შესახებ ცნობები. მთავარია, ბრმად არაიყვნენ. არაერთგზის გაფრთხილებს მიუხედავად, ქართველებმა ვიცით სიტყვაზე ნდობა, რის გამოც ხშირად სავალალო შედეგებს ვიმკით. — ხშირად მომხდარის ზემოქმედება უფრო ძლიერი, ვიდრე მკაცრი გაფრთხილებები... რას გვეტყვიან თქვე-

ნი სამსახურებრივი გამოცდილებიდან?
— ამ ისტორიას ხშირად ვყვები, რადგან ჩემზე ძალიან იმოქმედდა. დიდი მატერიალური გაჭირვების გამო ახალგაზრდა ქალი არასრულწლოვანი ბავშვით იძულებული გახდა, ქვეყნიდან წასასვლელი გზები ეძებნა. გულშემატკივარიც გამოუჩნდა — ბიძაშვილის კარის მეზობელი. ქალი შვილებითურთ საზღვარზე გადაიყვანეს, რათა უცხოეთში მომგვლელად ემუშავა. პატარების დამტოვებელი არ ჰყავდა, მათთან ერთად თავს უფრო მშვიდად და დაზღვეულად გრძნობდა. ჩასვლისთანავე ქალს დოკუმენტები ჩამოართვეს, გადაადგილების საშუალება მოუსპეს და ორ ბავშვთან ერთად ერთ პატარა ოთახში ჩაკეტეს. დღეების განმავლობაში მხოლოდ წყალსა და რამდენიმე პურის ნაჭერს აძლევდნენ. ოთახში ავეჯი არ იყო, იატაკზე ისხდნენ მთელი სამყაროს მოწყვეტილნი და ელემენტარულ ჰიგიენურ პირობებს მოკლებულნი. წყალში, ალბათ, რაღაცას ურევდნენ, რადგან ოთახის კუთხეში მიყუყულნი სულ თვლებდნენ. მალე მათ ქალის დამუშავება დაიწყეს, აიძულებდნენ,

ერთ-ერთი ბავშვის თანხლებით ქუჩაში სამათხოვროდ გასულიყო. ქალმა შემთავაზება რომ უარყო, სცემეს და დაემუქრნენ. მოსაფიქრებელი დრო მისცეს, თანაც, საკვები შეუმცირეს და წყალსაც შეზღუდვიან აძლევდნენ. ყოველდღიურად ცდილობდნენ განზრახვაზე მის დაყოლიებას. მისი სიჯიუტე რომ ვერ გატეხეს, გალიზიანებულბმა უმონყალოდ სცემეს, სახეში ფურთხებითა და თმის გლეჯით იქამდე ანამეს, სანამ გონი არ დაკარგა. მალალი სიცხეების გამო კარგა ხანს უფრო მშვიდად და დაზღვეულად გრძნობდა. მათემატიკის გამოცდილებიდან დაღამებამდე განენილი, დაჭმუჭნული ტანსაცმლით, მტვრიანი, დახეთქილქუსლებიანი, ჭუჭყიანი, დასიებული ფეხებით, ეტლის თრევით ოფში გაღვრილი რასაც მათხოვრობით მოულობდა, ტრეფიკერს აბარებდა, რომელიც ურცხვად ამონებდა, ხომ არაფერს იტოვებდა თავისთვის. მძევლად დატოვებული პატარა ბიჭი კარს უკან მოუთმენლად ელოდა დედის დაბრუნებას. ღამით სამივე იატაკზე იძინებდა ხმელი პურისა და წყლის ამარი. პუკრებზე მაჩვენებ და გაქცევას გაჩვენებო“, — ნათქვამია. ქალმა სიმართლი ნაშოვნი თანხიდან ფულის მოპარვა ისწავლა, რითაც ბავშვებისთვის ფუნთუშებს ყიდულობდა, ცელოფანში ჩალაგებულ პროდუქტს კაბის ქვეშ, მუცელთან მალავდა, ღამით კი, თავისი სხეულით გამთბარი ფუნთუშებით ბავშვებს აწყობდა. ბოსს თუ მოტანილი თანხა ეცოტავებოდა, დედა-

და, ერთ ღამეში გატყდა... შემდეგში აცხადებდა: „თუ არა შეილება, თავს ნამდვილად არ ვიცოცხლებდი...“ ასე დაიწყო მისი მათხოვრული სვლები ევროპის ერთ დიდ, საოცრად ლამაზ, სიცოცხლით სავსე მეგაპოლისში. გათენებიდან დაღამებამდე განენილი, დაჭმუჭნული ტანსაცმლით, მტვრიანი, დახეთქილქუსლებიანი, ჭუჭყიანი, დასიებული ფეხებით, ეტლის თრევით ოფში გაღვრილი რასაც მათხოვრობით მოულობდა, ტრეფიკერს აბარებდა, რომელიც ურცხვად ამონებდა, ხომ არაფერს იტოვებდა თავისთვის. მძევლად დატოვებული პატარა ბიჭი კარს უკან მოუთმენლად ელოდა დედის დაბრუნებას. ღამით სამივე იატაკზე იძინებდა ხმელი პურისა და წყლის ამარი. პუკრებზე მაჩვენებ და გაქცევას გაჩვენებო“, — ნათქვამია. ქალმა სიმართლი ნაშოვნი თანხიდან ფულის მოპარვა ისწავლა, რითაც ბავშვებისთვის ფუნთუშებს ყიდულობდა, ცელოფანში ჩალაგებულ პროდუქტს კაბის ქვეშ, მუცელთან მალავდა, ღამით კი, თავისი სხეულით გამთბარი ფუნთუშებით ბავშვებს აწყობდა. ბოსს თუ მოტანილი თანხა ეცოტავებოდა, დედა-

სა და შვილებს მუშტითა და ნიხლით უმასპინძლებოდა. ყველა დარტყმა შვილებს გადაფარებულ დედას ხვდებოდა და მისი ნაიარევი სხეული დღითი დღე სუსტდებოდა. ქალმა ქუჩებში ნაწნალით იქაურ ენასაც ალო აულო, რაც გაქცევაში დაეხმარა. — როგორ გამოაღწია ქალმა ამ მინიერი ჯოჯოხეთიდან, რამ მისცა ასეთი ძალა და გამბედაობა? — დედაბამ, დედა ყოველთვის გულადია! მან გულში ამოიჭრა შვილების გადარჩენა. დარდმა, წვიმასა და თოვლში განუწყვეტელმა ნაწნალმა, მძიმე პირობებში ცხოვრებამ და ავადმყოფი ბავშვების გადარჩენა მათი განცხადება, ვერ გეტყვიან. საქმე გაიხსნა და მას ტრეფიკინგის კვლადიკაცია მიეცა, თუმცა, ერთი შეხედვით, ფაქტი ურტყინირობას ჰგავდა. ბიჭს 23 წლამდე თავისუფლების აღკვეთა მოუსაჯეს იმის გამო, რომ ამჯერად მსხვერპლი არასრულწლოვანი იყო. საშინელებაა, როცა ტრეფიკინგის ფაქტებს თვით ჩვენი ქვეყნის შიგნით ვხვდებით. ჩვენ ხომ უძველესი კულტურის, მტკიცე ზნეობისა და ტრადიციების მქონე ქვეყანაში ვცხოვრობთ, სადაც ყველა მონასტრის ზარებს არის ხებდნენ, როცა ადამიანების პატივისა და ღირსების შელახვა ხდებოდა. დღეს კი მსხვერპლთა უმრავლესობა ისიც კი არ იცის, რომ სახელმწიფო უზრუნველყოფს თითოეული მოქალაქის პატივისა და ღირსების ხელშეწყობასა და უსაფრთხოებას, რომ პიროვნების დაცვის მექანიზმი გათვალისწინებულია საქართველოს კანონმდებლობით. საზოგადოებას ამ მხრივ ნამდვილად აკლია ინფორმაციულობა. ხშირად მსხვერპლი აქტიურად ერიდება გახმაურებას თავმოყვარეობისა და ათასი სხვა მიზეზით, ეშინია შურისძიებისა და შანტაჟის ტრეფიკერთა მხრიდან. მათ ხშირად ისიც კი არ იციან, რომ მკაცრადაა გასაიდუმლოებული მსხვერპლის ვინაობა, მისამართი და სხვა პერსონალური ინფორმაცია. ჩვენ მხოლოდ ერთადერთი მიზანი გვახმობრავებს — აღმოვფხვრათ დანაშაული და დავცხმაროთ დაზარალებულს.

ჩვენი ფოსტა: ღებერთ, შენ დაგვიფარე ახათგან!

ქალბატონო ნიტო-ნიორა თაქთაქიშვილი (აფსუს, რა კარგ გვარს ატარებთ) და ბატონო დავით სოროსიშვილ-დარჩიაშვილი!
როგორ ბრძანდებით თქვენი „ნაცებით“? ხომ კარგად? იმედია, ჭამის მადა კარგი გაქვთ... შემოსავალთან ერთად. ადამიანი რომ შემოგხვდეთ, ისეთი ფრთხილი ანგელოზების მსგავსად უნდა იქნებოდნენ, რომ თქვენი მსჯელობიდან გამომდინარე, საქართველო ყვავის, საქართველოში ხალხი ბედნიერად ცხოვრობს (ისე იცხოვრებთ თქვენი და თქვენი სისთანებმა, როგორც ჩემი და ბევრი ჩემისთანას ოჯახი ცხოვრობს!). თქვენი თქმით, ომი არ ნაგვივია, ტერიტორიები არ დაგვიკარგავს, ეკონომიკა და სოფლის მეურნეობა აყ-

ვავებულია. ისე აყვავდით თქვენ! მარჩენალდაკარგულ ოჯახებს მთლიანად გაუქმეთ შეღავათები იმიტომ, რომ არ იქნა თქვენი სტომბაქების ამოყორვა! ასფალტი დაეაგეთ!.. სადაც დაავეთ, უკვე აყრილია. ფასადები სადაც გადადებთ, უკვე აიქერცლა! დავით ბაქრაძე დალუპული მებრძოლების დედებს ბრტყელ-ბრტყელ დაპირებებს რომ აძლევდა, სად არის დანაპირები... თუ აგვისტოს ომმა ჩაყალბა? ქალბატონებო და ბატონებო, ჩემი შრომის სტაჟი ნახევარ საუკუნეზე მეტს შეადგენს. ამიტომ მინდა, მოგცეთ ერთი რჩევა, რომელმაც შეიძლება, საქართველოში მო-

ლიტიკური მდგომარეობა შეცვალოს დადებითისკენ. დათქვით რომელიმე დღე და ადგილი, სადაც შეიკრიბებიან საკუთარი ნებით მოსული თქვენი მომხრეები და არა ავტობუსებით ძალით მოყვანილი თბილისელები! სასურველია, ადგილი იყოს ღია და არა დახურული, იმიტომ, რომ სხვებმაც დაინახონ, რამდენი მომხრე გყავთ! აი, მერე კი გამოჩნდება თეთრი და შავი სიმართლე! „ნაცებო“! დავიღალეთ თქვენი — ყველას ერთად P.S. საინტერესოა, რუსეთი რომ არ არსებულებო, თქვენს უსუსურობას და ქვეყნისადმი უდიერ დამოკიდებულებას ვის დააბრალებდით?! რაჭაში ხიდი ვინ ააფეთქა?! თქვენ ისე გაინტერესებთ საქართველო, როგორც მე — ტრინდადი და ტობაგო. თქვენ და თქვენი თანხებს საქართველო მხოლოდ სახრავად გინდათ!

და და შვილებს მუშტითა და ნიხლით უმასპინძლებოდა. ყველა დარტყმა შვილებს გადაფარებულ დედას ხვდებოდა და მისი ნაიარევი სხეული დღითი დღე სუსტდებოდა. ქალმა ქუჩებში ნაწნალით იქაურ ენასაც ალო აულო, რაც გაქცევაში დაეხმარა. — როგორ გამოაღწია ქალმა ამ მინიერი ჯოჯოხეთიდან, რამ მისცა ასეთი ძალა და გამბედაობა? — დედაბამ, დედა ყოველთვის გულადია! მან გულში ამოიჭრა შვილების გადარჩენა. დარდმა, წვიმასა და თოვლში განუწყვეტელმა ნაწნალმა, მძიმე პირობებში ცხოვრებამ და ავადმყოფი ბავშვების გადარჩენა მათი განცხადება, ვერ გეტყვიან. საქმე გაიხსნა და მას ტრეფიკინგის კვლადიკაცია მიეცა, თუმცა, ერთი შეხედვით, ფაქტი ურტყინირობას ჰგავდა. ბიჭს 23 წლამდე თავისუფლების აღკვეთა მოუსაჯეს იმის გამო, რომ ამჯერად მსხვერპლი არასრულწლოვანი იყო. საშინელებაა, როცა ტრეფიკინგის ფაქტებს თვით ჩვენი ქვეყნის შიგნით ვხვდებით. ჩვენ ხომ უძველესი კულტურის, მტკიცე ზნეობისა და ტრადიციების მქონე ქვეყანაში ვცხოვრობთ, სადაც ყველა მონასტრის ზარებს არის ხებდნენ, როცა ადამიანების პატივისა და ღირსების შელახვა ხდებოდა. დღეს კი მსხვერპლთა უმრავლესობა ისიც კი არ იცის, რომ სახელმწიფო უზრუნველყოფს თითოეული მოქალაქის პატივისა და ღირსების ხელშეწყობასა და უსაფრთხოებას, რომ პიროვნების დაცვის მექანიზმი გათვალისწინებულია საქართველოს კანონმდებლობით. საზოგადოებას ამ მხრივ ნამდვილად აკლია ინფორმაციულობა. ხშირად მსხვერპლი აქტიურად ერიდება გახმაურებას თავმოყვარეობისა და ათასი სხვა მიზეზით, ეშინია შურისძიებისა და შანტაჟის ტრეფიკერთა მხრიდან. მათ ხშირად ისიც კი არ იციან, რომ მკაცრადაა გასაიდუმლოებული მსხვერპლის ვინაობა, მისამართი და სხვა პერსონალური ინფორმაცია. ჩვენ მხოლოდ ერთადერთი მიზანი გვახმობრავებს — აღმოვფხვრათ დანაშაული და დავცხმაროთ დაზარალებულს.

ესაუბრა ლალი შაჰიაშვილი

ალბერტ გოგინაშვილი: ქალიან ლაგაზი სოლ-გვილი მყავდა და ჩემს ქმარს ყოველთვის შურდა ჩემი

...სახლი დაბრუნებულს დაჩეხილი ცოლ-შვილი დამხვდა, მე ისინი თბილი წყლით დავბანე და სანოლში დავანვინე. ქალიან ციოდა და ამიტომ ტანსაცმლით ცეცხლი დავანთე. მეორე დღეს ტელეფონი ვიყიდე და მკვლელობის შესახებ პოლიციას შევატყობინე...

ოჯახის თავიანთი ცოლ-შვილის სასტიკი მკვლელობაში ადანაშაულებენ, ეჭვმიტანილი დანაშაულის უარყოფს და აცხადებს, რომ ცოლ-შვილი ძმამ დაუხოცა. გამოძიების მასალების მიხედვით, ეჭვმიტანილმა საკუთარი მუხლი და მცირეწლოვანი შვილი დანით დაჩეხა, ერთი კვირით სახლიდან წავიდა, შინ დაბრუნებულმა კი ცხედრები გარეცხა, მათი ტანსაცმელი დაწვა და პოლიციას გამოიძახა.

მკვლელობა წლეულს, 15 ნოემბერს, თბილისის სამრეწველო დასახლებაში მოხდა. რუზანა ესიავა და მისი 10 წლის შვილი მარიანა გოგინაშვილი საკუთარ სახლში სამზარეულოს დანით მოკლეს. მკვლელობის შესახებ ოჯახის უფროსმა ალბერტ გოგინაშვილმა პოლიციაში ერთი კვირის შემდეგ განაცხადა. მან სამართალდამცავებს უთხრა, რომ ცოლ-შვილი ძმამ დაუხოცა.

ალბერტ გოგინაშვილი დაკითხვის შემდეგ პოლიციაში მკვლელობაში ეჭვმიტანილის სტატუსით დააკავა. იგი დღემდე აცხადებს, რომ უდა-

ნაშაულოა და მკვლელობაში საკუთარ ძმას ადანაშაულებს: „მე ქალიან ლაგაზი ცოლ-შვილი მყავდა და ჩემს ქმარს ყოველთვის შურდა ჩემი“.

ალბერტ გოგინაშვილი 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით განზრახ მკვლელობით სათვის დამამძიმებელ გარემოებებში, რაც 16-დან 20 წლამდე ან უფადო პატიმრობას ითვალისწინებს. საქმის მასალების მიხედვით, ალბერტ გოგინაშვილმა ცოლ-შვილი ოჯახური კონფლიქტის ნიადაგზე მოკლა.

„გოგინაშვილის ნოემბრის დასაწყისიდან მეუღლესთან რუზანა ესიავასთან კონფლიქტი ჰქონდა იმის გამო, რომ ამ უკანასკნელს რუსეთის ფედერაციაში ნათესავეებთან სურდა გამგზავრება, ხოლო ალბერტ გოგინაშვილი გამგზავრების კატეგორიული წინააღმდეგი იყო.“

ამა წლის 15 ნოემბერს ამ მიზეზით განაწყენებულმა ალბერტ გოგინაშვილმა მეუღლისა და 10 წლის შვილის მკვლელობა განიზრახა. ჩანაფიქრის სისრულეში მოყ-

ვანის მიზნით საკუთარი სახლის სამზარეულოში სამზარეულო დანით მეუღლეს გულმკერდისა და მუცლის არეში მრავლობითი დაზიანება მიყენა; ასევე მოექცა თავის 10 წლის გოგონას, რის შედეგადაც ისინი ადგილზევე გარდაიცვალნენ, თვითონ კი შემთხვევის ადგილიდან მიიშალა.

21 ნოემბერს, საღამოს საათებში, ალბერტ გოგინაშვილი სახლში დაბრუნდა, ძმისშვილი გიორგი გოგინაშვილის დაუძახა და უთხრა, რომ ცოლ-შვილი დახოცა, სამზარეულოს იატაკზე დაყრილი გვამებიც აჩვენა და

დახმარება სთხოვა, მაგრამ ძმისშვილმა დახმარებაზე უარი განუცხადა.

ამის შემდეგ ალბერტ გოგინაშვილმა გვამებს ტანსაცმელი გახადა და ლოგინაში მოათავსა, შემდეგ კვართის დაფარვის მიზნით მათი ტანსაცმელი დაწვა. ასევე, დაწვა ის ტანსაცმელიც, რომელიც 15 ნოემბერს თავად ეცვა, დაასუფთავა ოთახი და ძმისშვილსა და მის ოჯახზე განაწყენებულმა ისანი-სამგორის პოლიციაში განაცხადა, რომ მკვლელობა მისმა ძმამ გოგინაშვილმა ჩაიდინა, რომელიც 4-5 თვეა, სომხე-

თის რესპუბლიკაში იმყოფება, — აცხადებს თავის დადგენილებაში გამოძიებელი გიორგი გიორგაძე.

საქმის პროკურორი ნინო ჟღენტა ამბობს, რომ ალბერტ გოგინაშვილის ფსიქიკური მდგომარეობა შესამოწმებელია, თუმცა დასძინს, რომ იგი მკვლელობის შემდეგ სრულიად ადეკვატურად მოქმედებდა.

„გოგა გოგინაშვილი ჯერ არ დავეკითხავს, ის სომხეთში იმყოფება. ეჭვმიტანილი ამბობს, ჩემმა ძმამ თვითონ მითხრა, რომ შენი ცოლ-შვილი მე მოვკალი, მაგრამ ეს ნაკლებად სარწმუნოა. ალბერტ გოგინაშვილმა მკვლელობის ჩადენის შემდეგ სახლის კარები დაკეტა და, როგორც თვითონ ამბობს, ერევანში გაემგზავრა, მაგრამ ეს გადასამოწმებელია“, — ამბობს პროკურორი ჟღენტა.

ალბერტ გოგინაშვილის ძმისშვილმა თქვა, რომ პოლიციას მომხდარის შესახებ იმ დღესვე მხოლოდ იმ მიზეზით არ შეატყობინა, რომ შეეშინდა, თვითონაც მსხვერპლი არ გამხდარიყო.

„პოლიციას რომ ბიძაჩემის დაჭერა ვერ მოხერხებინა, მას შეეძლო, მეც მოვეკალი, ამიტომ ვერ გავტყობინებდი პოლიციაში მისვლა“.

ცოლ-ქმარს შორის რომ

კონფლიქტი არსებობდა, ამ ფაქტს მეზობლებიც ადასტურებენ. მათი თქმით, ალბერტ გოგინაშვილი ხშირად ჩხუბობდა, ხოლო 15 ნოემბრიდან 21 ნოემბრამდე მათ სახლს ბოქლომი ედო.

თბილისის საქალაქო სასამართლოში თავად ბრალდებულმა თავი დამნაშავედ არ ცნო. მან სასამართლოშიც განაცხადა, რომ ცოლ-შვილი ძმამ დაუხოცა:

„სახლში დაბრუნებულს დაჩეხილი ცოლ-შვილი დამხვდა. მე ისინი თბილი წყლით დავბანე და სანოლში დავანვინე. ქალიან ციოდა და ამიტომ ტანსაცმლით ცეცხლი დავანთე. მეორე დღეს ტელეფონი ვიყიდე და პოლიციას შევატყობინე მკვლელობის შესახებ“.

პროცესზე აღმკვეთი ღონისძიების შეფარდების დროს დაკავებულის ადვოკატი ციანა რატანი გოგინაშვილის დაპატიმრების წინააღმდეგი იყო, მაგრამ სს კოლეგიის მოსამართლემ ნატო ხუჯაძემ მას ორთვიანი წინასწარი პატიმრობა შეუფარდა. საქმის არსებითი განხილვა კი სასამართლოს ჯერ არ განუახლებია. ცოლ-შვილის მკვლელობაში ბრალდებული გოგინაშვილი განაჩენს დღემდე ელოდება.

აპაპა კობახია

მერაბიშვილს პოლისიის დახმარება ვერ უშველა

2006 წელს თბილისში სასტიკი მკვლელობა მოხდა. როგორც მოგვიანებით გაირკვა, ამ საშინელების ჩამდენები პოლიციელები აღმოჩნდნენ: ერთი — მერაბიშვილის უწყების თანამშრომელი, მეორე კი — შვედრანდის დროინდელი პოლიციელი. ახალგაზრდა ქალის მკვლელობისთვის და შემდგომ მისი გვამის დანაწევრებისთვის ორივე მამაკაცი გაასამართლეს. ერთ-ერთი მათგანი ციხეში მალევე გარდაიცვალა, მეორე კი დღემდე სასჯელს იხდის. აღსანიშნავია, რომ მოკლულის გვამის ნაწილები დღემდე ნაპოვნი არ არის. აღმოჩენილია მხოლოდ თავის ქალა და ხელის მარჯვენა კიდური. ასე რომ, მოკლულის ოჯახს მკვლელებმა შვილის ქრისტიანულად დაკრძალვის საშუალებაც მოუსპეს.

აღსანიშნავია, რომ დამნაშავე პოლიციელები სიყრმის მეგობრები იყვნენ, თუმცა მათმა მეგობრობამ ჩაილურის წყალი მას შემდეგ დალია, რაც დიმიტრი მერაბიშვილმა თავისი მეგობარი გიორგი უნგაძე მკვლელობაში „ჩაუშვა“. სიმართლე კი სულ მარტივად გაირკვა: ნარკოტიკებისთვის დაკავებული მერაბიშვილი ციხეში მოათავსეს, საქმეც ციხიდან სატელეფონო საუბრისას „გასკდა“.

დაკავებამდე გიორგი უნგაძე სამსახურებრივ მოვალეობას ჩვეულებრივ ასრულებდა. თათბირებზეც, როგორც დინჯ პოლიციელი შემგონის, ისე იჯდა და უფროსის მითითებებსაც კარგად ასრულებდა. მოკლულის ფულით ნაყიდი ავტომანქანის მფლობელი გადადგილდებოდა. ნათქვამია, ყველაფერს თავისი ბოლო აქვსო და უნგაძის ნავარდიც დასრულდა, ოღონდ არა — „ჰეფი ენდი“.

სანამ უშუალოდ მკვლელობის თემას შევხებით,

ორი სიტყვით ამ პიროვნებათა შესახებ გიამბობთ.

დიმიტრი მერაბიშვილი და გიორგი უნგაძე წლების მანძილზე გლდანის ერთ-ერთ მიკრორაიონში, ერთ კორპუსში ცხოვრობდნენ და მეგობრობდნენ. მოგვიანებით მერაბიშვილმა ბინა გაყიდა და საცხოვრებლად სხვაგან გადავიდა; პოლიციელობაზე უარის თქმის შემდეგ სამარშრუტო მიკროავტობუსზე მუშაობდა; დადიოდა თურქეთში, სადაც გამოძიებისთვის გაურკვეველ საქმიანობას ეწეოდა; აღსანიშნავია ისიც, რომ ნარკოტიკების უკანონო შექმნა-შენახვისთვისაც ყოფილა ნასამართლევი.

რაც შეეხება გიორგი უნგაძეს, დაპატიმრებამდე იგი მსს ქ. თბილისის მთავარი სამმართველოს ვაკე-საბურთალოს განყოფილებაში ინსპექტორ-გამომძიებლად მუშაობდა.

მოკლული ნათია ჯიჯავაძე ბათუმელი იყო. იგი მეუღლესთან განქორწინებული გახლდათ და 14 წლის შვილი ჰყავდა. როგორც გამოძიები-

დან და მერაბიშვილის ნაამბობიდან გაირკვა, მას მოკლულთან საკმაოდ ახლო ურთიერთობა აკავშირებდა. ერთ-ერთი ვერსიით, მერაბიშვილი ახალგაზრდა ქალს ცოლად მოყვანას ჰპირდებოდა (არადა მერაბიშვილს ცოლ-შვილი ჰყავდა). სწორედ ეს მაცდური წინადადება აღმოჩნდა მოკლულისთვის საბედისწერო. სხვათაშორის, ეს მკვლელობა იმდენად ბურუსით მოცულია, რომ სამართალდამცავებმა ვერ გარკვეეს, თუ როდის მოხდა იგი. მათი ვარაუდით, ჯიჯავაძე იანვარ-თებერვალში მოკლეს.

ნათია ჯიჯავაძემ ბათუმში ბინა გაყიდა, აღებული თანხით კი (28 ათასი დოლარი), რომლის არსებობის შესახებ მხოლოდ მერაბიშვილმა იცოდა, თბილისში ჩამოვიდა. თბილისში ჩამოსვლა რა გასაკვირია, მაგრამ აქ სხვა რამ იმალეობოდა. ქალიან მალე ცხადი გახდა, რომ მერაბიშვილს ქალი კი არა, მისი დოღარები იზიდავდა. საქმე იმან გაართულა, რომ ქალმა მის ცოლად შერთვა მოსთხოვა და ამ მიზნით მერაბიშვილის ოჯახის გაცნობაც მოინდომა. ჰოდა, კვამლის და შემდეგ ცეცხლის გაჩენამდე ყოფილმა პოლიციელმა საქმის მისებურად მოგვარება გადაწყვიტა. ამაში კი მეგობარი დახმარა.

განზრახვის სისრულეში მოსაყვანად მეგობრებმა გეგმაც შეიმუშავეს. ამისთვის მათ უნგაძის ნათესავის პინა გამოიყენეს. სწორედ ამ ბინაში მიყვანა მე-

რაბიშვილმა ჯიჯავაძე. მკვლელობა კი დაახლოებით საღამოს 8 საათზე მოხდა.

მერაბიშვილმა ჯიჯავაძე აბაზანაში შეიყვანა. უნგაძემ კი მას დახრჩობა დაუწყა. მერაბიშვილმა ქალს ხელ-ფეხი გაუკავა, რომ მას წინააღმდეგობა არ გაენია. ჯიჯავაძის დახრჩობის შემდეგ მერაბიშვილი მალაზიარის ჩავიდა და პოლიციელის პარკები შეიძინა, რომელშიც ჯიჯავაძის დანაწევრებული გვამი მოათავსეს და უნგაძის მანქანით წაიღეს.

ამ მკვლელობას ისეთი პირობები უჩანდა, რომ შესაძლოა, არც გახსნილიყო, თუმცა სიმართლე მაინც გამოძიდა. დამნაშავეებისთვის განაზრახა ზარმა მაშინ ჩამოკრა, როდესაც მოკლულის მარჯვენა ხელის კიდური რესტორან „ნისქვილის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული ქოხის მახლობლად მოთამაშე ბავშვებმა იპოვეს. ეს თებერვალში მოხდა. მისი კი ნათია ჯიჯავაძის თავი უნგაძის საცხოვრებელი კორპუსის სარდაფში იპოვეს დამარხული. იგი უკვე გახსნილი იყო, მაგრამ ჯიჯავაძის ვინაობა დნმ-ის საფუძველზე დადგინდა. როგორც ირკვევა, დამნაშავეებმა დანაწევრებული გვამი ქალაქის სხვადასხვა უბანში დამარხეს, ამიტომ გაჭირდა მისი გვამის პოვნა.

მოკლულს მცირეწლოვანი შვილი დარჩა. ამჟამად ბიჭი ბებიათან იზრდება. აი, რას გვიამბობს მოკლულის დედა:

„24 იანვარს ნათია თბილისში წავიდა, 26 იანვარს დამირეკა და მითხრა, უკვე საბერძნეთში ვარო. სინამდვილეში კი თბილისში ყოფილა. უფულოდ როგორ წახვედი-მეთქი, — ვკითხე. ბინა გაყიდი, — მიპასუხა. მერაბიშვილზე წარმოდგენაც არ მქონდა, ვინ იყო. მის შესახებ ბათუმში იმ სასტუმროში შევიტყვე, სადაც ცხოვრობდა. თბილისში ჩამოვიდი, მერაბიშვილის ბაბუა და ძმა მოგნახე, მაგრამ მათ, არაფერი ვიცითო, მიპასუხეს“.

ჯიჯავაძესთან თავისი ურთიერთობის შესახებ დანვრლებით მერაბიშვილმა, მისივე თხოვნით, დახურულ სასამართლო პროცესზე ისაუბრა. მისი ნაამბობის შინაარსი მოკლულის დედამ გადმოგვცა:

„მერაბიშვილი ამბობს, რომ ბინის გაყიდვა ნათია შემემთავაზაო. ნათია ცოცხალი აღარ არის და პირზე ვინ დაადგება?! ნათია ასე უპასუხისმგებლოდ არ მოქცეოდა. მერაბიშვილმა თქვა, საზღვარგარეთ ვაპირებდით წასვლას, მაგრამ უნგაძემ გადამაფიქრებინაო. იგი ყველაფერს უნგაძეს ამბობდა; ისიც არ დაუმალავს, ბინის ფულიდან ვის რამდენი აჩუქა, მანქანა რომ იყიდა და ამ მანქანით შემდეგ უნგაძე რომ დადიოდა. ასევე თქვა, უნგაძეს 4500 დოლარი მივეციო. რამდენად მართალია, არ ვიცი“.

მეგობრისგან განსხვავებით, უნგაძე დანაშაულს არ

აღიარებს. მეტიც, როდესაც მერაბიშვილი ალაპარაკდა და უნგაძეც ახსენა, ამან ამ უკანასკნელის გაღიზიანება გამოიწვია და მეგობარს არაკორექტულად მიმართა.

საბოლოოდ, ქალის მკვლელობისთვის სასამართლომ ყოფილ პოლიციელებს ასეთი განაჩენი გამოუტანა: მერაბიშვილი, რომელმაც, სხვათაშორის, პროკურატურასთან ითანამშრომლა, საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე 15 წელი მიუსაჯეს, ხოლო უნგაძის — 19 წელი.

უნგაძის ადვოკატებმა განაჩენი სააპელაციო სასამართლოში გაასაჩივრეს. ამასობაში მერაბიშვილმა განცხადებით მიმართა სასამართლოს, სადაც იგი წერდა, რომ უნგაძეს ქალი არ მოუკლავს და რომ დანაშაული მარტომ ჩაიდინა. პროკურატურამ კარგად იმუშავა იმისთვის, რომ ბურუსით მოცული საქმე მიეფუჩეჩებინა და ისეთი განაჩენით დაკმაყოფილებულიყო, როგორც მისთვის იყო ხელსაყრელი.

სააპელაციო პროცესების განხილვისას მერაბიშვილი ციხეში გარდაიცვალა. იგი მძიმე ავადმყოფი გახლდათ. რაც შეეხება უნგაძეს, სააპელაციოს განაჩენი მისმა ადვოკატმა უნგაძისგან გაასაჩივრა. მართალია, პასუხი ჯერ არ მიუღიათ, მაგრამ დიდი ალბათობაა, რომ უნგაძესმაც ძალაში დატოვოს ძველი განაჩენი.

სალომე ბოგოხია

ხელი გავიჩნიე ფეხი ქართულ სამართალსა და სამართლებრივ სისტემას

უკანასკნელი წლების საგამოძიებო და სასამართლო პრაქტიკის მასალებს თუ ჩაუღრმავდებით, ხშირად შევხვდებით კანონიერების მეტად უხემ დარღვევებს. სანიმუშოდ მკითხველს შევთავაზებთ ორ განაჩენს, რომლებიც სრულიად შემთხვევით ჩამივიარდა ხელთ. როცა ამ განაჩენებს გავეცანი, ჩემს განცვიფრებას საზღვარი არ ჰქონდა. დაბეჯითებით შემიძლია, განვაცხადო, რომ ჩემს მრავალწლიან პრაქტიკაში ასეთი დარღვევები არა თუ არ მინახავს, არამედ თეორიულადაც კი არ შემეძლო, წარმომეგინა. მკითხველს, ალბათ, გაუკვირდება და ძალაუვნებურად იკითხავს, მაინც, რა უნდა იყოს კანონიერების ისეთი დარღვევა, რომელიც პრაქტიკულად წარმოუდგენელია!

ყველა ჩათვლება რაიმე სახის მკვლელობად. მისი განზრახვა, როგორც აღვნიშნეთ, მოიცავდა მხოლოდ დანაშაულის დაფარვას, თუმცა გ. თედიაშვილი ვერც დანაშაულის დაფარვისთვის დაისჯება, ვინაიდან სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა დგება მხოლოდ მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულის დაფარვისთვის“.

ლის მე-2 ნაწილით აღწერილია გაუფრთხილებლობის მეორე სახე — დაუდევრობა. აქ ნათქვამია: „ქმედება დაუდევრობითაა ჩადენილი, თუ პირს გაცნობიერებული არ ჰქონდა წინდახედულობის ნორმით აკრძალული ქმედება, არ ითვალისწინებდა მართლსაწინააღმდეგო შედეგის დადგომის შესაძლებლობას“... და ა.შ.

განა შეიძლება იმ შედეგის მსდებლობა, როგორც „დადგომის შესაძლებლობას“ აღამიანი არ ითვალისწინებდა? ერთი სიტყვით, ეს ისეთი უპასუხაა, როგორც მისხვლას არ სჭირდება.

მოკლედ რომ ვთქვათ, ორივე განაჩენში გვხვდება ქმედების ასეთი კვალიფიკაცია: სიცოცხლის გაუფრთხილებლობითი მოსპობის მცდელობა. ეს იმდენად უხემ შეცდომაა, რომ ის სტუდენტსაც კი არ ენახებოდა. გაუფრთხილებლობის ყველა შემთხვევა შეცდომის ნაირსახეობაა. მცდელობა კი ყოველთვის განზრახვაა. ამიტომ გაუფრთხილებლობითი დანაშაულის მცდელობა წინააღმდეგობრივი ცნებაა. ეს ხომ იმას ნიშნავს, აღამიანი შეეცადოს, რომ შეცდეს. ასეთი რამ სრული უაზრობაა. როგორ შეიძლება, ეცადოს კაცი, რომ გაუფრთხილდეს თოფი? „გაუფრთხილდეს“ ხომ აღამიანის წარმოდგენის გარეშეა? მოსამართლეებმა, ვინც ამ განაჩენს ხელი მოაწერა, შეიძლება გვითხროს, რომ ეს მათი დაბნეულობის შედეგია და არა უცოდინარობის. მაგრამ ეს კიდევ უარესია, რადგან მოსამართლემ არ იცის, რას ანერს ხელს! ასეთი რამ კი შეუთავსებელია სამოსამართლო საქმიანობასთან.

ივლისის განაჩენით მსჯავრი დაედო საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 108-ე მუხლით (განზრახვი მკვლელობა) და თავისუფლებაში შეიშალა. მსჯავრდებულის საავტორო საჩივრის საფუძველზე ეს საქმე განიხილა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ, რომელმაც 2007 წლის 26 ნოემბრის განაჩენით გ. თედიაშვილის ქმედება სისხლის სამართლის კოდექსის 108-ე მუხლიდან მე-9-116-ე მუხლის პირველ ნაწილზე გადააკვალიფიცირა. „გ. თედიაშვილმა საკუთარ სახლში, გვამის არხში გადაგდებად მიიჩნია, — ვკითხულობთ განაჩენში, — რომ გ. თედიაშვილი გარდაცვლილი იყო, თუმცა რეალურად ამ დროისთვის გ. თედიაშვილი იყო ცოცხალი, რის გამოც გ. თედიაშვილის ქმედება უნდა დაკვალიფიცირდეს როგორც სიცოცხლის გაუფრთხილებლობით მოსპობის მცდელობა“.

მეთქი და ამიტომ ტექსტი კიდევ ერთხელ დაკვირვებით გადავიკითხე. როცა დავრწმუნდი, რომ არაფერი მომჩვენებია და განაჩენში ზუსტად ისე ეწერა, როგორც თავდაპირველად ამოვიკითხე, გადავწყვიტე, გამეგრებულბინა და ვინაიდან „სიცოცხლის გაუფრთხილებლობითი მოსპობის მცდელობა“ დასაბუთებას.

როგორც მკითხველი ხედავს, ამ აბდაუბად მსჯელობიდან არ ჩანს, საიდან დაასკვნა პალატამ, რომ გ. თედიაშვილმა ჩაიდინა „სიცოცხლის გაუფრთხილებლობითი მოსპობის მცდელობა“. ეს, რასაკვირველია, არ ჩანს და არც შეიძლება ჩანდეს, რადგან „გაუფრთხილებლობა“ და „მცდელობა“ ერთმანეთისგან ისეთივე დაშორებული და ურთიერთდაპირისპირებული ცნებებია, როგორც ცა და დედამიწა.

ახლა გადავხედოთ მეორე განაჩენს. ქ. თბილისის საქალაქო სასამართლომ 2006 წლის 28 ივლისის განაჩენით დაადგინა, რომ „სერგო სეირანის ძე მატინიანი ცნობილი იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 19-119-ე მუხლით გათვალისწინებული, მისთვის ინკრимиრებულ მართლსაწინააღმდეგო ქმედებაში დასჯადი ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 3 (სამი) წლის ვადით“. ეს იმას ნიშნავს, რომ ს. მატინიანი სასამართლომ დასაჯა სისხლის სამართლის კოდექსის 119-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის მცდელობისათვის. მე-19 მუხლით, როგორც ვიცით, განსაზღვრულია დანაშაულის მცდელობის ცნება. 119-ე მუხ-

სამწუხაროა, რომ ერთ-ერთ აქ დასახელებულ განაჩენზე ხელმოწერილი მოსამართლე ი. ვაჯახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორია (მ. ივანიძე). მკითხველმა თითოეულ განსაჯოს, რა უნდა ასწავლოს სტუდენტს ისეთმა პროფესორმა, რომელიც განზრახვას ვაუფრთხილებლობის გან ვერ არჩევს.

ამ ფაქტთან დაკავშირებით მახსენდება ბოლო წლებში მოსამართლეთა წინააღმდეგ დაწყებული სრულიად უსამართლო დევნა. მაშინ ნაწილი მოსამართლეებისა დისციპლინური წესით გაასამართლეს და ისე დაატოვებინეს მოსამართლის თანამდებობები კონსტიტუციური ვადის ამონურვამდე. წარმოიდგინეთ ერთი წუთით, ამ მოსამართლეებს რომ კანონის ისეთი უხემ დარღვევები აღმოსჩენოდათ, როგორც აქ დავასახელებულ, დღეს ისინი ნამდვილად „გაციმბირებული“ იქნებოდნენ, თუმცა მაშინაც იყო შემთხვევები, როცა რამდენიმე მოსამართლე სრულიად უსამართლოდ დასაჯეს სისხლის სამართლის წესით.

სხე განმინდა აღმასრულებელმა ხელისუფლებამ მაშინ სასამართლო სისტემა მისთვის არასასურველი, კანონმორჩილი მოსამართლეებისგან და მათ ადგილას ხელისუფლების მორჩილი მოსამართლეები მოიყვანა.

ამას დაემატა ისიც, რომ 2007 წლის 4 ივლისის კანონით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსიდან ამოიღეს 336-ე მუხლი, რომელიც განზრახვას უკანონო განაჩენისთვის მოსამართლის პასუხისმგებლობას ანებს. ამით, ეტყობა, ხელისუფლებამ თავის ერთ-ერთ მოსამართლეს დაუშვებლობის სრული გარანტიაც მისცა. როგორც ჩანს, სასამართლო და აღმასრულებელი ხელისუფლება ასე შეხმატებულად აპირებენ ერთობლივი მუშაობის გაგრძელებას.

როდემდე გაგრძელდება ასე?

ოთარ გამყრელიძე
იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი

პროფესორი — ნიგნის გაგვიღვლად

უბიძგებს ქართველს, სამუშაო საზღვარგარეთ ეძებოს. პროფესორულ „მეს“ არსებულ სამსახურთან კონფლიქტი იქაც აქვს.

თეონა ლომთაძე, ფსიქოლოგი:

— ბოლო წლებში განვითარებულია სოციალურმა, პოლიტიკურმა თუ ეკონომიკურმა ცვლილებებმა არამარტო საქართველოს, ბევრ სხვა ქვეყნის განვითარება შეცვალა. დაინერგა ერთი დიდი წყობა, რომელსაც თავისებური ხედვა და სისტემა ჰქონდა როგორც აღამიანის აღზრდის, ასევე მისი დასაქმების და დასვენების თვალსაზრისითაც კი. ფაქტობრივად, გადმოვიანაცვლეთ სულ სხვა სამყაროში, სადაც თავის დამკვიდრება აღამიანებს საკუთარი ძალებით უნევთ. დიდ ნაწილს ჩვენთან საკუთარი პროფესიის არაადეკვატური სამუშაოს შესრულება უხდება, ამასი არ იგულისხმება ნეგატიური დატვირთვა, რადგან ამ სფეროს უარყოფითი მხარე არ გააჩნია. აღამიანი იმიტომ არის ინტელექტუალური არსება, რომ იყოს ლავირებადი და ნებისმიერ ცხოვრებისე-

ულ სიტუაციაში გადარჩენისა და დამკვიდრების გზები მოძებნოს, ეს პროფესიათა ცვლასაც ეხება. ალბათ არც ღირს პარალელის გავლება, რა უფრო დასაფასებელია — ის, რომ პიროვნებას აქვს 2 დიპლომი, წამოწოლილია ტახტზე და წუნუნებს, რომ მისი შესაფერისი სამსახური ვერ ნახა, თუ ის, რომ პიროვნებამ, რომელსაც ასევე 2 დიპლომი აქვს, ვერ მუშაობს ადეკვატურ სამსახურში, მაგრამ მოძებნა ისეთი პროფესია, რომლითაც ირჩენს თავსაც და არჩენს ოჯახსაც.

— გამოვკითხე რამდენიმე პიროვნება და აღმოჩნდა, რომ მათგან უმრავლესობას საკუთარი საქმიანობის გამო საზოგადოებაში ადგილის დამკვიდრების კომპლექსი აქვს.

— ფაქტობრივად, თქვენ რეზიუმე გააკეთეთ. დამოკიდებულების ცვლილება საკმაოდ მტკივნეული და რთული პროცესია. ჩვენ ამ პროცესში ვიმყოფებით. აღარ ვცხოვრობთ იმ სისტემაში, რომელიც ზრუნავდა აღამიანების თითქმის მთელი ცხოვრების დაგეგმვაზე, არამედ ჩვენ ვაგებთ სისტე-

მას, სადაც თავად უნდა ვიზრუნოთ საკუთარ აღზრდა-განათლებლასა და შემდგომ დასაქმებაზე. ჯერჯერობით ჩვენი დამოკიდებულებით ბოლომდე ვერ შევცვალეთ ხედვა, რომ, რაც აღამიანს ესაჭიროება, ყველა აქტივობა, ყველა პროფესია მნიშვნელოვანი, პატივსაცემი და დასაფასებელია. ყველა ვერ იქნება პროფესორი, ექიმი, ადვოკატი. ვიღაცამ ხომ უნდა დაამზადოს პროფესორი, ხომ უნდა დალაგოს ქუჩა... ეს კანონზომიერებაა...

ისინი, ვინც მეზოვედ და დამლაგებლად მუშაობს, ფსიქოლოგიურ ასპექტებზე ნაკლებად ფიქრობენ, თუმცა ყველა მათგანი აღიარებს, რომ გარკვეული კომპლექსები სამსახურთან დაკავშირებით აქვს. ამას ადასტურებს თუნდაც ის, რომ მთხოვეს, ამ წერილში მათი გვარი არ დამეფიქსირებინა:

თამარი (53 წლის): უმაღლესი განათლება არ მაქვს, მაგრამ სამსახური მქონდა, „წყალკანალი“ ვმუშაობდი, გადასახადების ამკრეფად, ასაკის გამო სამსახურიდან 3 წლის წინათ გამომიშვეს. მარტოველა ვარ და შემოსავ-

ლის გარეშე დარჩენილმა დამლაგებლად დავიწყე მუშაობა. რამდენიმე ოჯახში დავდივარ და სახლს ვალაგებ. წელიწად-ნახევარი, ასე ვირჩენ თავს, თუმცა დღემდე ვერ შევეგუე ჩემს სოციალურ მდგომარეობას. შრომა სათაკლომ ნამდვილად არ არის, არც ამპარტავანი ვარ, მაგრამ მეც მაქვს ჩემი თავმოყვარეობა. ზოგჯერ, როდესაც ახლობლებთან სტუმრად მიწვევს წასვლა, ვფიქრობ, რომ მათთან ჩემი ადგილი არ არის. მათი დამოკიდებულება ჩემ მიმართ არ შეცვლილა, მაგრამ მაინც მაქვს ასეთი შეგრძნება.

ბადრი (43 წლის): მეზოვედ უკვე ერთი წელია, ვმუშაობ. ჩემზე მეტად ეს ჩემი ოჯახის წევრებს არ მოსწონთ და ამის გამო უფრო ვლიზანდები. ჩემს შეილებს თითქოს რცხენიათ. ვიცი, თანაკლასელებთან მალავენ, სად მუშაობს მათი მამა, მაგრამ ამ ეტაპზე სხვა ვერაფერს ვაგაკეთებ, არც ჩემთვისაა ადვილი. ახლა თითქოს შევეგუე, მაგრამ პირველად მართლა საშინლად განვიცდიდი, როცა ნაცნობი მხვდებოდა ნავის მანქანის დატვირთვისას.

ჩვენც ჩვეულებრივი აღამიანები ვართ, ჩვეულებრივი აღამიანური მოთხოვნები გვქონდა. არჩევანის უფლება რომ მქონოდა, ნამდვილად სხვა არჩევანს ვაკეთებდი. **ლენა (33 წლის):** დიდი ხანია, სამსახურს ვეძებ. პროფესიით ეკონომისტი ვარ. თითქოს მოთხოვნადი პროფესიაა, მაგრამ მაინც გამიძებნა სამსახურის შოვნა. შეიძლება ამბიციური ვარ, მაგრამ გამყიდვლად ნამდვილად ვერ ვიმუშავე, ვერც — ოფიციალურად ბარში ან რესტორანში, ჩემთვის მარტო ხელფასი ნამდვილად არ არის განმსაზღვრელი; საზოგადოების დამოკიდებულებამ ჩვენთან სხვანაირი დამოკიდებულება, თორემ საზღვარგარეთ თუ მოვახერხებ წასვლა, იქ ნამდვილად არ მექნება ასეთი კომპლექსი.

ნანა ლალაიშვილი

კასპის რაიონის ოსაგდა სოფელს სასაქონლო და სარწყავი წყლის გარეშე გოვებენ!

სოფელი ახალქალაქი (წარსულში „მეფის ქალაქი“) 1634 წელს მდინარე თეძამის სანაპიროზე დაარსდა. „მეფის ქალაქი იყო სტრატეგიული სავაჭრო, სამხედრო და პოლიტიკური ცენტრი, სადაც თავს იყრიდნენ აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს სამთავროებიდან, ასევე, მეზობელი სახელმწიფოებიდან აღმსარებლობისა და კონფესიის სოციალური ჯგუფები“, — ვკითხულობთ ისტორიულ ჩანაწერებში... მდინარე თეძამი დღემდე წარმოადგენს ახალქალაქისა და მიმდებარე სოფლების (გარყულას, თეძამისხევის, ჩოჩეთის, მეტეხის, ბარნაბიანთკარის, ბორტას, ნიბის, ქვემო გომის, სასირეთის) სავარგულების ძირითად სარწყავ არტერიას.

საგულისხმოა, რომ სწორად სააქავერისი ერთ-ერთი უერთბოლი ჩინოვნიკის ბენდუქიის გვარს ახსენებენ აღნიშნული ვანდალური პროექტის მესვეურთა შორის!

თუმცა დღეს ვითარება საგანგაშოა! რამდენიმე თვის წინ თეძამის ხეობის მოსახლეობა უსიამოვნო და აღმამფრთხილებელი ფაქტის წინაშე დადგა: მდინარის სანაპიროზე, იმ ადგილას, რომლის ქვემოთაც მდებარეობს თეძამისხევი, ახალქალაქი და სხვა სოფლები, ამოქმედდა რამდენიმე ერთეული სამშენებლო ტექნიკა — დაიწყო მოსაზღვრე კლდის უზარმაზარი მასივების ნგრევა და გავრცელდა ინფორმაცია, რომ იგეგმება მდ. თეძამის 15-კილომეტრიანი კალაპოტის შეცვლა და ახლად მშენებარე 30-კილომეტრიანი არხის საშუალებით დასავლეთით, მოსაზღვრე რეგიონში, მდინარის გადამშენება. ეს რეგიონი დღემდე მდ. მტკვრიდან ამოტუმბული წყლით მარაგდება. ადგილობრივმა ხელისუფლებამ რატომღაც უსარგებლოდ მიიჩნია და ამ რეგიონის მომარაგება მდინარე თეძამის წყლით განიზრახა!

ჯერ კიდევ შარშან, 2008 წლის ივლისის ბოლოს და აგვისტოს დასაწყისში, ადგილობრივი ხელისუფლება ოცდაათი ვერცხლის მაძიებელი „უერთგულესი“ ხელქვეითების შემწეობით უღირსი მეთოდებით მრავალჯერ შეეცადა ხალხში არსებული საპროტესტო მღელვარების განეიტრალებას, რათა მასობრივი საინფორმაციო საშუალებების მეშვეობით ობიექტური ინფორმაცია არ გავრცელებულიყო.

ჯერ კიდევ 2008 წლის 4 აგვისტოს ახალქალაქისა და მიმდებარე სოფლების მცხოვრებთა ინიციატივით დაიგეგმა ერთობლივი ფართომასშტაბიანი აქცია. რამდენიმე დღით ადრე ადგილობრივი ხელისუფლებისა და მმართველი პარტიის „სწორუპოვარმა“ ლიდერებმა „რჩევა-დარიგებისა“ და „შეხვედულებების გაზიარების“ მიზნით სოფლებიდან მუნიციპალურ ცენტრში „მიიწვიეს“ აქციის ინიციატორები... „წვეულებიდან“ დაბრუნებულმა და „რჩევა-დარიგებით“ დახუნძლულმა ინიცია-

ტორებმა მყისიერად შეიცვალეს პოზიციები და საპროტესტო აქციაში მონაწილეობაზე უარი განაცხადეს, ხოლო მათი მობილური ტელეფონები დღემდე „დროებით გამორთულია ან გასულია მომსახურების ზონიდან“ (!) აქციის დანარჩენ ორგანიზატორებს და მათი ოჯახის წევრებს, რომლებიც სასწაულებრივად გადაურჩნენ მუნიციპალურ ცენტრში „წვეულებაზე“ სტუმრობას, მმართველი პარტიის წარმომადგენლები მრავალ „სასარგებლო“ და „სასიამოვნო“ სიახლეს დაჰპირდნენ... კერძოდ: საჯარო სამსახურებიდან განუსაზღვრელი დროით შევებულბაში გაშვებას! ნარკოტიკული ნივთიერებების მოხმარებაში „მხილება“! კერძო საკუთრების ხელყოფას... დიხას, მუქარის შემცველი გზავნილები დღემდე უხვად

ვგზავნება ადგილობრივ მოსახლეობას... ხელისუფლების მაღალჩინოსნებმა საპროტესტოდ არაერთგზის შეკრებილი მოქალაქეები, ალბათ, გონებრივად ჩამორთულია ან გასულია მომსახურების ზონიდან... თურმე, დაგეგმილი ყოფილა ძვირადღირებული წყალსაცავის მშენებლობა და მხოლოდ ამის შემდეგ მოხდებოდა დაგროვილი წყლის რესურსის გადაქაჩვა მშენებარე არხში, ხოლო წყალსაცავის ქვემოთ (მდინარის 15-კილომეტრიან კალაპოტში მდ. მტკ-

ვრის შესართავამდე) იგეგმება მხოლოდ ე.წ. სანიტარული წყლის მიზნული ნაკადის დინება. ამავე დროს, პროექტში ნახსენები არ იყო მდინარის სანაპიროდან მოსაზღვრე სოფლებში გამაგალი ათეულობით სარწყავი და სასმელი წყლის არხი — თითქოს ისინი არც კი არსებობდა... ადგილობრივი ხელისუფლება მიზანშეწონილად მიიჩნევს წარმოდგენილი პროექტის რეალიზაციას, რადგან იგი პრეზიდენტ სააკაშვილის პოლიტიკურ გუნდთან ერთად იქნა შემუშავებული და შედგენილი! ეს რომ არც პირველია და არც ქართველების

მოგონილი, ფაქტია: თურმე რამდენიმე წლის წინათ აშშ ერთ-ერთ შტატში მდინარეს კალაპოტი შეუცვალეს, ხოლო ამერიკის ხელისუფლებამ ადგილობრივი მოსახლეობა სხვა შტატში გადაასახლა და ამით აშშ სახელმწიფო არ დანგრეულა!!! სასაცილოა, სატირალი რომ არ იყოს! მას შემდეგ, რაც აწინამდინარე ნიჭით დაჯილდოებულმა სახელი-სუფლებო პარტიის რაინდებმა „კონსტრუქციული დილოგით“ ამონურეს ყველა რესურსი, ვითარების გასაწინააღმდეგო ცინიკური პათოსით განიზრახეს მოქალაქეების დამკვიდრება...

ახალქალაქი, გარყულა, ჩოჩეთი, მეტეხი, ქვ. გომი, ნიბი, ბორტა, ბარნაბიანთკარი, სასირეთი და სხვა სოფლები სასაქონლო წყალს, ძირითადად, მარტვილიდან მიიღობენ. თეძამის ხეობის ქვედა ნაწილის არსებობის უზრუნველყოფის მიზნით, აგვისტოში მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოები დროებით შეჩერდა, თუმცა ომის დამთავრებისთანავე „გამარჯვებულმა“ ხელისუფლებამ მოსახლეობის გულის „გასახარად“ დაჩქარებული რეჟიმით დაიწყო დასახული „დაიდი გეგმის“ განხორციელება... სხვათა შორის, სახელი-სუფლებო ინსტანციებიდან სრულყოფილი საჯარო ინფორმაციის მიღების ყველა მცდელობა უშედეგოდ დასრულდა, ხოლო „ლეგენდარული“ არხის მშენებლობა შესაშური ტემპით მიმდინარეობს.

შარშან, აგვისტოში მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოების დასრულებამდე, მდინარის სანაპიროებზე სამშენებლო სამუშაოები დროებით შეჩერდა, თუმცა ომის დამთავრებისთანავე „გამარჯვებულმა“ ხელისუფლებამ მოსახლეობის გულის „გასახარად“ დაჩქარებული რეჟიმით დაიწყო დასახული „დაიდი გეგმის“ განხორციელება... სხვათა შორის, სახელი-სუფლებო ინსტანციებიდან სრულყოფილი საჯარო ინფორმაციის მიღების ყველა მცდელობა უშედეგოდ დასრულდა, ხოლო „ლეგენდარული“ არხის მშენებლობა შესაშური ტემპით მიმდინარეობს. მოსახლეობა კატეგორიულად მოითხოვს მშენებლო-

ბის შეჩერებასა და მარგინალი პოლიტიკური სუბიექტების ნაცვლად საზოგადოების წარმომადგენლების, აკადემიური საზოგადოებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების ზედამხედველობით მეცნიერული კვლევისა და ანალიზის საფუძველზე რეგიონში კომპლექსური ექსპერტიზის ჩატარებას. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ხელისუფლების მიერ დაგეგმილი ტექნიკურ-საექსპლუატაციო პარამეტრებით შედგენილი პროექტის განხორციელება, მოსახლეობის ვარაუდით, გამოიწვევს მდინარის დებეტის სრულად გადაქაჩვას სხვა მიმართულებით, რაც მდინარის ქვედა ნაწილის დაკარგვის ტოლფასია!

ახალქალაქი, გარყულა, ჩოჩეთი, მეტეხი, ქვ. გომი, ნიბი, ბორტა, ბარნაბიანთკარი, სასირეთი და სხვა სოფლები სასმელ წყალს, ძირითადად, მარტვილიდან იღებენ. თეძამის ხეობის ქვედა ნაწილის არსებობის შეწყვეტამ შესაძლოა, ჭების დაშრობა, მიკროკლიმატის შეცვლა და სხვა ანომალური პროცესების განვითარება გამოიწვიოს. დარღვეული ეკოლოგიური ბალანსის შედეგად ხეობა დადგება გარდაუვალი ტოტალური მიგრაციის აუცილებლობისა და ეკოლოგიური კატასტროფის წინაშე.

სხვათა შორის, ვიდრე თეძამისხეობაში ჩატარებულ ვანდალურ ქმედებებზე გაავარძელებდეთ საუბარს, „ნაცების“ რამდენიმე „საქმეს“ ლაპარაკის ნაცვლად წარმოგიდგინოთ: საბჭოთა ხელისუფლებამ თავისი მმართველობის ბოლო წლებში კასპის რაიონის მტკვრის მარჯვენა სანაპიროზე არსებული სოფლების გაზიფიცირება განიზრახა. სოფლებში დამონტაჟდა საუკეთესო ხარისხის ძვირადღირებული ფართობიან მდინარის დასრულებული მიწები. გაზის ცენტრალურ მაგისტრალამდე უსწრაფესად მიმავალი იყო დარჩენილი, როდესაც საბჭოთა ხელისუფლებამ არსებობა შეწყვიტა, თითქმის დასრულებული მაგისტრალის ექსპლუატაციაში გაშვება განუსაზღვრელი დროით გადაიდო...

2004 წელს, ხელისუფლებაში „ნაციონალური მოძრაობის“ მოსვლის შემდეგ, ამ უკანასკნელმა რეგიონზე „მზრუნველობა“ იმით გამოხატა, რომ ძვირადღირებული მიწები რეგიონისთვის უსარგებლოდ მიიჩნია და მათი დემონტაჟი განიზრახა. გავრცელდა ინფორმაცია, რომ ხელისუფლებას ამ მიწების გადატანა და პომპეზურად დამონტაჟება ცხინვალის კონფლიქტურ რეგიონში ჰქონდა განზრახული. ადგილობრივი მოსახლეობისა და სოფელ ახალქალაქის საკრებულოს ინიციატივით დაიგეგმა რამდენიმე აქცია ხელისუფლების „სიკეთის-მომტანი“ ინიციატივის შესაჩერებლად. აქციის ორგანიზატორებმა თხოვნით მიმართეს ცენტრალურ და რაიონის ხელისუფლებას, რათა შეეცვალებინათ გადაწყვეტილება. ხელისუფლებამ მოსახლეობის „თავხედური“ თხოვნა არ გაითვალისწინა, მაშინ სამართლიანობის აღსადგენად სოფელ ახალქალაქის საკრებულომ სასამართლოს მიმართა... ხანგრძლივი და

საქართველო

გზური, გაზიფიკაციის თემაზე მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

ჯოჯოხეთური დევების შემდეგ სასამართლო ხელი-სუფლებამ სოფელ ახალქალაქის საკრებულოს მოთხოვნა სამართლიანად მიიჩნია და მიღების დემონსტრაციის პროცესი შეჩერდა! „დამარცხებულმა“ ხელი-სუფლებამ დასახულ მიზანს ვერ მიაღწია, მაგრამ დაინფო და, სამწუხაროდ, დღემდე აგრძელებს აქციის აქტიური და „თავხედი“ ინიციატორების უღირსი მეთოდებით დევნა-შევიწროებას.

1996 წელს სოფ. ახალქალაქის ერთ-ერთ დიდ უბანში დაზიანდა ტრანსფორმატორი. მოსახლეობამ (მეტი გზა რომ არ ჰქონდა) საკუთარი სახსრებით შეიძინა და დაამონტაჟა დიდი სიმძლავრის ძვირადღირებული ტრანსფორმატორი. 2007 წლის 25 დეკემბერს ხელისუფლებამ რეგონის („წარმატებული“ გაზმომარაგების შემდეგ) „ხარისხიან“ ელექტრომომარაგებაზეც იზრუნა და მოსახლეობას კიდევ ერთი წინასწარჩვენი სიურპრიზი მოუშვა: ადგილობრივი ენერგოკომპანიის თანამშრომლებმა ტექნიკური რეაბილიტაციის საბაბით მოხსნეს დიდი სიმძლავრის ძვირადღირებული ტრანსფორმატორი და დღემდე გაურკვეველი მიმართულებით წაიღეს, ხოლო მის ნაცვლად მცირე სიმძლავრისა და ღირებულების ტრანსფორმატორი დაამონტაჟეს, რის გამოც ტრანსფორმატორიდან ქსელს დენი ძაბვის მუდმივი ცვლილებით მიეწოდება, რაც განუძღვრებით აზიანებს საყოფაცხოვრებო ელექტროტექნიკას.

რამდენიმე თვის წინათ ხელისუფლებამ მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით გამოაცხადა ტენდერი იმ საუკეთესო სამშენებლო კომპანიების გამოსავლენად, რომლებსაც უნდა მოეხდინათ გზების რეაბილიტაცია. სოფელ ახალქალაქიდან თბილისის მიმართულებით ორი საავტომობილო გზა არსებობს: ახალქალაქი-იგოეთი-თბილისი და ახალქალაქი-კავთისხევი-თბილისი. პირველი გზის მონაკვეთი ოთხ-მეოცი კილომეტრია, ხოლო მეორე გზისა — ორმოციმდე კილომეტრი.

წინასწარჩვენი ხელი-სუფლების მესვეურებმა გზებზე არსებული ორმოები სამშენებლო „ხრებით“ ამოავსეს და მოსახლეობას (მხარდაჭერის სანაცვლოდ) ნეტარი სახეებით დაპირდნენ გორი-ახალქალაქი-კავთისხევი-თბილისის გზის მონაკვეთის სრულყოფილ რეაბილიტაციას. რამდენიმე წლის წინათ გორი-ახალქალაქისა და კავთისხევი-თბილისის გზის მონაკვეთზე ღრმა ორმოების ამოსავსებად დაყრილი „ხრები“ ნიაღვრებმა ისევ მდინარე მტკვარში ჩაიტანა, ორმოები კი კვლავ სერიოზულ საფრთხეს უქმნის როგორც ტრანსპორტის გადაადგილებას, ასევე ფეხით მოსიარულეებს. გასათვალისწინებელია, რომ 2008 წლის აგვისტოს ცნობილი მოვლენების დროს, რო-

დესაც გორი-იგოეთი-თბილისის გზა ბლოკირებული იყო, შიდა ქართლის კონფლიქტური რეგიონიდან დევნილმა საქართველოს შეიარაღებული ძალების მებრძოლებმა მშვიდობიან მოსახლეობასთან ერთად გადაადგილების ერთადერთ საშუალებად გორი-ახალქალაქი-კავთისხევი-თბილისის გზა გამოიყენა. მრავალმა მათგანმა სოფ. ახალქალაქის გავლით თემის ხეობაში არსებულ ტყის მასივებს შეაფარა თავი... მიუხედავად ამისა, მოსახლეობის მიერ აღნიშნული გზის მონაკვეთის სარეაბილიტაციოდ შედგენილი პროექტის წარმოდგენის მოთხოვნას ადგილობრივი ხელისუფლებისგან პროექტის ნაცვლად სამი თითის კომბინაციის ჩვენება მოჰყვა! ამასთან, მომჩივანთ „გულწრფელად“ განუცხადეს, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება პრიორიტეტულად არ მიიჩნევს აღნიშნული გზის მონაკვეთის აღდგენას, რადგან გზის აღდგენის შემთხვევაში სოფლები მჭიდროდ ინტეგრირებული იქნება დედაქალაქთან, ხოლო ქვასთან კომუნიკაცია შესუსტდება, რაც აბსოლუტურად მიუღებელია!!!

ცნობისთვის: გამოცხადებული ტენდერი გორი-ახალქალაქი-კავთისხევი-თბილისის გზის მონაკვეთის აღდგენა განუსაზღვრელი დროით გადაიდო! სხვათა შორის, ხელისუფლების წარმომადგენლებმა საკუთარ აქტივობებს ასეთი რამ განუცხადეს: **შეხვედით ადგილობრივ მოსახლეობას და გააგრძელეთ ისეთი ინფორმაცია, თითქოს პრეზიდენტ სააკაშვილის დავალებით გორი-ახალქალაქი-კავთისხევი-თბილისის გზის მონაკვეთზე სარეაბილიტაციო სამუშაოები უკვე დაიწყო და უახლოეს მომავალში აუცილებლად დასრულდება...**

● დღეს გამოსავალი ერთადერთია:

უზრუნავს ტემისა და უფლებადაცვითი ორგანიზაციებისგან ჩამოყალიბდეს საგამოძიებო ჯგუფი, რომელიც ძირითადად შეისწავლის მოქალაქე მიხეილ სააკაშვილისა და მისი ხელქვეითების მრავალპროფილიან „შემოქმედებას“! საგულისხმოა, რომ სწორედ სააკაშვილის ერთ-ერთი უერთგულესი ჩინოვიკის ბენდუქიძის გვარს ახსენებენ აღნიშნული ვანდალური პროექტის მესვეურთა შორის! საინტერესოა, ზემოაღნიშნული პროექტების დაგეგმვისა და განხორციელებისას რა სამართლებრივი ეკონომიკური თუ ზნეობრივი არგუმენტებით იხელმძღვანელებს ხელისუფლების მესვეურებმა?! „შემთხვევით“ ხომ არ გადაამეტეს თანამდებობრივ უფლებამოსილებას? მოქალაქეებთან შეხვედრების დროს, ასევე, „სრულიად შემთხვევით“ ხომ არ შელახეს ადამიანის უფლებები?

P.S. მდინარე თემისათვის კალაპოტის შეცვლა დღეს ოცამდე სოფელს სასამართლო და სარწყავი წყლის გარეშე დატოვებს!

გულბრწყვილოდ ვიტოვებთ იმედს, რომ მიხეილ სააკაშვილმა ეს არ იცის! ხოლო თუ იცის და მაინც აძლევს საკუთარ ხელქვეითებს ამის უფლებას... რა გიკვირთ, საქართველოს პრეზიდენტისთვის ხომ „ისტორია“ 2003 წლის 23 ნოემბრიდან იწყება...

კობე ვარაძე

დენიზა სუმბაძე:

აშშ-ს მხედლობა, რომ საქართველო გადააქციოს რუსეთთან დაპირისპირებულ და მეოპარ ქვეყნად, სრული უზუნუარებაა

„თბილისის უნივერსიტეტის ასამბლეამ“ და მასთან არსებულმა „ეროვნული პრობლემების ანალიტიკურმა დარბაზმა“ არაერთი წერილით მიმართა საქართველოში აკრედიტებულ დიპლომატიურ მისიებს, საერთაშორისო ორგანიზაციებს და იმ ქვეყნების ხელისუფლებებს, რომელთა ძალისხმევასაც შეუძლია საქართველოს უმძიმესი მდგომარეობიდან გამოყვანა. ახლახან კი მათ პლანეტარულ მშვიდობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით აშშ სახელმწიფო მდივანს ჰილარი კლინტონს გაუგზავნეს ღია წერილი, რომელშიც ხაზგასმით აღნიშნავენ, რომ საქართველოში ეთნოკონფლიქტების მოგვარებისა და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ერთ-ერთი გზა არის ისტორიულად ერთობრწმუნე რუსეთთან ურთიერთობის მონერვიგების ეკლესიური გზა და აშშ საგარეო პოლიტიკური უწყების ხელმძღვანელის ინიციატივა საერთაშორისო კომისიის შექმნის შესახებ. „საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქციაში სასაუბროდ მოვიწვიეთ ანალიტიკური დარბაზის ხელმძღვანელი, პროფესორი, თეოლოგი დენიზა სუმბაძე.

— ქალბატონო დენიზა, თქვენმა ასამბლეამ არაერთი წერილით მიმართა სხვადასხვა ქვეყნის დიპლომატიურ მისიებს. ახლახან კი სპეციალური წერილი მისწერეთ აშშ სახელმწიფო მდივანს ჰილარი კლინტონსაც. გულახდილად მითხარით, გჯერათ, რომ მათ მართლად შეესაბამება გული ჩვენს სამშობლოზე და საჩვენოდ გაიჩვენებან?

— მიუხედავად იმისა, რომ დღევანდელი მსოფლიოპოლიტიკური სივრცე არ მესახება დიდი ზნეობრივი მადლითა და სათნოებით დაჯილდოებულად, მაინც მიმეღობა, რომ ჩვენი ქვეყნის ერთ-ერთი ყველაზე სუსტი მხარე არის მსოფლიოს მაღალ პოლიტიკურ იერარქებთან ურთიერთობის დაბალი დონე.

— მაგრამ ამ ურთიერთობის დონეს, უპირველესად, ხელისუფლების წარმომადგენლები განსაზღვრავენ. ისინი ხომ ხალხისა და ქვეყნის სახელით საუბრის უფლებით არიან აღჭურვილნი...

— რა თქმა უნდა, ეს ასეა, ამიტომაც ვერ დავიწყებთ დღემდე მსოფლიოსთან დიალოგი, რაც ყველაზე მეტად გვჭირდება ჩვენი ეროვნული მემობის დასამკვიდრებლად თანამედროვე მსოფლიოს ცნობიერებაში. უფრო ზუსტად კი,

რაპი უფლებამოსილებით აღაშიანებისა კარგს არაუარს მოალოდა, თვითონ ქართველმა ხალხმა ეს დიალოგი სტიქიურად დაიწყო 2007 წლის ნოემბერში.

შესაძლოა, ხალხი ბოლომდე ვერც აცნობიერებს, როდესაც ქუჩაში გამოდის თავისი გრანდიოზული მანიფესტაციით, რომ ის პირდაპირ დგას მთელ თანამედროვე პოლიტიკურ მსოფლიოსთან და პროტესტს უცხადებს იმ პოლიტიკურ კურსს და იმ ყალბ პრინციპებს, რომლებიც აკონკრეტული ინსტრუქციები მსოფლიოს იმპერიული და დამპყრობლური იმპულსები. — ჩვენ უკვე გვაქვს მათთან პარტნიორობის თითქმის ოცნლიანი გამოცდილება...

— ჩემი აზრით, საქართველოს ამერიკასთან პარტნიორობის არანაირი გამოცდილება არ აქვს.

— აბა, ის რა არის, ჩვენი ხელისუფლებები რომ აცხადებენ — ამერიკის სტრატეგიული პარტნიორები ვართო. თუნდაც ძალიან მაღალი რანგის ამერიკელი ჩინოვიკების ვიზიტები გავიხსენოთ...

— ამას წინათ საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ძალიან მოკლე სიტყვით მიმართა გაეროს გენერალურ მდივანს და განუცხადა, რომ აფხაზეთი და სამაჩაბლო განუყოფელია საქართველოსგან. ამ სიტყვების მოსმენისას ისეთი განცდა მქონდა, რომ საქართველო თავისი ნამდვილი სახელით ელაპარაკებოდა ბატონ ჰანკ მიუნს. სანამ ამერიკის შეერთებული შტატები და საქართველო თავიანთი ნამდვილი სახელით არ დაელაპარაკებებოდნენ ერთმანეთს, მანამ ამ ორ ქვეყანას შორის არანაირი პარტნიორობა არ შედგება, თუკი ჩვენ პარტნიორობაში ორი ქვეყნისა და ორი ხალხის ნამდვილი მოკავშირეობას ვგულისხმობთ.

— მაგრამ საკითხს უფრო პრაგმატულად თუ მივუხედებთ, ისეთ მთერეიტინგსა და სუსტ სახელმწიფოს, როგორც საქართველოა, ამერიკა თავის პარტნიორობაზე თანასწორად როგორ აღიქვამს?

— არ მჯერა, რომ ამერიკა საქართველოს უყურებს როგორც თავის პარტნიორ ქვეყანას. არა იმიტომ, რომ მას არ შეუძლია მაღალი მორალური დამოკიდებულება სხვა სახელმწიფოსადმი და, მით უმეტეს, მცირერიცხოვანი სუსტი სახელმწიფოსადმი, არ მჯერა იმიტომ, რომ ამ ორმა ქვეყანამ არ იცის ერთმანეთი, ისინი მხოლოდ ზედპირული პოლიტიკური პრაგმატიზმის ქრილში ეხებიან ერთმანეთს. ეს არის პოლიტიკური ურთიერთობის ბუტაფორია.

— ქალბატონო დენიზა, დღეს ჩვენი ხელისუფლების პრიორიტეტი დასავლური ირებულებების დამკვიდრებაა და ამ გზაზე ბევრი საფრთხეც მოგველის. უცხოელი დიპლომატებიც კი, რომელთაც მოქმედების კონკრეტული ინსტრუქციები აქვთ, თავს უფლებას აძლევენ, დიპლომატიური ეტიკეტის დარღვევით პოლიტიკური შენიშვნები გამოთქვან...

— თავისთავად, ორიენტაცია დასავლურ ღირებულებებზე ჩვენი სახელმწიფოს მხრიდან სრულიად დაცლილია შინაარსისგან. გაურკვეველია, რა არის ჩვენი სახელმწიფოსთვის დასავლური ღირებულებები. მაგალითად,

აუა ყოფილი პრაზიდენტობის კანდიდატის პატრიკ ბიუკანენისთვის დასავლეთი, როგორც მოკალაური ღირებულებების ანანგარდი, კვდება. რა გვინდა ჩვენ დასავლეთისგან, ვისით?

რასაკვირველია, დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლები, რომლებიც თვითმხილველნი არიან ხელისუფლების წინააღმდეგ გამართული გრანდიოზული საპროტესტო მანიფესტაციებისა, პირადად ჩემს ხედვაში არიან ყველაზე ყალბი და ყველაზე უპასუხისმგებლო პოლიტიკური მსოფლიოს წარმომადგენლები. ქართველი ხალხის მიმართ ინდიფერენტულნი, ელჩების კომფორტულ სავარძლებში მოკალათებულნი ისინი ვერ ასრულებენ თავიანთი ხალხების სამოციქულო მისიებს.

ფაქტობრივად, საქართველოში მოხდა სამოქალაქო ომის გარკვეული ფაქტები, ოლონდ — ხელისუფლებასა და ხალხს შორის, და ამ შემთხვევაში სცენებს ელჩები უმაღლეს მსოფლიოს და არ ტყუენ განგაშს ქართველი ხალხის სრულიად სამართლიანი მოთხოვნების, მათი უფლებისა და ღირსების დასაცავად. 7 ნოემბერიც და 6 მაისიც, ფაქტობრივად, ეს იყო სამოქალაქო ომი ხელისუფლებასა და ხალხს შორის.

— ასეთ ვითარებაში ძალიან მიჭირს დაჯერება, რომ იმ ქვეყნების ხელისუფალნი, რომლებსაც ეს ელ-

ჩები წარმოადგენენ, დიდად განიცდიდნენ საქართველოს უბედურებას. აბა, რატომღა მიმართავეთ აშშ სახელმწიფო მდივანს, თუკი მას უკვე ჩამოყალიბებული აქვს თავისი თუნდაც მცდარი პოზიცია?

— სახელმწიფო მდივნისთვის მიწერილ ჩვენს წერილში ვსაბუთებთ, რომ საქართველოში აშშ ხისტი სამხედრო ინტერესების საფუძველზე ჩინში შედის აშშ-ს პოლიტიკა, რომლის განხორციელებასაც იგი მთელი მსოფლიო მასშტაბით ცდილობს. იმ პრაგმატული დამოკიდებულებით, რომელიც აშშ-ს აქვს საქართველოს ტერიტორიის მიმართ, ჩვენ ვდგებით არა მხოლოდ რუსეთის აგრესიის სამშრობის წინაშე, არამედ საქართველოს ტერიტორიის ახალი მსოფლიო ომის პოლიტიკის წინაშეც, რაც მსოფლიოს არც ერთი ქვეყნისთვის, მათ შორის, აშშ-სთვის არ შეიძლება იყოს სასარგებლო. აშშ-ს ცდილობა, რომ საქართველო, როგორც თავისი მეგობარი და პარტნიორი ქვეყანა, გადააქციოს რუსეთთან დაპირისპირებულ და მეომარ ქვეყნად, სრული უგუნურებაა, რომელშიც ჩართული აღმოჩნდება მთელი მსოფლიო.

ამიტომ წამოვაცენთ ახალი პოლიტიკური პლატფორმა, რომელიც გულისხმობს საქართველოს კონსტიტუციური მეთანხმების, ანუ სექციციზოვლის კონკორდატის ამოქმედებას დღევანდელი გამოწვევების საპასუხოდ, საქართველოს პოლიტიკაში ყველაზე მნიშვნელოვანი პრობლემის — რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის მოგვარებას ეკლესიისთვის საგანგებო უფლებამოსილების მინიჭების გზით. ამ შემთხვევაში კი აუცილებელია საერთაშორისო მხარდაჭერა და ქალბატონი ჰილარი კლინტონის ინიციატივით აშშ-ში შექმნილი საერთაშორისო კომისიის აქტიური ჩართვა ჩვენი ქვეყნისთვის ამ სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან პროცესებში.

ესაუბრა ბონდო მინარაპვილი

რა თვისებათა მიხედვით არჩევენ კადრებს შინაგან საქმეთა სამინისტროში, რა პეტიციებით წვრიტნიან მათ და რას ნიშნავს ლოგონევიროზი

ფსიქიატრ თამილა მაკარიძის იმ დეფექტებზე სასაუბროდ ვეწვიე, რასაც მედიცინაში ნერვული ტიკები ჰქვია. ალბათ, შეგინიშნავთ ადამიანებზე უნებლიე თვალის თამაში, წამნამების ხამხამი, წარბების შეჭმუხვანა და მრავალი სხვადასხვა სახის ამიბია, რომლებიც სტერეოტიპულად მეორდება. ამ დეფექტებისადმი საზოგადოების ინტერესი იმანაც გამოიწვია, რომ ჩვენს სინამდვილეში ტიკები ბევრ ცნობილ და წამყვან პოლიტიკოსს ახასიათებს. ქალბატონი თამილა აღშფოთებული დამხვდა, ამიტომ, სანამ არჩეულ თემაზე გავესაუბრებოდი, ამ უჩვეულო განწყობის მიზეზი ვკითხე.

7 ნოემბრის აქციის დამკვეთი ხელისუფლებისაგან ფულადი ჯილდოები ეკრძა. ერთ-ერთი ათბანის სოლგა ბათქვა: „ქიჯავ ერთი დარკვევა და ახალ სარკეს ანაქანას ვიყიდო“. გაიგონა რა ეს შვილმა, ისინი მიტინგის დარკვევას ელოდებოდა, იქნებ ახალი ველოსიპედი... ასე ხდება მოჯახულის ტოტალური გარყვანა. მათ შერჩათ 7 ნოემბერი, გელაშვილის სასიკვდილო ცემა, გირგვლიანი, რობაქიძისა და ვაზაგაშვილის მკვლელობები და ამიტომაც გაიმეტეს ბეჭათური და აბაშიძე. დაუსჯელობა კვებავს პოლიციელთა საღიზმს. ამგვარი დარბევის შემდეგ ეკა ზღულაძის „ნაზი“ ბოდიშის ნაცვლად, საშინელი განცდა უნდა ჰქონოდა მერაბიშვილსაც და ადვილად შეიძლება მერაბიშვილის ხელმძღვანელობით 20 ივნისს ბათუმში, ძვირადღირებულ რესტორან „თავადურში“ დიდი ღრებობა გამართეს „მიმა მაგარიას“-ს სიმღერით. საინტერესოა, რა სადღეგრძელოები ისმებოდა, ნუთუ ქართველობისა და ვაჟკაცობის?

— ჩემი მუშაობის მანძილზე უამრავი ავადმყოფი მინახავს საავადმყოფოებში მრავლობითი დაზიანებებით, მაგრამ თავზარი დამცა 15 ივნისს პოლიციის წინ მომხდარი დარბევის შედეგად დაზარალებული ბეჭათურის ნაამბობმა, რომელიც ცუდდუშურის საავადმყოფოში მოათავსეს. როგორც ჩანს, მერაბიშვილმა პროვოკაცია დაგეგმა, სამართლებრივ ეზოში შესასვლელი ერთი კარი სპეციალურად გახსნა, შემდეგ მომიტინგეებს პოლიციელები და „ნაცმოძრაობის“ აქტივისტები სამი მხრიდან შემოერტყნენ და მინოლით წინ მყოფი ადამიანები, მათ შორის, დაზარალებული ბეჭათურიც, პოლიციის ეზოში აღმოჩნდნენ. პოლიციელებმა ბიჭი ნიხლქვეშ გაიგდეს, ისე სცემეს, ფეხზე ვეღარ დგებოდა. იგი ძლივს გახსნდა ეზოში მდგარი მანქანისკენ და თავის გადასარჩენად მის ქვეშ შეძვრა. ერთმა „სამართლისა და ჩვენმა“ დამცველმა, ბიჭი იქიდან ფეხით გამოათრია, ვაჭვით სცემა, მერე ფეხზე მოაბა და შენობაში შეათრია. იქ მყოფმა პოლიციელებმა, საბრალოს რაც გარეთ დააკლდა, დაუმატეს. ერთმანეთს ხევეწებოდნენ, თურმე, — „მეც მიმიშვითო!“ ამაზე დიდი დანაშაული არსებობს? იმიტომ ვუხდით პოლიციელებს ფულს, რომ ვაჭვგამომბული ქართველი ბიჭი, მომავალი მამა, ვილაცის შვილი, ძმა და შეყვარებული, კაცი, რომელსაც ღირსება აქვს, ანამონ და სიკვდილის პირას მიიყვანონ? ჩემი პროფესიული ხედვით, ეს სადღეობია.

და არც ღვთისმშობიშები არიან. მათში დიდი დოზითაა სისასტიკე. კორპორაციაში პოლიციელები „ძალელებით“ განვრთნა, ძალეებს ვაჭვით აბამენ, პოლიციელებს — ფულით და დანიანურებით, რასაც ემატება დაუსჯელობის სინდრომი. 7 ნოემბრის აქციის დამრბევთ ხელისუფლებისაგან ფულადი ჯილდოები ერგოთ. ერთ-ერთი მათგანის ცოლმა გათქვა: „კიდევ ერთი დარბევა და ახალ სარკეს მანქანასაც ვიყიდო“. გაიგონა რა ეს შვილმა, მიტინგის დარბევას ელოდებოდა, იქნებ, ახალი ველოსიპედი მეც მიყიდონო. ასე ხდება მოჯახულის ტოტალური გარყვანა. მათ შერჩათ 7 ნოემბერი, გელაშვილის სასიკვდილო ცემა, გირგვლიანი, რობაქიძისა და ვაზაგაშვილის მკვლელობები და ამიტომაც გაიმეტეს ბეჭათური და აბაშიძე. დაუსჯელობა კვებავს პოლიციელთა საღიზმს. ამგვარი დარბევის შემდეგ ეკა ზღულაძის „ნაზი“ ბოდიშის ნაცვლად, საშინელი განცდა უნდა ჰქონოდა მერაბიშვილსაც და ადვილად შეიძლება მერაბიშვილის ხელმძღვანელობით 20 ივნისს ბათუმში, ძვირადღირებულ რესტორან „თავადურში“ დიდი ღრებობა გამართეს „მიმა მაგარიას“-ს სიმღერით. საინტერესოა, რა სადღეგრძელოები ისმებოდა, ნუთუ ქართველობისა და ვაჟკაცობის?

რომელიც რამდენიმე წლის წინათ ასეთი ზარ-ზეიმით შექმნა სააკაშვილმა. — საზოგადოებას უამრავი კითხვა უჩნდება პოლიტიკოსთა ტიკებზე, კერძოდ, პრეზიდენტის უცნაურ მანერაზე (ცხვირზე ხელის გასმა)... რას გვეტყვიან ადამიანთა მიმიკის ნევროზპათიურობაზე? — საერთოდ, თითოეული ადამიანის დეფექტებზე საუბარი არაერთი კურად მიმდინარეობს და უხერხულობას მიქმნის, მაგრამ საჯარო მოხელის ღირსებაცა და ნაკლიც საზოგადოების ყურადღების ცენტრში ხვდება. **პრეზიდენტს, ჩემი აზრით, ჰქონდა ალერგიული რინიტი, რაც გულისხმობას ცხვირის ნესტოვანდნის სივრცეში იწვევდა. ვფიქრობ, მას გაკეთებული აქვს ოპარაცია და ამჟამად ალერგიული რინიტი აღარ აწუხებს, მაგრამ ეს მოძრაობა ჩვევად დარჩა.** ტიკი, რომელიც, ძირითადად, ენცეფალიტის (ტვინის ანთების) შედეგად ვითარდება, არავითარ გავლენას არ ახდენს სუბიექტის გონებრივ შესაძლებლობებსა და ქცევებზე. **სააკაშვილი, უკარგოდ, ვეფხვარა, დიდი მანიფესტაციების დროს შავნაბადაზე**

ილაშობდა. როდესაც ხალხმრავალი მიტინგები ჩახსრდა და საქანები აიღეს, ის თავის 800-მილიონიან სასახლეში დაბრუნდა. სასახლის არქიტექტურა და განსხვავებული სტილი ემსახურება ხალხში დისტანსიის და შიშის ბრძოლის გაჩენას. პრეზიდენტი პროამერიკული პოზიციისაა, მაგრამ ავიწყდება ჩემი ადრინდელი წერილი, რომელშიც ვაგვასხენე ჯონ და ჟაკლინ კენედების შემთხვევა, როდესაც მათ მიზნობრივი ხარჯებისთვის გათვალისწინებული ფული გამოეღოთ, სტუმრად წასვლისას მომვლელის დაქირავების ნაცვლად, ბავშვებთან მეგობარი ჟურნალისტი დატოვეს. სააკაშვილის დაპირებული დემოკრატიული და მოკრძალებული ცხოვრებიდან კი არაფერი დარჩა. — რა სჭირს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშ-

— ქალბატონო თამილა, სადღეობის ადამიანში კოდირებულია თუ გარემო პირობებით ყალიბდება? — ზნეობრივი კანონია: დაცემულს არ უნდა დაარტყა, დაცემული უნდა წამოაყენო. ადამიანში ბუნების მიერ ბოძებული პატარა სისასტიკისა და წინააღმდეგობის მომენტი ყველაშია, რაც შეიძლება გარემოებათა ხელშეწყობით სადღეობად განვითარდეს. შინაგან საქმეთა სამინისტრო, ანუ მერაბიშვილის სადღეობის კორპორაცია საგანგებოდ არჩევს პოლიციელებს, სიავის მიხედვით ტესტირებაზე რეგულარულად — უღირსებს, გაუნათლებლებს, რომელთაც არც ოჯახური აღზრდა აქვთ

სადღეობის კლასიკური მაგალითია პოლიციელ გიორგი გეგეჭკორის სიცილი. ჟურნალისტიკის შეკითხვაზე, — რა აცინებდა, — უპასუხა, — „მხიარული კაცი ვარო“. ასე რომ, ესენი სადღეობები არიან, რომლებიც უდიდეს სიამოვნებას ადამიანთა ტანჯვა-წამებით იღებენ. სადღეობის კორპორაცია კი მათი სამჭედლოა, ეს უკვე ჩამოყალიბებული სკოლაა. მისი „აღზრდილებისაგან“ თაობებია ნაცემი, ღირსებაშეღახული. დასანანი, რომ ამ კორპორაციას არაფერი საერთო არ აქვს იმ პოლიციასთან,

ამგვარი დარბევის შედეგად აქა ზღულაძის „ნაზი“ გოდიშის ნაცვლად, საუნილი განსდა უნდა ჰქონოდა მერაბიშვილსა და ადვიშვილს. მათ კი მერაბიშვილის ხელმძღვანელობით 20 ივნისს ბათუმში, კვირადღივრავულ რესტორან „თავადურში“ დიდი ღრებობა გამართეს „მიმა მაგარიას“-ს სიმღერით. საინტერესოა, რა სადღეობები ისმებოდა, ნუთუ ქართველობისა და ვაჟკაცობის?

როების კომიტეტის თავმჯდომარის გივი თარგამაძის სამეტყველო აპარატს დეფექტი აქვს — ნერვის დაზიანების გამო გამართულად ვერ მეტყველებს, თუმცა პირიდან, საშინელი ცილისწამების გარდა, არაფერი ამოსდის. ის დეპუტატი იყო, მაგრამ მისი კაბინეტის კარი ამომრჩეველებისთვის არ გაღებულა. იგი ძლივს, მაგრამ კადნიერად და მუქარით მიმართავს ყოველთვის საზოგადოებას: „ამ სისხლში ამოგახრჩობო!“, „სულს ამოგხედო!“. გივი თარგამაძეში მეტყველების დეფექტი კი არაა საშიში, — საივ. ხალხმა იცის მისი ადრინდელი ეკონომიური, მდგომარეობაც და შექმნილი ქონებაც. უკრაინაში ყოფნისასაც იგი თავის საქმეს აკეთებდა, ჩვენ კი მას, როგორც დეპუტატს, ვაფინანსებდით. ამაზე ამორალური საქციელი არსებობს? მე თუ მკითხავთ, ასეთი კაცი ეკრანზე ხშირ გამორჩენას უნდა მიერიდოს. — **კახა ბენდუქიძის აგრესიულობა იმ ტიკის ბრალი ხომ არ არის, რომელიც მის სახეზე შემინვეს?** — მას ეს ტიკი რაღაც ინფექციური დაავადების შედეგად დარჩა და დღეს ნერვოლოგიური დარღვევა აქვს. ეს მის შესაძლებლობებს ბზარს არ უჩენს; არაჩვეულებრივად გონიერი, ეშმაკი, რაციონალური და უარესად პრეგმატისტი; კარგად ასრულებს იმ დავალებებს, რისთვისაც სააკაშვილმა აქ ჩამოიყვანა. რაც შეეხება მის აგრესიულობას, მისთვის თავდასხმა თავდაცვაა. ჟურნალისტებს კი პასუხისა და კომენტარის ღირსად არ თვლის. ის არაა ნევრასტენიკი. ნევრასტენიკს სუსტი, მსხვერველი ფსიქიკა აქვს. კახა ბენდუქიძე კი ძლიერი, საკუთარ თავში ღრმად დარწმუნებული სუბიექტია. — **პოლიციისა და უშიშროების შეფს რაღა სჭირს, მისი მოსმენა თითქმის შეუძლებელია...** — მერაბიშვილის დაავადებას ლოგონევიროზი ჰქვია. ეს დაავადება ბევრს სჭირს. დიდი ნაკლია პოლიტიკოსისთვის, რომელსაც ორატორობა მოეთხოვება და ის ამ დროს გამართულად ვერ მეტყველებს. უხერხულია, ამ

დეფექტით ეკრანზე ხშირად გამოჩნდეს და საზოგადოება დალალო. ამ მხრივ, მერაბიშვილი ფრთხილობს. მარტო დიქციის დახვეწას კი არა, პოლიტიკოსის ხმის ტემბრს, ტონალობასა და ფლერადობასაც უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. მაგალითად, ხალხის ხმის ტემბრი და ამ ყოფილი მეფუტკრის დამრიგებლური ჭკუისსწავლება, არა ერთგვის გამეორებული „ჩემი აზრით“ სასაცილოა. ჩვენ კი მას ვაფინანსებთ იმიტომ, რომ კანონი შექმნას. — **მიუხედავად იმისა, რომ გივი თარგამაძის ნიჭიერი პოლიტიკოსად თვლიან, მე მისი მოსმენა მიჭირს, ყურადღებას მისი მიმიკა და შესტიკული ციხეები მიფანტავს...** გივი ნიჭიერი, კარგად ფლობს ინგლისურს, მაგრამ მასაც ფიზიკური დეფექტი აქვს. არადა, დღეს ჩვენი ერის წარგზავნილი კაცი და პოლიტიკური სახეა ევროკავშირში. ნიჭიერება თავისთავად არ ნიშნავს კეთილგონიერებას. ხალხის მისამართით წარმოთქმული მისი ცნობილი ფრაზა „ხელი არ წაგიცდეთ!“ პოლიციისადმი რომ ყოფილიყო მიმართული, ის საზოგადოების უდიდეს პატივისცემას დაიმსახურებდა. — **რამ შეყვარა ჩვენს მთავრობაში ამდენი ტიკიანი პოლიტიკოსი, ნუთუ კადრების დეფიციტია?** — ამგვარი დეფექტის მქონე რამდენიმე პოლიტიკოსის ეკრანზე ერთად გამოსვლა საზოგადოებისთვის ძნელი ასატანია. დეფექტს ხალხი როგორმე აიტანს, მაგრამ რომ მოსცილდნენ, საამისოდ არც თავშეკავება. ცოდვა გამხელილი ჯობს და, ხშირად მათ აზრსაც ხალხისთვის მნიშვნელობა არ აქვს. მათი აქტიურობა, ერთი მხრივ, განპირობებულია ამ ნაკლის კომპენსაციით, მეორე მხრივ, საკუთარ „მე“-სთან უკრიტიკო დამოკიდებულებით. დეფექტი მათი ბრალი არაა, მაგრამ თვითკრიტიკა ხომ უნდა შეეძლოთ?! რატომ უნდა ათქმევინონ ხალხს ხშირი სატელევიზიო გამოსვლებით „ამ საცოდავობას ნუ გვაყურებინებთო“?

ესაუბრა ლალი შავიაშვილი

ანა თავხელიძე:

როსა გზავრის ამოსაყვანად საბარბული გახსნეს, ხელთ მოსხალეკვდარი ქალი შერჩათ

საქართველოს ხელისუფლება თავის მოქალაქეებს არსებობისთვის საჭირო ელემენტარულ პირობებს ვერ უქმნის, სამაგიეროდ, მოჩვენებითი მზრუნველობით, ზეიმომანიით, უსაფუძვლო დაპირებებით, ყალბი პათოსით კვებავს. მძიმე სოციალური ფონის გამო ქართველებიც თავქუდმოგლეჯილი გარბიან უცხო ქვეყნებში. ამ გზაზე კი მზაკვარი, თვალთმაქცი და სიყალბეში დაოსტატებული ბევრია, რომელნიც საზღვარგარეთ წამსვლელებს ბარიერებს ახვედრებენ და სახელის შერცხვენის ალბათობასაც უქმნიან. ასეთი გზა ვაგვლო ორი შვილის დედამ, თბილისელმა ქალბატონმა ელისო თავხელიძემ, რომლის შესახებ გვესაუბრება მისი სტუდენტი ქალიშვილი ანა.

დაპირდა, რომ ცოტაოდენ ფულს ვალად გამოუგზავნიდა საბერძნეთში წასასვლელად, ოღონდ საზღვარი მაღალად უნდა გადაეღებინა.

ასეც მოიქცა. სამშვიდობოს გასულემა როცა მანქანის საბარბული გახსნეს მგზავრის ამოსაყვანად, ცოცხალმკვდარი ქალი შერჩათ ხელთ.

ათენში მყოფმა ქართველებმა დედაჩემის გამოსავლას ხელს მიუწყო. მგზავრის მოგვიანებით ერთ მოხუცთან მომვლელის ადგილი უშოვეს, სადაც 500 ევროს გადაუხდინდნენ.

რამდენ ხანს იავადმყოფა დედამ, როგორ შეეგუა ახალ პირობებს?

— დედამ 4 თვე იავადმყოფა.

პროცენტიანი ვალი დღითი დღე იზრდებოდა. ჩვენ თითქმის ვიშომოლობდით. გამსესხებელიც პროცენტის მოლოდინში ცეცხლს აფრქვევდა. ჯოხიჩემზე ტყდებოდა, რადგან მასთან შეხვედრას მამაკაცებს ვარიდებდა.

ის დედაბერი, რომელსაც დედა უვლიდა, ყოველ 5-6 თვეში მომვლელს იცვლიდა მძიმე ხასიათის გამო. მას ავადმყოფური ზიზღი ჰქონდა მტყორისა და ოდნავი უნეს-რიგობის მიმართ. მომვლელს შავ დღეს აყრდა, თუ არ მოეწონებოდა, იმ საქმეს ხელ-

მეორედ აკეთებინებდა. დედას თვინიერებით ბოროტად სარგებლობდა. მიზეზს რომ ვერ უპოვინდა, დალაგებულ ნივთებს სპეციალურად არევდა, თევზებს იატაკზე ყრიდა, სადილს მაგიდაზე დვინდა...

ერთხელ დედამ მითხრა, რომ მონმენდილი იატაკი გამიზნულად დაუნაგვიანა. იმ დღეს თავს შეუძლოდ გრძნობდა და ნებისყოფის უკიდურესი დაძაბვით მოხეხა იატაკის ფილები. უზომოდ შეშფოთებულმა ბოროტ დედაცაც მთელი ძალით ესროლა იატაკის ფილები. კიდევ კარგი, გაინია და ასცდა, თორემ მკვლელიც გახდებოდა... შეძრწუნებული დედა გარეთ გავარდა. გვიან ღამით კი იძულებული იყო, დაბრუნებულიყო. ქალი მშვიდად დახვდა, ტელევიზორს უყურებდა.

მხოლოდ ეს უთხრა: „ქართველები ზომიერად იყავით, ამბის შემდეგ მათ შორის ურთიერთობა ოდნავ დალაგდა.“

დედა ფულს ჩვევს გვიგზავნიდა, პარალელურად ვალს იხდიდა. ძალიან უჭირდა გაზრდილი პროცენტის გადახდა.

სკოლა რომ დავამთავრე, მასთან წასვლა მოვიდომე. ატირდა, მე აქ შენი კეთილდღეობისთვის ვარო.

ამ ბოლო დროს ნათესავთან მივდივარ და ინტერნეტის საშუალებით ვუკავშირდები. გავიცდი, როცა პირველად მონიტორზე ხანმოშესული ქალი დავინახე. დედა ასეთი არ მახსოვდა. ჩაღრმავებულ ნაოჭებს მისთვის სახე დაესერა. ყველაზე მეტად მის სახეზე გადააფენილმა შიშის ლანდმა შემადრწუნა. მივხვდი, რატომაც არ უნდოდა ჩემი იქ წაყვანა.

თავგამოდებით ვცდილობ, ვისწავლო, დედას იმედი არ გავუცრუო.

ჩემმა ძმამ საქმე ვერ აანყო. გეგმები აქვს, მაგრამ იდეების განსახორციელებლად სახსრები არ მყოფნის. ამჟამად მეუღლის ბინაში ცხოვრობს.

დავრჩით მე და მამა. მძახლებისგან პატივისცემის გარდა არაფერი მახსოვს, მაგრამ როცა ამ ორი ოჯახის მდგომარეობას ერთმანეთს ვადარებ, ვკომპლექსდები.

მამას გულს უკლავს დედის გადაცარვა. ერთხანს გამოცეცხლდა, საპროტესტო აქციებზეც დადიოდა. დიდად ეიმედებოდა, თვალში ცეცხლი ენთო. ახლა ჩაღრმავებული თვალებით იყურება და სიგარეტის ბოლში გახვეული დუმს.

მოხუცი ქალბატონი, რომელსაც დედაჩემი უვლიდა, მოულოდნელად სადილობისა გაარდაიცვალა.

დედა კვლავ უმუშევარი დარჩა. თავს ცუდად გრძნობდა. იქ მედიკამენტები იმდენად ძვირი, აქედან ვუგზავნიდი. ამ ფაქტმა ჩვენს ოჯახზე განაადგურებლად იმოქმედა. სწავლის ქირას ვერ ვიხდიდი, ამას ძველი ვალის პროცენტიც დაემატა. სულზე მოგვისწრო დედის ახალ-მა სამსახურმა — ამჯერად უფრო მაღალი ანაზღაურებით.

მამა მაინც დათრგუნულია, იმდენად, რომ ნათესავებშიც აღარ ჩნდება, მეუღლეზე არაფერი მკითხონო.

ახლა ვხვდები, რამდენად განიცდიდა, ოჯახს რომ ვერ პატრონობს და მთელი სიმძიმე დედას აეკიდა. მარტოსულად, მეუღლის გარეშე ყოფნა საშინლად ამძიმებს.

ამ ბოლო დროს დედასთვის უთქვამს, ერთ წელიწადში თუ არ ჩამოხვალ, სხვას შე-

ვითავ, ბავშვები გაიზარდნენ, საცაა შვილიშვილი გვეყოლებოდა... ბიჭსა და რძალს ჩემი დარდი აღარ აქვთ... გოგოც უკვე გასაფრენადაა მზად... მომბეზრდა მგლური და მარტოვლა ყოფნა, ვალი ცოტადა დავრჩა, გადაიხადე და დაბრუნდიო. დედას კი გული სტკივა, აქეთ გამოხედვაც აღარ უნდა. ვუყვარვართ და ვენატრებით, მაგრამ როდესაც წარმოიდგენს, რომ გვძია და გვცეცხვავს, სიკვდილი უნდა და დაბრუნება ამინებს.

მამაჩემისთვისაც უკვე რამდენი წელია, როგორც ქალი და ცხოვრების მეგობარი, აღარ არსებობს. ის მხოლოდ ოჯახის მარჩენალი ძალაა, ცხრა მთას იქით საშოვარზე გაშვებული. როცა დედა სიმინისგან ხელეფს იკვნივდა, მაშინ ყველას თავი ყურთბალოშზე გვექონდა მიდებულ და ჩვენსას ვდარდობდით.

დედა მამას მაშინ დასცილდა, როცა სირცხვილისა და შიშის გრძნობა გადალახა და საშოვარზე წავიდა... ტელეფონით კავშირის დროსაც ვერ წყნარდებოდა... სული უდულს...

არ მტოვებს აკვიტებული ფიქრი ჩვენს ოჯახზე, მოუნესრიგებულ და დაულაგებულ ჩვენს ქვეყანაზე, ჩვენს ხელისუფალთა პატივმოყვარეობაზე, პოლიტიკოსთა გაუთავებელ ძიძგილობაზე, ღვთის ანაბრა მიტოვებულ ემიგრანტებზე, აქ დარჩენილ უმუშევრებზე...

როცა თქვენი გაზეთის საშუალებით ემიგრანტთა შესახებ ვიკვებ, ნათლად ვხედავ ამ სტატიების ადრესატებს, რომელთაც ასეულობით პროტოტიპი ჰყავთ და ჩვენი მდგომარეობის ლაბირინთულ გზასაც ვჭვრეტ, მაგრამ გამოსავალს ვერ ვხედავ.

ესაუბრა
ქალი შაშიაშვილი

— ანა, რამ აიძულა დედათქვენი, საზღვარგარეთ წასულიყო, ოჯახი მიეტოვებინა?

— უკვე ექვსი წელია, დედა არ მინახავს. საზღვარგარეთ რომ გავმგზავრა, 13 წლის ვიყავი. ძალიან მძიმეა დედის გარეშე დარჩენა, მაგრამ სხვა გზას ვერ ვხედავთ. რაც თავი მახსოვს, სულ გვიჭირდა. სიცივესა და შიმშილში გავიზარე და სითბო და უხვი სუფრა მეუცხოვება. მამა მოკლადის ფაბრიკა „მზიურში“ მუშაობდა ბუღალტრად. მერე უმუშევარი დარჩა და ოჯახს შემოსავალი აღარ ჰქონდა.

დედამ ვაჭრობა დაიწყო. დილაღრიან მიდიოდა ნავთლულში. გლეხებისგან პროდუქტს ბითუმად ვიდულობოდა, მერე ბაზარში გაჰქონდა და ყიდდა. საღამოს არაქათ-გამოცილი ბრუნდებოდა და შინ გროშები მოჰქონდა.

ერთი ციდა გოგო ვცდილობდი, სახლი დამელაგებინა, სადილიც შეძლებისდაგვარად მომემზადებინა, სარეცხიც გამერეცხა, მამისთვის და ძმისთვის მომეწყო.

დედას გული ანუხებდა. მძიმე შრომამ ავადმყოფური შეტევები გაუხშირა, მაგრამ მკურნალობისთვის არც დრო ჰქონდა და არც — ფული.

ჩვენი ერთ-ერთი მეზობელი ხშირად ვგსტუმრობდა და დედას განუხვევტლივ ეჩიჩი-

ნებოდა, უცხოეთში წავიდეთო. მალე ამ საქმის მომგვარებელიც გამოჩნდა — მისი სიძის ბიძა. დედამ წასასვლელად პროცენტიანი ვალი — 7000 ევრო აიღო. გეგმის თანახმად, მოსკოვში უნდა ჩასულიყვნენ და იქიდან საბერძნეთში გამგზავრებულიყვნენ.

მოსკოვში მათ დახვდა პიროვნება, რომელმაც საბუთებისთვის ფული გამოართვა. დაპირებისამებრ, გამზადებული დოკუმენტაცია სასტუმროში უნდა მიეტანა. რამდენიმე დღის შემდეგ მიხვდნენ, რომ ყველაფერი მათ გასაბრყველებად დავიგეგმა, რადგან ეს კაცი აღარ გამოჩენილა.

ნირნამხდარნი და განბილებულნი თბილისში დაბრუნდნენ. ამის შემდეგ დაიწყო გაუთავებელი ჩხუბი მომხდარის გამო. მამა თოფით ხელში მეზობელს ემუქრებოდა, მეზობელი — სიძეს, სიძე — ბიძას და იყო დანიოკება და საქმის გარჩევა...

მორალურად განადგურებული დედა შიშით იმ მცირე ბიზნესსაც ჩამოსცილდა. ოჯახი კატასტროფულ მდგომარეობაში ჩავარდა. ყველა სიკეთესთან ერთად კარის მეზობელიც დაკვარგეთ.

მოგვიანებით საბერძნეთში წასული შორეული ნათესავი დავიკავშირდა და დედას

გონავირუსის თავის დანებების უცუხარი მეთოდი

ჯოტამ კომ — პროფესორი, ნეირობიოლოგი, ქიმიკოსი, მსოფლიოს რამდენიმე ფარმაცევტული კომპანიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის კონსულტანტი, 25 პატენტის ავტორი ნეირობიოლოგიასა და ონკოლოგიაში.

პროფესორმა ჯოტამ კომ მსოფლიოში პირველმა შექმნა ინოვაციური პრეპარატი „ჩამპიკსი“ აბების სახით სიგარეტის ნევის დამოკიდებულების მოსახსნელად, რისთვისაც დაიმსახურა მსოფლიოს უდიდესი ჯილდო — გალენის პრემია (ნობელის პრემიის ანალოგი) მედიცინის კვლევის სფეროში.

ასი წლის შემდეგ მსოფლიოში მწველები აღარ იქნებიან, — აცხადებს პროფესორი, რომლის თქმის უფლებას მას აძლევს ის კვლევები, საიდანაც ვიკვებთ, რომ პლანეტის მწველი მოსახლეობის 70 პროცენტს სურს ამ მანე ჩვევისაგან განთავისუფლება. მხოლოდ 5 პროცენტი დარჩება განუკურნებელი, ხოლო ამ ორ უკიდურესობას შორის არის კიდევ

ნის შემცველობა იყო მისი მთავარი ნაკლი. თავად ჯოტამ კომ, როგორც სპეციალისტი, თვლის, რომ ნიკოტინდამოკიდებულება ქრონიკული დაავადებაა, რომელიც მით უფრო ძნელად იკურნება, რაც მეტსტაჟია ნია მწველი. მკურნალობის პირველ ეტაპზე მწველი სიგარეტის მოწევის წარმოუდგენელ სურვილს გრძნობს, ამ დროს თავის ტვინში გამოიშვავდება რეცეპტორები, რომელნიც „სიამოვნების ჰორმონი“ — დოფამინს გამოყოფს.

10 წლის განმავლობაში კომ ეს პროცესი მოლეკულურ დონეზე შეისწავლა, განიხილა 30000-მდე ვარიანტი, შემდეგ კი შეიქმნა ის ერთად-

დერთი, რისგანაც შექმნეს ეს პრეპარატი. მან ასევე წარმოატყობით გაიარა წინა კლინიკური და კლინიკური ცდები.

შემეცოდა მამა. ახლა ვხვდები, რამდენად განიცდიდა, ოჯახს რომ ვერ პატრონობს და მთელი სიმძიმე დედას აეკიდა. მარტოსულად, მეუღლის გარეშე ყოფნა საშინლად ამძიმებს.

ამ ბოლო დროს დედასთვის უთქვამს, ერთ წელიწადში თუ არ ჩამოხვალ, სხვას შე-

მწველთა 25 პროცენტი, რომლებიც შეგნებული ნაწილისკენ გადაიხრებიან. ფაქტობრივად, მანამდე არსებული ყველა პრეპარატი ნიკოტინის შეიცავდა, რომელიც ნაკლებეფექტიანი იყო და მოქმედებდა პაციენტთა მხოლოდ 12 პროცენტის შემთხვევაში, თანაც — არა ყოველთვის. სწორედ ნიკოტინ-

მართში არითმია პრეპარატის
1. მას შემდეგ, რაც ჩათვლით, რომ სიგარეტის წევას თავი დაანებებ, ზუსტად რამდენიმე საათში ორგანიზმი ინწყობს გაჯანსაღებას;
2. ამ პროცესიდან 48 საათის შემდეგ ნიკოტინი ორგანიზმიდან სრულიად გამოიფრება და იწყება გემოს შეგრძნების გაუმჯობესება;
3. სიგარეტის გადაგდებიდან 1 წლის შემდეგ ორჯერ

ნაკლებია გულის დაავადებების გაჩენის რისკი;
4. ბოლო სიგარეტიდან 10 წლის შემდეგ ორჯერ მცირდება ფილტვის კიბოს განვითარების რისკი;
5. 10-15 წლის შემდეგ კი ინსულტის გაჩენის შანსი იხეთივე თანაფარდობითაა, როგორც იმ ადამიანისა, ვისაც არასოდეს მოუწევია;
6. იმის მიუხედავად, რა ასაკში დაანებებთ თავს სიგარეტს, უდროოდ სიკვდილის რისკი მცირდება.

უკრაინა – ნინ! საქართველო – სდე!

საქართველოს განუხრელ სწრაფვას ნატოს წევრობისკენ, ჩანს, წერტილი დაესვა. „საქართველო და მსოფლიოს“ მკითხველებს მესხიერების დიდად დაძაბვა არ მოუწევთ იმ ხშირ-ხშირად გამეორებული ტექსტის აღსადგენად, რომელშიც საქართველოს და უკრაინას ყოველთვის ერთად მოიხსენიებდნენ როგორც ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის მომავალ წევრებს; ბუქარესტის სამიტზე დასახული ამ ორი ქვეყნის ევროსტრუქტურებში გაერთიანების პერსპექტივა ბეჭედდასმულ ჭეშმარიტებად იყო მიჩნეული.

დღეს ამ პერსპექტივას წყალი აქვს შეყენებული: უკრაინა-საქართველოს ტანდემი დაიშალა! ნატოს ახლახან არჩეულმა გენერალურმა მდივანმა ანდრეს ფოგრასმუსენმა განაცხადა, რომ ბუქარესტის სამიტის გადაწყვეტილების თანახმად უკრაინას ალიანსში მიიღებენ. ეს ყურადსაღებია განცხადება ფოგრასმუსენმა დაბრუნების დღეს გააკეთა. გენერალურმა მდივანმა, რომელიც თავისი მოვალეობის აღსრულებას 1 აგვისტოს შეუდგება, ისიც დააზუსტა, რომ უკრაინა მხოლოდ იმ შემთხვევაში გახდება ნატოს წევრი, თუ შეძლებს შესაბამისი კრიტერიუმების მიღწევას.

პოლონეთის პრემიერ-მინისტრმა დონალდ ტუსკმა ახლახან განაცხადა, რომ ვარშავა მხარს უჭერს უკრაინის გაერთიანებას ნატოსა და ევროკავშირში, საქართველოს კი ამ ევროსტრუქტურების პარტნიორად მიიჩნევს. „ჩვენ ევროკავშირის გაფართოების მომხრენი ვართ. მხარს ვუჭერთ ევროკავშირში უკრაინის, ხორვატიისა და თურქეთის შესვლას. პოლონეთის მთავრობის ეს პოზიცია ურყევა“.

საქართველოს რაი? პოლონეთის პრემიერ-მინისტრმა დონალდ ტუსკმა ახლახან განაცხადა, რომ ვარშავა მხარს უჭერს უკრაინის გაერთიანებას ნატოსა და ევროკავშირში, საქართველოს კი ამ ევროსტრუქტურების პარტნიორად მიიჩნევს. „ჩვენ ევროკავშირის გაფართოების მომხრენი ვართ. მხარს ვუჭერთ ევროკავშირში უკრაინის, ხორვატიისა და თურქეთის შესვლას. პოლონეთის მთავრობის ეს პოზიცია ურყევა“.

გაღმართი სულ ღაფავს

ლატვია კარგავს პოზიციებს. საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტო Standard and Poor's იტყობინება, რომ წლის პირველ ნახევარში ლატვიის ეკონომიკაში ნეგატიური მაჩვენებლები მოსალოდნელზე მეტად განვითარდა, ამიტომ ერთიანი ეროვნული პროდუქტი მიმდინარე წელს, სავარაუდოდ, 16 პროცენტით შემცირდება, უმუშევრობა კი 20 პროცენტით გაიზარდება. SP იმასაც აღნიშნავს, რომ ამ ქვეყნის ეროვნული ვალუტის კორექტირების ალბათობა საგრძნობლად გაიზარდა, თუმცა ბალტიის ამ ქვეყნის მთავრობა კვლავ არ აპირებს თავისი ვალუტის დევალირებას და მის განსამტკიცებლად უზარმაზარ თანხებს ხარჯავს.

სანამ ლატვიის ხელისუფლება დაკავებულია მოლაპარაკებებით საერთაშორისო ფინანსური დახმარების მიღების თაობაზე საერთაშორისო სავალუტო ფონდისა და ევროკავშირისგან, მისი მეზობელი ქვეყნები შემოფოთებულნი არიან შესაძლო ჯაჭვური რეაქციით, რომელშიც შეიძლება იგივე დღემო ჩააგდოს ლიტვა და ესტონეთი, — წერს The Wall Street Journal. შემოფოთებულია პოლონეთიც. ექსპერტებს მიაჩნიათ, რომ ამ რეგიონს ერთობლივად და სასწრაფოდ უნდა გაეწიოს საერთაშორისო დახმარება, რადგან მხოლოდ ასე გადაწყდება საერთო პრობლემა. ამასთან, ვალუტის დევალირაციის გადავადება კიდევ უფრო მტკიცე ეულს გახდის ამ პროცესს, რომელიც გარდაუვალია. თუ საერთაშორისო კრედიტორებმა ჯიბეს ხელი არ გაიკრეს, ლატვიის აგვისტოშივე არ ექნება ფული ხელფასების, პენსიების და სხვა სახელმწიფო გადასახადების დასაფარად, — განაცხადა ამ დღეებში ქვეყნის პრემიერ-მინისტრმა ვალდის დომბროვსკისმა.

სანამ ლატვიის ხელისუფლება დაკავებულია მოლაპარაკებებით საერთაშორისო ფინანსური დახმარების მიღების თაობაზე საერთაშორისო სავალუტო ფონდისა და ევროკავშირისგან, მისი მეზობელი ქვეყნები შემოფოთებულნი არიან შესაძლო ჯაჭვური რეაქციით, რომელშიც შეიძლება იგივე დღემო ჩააგდოს ლიტვა და ესტონეთი, — წერს The Wall Street Journal. შემოფოთებულია პოლონეთიც. ექსპერტებს მიაჩნიათ, რომ ამ რეგიონს ერთობლივად და სასწრაფოდ უნდა გაეწიოს საერთაშორისო დახმარება, რადგან მხოლოდ ასე გადაწყდება საერთო პრობლემა. ამასთან, ვალუტის დევალირაციის გადავადება კიდევ უფრო მტკიცე ეულს გახდის ამ პროცესს, რომელიც გარდაუვალია. თუ საერთაშორისო კრედიტორებმა ჯიბეს ხელი არ გაიკრეს, ლატვიის აგვისტოშივე არ ექნება ფული ხელფასების, პენსიების და სხვა სახელმწიფო გადასახადების დასაფარად, — განაცხადა ამ დღეებში ქვეყნის პრემიერ-მინისტრმა ვალდის დომბროვსკისმა.

ილმა მინისტრმა, — ასეთი რამ ქვეყანას არ ახსოვს, მაგრამ მთავარი საშიშროება დაფინანსების წყაროს არარსებობაა. ანგარიშებზე ფული არ დევს, არ არის პრივატიზაცია. ერთადერთი, რაც რჩება — საბეჭდი დაზგაა, რომელიც, ექს-მინისტრის თქმით, უკვე ამუშავებულია. საერთაშორისო სააგენტო Fitch Ratings-ის პროგნოზით, მოსალოდნელია აღმოსავლეთ ევროპისა და ბალტიის ქვეყნების ფინანსური და ეკონომიკური მდგომარეობის შემდგომი გაუარესება. სააგენტოს თავმჯდომარემ ედვარდ პარკერმა ეკონომიკურად ყველაზე სუსტ და ჩამორჩენილ სახელმწიფოებად დაასახელა მოლდოვა, უკრაინა და საქართველო. ყველაზე მყარი პოზიციები კი ჩეხეთს აქვს. ამერიკელი ფინანსისტის ჯორჯ სოროსის აზრით, უკრაინა ძალიან ახლოსაა დეფოლტთან. უკრაინის პრემიერმა იულია ტიმოშენკო კი 16 ივნისს განაცხადა, რომ არ დაუშვებს დეფოლტს, სანამ ამ თანამდებობაზეა. ერთი სიტყვით, დასავლეთის ფრონტზე სერიოზული ცვლილებები და გაუმჯობესების პერსპექტივა ხვალინდელი ქათამივით ჩანს ჰორიზონტზე.

პრემიერმა ლატვიის მოქალაქეებს განაცხადებით მიმართა, რომელშიც აღნიშნა, რომ „მდგომარეობა ქვეყანაში ძალიან სერიოზულია, რასაც ვერ გადაწყვეტს საზოგადოების კონსერვაცია“.

ლატვიაში იხურება სასწავლო დაწესებულებები და საავადმყოფოები, იკვეცება პენსიები და ხელფასები. მთავრობა იძულებულია, მიმართოს ამ მეთოდს სახელმწიფოს დაშლის თავიდან ასაცილებლად. ესტონეთში კი, სადაც, აგრეთვე, კრიზისი, მდგომარეობის გამოსასწორებლად მთავრობიდან გააძევეს სოციალ-დემოკრატები, — იტყობინება Postimees.

ყინული, როგორც იწვის: ახალი ნაგარსი სათბობი

როგორც „The New Scientist“ იტყობინება, გლობალური დათბობის პრობლემაში ბევრი ქვეყანა დაინტერესდა ნამარხი საწვავის ახალი სახეობით, რომელსაც დღეისთვის მხოლოდ ნორილსკში იყენებენ. „იგი ჭუჭყიან ყინულს ჰგავს, მაგრამ კონსისტენციით რბილია. ანთებულ ასანთს თუ მიუახლოვდები, ცეცხლი მოეკიდება“, — წერს ურნალისტი ფრედ პირსი.

ლაპარაკია მეთანის კლატრატზე — მეთანის მოლეკულებზე, რომლებიც ყინულის კრისტალებშია მოთავსებული. მათი თვისებები რუსმა მეცნიერებმა შემთხვევით აღმოაჩინეს, რომლებიც გაცივებული იყვნენ იმის გამო, რომ მესოაზიის საბადოში, რომელიც დასავლეთ ციმბირის მუდმივი გამყინვარების ქვეშაა, პროგნოზების საწინააღმდეგოდ, გაზი არ ამოიწურა. ეს საბადო დღესაც ამარაგებს რუსეთის ჩრდილოეთში მდებარე ქალაქ ნორილსკს სამეურნეო გაზით. ნიშანდობლივია, რომ მეთანის კლატრატის მარაგი სხვაგან არასადა ათვისებულია. მეთანის წვის პროცესში ორჯერ ნაკლები ნახშირორჟანგა გაზი გამოიყოფა, ვიდრე ქვანახშირის წვის დროს, რაც ფრიად მნიშვნელოვანია გლობალური დათბობის ეფექტის შესამცირებლად. უკანასკნელი 20 წლის განმავლობაში მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ კლატრატის

გამორიცხული არ არის უშუალო ნეგატიური შედეგებიც: ტექტონიკური ძვრები, მენყრები, ცუნამი. ზოგიერთი ინჟინერი დარწმუნებულია, რომ კლატრატებიდან მეთანის მოპოვების საშიშროება გაზვიადებულია. ჩინეთსა და ინდოეთში სხვა რამ ამფოთებს იმიტომ ხომ არ მოიგონეს ყველა ეს საშიშროება, რომ ხელი შეუშალოს სათბობის ამ სახეობის მოპოვებას (ანუ უკომპრომისო კონკურენციითაა ნაკარნახევი)? შეიძლება ასეც იყოს, მაგრამ კლატრატებიდან მეთანის მოპოვება გარდაუვალია, რადგან მსოფლიო ეკონომიკას სჭირდება ახალი საწვავი.

სტალინის იდეა თანამედროვე ევროპაში ამოქვეყნდა

„კავკასიის“ ეთერში ერთ-ერთმა მთავარსაზოგადოებრივმა პროგრამებმა, რომლის გვარი არ ვიცი, რადგან არც მიცდია დახსოვება, სტუდიაში შეკრებილ პოზიციურად განწყობილ ახალგაზრდებს, რომლებმაც აგვისტოს ომის შედეგად დაკარგული ტერიტორიების შესახებ დაუსვეს შეკითხვა, მტკიცედ განუცხადა, რომ მხოლოდ მიხეილ სააკაშვილს და მის გუნდს აღმოაჩნდა გამბედაობა, ომი გამოეცხადებინათ რუსეთისათვის. ეს ისეთი „დედებულება“ა, რომელიც სრულიად სანადალმდგომს ამტკიცებს. გამოვიყენოთ თქვენზე იყოს. ახლა ამაზე დროს ნუ დავკარგავთ...

ამერიკელი ექსპერტი ბრედ მაკდონალდი სტატუსში გამოქვეყნდა (2009 წლის 18 ივნისს) წერდა, რომ ყოველი ომის წინ არის გარკვეული მომენტი, როცა კონფლიქტი გარდაუვალი ხდება. ამ მომენტის გავლის შემდეგ ვერავითარი მოლაპარაკება ან კომპრომისი ვეღარ შეიძლება კარსმომდგარ სისხლისღვრას.

იგი ამტკიცებს, რომ ასეთი შეუქცევადი მომენტი გერმანია-საბჭოთა კავშირის საომარი დაპირისპირების წინ 1939 წლის 21 აგვისტოს, შუალაშისას, დადგა, როცა ბერლინის რადიომ შეწყვიტა მუსიკალური გადაცემა და გამოაცხადა: „რაიხის მთავრობა და საბჭოთა მთავრობა შეთანხმდნენ თავდაუსხმელობის პაქტის დადების შესახებ“. პიტლერმა აღმოსავლეთის ფრონტი გააუფხვლა, სტალინმა მშვიდობის ნელინადი მოიგო.

მაგრამ ომი მაინც დაიწყო. ვინ იტყვის, როდის გავიარეთ რუსეთ-საქართველოს შორის ის შეუქცევადი წერტილი, მიხეილ სააკაშვილის ვლადიმერ პუტინთან რომელი შეხვედრიდან დაბრუნების შემდეგ, როცა რიტორიკულმა ბაქოვამ და წინდაუხედაობამ ან სხვათა წახალისებამ (?) გარდუვალი გახადა აგვისტოს ომი.

მოლოტოვ-რიბენტროპის რა პაქტი დაიდო მაშინ ან ვის შორის, ღმერთმანი, არ ვიცი. მაგრამ, როგორც ჩანს, დაიდო რაღაც მსგავსი და დამბრალელების ცოდვას ჩემს თავზე ვიდებ.

ისეთი ხელშეკრულებები, როგორც იყო 1922 წლის რაპალის ხელშეკრულება და 1939 წლის მოლოტოვ-რიბენტროპის პაქტი ანგარიშით ქორწინებად არის მიჩნეული, რომლებსაც ორმხრივი სტრატეგიული აუცილებლობის გამო დებენ ხოლმედ დიდი კონფლიქტის კვირბადალს, როცა განქორწინება ლოგიკურად აუცილებელი ხდება.

ზემოთ ნახსენები ბრედ მაკდონალდი სწორედ ამ ქრილში განიხილავს რუსეთ-გერმანიის ურთიერთობას, რომელიც ბოლო პერიოდში განსაკუთრებით დათბა, და საინტერესო და აკვირვებას გეთავაზობს.

მას მიაჩნია, რომ ამ ორი სახელმწიფოს მოჩვენებითი (!) მეგობრობა კონფლიქტის უტყუარი წინაპირობაა.

სულმა გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ფრანკ-ვალტერ შტაინმაიერმა განაცხადა, რომ „რუსეთი გერმანიისა და ევროკავშირის შეუცვლელი პარტნიორია, რომ გერმანია-რუსეთის თანამშრომლობა არის ურთიერთობის ის მოდელი, რომლის დროსაც ორივე მხარე იგებს.“

რა უნდა იყოს ამაში ცუდი?! მაგრამ სააგენტო Stratfor-ის ანალიტიკოსები სწორედ ამ განცხადებაში ხედავენ შემოფოტების მარცვლებს და ამის დასადასტურებლად სსრკ-მესამე რაიხის დაახლოების ისტორიულ მაგალითს იმონებენ.

ასეა თუ ისე, **რუსეთ-გერმანიის ლაიხის ფორმირება მსოფლიო სხანაზე ერთ-ერთი ყველაზე უფრო მნიშვნელოვან და სთიანდოდ შეუფასებელ ტენდენციად იკვეთება.**

არც ეს უნდა იყოს ნეგატიური მოვლენა. მაგრამ ანალიტიკოსები (თუნდაც იმავე Stratfor-ის სააგენტოსი) ხედავენ, რომ გერმანიისა და რუსეთის ურთიერთობის გაფართოება განმტკიცების პარალელურად ირღვევა გერმანია-ამერიკის ურთიერთობა.

ბოლო თვეების განმავლობაში ამერიკასა და გერმანიას შორის დაიძაბა ურთიერთობა არაერთი საკითხისა გამო — ავღანეთში ომიდან და მსოფლიო ფინანსური კრიზისიდან დაწყებული, გუანტანამოში დაპატიმრებულთა პრობლემითა და რუსეთთან ურთიერთობით დამთავრებული. ბარაკ ობამას ევროპული ვიზიტის დროს ბერლინში ჩაუსვლელი სახელისა და საკითხთა რიგს მიაწერენ.

მიაქციეთ ყურადღება, რომ ლაპარაკია არა ზედამიერულ, ხანმოკლე უთანხმოებაზე, არამედ, ევროპული გეოპოლიტიკის ტექტონიკური ფილების დაძვრაზე, რაც 1989 წელს გერმანიის გაერთიანებით დაიწყო და მოცემული პიკური მომენტისთვის იმ შედეგს მიაღწია, რომელ

პუტინი, 1945 წელი

ბარლინი, 2007 წელი

რას გვიჩადის რუსეთ-გერმანიის მზარდი პარტნიორობა?

ლიც იმთავითვე იყო ჩადებულ „პერსპექტივის“ საგარეო პოლიტიკაში.

1989 წელს გერმანიის გაერთიანებას, ჩვეულებრივ, სსრკ-ს მიერ განხორციელებული ახალი საგარეო კურსის შედეგად მიიჩნევენ.

ამ შედეგს ამერიკის შეერთებულ შტატებთან დაახლოებასაც უმატებენ, როგორც წესს.

კი, ყველაფერი ასე იყო. მაგრამ თავს უფლებას მიეცემ, ვთქვა, რომ ეს იყო დიდი და პრინციპული ახალი მსოფლიო წესრიგის საფუძველი პირველი ღრმა და შორსგამიზნული ნაბიჯი. „ცივი ომის“ დასრულებას რატომღაც ამერიკის მსოფლიო ჰეგემონობის დასაწყისად და მისთვის ხელისშემწყობ შეთანხმებად მიიჩნევენ.

ერთი შეხედვით, პროცესები, რომლებიც ამ პერიოდში განვითარდა, თითქოს ადასტურებს ამ შეხედულებას. საწყის ეტაპზე აშშ მართლაც ერთპოლუსიანი მსოფლიოს კანონმდებელი გახდა მის მიერ ინსპირირებული ლოკალური ომებისა და ბუშის „კოვობური“ საგარეო პოლიტიკის წყალობით, „ფერადი რევოლუციების“ მეშვეობით დემოკრატიის ექსპორტით, პოსტსაბჭოთა სივრცის ფინანსური დაკაბულებით და ა.შ.

მაგრამ გერმანიის გაერთიანებაში ჩადებული შენელებული მოქმედების გეოპოლიტიკური ნაღმი უკანასკნელი თიანებით დაიწყო და მოცემული პიკური მომენტისთვის იმ შედეგს მიაღწია, რომელ

მსოფლიოში განიმტკიცებდა კონტინენტის ეკონომიკური, სამხედრო, დემოგრაფიული და გეოპოლიტიკური ლიდერის პოზიციას.

Stratfor-ის ანალიტიკოსების დაკვირვებით, ბერლინსა და ვაშინგტონს შორის აზრთა სხვადასხვაობა „ხანგრძლივი ტენდენციის შედეგია, რაც ევროპის მთავარ პოზიციას გერმანიის გამოსვლაში გამოიხატავს“. ასეთი დასკვნის გამოტანა შეიძლება ანალიტიკური მასალიდან, რომელიც მათ 5 ივნისს გამოაქვეყნეს.

მოკლედ გერმანიის გაერთიანება იყო უმნიშვნელოვანესი ისტორიული აქტი, რომელიც ნერტილი დაუსვა მეორე მსოფლიო ომის წარჩენ შედეგებს და სათავე დაუდო ახალ რეალობას — ევროპის დამოუკიდებლობას.

მოულოდნელი დასკვნაა, მაგრამ ფაქტებზე დაფუძნებული.

Stratfor წერს: „დიპლომატიის თითქმის 65 წლის განმავლობაში, რაც მესამე რაიხის დამარცხებას მოჰყვა, აშშ მთავარი სტრატეგია ევროპაში მიმართული იყო იქით, რათა არ დაეშვა ერთპიროვნული, მძლავრი პოლიტიკური რაობის ჩამოყალიბება, რომელსაც შეეძლებოდა რევოლუციური ამერიკის ინტერესების დაზარალება. 2009 წლის გერმანია ამერიკას ასეთი რაობის პირველ ნიშნებს აჩვენებს.“

უმოკლესი ექსპერსი ისტორიკოსი: ზემოთქმულიდან გამომდინარე, გასაგებია უნდა იყოს, რატომ მოითხოვდა

იოსებ სტალინი ომისშემდგომი გერმანიის მთლიანობის შენარჩუნებას მოკავშირეთა მიერ შემოთავაზებული ოკუპაციის ზონებზე დაწინაურებული ქვეყნის ნაცვლად.

სტალინს სჭირდებოდა კლიაი ბერკანის სტაბილური და მშვიდობიანი მსოფლიოში აშშ-ის სანაწილის დასახვა.

შესაბამისად, საბჭოთა კავშირის პოზიციის განსამტკიცებლად, რა თქმა უნდა.

და, რაც მთავარია, მხოლოდ ასე შეიძლება ძალა ბალანსის შენარჩუნება XX საუკუნის მსოფლიოში, რომელიც ორი სისხლისმღვრელი ომი გადაიტანა.

ეს საკითხი ცალკე განსახილველია, ახლა კი მხოლოდ იმის კონსტატირება შეგვიძლია, რომ სტალინის ეს იდეა 64 წლის შემდეგ ამოქმედდა!

გერმანიის ახლანდელი პოლიტიკა — იმოქმედოს რუსეთთან ერთად, რაგინდ ამფოტედეს ეს ამერიკას, იმის ნიშნია, რომ ერთპიროვნული, მძლავრი პოლიტიკური რაობა ევროპაში გამოჩნდა!

ამერიკელი მიმოხილველი ბრედ მაკდონალდი წერს, რომ რუსეთი სრულად აღიქვამს ამ რეალობას და შესაბამისად მოქმედებს კიდევ... რუსები

მჭიდრო ურთიერთობას ამყარებენ ბერლინთან და შესაბამის პირობებს ჰქმნიან პოლიტიკურ, სამხედრო და ეკონომიკურ რეალობასთან, რომელიც ევროპის მომავლის განსაზღვრელი იქნება. დღეს ვაშინგტონს იგივე კითხვა ანუხებს, რომელიც ერთხელ ჰენრი კისინჯერს გაუჩნდა: „ევროპაში დარეკვას თუ ვაპირებ, ვის უნდა დაფურეკო?“ კრემლმა შესანიშნავად იცის პასუხი ამ კითხვაზე და სწორედ ამიტომ აქვს პირდაპირი კავშირი ბერლინთან.

მოსკოვმა იცის, რა განხეთქილებებია გერმანია-აშშ ურთიერთობაში და ცდილობს, კიდევ უფრო დააშოროს ბერლინს ვაშინგტონს. ამის ერთ-ერთი მაგალითია, როგორც Trumpet წერს, „ოპელის“ საგა, იმ ავტოკომპანიისა, რომელიც ამერიკული General Motors-ის ევროპული ქვედანაყოფია. ბოლო მომენტამდე „ოპელი“, როგორც მისი დედობილი კომპანია General Motors, გაკოტრების პირას იყო. მისი კრახი სერიოზულად იმოქმედებდა გერმანიის ეკონომიკის ზოგიერთ რგოლზე (ათასობით გერმანელი „ოპელის“ ქარხნებში მუშაობს), ასევე, გერმანიის კანცლერის ანგელა მერკელის პოლიტიკურ მომავალზე, რომელიც ამა წლის სექტემბერში მეორე ვადით იყარის კენჭს. ბერლინიდან არაერთი თხოვნის მიუხედავად, ვაშინგტონს თავი არ შეუწუხებია. მოსკოვი კი ბოლო მომენტში ჩავედა და გარიგება შესთავაზა, რომელმაც გადაარჩინა „ოპელი“, ათასობით გერმანელის სამუშაო ადგილები და, შესაძლებელია, ანგელა მერკელის პოლიტიკური მომავალიც.

პოლიტიკოსები სერიოზულად მიიჩნევენ, რომ ეს ყოველივე შეიძლება ევროპაში ახალი პოლიტიკური ალიანსის შექმნის პირველი ნიშანი იყოს.

ახლა კი, ყურადღება! Trumpet-ის პუბლიკაციის ეს პასაჟი საქართველოს ეხება:

„რუსეთ-გერმანიის ალიანსის არსებობა მსოფლიოში პირველად შარშან, აგვისტოში, შენიშნა, რაც რუსეთმა გაანადგურა საქართველო, გერმანიას კი წარბიცი არ შეუხრია.“

ჰოდა, იოქროპიროს ტელეკამერების წინ იმ პირიმთვარისა დეპუტატმა, რომლის გვარი არ ვიცი, გაბედული სააკაშვილისა და გამბედავით დაკომპლექტებული მისი გუნდის შესახებ, რომლებმაც ომი გამოეცხადეს რუსეთს.

პრიმიტივიზმის გამოკვეთილი მაგალითი ურთულეს განზომილებათა მთავრეხილში.

მთავარი რედაქტორი ჯერალდ ფლერი ასკვნის: „მიმართულია გერმანიის ხელმძღვანელობა შეიძლება კიდევ შეუთანხმდეს რუსეთს რიბენტროპ-მოლოტოვის ახალი პაქტის დადებაზე, რომლის მიხედვით გერმანია და რუსეთი ერთმანეთში გაინაწილებენ ქვეყნებსა და აქტივებს.“

არამაზ სანუაშვილი

უნდა ველოდეთ ახალ მოლოტოვ-რიბენტროპის პაქტს?

ტროცკის ბრიტანელი მემკვიდრეები, ანუ როგორი იქნება მსოფლიო გლობალიზაციის შედეგად

გლობალიზაციის იდეოლოგებმა უკვე არაერთხელ აღნიშნეს, რომ მომავლის „ბედნიერ“ მსოფლიოში უფროსი, უფროსი, უფროსი და უფროსი ადამიანები იცხოვრებენ. დასავლეთის მთელ რიგ ქვეყნებში ოჯახი სულაც აღარაა ხელშეუხებელი და აუღლებელი ციხესიმაგრე — მშობლებს შვილებს აბსურდული მიზეზების გამო ართმევენ და ყველაზე ხშირად ეს ბრიტანეთში ხდება. ეს ქვეყანა დაემსგავსა საცდელ პოლიგონს, სადაც ამ „აუღლებელი ციხესიმაგრის“ განადგურების მეთოდებს ამუშავებენ.

ყოფილ გლობალს (ქმარს) უნარჩუნდება უფლება, უკიდურეს ინსტიტუტებს თანხის სოლიდით. იმ შემთხვევაში, თუ ქმარი ამ დეკლარაციის სტატუსში მოხვედრას რამდენიმე წელიწადში ხელს, დაქარბავს ამ სტატუსში მოხვედრას... გააჩნდეს მოქალაქეებს უფლება აქვთ, გამოიყენონ ქალი კვირის არაუმატეს ოთხჯერ და არა უმატეს 3 საათისა.

ახლახან 24 წლის ბრიტანელ დედას საკუთარი შვილი იმის გამო წაართვეს, რომ დედა ავადმყოფი ბავშვის მოსაგვლელად „ძალიან სულელად“ ჩათვალეს. სამ თვეში სამი წლის გოგონას გააშვილებენ და დედას მისი ნახვის საშუალება აღარ ექნება.

ყველაფერი შარშან დაიწყო. გამოკვლევამ აჩვენა, რომ 24 წლის რეიჩელის IQ 71 ქულას შეადგენდა (საშუალო მაჩვენებელი 90-109 ქულა). ამიტომ, როგორც ქმედუფუნაროს, სასამართლოში მას სახელმწიფო ადვოკატი დაუნიშნეს. ადვოკატმა, ქალის სურვილის საწინააღმდეგოდ, უარი თქვა საქალაქო სასამართლოს დადგენილების გასაჩივრებაზე და ბავშვის გაშვილებას დაეთანხმა. საქმე ისაა, რომ რეიჩელის შვილს წადრევი მშობიარობის შედეგად ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემები აქვს და ექიმების მეთვალყურეობას საჭიროებს. ამიტომ ნოტიანების ხელი-სუფლებამ ჩათვალა, რომ დედა ვერ შეძლებს საკუთარ შვილზე ზრუნვას.

უნდა აღინიშნოს, რომ სპეციალისტების ერთი ნაწილი თვლის, რომ IQ-ს ტესტი სულაც არაა უნიკალური და უშეცდომო შემფასებელი; ფსიქიატრებმა კი დაასკვნეს, რომ რეიჩელი ნორმალური ადამიანია — მისი ინტელექტუალური განვითარება ნორმალს შეესაბამება. ამ დასკვნიდან გამომდინარე სასამართლომ იძულების წესით აღიარა, რომ რეიჩელი ქმედუნარიანია და შეუძლია, თავად მიიღოს მონაწილეობა საკუთარი საქმის განხილვაში. გაშვილების პროცესის შეჩერებაზე სასამართლომ მაინც უარი თქვა.

ეს სულაც არაა ერთადერთი შემთხვევა. ბრიტანული სასამართლოს გადაწყვეტილებით მარკ და ნიკი ვებსტერებს ხელისუფლებამ შეცდომით წაართვა შვილები. მოსამართლე ახლაც არ აძლევს ოთხ ბავშვს მშობლების ნახვის უფლებას, შინ დაბრუნებაზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია.

ვებსტერებს ბავშვები 2004 წელს წაართვეს, როდესაც ექიმებმა მათ ერთ-ერთ შვილს რამდენიმე მიკრო-მოტეხილობა აღმოუჩინეს და დაასკვნეს, რომ ეს შეგნებულად მიყენებული ტრამპები იყო. შემდგომში ექიმებმა დასკვნა შეცვალეს, რომ ბავშვს ძვლებზე ბზარები ვიტამინების ნაკლებობის გამო გაჩნდნია, მაგრამ ამ დროისათვის ვებსტერების ოთხივე შვილი უკვე გაშვილებული იყო და სასამართლო მხოლოდ „ღრმა მწუხარებით თანაუგრძობდა“ გამწარებულ მშობლებს, რადგან გაშვილების შესახებ გადაწყვეტილება თურმე საბოლოო იყო და მისი შეცვლა აღარ შეიძლებოდა.

2005 წლის იანვრის შედეგად ვებსტერებს საკუთარი შვილები აღარ უნახავთ. არანაკლებ ამაზრზვანი ფაქტი მოხდა შოტლანდიაში, როდესაც სასამართლომ 46 წლის ბავშვი და 59 წლის პაპა

ტროცკის საფლავი

ბავშვების აღსაზრდელად კალიან დაბარებულად ვიიჩნია და ორი ბავშვი კვლავს ბავშვთა მოვლაში გააშვილა.

ევროპელთა ნაწილი ამ ასაკში პირველ შვილს აჩენს, ამ წყვილს კი ორწლიანი ბრძოლის შემდეგ შვილიშვილები მაინც წაართვეს და დაემუქრნენ კიდევ, თუ რაიმე უკმაყოფილებას გამოთქვამთ, ბავშვების ნახვის უფლებაც აღარ გექნებათ.

ამ ბავშვების შვილად აყვანა ნორმალურ წყვილებსაც სურდათ, სოციალური მუშაკები გაფრთხილებულნი იყვნენ, რომ უმცროსი ბავშვი, გოგონა, მამაკაცებისადმი მიშს განიცდიდა, მიუხედავად ამისა, ისინი მაინც ორი მამაკაცისაგან შემდგარ „ოჯახს“ მიაშვილეს. პედერასტებისა და ლესბოსელების მიერ ბავშვების შვილად აყვანა შოტლანდიაში 2006 წლიდანაა დაკანონებული. ამ დროიდანვე ხელისუფლება აქტიურად უჭერს მხარს ამ იდეას და ყველა

უპირატესობა გარყვნილებს ენიჭებათ. უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ერთსქესიანი ოჯახებისათვის ბავშვის შვილად აყვანის კანონის წინააღმდეგ ქვეყნის მოსახლეობის 90% გამოდიოდა. მაშ, ვიღაც ინტერესებს იცავს ნაქვე-ნადიდები ბრიტანული დემოკრატია?

ოჯახთან მებრძოლ ბრიტანელებს მრავალი წინამორბედი ჰყავთ შუასაუკუნოვანი კატარებისა და ანაბატისტებით დაწყებული შედარებით ახლო წარსულის ბოლშევიკ-ტროცკისტებით დამთავრებული. ამ მხრივ მნიშვნელოვანია ერთი დოკუმენტი, რომელზეც „გათავისუფლებისათვის“ მებრძოლ ბრიტანელებს ჯერჯერობით მხოლოდ ოცნება შეუძლიათ.

მამ ასე:

სარატოვის გუბერნიის სახალხო კომისარათა საბჭოს დეკრეტი ქალების კერძო მფლობელობის გაუქმების შესახებ. კანონიერი ქორწინება, რომელიც ბოლო დრომდე არსებობდა, უდავოდ იმ სოციალური უთანასწორობის პროდუქტია, რომელიც ფესვიანად უნდა ამოიძირკვოს საბჭოთა რესპუბლიკაში. დღემდე კანონიერი ქორწინება წარმოადგენდა პროლეტარიატის საწინააღმდეგო სერიოზულ იარაღს ბურჟუაზიის ხელში, რომლის წყალობითაც მშვენიერი სქესის საუკეთესო წარმომადგენლები იმპერიალისტი ბურჟუაზიის საკუთრება იყვნენ. ამიტომ, სარატოვის გუბერნიის სახალხო კომისარათა საბჭომ გუბერნიის მუშათა, გლეხთა და ჯარისკაცთა საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის დეპუტატთა თანხმობით დაადგინა:

§ 1. 1918 წლის 1 იანვრიდან იკრძალება 17-დან 30 წლამდე ქალების მუდმივი მფლობელობა. ქალის ასაკი განისაზღვრება დაბადების მოწმობითა და პასპორტის ჩანაწერებით, ამ საბუთების არარსებობის შემთხვევაში კი კვარტალური კომიტეტების ან უხუცესების მიერ გარეგნული შეხედულებით და მოწმობების ჩვენებით;

§ 2. ამ დეკრეტის მოქმედება არ ვრცელდება გათხოვილ ქალებზე, რომელთაც ჰყავთ ხუთი ან მეტი შვილი;

§ 3. ყოფილ მფლობელს (ქმარს) უნარჩუნდება უფლება, ურიგოდ ისარგებლოს თავისი ცოლით. იმ შემთხვევაში, თუ ქმარი ამ დეკრეტის ცხოვრებაში მოქმედებს რამენაირად შეუშლის ხელს, ის დაკარგავს ამ სტატუსში მოცემულ უფლებას;

§ 4. ყველა ქალი, რომელიც ამ დეკრეტს ექვემდებარება, გათავისუფლებულია კერძო, მუდმივი მფლობელობისაგან და მთელი მშრომელი ხალხის საკუთრებად ცხადდება;

§ 5. ამ ქალების ზედამხედველობის უფლება მიენიჭათ შესაბამისი გუბერნიების, მაზრების და სოფლების მუშათა, ჯარისკაცთა და გლეხთა საბჭოების დეპუტატებს;

§ 6. მამაკაც მოქალაქეებს უფლება აქვთ, გამოიყენონ ქალი კვირის არაუმეტეს ოთხჯერ და არა უმატეს 3 საათისა, ქვემოთ მოცემული პირობების დაცვით;

§ 7. ყველა მშრომელი ვალდებულია, თავისი შემოსავლიდან 2% სახალხო თაობის ფონდისათვის გამოიყოს;

§ 8. ყველა მამაკაცმა, რომელსაც სურს, ისარგებლოს სახალხო საკუთრების ეგზემპლარით, უნდა წარმოადგინოს მუშათა კომიტეტის ან პროფესიული კავშირის მიერ გაცემული მოწმობა, რომ ნამდვილად განეკუთვნება მშრომელთა კლასს;

§ 9. მამაკაცებს, რომლებიც არ განეკუთვნებიან მშრომელთა კლასს, შეუძლიათ, ისარგებლონ ქალებთან მითითებული ფონდში 1 000 რუბლის გადახდის პირობით;

§ 10. ამ დეკრეტის მიხედვით სახალხო საკუთრებად მიჩნეული ყველა ქალი სახალხო თაობის ფონდიდან მიიღებს დახმარებას თვეში 280 რუბლის ოდენობით;

§ 11. ორსული ქალები თავისუფლდებიან თავიანთი პირდაპირი და სახელმწიფოებრივი ვალდებულებიდან 4 თვით (3 თვე მშობიარობამდე და 1 თვე მშობიარობის შემდეგ);

§ 12. დაბადებული ბავშვები ერთი თვის შემდეგ იცხოვრებენ თავშესაფარში, სადაც აღზრდებიან და მიიღებენ განათლებას 17 წლის ასაკამდე;

§ 13. ტყუპების დაბადების შემთხვევაში დედა მიიღებს ჯილდოდ 200 რუბლს;

§ 14. ვენეროული დაავადების გავრცელებაში დამნაშავე რევოლუციური სასამართლოს მიერ კანონიერ პასუხისმგებლობა მიეცემა.

საბედნიეროდ, ევროპელ მონდილისტებს ჯერ-ჯერობით არ აქვთ ისეთივე განუსაზღვრელი ძალაუფლება როგორც ქონდა ტროცკის 1918 წელს, მაგრამ ეს მხოლოდ ჯერ-ჯერობით და ვაი რომ შორს არ არის დღე რომელიც ტროცკის ევროპელი მიმდევრები რევოლუციური სიჯიუტით, ხელგამლილოებით და მასშტაბურობით დააკანონებენ „ბედნიერი საზოგადოების“ საკუთარ მოდელს.

მოსკოვი აფრიკით დაინტერესდა

„Der Standard“-ის მიხედვით, პრეზიდენტ მედვედევის აფრიკული ტურნი იმის მაუწყებელია, რომ რუსეთი მსოფლიო ზესახელმწიფოს როლს უბრუნდება. „რუსეთს აფრიკის კონტინენტზე გავლენის გაფართოება სურს — ამისთვის რუსეთის პრეზიდენტი აფრიკის ოთხ სახელმწიფოს — ეგვიპტეს, ნიგერიას, ნამიბიასა და ანგოლას ეწვევა“, — წერს გაზეთი.

მედვედევის თანმხლებ უმსხვილესი კომპანიების წარმომადგენლებს იმედი აქვთ, რომ აფრიკულ სასარგებლო წიაღისეულზე მიუწვდებიან ხელი. ექსპერტების თქმით, რუსეთის აფრიკით დაინტერესება პრესტიჟის საკითხიცაა. ის ცდილობს, მსოფლიოს დაანახოს, რომ მხოლოდ მეზობელი ქვეყნები არ წარმოადგენენ მის ინტერესებს.

საამისოდ რუსეთს მოუწევს, დაეწიოს ჩინეთს, რომელიც აფრიკული ქვეყნებისთვის გავლენიან სავაჭრო პარტნიორად იქცა.

იმავე ექსპერტების მტკიცებით, ჩინეთს სულ სხვა მიზანი ამოძრავებს, პეკინი ორიენტირებულია ეკონომიკის ექსპანსიაზე და რესურსების მონოდების გარანტიებზე ზრუნავს, რუსეთი კი ახალ ბაზარს ეძებს ენერგეტიკის სფეროს საკუთარი ტექნოლოგიებისთვის.

ეგვიპტეში არაბული სახელმწიფოების ლიგასთან შეხვედრისას დიმიტრი მედვედევი აღნიშნა, რომ ახლო აღმოსავლური კონფლიქტის მოგვარება პალესტინის დამოუკიდებელი, სიცოცხლისუნარიანი სახელმწიფოს შექმნას უნდა ეფუძნებოდეს.

მისივე თქმით, რუსეთი მზადაა ნიგერიაში ეკონომიკაში მილიარდი დოლარის ინვესტირებისათვის. ამ ვიზიტისას ხელი მოენერა მოლაპარაკებას, რომლის თანახმადაც, ნავთობისა და გაზის სფეროში შეიქმნება ერთობლივი რუსულ-ნიგერიული საწარმო.

ვერონიკა კურკოს საშინელი საიდუმლო

ფრანგ ვერონიკა კურკოს 1999, 2002 და 2003 წლებში საიდუმლოდ გაჩენილი საკუთარი შვილების მკვლელობა ედება ბრალად. 41 წლის ქალს, რომელსაც 12 და 14 წლის შვილები ჰყავს, სამუდამო პატიმრობა ელის. ერთ დროს მკვლელობებში თანამონაწილეობაში ეჭვმიტანილი მისი მეუღლე აცხადებს, რომ დღემდე უყვარს თავისი ცოლი.

ლოდ გაჩენილი, ოღონდ მაშინ ბავშვის სხეული დაწვა. ამ აღიარების შემდეგ გამომძიებლებმა ადგილი ფსიქოლოგებსა და ფსიქიატრებს დაუთმეს. ვერონიკა ამბობდა, რომ ვერ გრძობდა მუცელში მათ მოძრაობას, რის გამოც არასდროს ჩაუთვლია ეს არსებები ბავშვებად. მათი მკვლელობის მიზეზად კი

თქვა, რომ არ სურდა, კიდევ ჰყოლოდა შვილი და მუდმივად მტირალა, ბუზლუნა ქალად ქცეულიყო.

სასამართლოს ურთულესი ამოცანა აქვს ამოსახსნელი — ვერაინ ხვდება, როგორ შეძლო ქალმა, რომელიც მზრუნველ დედად ითვლება, მრავალი წელი ეცხოვრა ჩადენილ მკვლელობებზე ფიქრით და ერთხელაც არ გაეცა საკუთარი თავი.

ფსიქიატრთა ორმა კოლეგიამ დაასკვნა, რომ ვერონიკა არ იყო რაიმე ისეთი პათოლოგიის მსხვერპლი, რომ მკვლელობების ჩადენის მომენტისათვის განსჯის უნარი დაკარგვოდა. ფსიქიატრებმა მის მიერ ჩადენილი მკვლელობები გააზრებულ ქმედებად შეაფასეს, ამიტომ მას სასამართლო ელის.

„LE FIGARO“

რაქეტსანიანაღებო ჯავშანლიბები

დიდი ბრიტანეთის თავდაცვის სამინისტრომ ახალი ნამუშევარი წარმოადგინა — მსუბუქი „რაქეტსანიანაღებო ლიბი“, რომელიც საბრძოლო მანქანებს ჭურვის პირდაპირი დარტყმისაგან დაცავს.

პროექტზე მომუშავე დიზაინერები აღნიშნავენ, რომ ეს განვლილი დრეკადი ტექნოლოგიის ჯავშანია, რომელიც აფეთქების ტალღას იმდენადვე აკავებს, რამდენადც ახლანდელი ფოლადისა და ალუმინის საფარები. ავღანეთის ოპერაციაში მონაწილე ნატოს შვიდი მძიმე ჯავშანტრანსპორტიორი უკვე აღჭურვილია ახალი თაობის დამცავი ლიბებით. „ტარიანი“ — ასე დაარქვეს დამცავი ლიბებს, რაც ვალიურ ენაზე „ფარს“ ნიშნავს. ახალი „მცველის“ მთავარი უპირატესობა ისაა, რომ ის ფოლადის დამცავ საფარზე 85%-ით მსუბუქია, ალუმინისაზე კი — 50%-ით.

„ტარიანის“ შემქმნელი კომპანია „AmSafe“-ის დირექტორი ნილ მაკივერი აღნიშნავს, რომ დღის წესრიგში ამერიკული ბაზრის ათვისებაა, თუმცა მოლაპარაკებები სახელმწიფო დონეზე მიმდინარეობს.

„The Times“

ნახევარი საუკუნე, ატომური ბომბი ზღვის ფსკერზე დევს

როგორც გაზეთ „La Repubblica“-ში არტურო ზამპალიონე წერს, 1958 წელს კაცობრიობა კატასტროფის წინაშე იდგა. ჯორჯიის სანაპიროებთან, კუქსტონ ტაიბის საზღვაო წყლები ნახევარ საუკუნეზე მეტია, საშინელ საიდუმლოს მალავს. ამ საიდუმლოს შესახებ 87 წლის პოლკოვნიკმა პოვარდ რიჩარდსონმა ისაუბრა. 1958 წლის 5 თებერვალს, სამხედრო სწავლებების დროს, ამერიკის საჰაერო შეიარაღებული ძალების ორი თვითმფრინავი „F-86“ და „B-47“ ერთმანეთს შეეჯახა.

ატომური ბომბი „MARK 15“

ამ უკანასკნელს სწორედ რიჩარდსონი მეთაურობდა. მიუხედავად სერიოზული დაზიანებისა, მისმა მფრინავებმა მოახერხეს თვითმფრინავის კურსის გასწორება და ბორტიდან 3,5-ტონიანი 4 მეტრის სიგრძის ატომური ბომბი „Mark 15“ ვასაუს სრულ-

ტეში, ნაპირიდან ორი მილის დაშორებით ჩამოაგდეს. მფრინავებს რომ თვითმფრინავი მიეტოვებინათ, აფეთქება მთელ ქალაქს ვასანას ფერფლად აქცევდა.

საუბარია ცივი ომის იმ პერიოდზე, როდესაც პენტაგონმა თავშეკავების სტრატე-

ტიკის ეფექტის გასაძლიერებლად სასწავლო ფრენები გაააქტიურა და მეტი დამაჯერებლობისთვის თვითმფრინავები ნამდვილი ატომური ბომბებით შეიარაღდა. 1958 წლის ზამთარში რიჩარდსონის გაფრენაც ერთ-ერთი სასწავლო ფრენა იყო.

ეკიპაჟმა შვებით ამოისუნთქა, როდესაც დაინახა, რომ წყალში ჩავარდნილი ბომბი არ აფეთქდა. პენტაგონი არაერთხელ ეცადა ამ ბომბის პოვნასა და გაუფრთხილებოდას, მაგრამ ყველა მცდელობამ წარუმატებლად ჩაიარა. საიდუმლო კვლევების მიხედვით, ბომბი არც უნდა აფეთქდეს და არც ირგვლივ მყოფი გარემო უნდა დააბინძუროს, მაგრამ რა მოხდებოდა თუკი თუ ამ კვლევების პასუხები არასწორი აღმოჩნდა ან ბომბი ტერორისტებმა იპოვეს? რიჩარდსონი ამბობს, რომ ეს საკითხი კანონზომიერი კითხვებია, მაგრამ მათ არ შეუძლიათ ეჭვქვეშ დააყენონ იმ გადაწყვეტილების სისწორე, რომელიც მან საბედისწერო ღამეს მიიღო.

„La Repubblica“

ყოველ სამ საუბი მსოფლიოში შიშველით ერთი კაცი იღუპება

წლების წინ მაშინ ჯერ კიდევ სრულ საგარეო საქმეთა მინისტრმა ედუარდ შევარდნაძემ გაეროს პლენარულ სხდომაზე განაცხადა იმ პასუხისმგებლობის შესახებ, რაც მდიდარმა ქვეყნებმა უნდა იკისრონ მსოფლიოში შიმშილის პრობლემის მოსაგვარებლად.

წლების შემდეგ გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის FAO-ს გენერალური მდივანი ჟაკ დიუფი აცხადებს: „შიმშილის პრობლემა მსოფლიოში პოლიტიკური პრობლემაა, მსოფლიო ლიდერებმა ეს პრობლემა მათ მიერ განსახილველი საკითხების დღის წესრიგში პირველ საკითხად უნდა დააყენონ“.

დრო მიდის, იცვლება მთავრობები, ფორმაციები, მაძღარ მღვდელს კი მძიერი დიაკვანი მაინც მაძღარი ჰგონია.

FAO-ს მონაცემებით, შიმშილობს არა მხოლოდ ღარიბი ქვეყნების მოსახლეობა, არამედ მდიდარი ქვეყნები-

საც, სადაც დღეისთვის 15 მილიონი ასეთი ადამიანი აღრიცხული — 15,4 პროცენტით მეტი შარშანდელთან შედარებით. შიმშილით იტანჯებიან, უწინარეს ყოვლისა, აფრიკის ქვეყნებში, რომლებიც საქარის უდაბნოს სამხრეთითაა განლაგებული (265 მილიონი ადამიანი), აგრეთვე, აზიაში — პლანეტის ყველაზე უფრო დასახლებულ რეგიონში (642 მილიონი). ჩრდილოეთ აფრიკისა და ახლო აღმოსავლეთის რეგიონში 42 ადამიანი შიმშილობს. უმძიმესი მდგომარეობა ლათინურ ამერიკისა და კარიბის აუზში — აქ 53 მილიონ ადამიანს შიმშილისგან სული სძვრება.

დიუფი დარწმუნებით აცხადებს, რომ შექმნილი სიტუაციაზე პასუხისმგებლობა, უპირველესად, მდიდარ სამყაროს ეკისრება, რომელიც სისტემატურად როდი ასრუ-

ლებს ნაკისრ ვალდებულებას. არასამთავრობო საერთაშორისო ორგანიზაცია Actionaid-ის მონაცემებით, სახვებით საკმარისი იქნებოდა სასოფლო სამეურნეო

საქმიანობისთვის 30 ქვეყნისთვის გამოყოფილი სუფსიდიების მხოლოდ 10 პროცენტი, რათა „გადაჭრას კვების პროდუქტების ხელმისაწვდომობის გლობალური გამოწვევა“.

არ უნდა დავივიწყოთ ის ხელგაშლილობა და უყარათობა, რაც შეძლებული ქვეყნების ნეგატიური მახასიათებელია: იტალიაში, მაგალითად, ნავსაყურებზე მხოლოდ ერთ წელიწადში 240 ტონა ხარისხიან პროდუქტებს ყრიან, რომელთა საერთო ღირებულება 1 მილიარდი ევროა.

იტალიური გაზეთი „La Stampa“ აღნიშნავს, რომ ეს რაოდენობა საკარისი იქნებოდა 600 ათასი კაცის სამუშაო კვებისთვის.

შიმშილი ქვეყნებში, მართლაც, პოლიტიკური პრობლემაა. გაზეთმა „Russia Today“-მ უკრაინის უშიშროების სამსა-

ხურზე დაყრდნობით გაავრცელა ინფორმაცია, რომ 30-იანი წლების დიდი შიმშილობა, რომელმაც მილიონობით უკრაინელი შეინარა, უკრაინის ხელისუფლების მიერ იყო ორგანიზებული.

მოუსავლიანობაზე მითითებული არაფერია. ესე იგი, აქაც პოლიტიკური აქცენტია.

იმ დროს უკრაინის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ნიკიტა ხრუშჩოვი იყო, რომელიც სტალინმა მოხსნა თანამდებობიდან, მაგრამ შემდეგ მოლოტოვისა და მიქოიანის შუამდგომლობით პარტიულ სამუშაოზე დააბრუნა.

ნიკიტა ის კაცი იყო, რომელმაც თავისი ბრძნული სამეურნეო პოლიტიკით 1960-იანი წლების დასაწყისში მეთელი საბჭოთა კავშირი შიმშილის პირას მიიყვანა.

ბრწყინვალე დეტროიტის უბადრუკი მეტამორფოზი

როგორ გაგერანდა ამერიკის საავტომობილო დედაქალაქი?

იმ დღეს, როცა „General Motors“-მა თავისი ვაკოტრება გამოაცხადა, ტელეპერატორების კამერამ 22 წლის გრეგ ბერს ლანჩზე მიუსწრო. ის ამბავი, რომ ქარხანა, სადაც მან რამდენიმე წელიწადს იმუშავა, შეწყვეტდა არსებობას, მისთვის სიახლე არ იყო. საწარმოს მოსალოდნელ ვაკოტრებაზე დიდი ხანია, ბჭობდნენ, მაგრამ ტელეპერატორებისგან ამაზე საუბრის სურვილი გრეგს არ ჰქონდა; ამიტომ, როცა ჰკითხეს, საით აპირებს წასვლას, გრეგმა უხალისოდ უპასუხა: „ერთადერთი გამოსავალი დამრჩა — არმია“.

შუა დასავლეთის პარიზი

სალამოს მიჩიგანის პატარა ქალაქ ფლინტში, რომელიც „General Motors“-ის სამშობლოა, კაფე-ბარებში თავმოყრილი ადამიანები ისე ჩხამდნენ ლაპარაკობდნენ, თითქოს ქველში იყვნენ მისულენი. ქალაქი, სადაც დღეს ოფისებისა და საცხოვრებელი სახლების 40 პროცენტი ყოფილი პატრონების მიერ მიტოვებული, სანახევროდ მკვდარი და გამოცოცხლების შანსი უკარგოდა. ალარ აქვს „GM-ის გადასარჩენად მისი მოკვლა იყო საჭირო“, — იმავე დღეს განაცხადა ცნობილი რეჟისორმა მაიკლ მურმა, რომელიც ფლინტის მკვიდრია. თავისი მშობლიური ქალაქის თანდათანობით გაპარტახების შესახებ მან მაყურებელს მოუთხრო დოკუმენტურ ფილმში „როჯერი და მე“.

სახვედრად, რომ „General Motors“-ისა და „Chrysler“-ის ვაკოტრების შემდეგ ეს რაოდენობა შესამჩნევად გაიზარდა.

ერთ დროს ამერიკის მიჩიგანის შტატის ერთ-ერთი ულამაზესი ქალაქი, „შუა დასავლეთის პარიზი“, დეტროიტი დღეს გლობალური კრიზისის თუ არა, ამერიკის რეცესიის სახედ იქცა. გიგანტურმა თავის სიმძიმეს ვერ გაუძლო. „მოაკვდავი ქალაქი“, „ქალაქი-არდილი“, „ნანგრევების ქალაქი“ — დღევანდელი დეტროიტი ამერიკის ყველაზე უფრო გაპარტახებული ქალაქია, რომელსაც ყველა რეიტინგში უკანასკნელი ადგილი უჭირავს. დანაშაულობა ყველაზე მაღალია (უკანასკნელი 50 წლის განმავლობაში 10 ათასი გაუხსნელი დანაშაული დაგროვდა); დიდია სიღარიბის ზღვარს მიღმა მცხოვრებ მოქალაქეთა რაოდენობა — ერთი მესამედი; ნერა-კითხვის უცოდინართა რაოდენობა 47 პროცენტს აღწევს, იხურება სკოლები; უფროსი „ფორბსმა“ დეტროიტი ამერიკის ყველაზე უფრო მიგდებული ქალაქების სიაში მეორე ადგილზე მოათავსა. პრობლემების რაოდენობა იმდენად დიდია, რომ გამოთქმაც კი გაჩნდა „ამერიკის დეტროიტიზაცია“.

ავტომობილი უფუნება არ არის

დეტროიტი ავტომშენებლობის მსხვილ ცენტრად XX საუკუნის დასაწყისში ჩამოყალიბდა. „დიდმა სამეულმა“ — „კრაისლერმა“, „გორდამ“ და „ჯენერალ მოტორსმა“ ათწლეულების მანძილზე უზრუნველყო ქალაქის ეკონომიკური აღმავლობა და აყვავება. ამერიკის ქალაქებიდან ტრამპის და ტროლეიბუსების „განდევნა“ სწორედ დეტროიტიდან დაიწყო 1936 წელს. GM-მა შეიქმნა საზოგადოებრივი

დიდებული ქალაქის ნაშთი

ტრანსპორტი იმ მიზნით, რომ იგი თავისი ავტობუსებს შეეცვალა.

„General Motors“-ის ე.წ. მოდერნიზაციამ გიგანტური მოგება მოუტანა მეტატრონებს და 1956 წელს, ანუ 20 წლის შემდეგ დეტროიტის ქუჩებში უკანასკნელმა ტრამპმა ჩაიარა. ლიანდაგის ნარჩენები და სადგურებიც კი მთლიანად მოაცილეს ქალაქს. მანქანის ყიდვა ამერიკელისთვის იძულებით აუცილებლობად იქცა — გადაადგილების სხვა საშუალება მას არ ჰქონდა.

რასობრივმა დაძაბულობამ, რომელიც დეტროიტში მრავალი წლის განმავლობაში შეიმჩნეოდა, გამოიწვია თეთრკანიანი მოსახლეობის თანდათანობითი მიგრაცია ქალაქის შემოგარენში. აიგო სწრაფი გზების ქსელი, რომელიც თეთრკანიანი მოსახლეობა სწრაფად გადაადგილებდა ქალაქის გარეუბნებში, მათ მიჰყვებოდა ბიზნესები, რომლებიც გადასახლებაზე ეკონომიის პერსპექტივამ მოხიზლა: ქალაქში ბიზნესის ნარმოება შემოგარენზე ორჯერ ძვირი უჯდებოდა. 1967 წელს, შავკანიანთა სამდღიანი აჯანყების შემდეგ, რომლის დროსაც 2 ათასამდე სახლი გაანადგურეს, თეთრკანიანი მოსახლეობა ქალაქში თითქმის არ დარჩა. ეს წელიწადი შეიძლება ჩაითვალოს დეტროიტის კვდომის დასაწყისად.

საცხოვრებელი სახლების საშუალო ფასი დეტროიტში დაახლოებით 18 ათასი დოლარია, მაგრამ 100-200 დოლარადაც შეიძლება იყიდოს. ერთ დოლარად გასაყიდი სახლიც კი ორ კვირას ელოდა მყიდველს. ამასობაში იგი მთლიანად გაძარცვეს, მიღებიც კი წაი-

ღეს. არადა, 2 წლის წინათ ეს სახლი 6 ათას დოლარად იყიდა პატრონმა.

დიდ დეტროიტში ერთ დროს განათლებულ არმქონე, ენის უცოდინარ ადამიანსაც კი შეეძლო, საავტომობილო ქარხანაში ისეთი სამუშაო ეპოვნა, რომ უზრუნველყო თავისი ოჯახის ღირსეული არსებობა. ავტომრეველობამ პრაქტიკულად განახორციელა ამერიკული ოცნება: ავტოკონვეიერზე მომუშავეს ხელფასი, რომელიც რამდენჯერმე სჭარბობდა საშუალო სტატისტიკური ამერიკელის ხელფასს, გზას უხსნიდა მუშას საშუალო კლასისკენ — სახლით ქალაქგარეთ, მთელ ოჯახზე სამედიცინო დაზღვევით, კარგი სკოლით ბავშვისთვის ქალაქის გარეუბანში (ზოგჯერ არცთუ ძვირი კოლეჯის დიპლომითაც კი) და გარანტირებული პენსიით. ამჟამად ამ გზას სრულ სილატაკემდე მიჰყავს კაცი.

საბანი როზორც გაგზონარა, უფრო იმა გაგზონარა

ახლანდელი ადგილობრივი რადიოში დაიწყო პროგრამა „იტხვოვრე სახსრების მიხედვით, რომელშიც მონაწილე ფინანსისტები ურჩევდნენ მსმენელებს, არ აეღოთ ვალები და შეენახათ ფული „შავი ღლისათვის“. აქტივისტები ადგილობრივ ბიბლიოთეკებში აწყობენ „გადარჩენის სკოლებს“, ხოლო ქალთა უფროსების კითხვებში ერთმანეთს უზიარებენ გამოცდილებას, როგორ გაახანგრძლივონ პურის მარაგის შენახვის ვადა, მოახადონ თვითნაკეთი საშუალებანი ფანჯარების გასანმენდად, ხელის კრემები და ა.შ. ბიბლიოთეკებში ხალხის არნახული მოზღვაებაა: მაღაზიებში გრძელი რიგები გაჩნდა. არა იმიტომ, რომ უფრო მეტს ყიდულობენ, არამედ იმიტომ, რომ მოლარეების რაოდენობა შემცირდა.

თებერვალში ჟურნალ „ტაიმის“ დაკვეთით ჩატარდა გამოკითხვა ამერიკელების მყიდველობითი განწყობილებების შეცვლის მიზეზების შესახებ. მიზნით. გაირკვა, რომ მოთხოვნის დაკმაყოფილების შემცირების აუცილებლობა გამოკითხულთა უმეტესობას შეგნებულა აქვს გა-

იზარდა ხორცის, ბოსტნეულის და ბურღულეულის გაყიდვის მოცულობა, რაც იმის მანიშნებელია, რომ ადამიანებმა უკლეს რესტორნებში სიარულს და სადილების შინ მომზადებაზე გადავიდნენ. 11,5 პროცენტით გაიზარდა შესაფუთი და პროდუქტების შენახვის აქსესუარების გაყიდვა. დაიასახლოსები ბებების ჩვევას იხსენებენ — პროდუქტებით მომარაგება ნორმად იქცა.

სამუშაოს დაკარგვის მიში, რომელსაც ამერიკის შრომისუნარიანი მოსახლეობის მესამედზე მეტი განიცდის, ადამიანს უმკაცრესი მომჭირნობისკენ უბიძგებს. შემოსავალი ერთ სულ მოსახლეზე 2000 წელთან შედარებით თითქმის 10 პროცენტით დაეცა, მაგრამ უკანასკნელი ათწლეულების მანძილზე პირველად მოსახლეობის კერძოდანაზოგები გაიზარდა და შემოსავლის თითქმის 4 პროცენტი შეადგინა. სპეციალისტებმა ამერიკის დღევანდელი მყიდველის ფილოსოფია განსაზღვრეს: „თუ ეს საკვებად არ ვარგა, ესე იგი, საჭიროც არ არის“.

სამუშაოს პოვნა დღეს მიჩიგანში ძნელია. ერთ-ერთმა კომპანიამ დაწყებულ ანალიზისთვის ქალაქის გარეუბანში (ზოგჯერ არცთუ ძვირი კოლეჯის დიპლომითაც კი) და გარანტირებული პენსიით. ამჟამად ამ გზას სრულ სილატაკემდე მიჰყავს კაცი.

სამუშაოს პოვნა დღეს მიჩიგანში ძნელია. ერთ-ერთმა კომპანიამ დაწყებულ ანალიზისთვის ქალაქის გარეუბანში (ზოგჯერ არცთუ ძვირი კოლეჯის დიპლომითაც კი) და გარანტირებული პენსიით. ამჟამად ამ გზას სრულ სილატაკემდე მიჰყავს კაცი.

თავისუფალი ბრკანდებო!

სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ ამერიკელს შეიძლება იმავე დღეს აცნობონ. ამას უმეტესად იმიტომ აკეთებენ, რომ გასათავისუფლებელმა მუშაკმა რამე არ გააფუჭოს, არ გადაიწეროს მნიშვნელოვანი პროგრამები კომპიუტერიდან და ა.შ. უმუშევრობის დონემ ამე-

რიკაში წლეულს, მაისში უკანასკნელი 25 წლის მანძილზე პირველად გადააჭარბა 9 პროცენტს. ეკონომისტები წინასწარმეტყველებენ, რომ წლის ბოლოსთვის გადაილახება ფსიქოლოგიურად მნიშვნელოვანი მიჯნა — 10 პროცენტი.

2007 წლის დეკემბრიდან, როცა, როგორც მიჩნეულია, დაიწყო რეცესია, ამერიკის ეკონომიკამ 5,7 მილიონი სამუშაო ადგილი დაკარგა.

ამერიკელი, რომელმაც სამუშაო დაკარგა, უწინარეს ყოვლისა, ცდილობს, გარკვევის, ეკუთვნის თუ არა სახელმწიფო დახმარება. თუ იგი გათავისუფლებულია სამუშაო დისციპლინის დარღვევის გამო, მას შეეწევს არ ეკუთვნის. ყველა სხვა შემთხვევაში დახმარება მიეცემა და მისი რაოდენობა, გადახდის ხანგრძლივობა შტატების მიხედვით განსხვავდება. დახმარების მოცულობა, როგორც წესი, განისაზღვრება ბოლო 5 კვარტალში მიღებული ხელფასის საშუალო რაოდენობიდან და შეადგენს ხელფასის დაახლოებით ნახევარს, მაგრამ აქვს ზედა ლიმიტი, რომელსაც ვერაფერი გადავა. მაგალითად, ნიუ-იორკის შტატში კვირაში 405 დოლარზე მეტს მიღება დაუშვებელია, კალიფორნიაში 450 დოლარის ზღვარია დაწესებული. გათავისუფლებულს ახლანდელი სპეციალური ფედერალური ბიუჯეტიდან კვირაში 25 დოლარი დაუშვებელია.

დახმარების მიღება შეიძლება ყოველკვირულად ან ნებისმიერ სხვა ვადაში სხვადასხვა ფორმით. დახმარების მიღების მთავარი პირობა ყველა შტატში მსგავსია, ყოველ კვირაში ერთხელ პასუხი უნდა გაეცეს შეკითხვებს, რომლებითაც დადგინდება უმუშევრის სტატუსი და მისი მზადყოფნა, საჭიროების შემთხვევაში დაუყოვნებლივ შეუდგეს მუშაობას. დანაშაულებრივ უმუშევარს ინვესტირებული შრომითი მოწყობის ცენტრში, სადაც შრომითი მოწყობის რამდენიმე ვარიანტს სთავაზობენ. უარის თქმა შეიძლება, პოზიცია მოტივირებული უნდა იყოს.

ახალბედა უმუშევრისთვის დიდი თავისუფალი სამედიცინო დაზღვევის დაკარგვა, რომელიც ავტომატურად წყდება სამუშაოდან გათავისუფლებისთანავე. კანონით, ფირმებმა რამდენიმე თვის განმავლობაში ნაწილობრივ უნდა აუნაზღაურონ სახელმწიფო დაზღვევა, მაგრამ პრაქტიკულად თავს არიდებენ. უმუშევართა დახმარების ხანგრძლივობა შტატების მიხედვით განსხვავებულია და საშუალოდ 12 თვეს შეადგენს.

ტატიანა ვოლოჟინა
დეტროიტი, აშშ

„პონტიაკი“ და „ბიუიკი“ — ნარნარები-პიტიფია

კონტინენტური რევოლუსია, ანუ ლათინოამერიკული ცარცის წრე

ლათინურ ამერიკაში მიმდინარე პროცესები, კარგა ხანია, მოინათლა „მარცხნივ გადახვევად“, მაგრამ ეს ტერმინი, პირველ რიგში, მდგომარეობის არასტაბილურობაზე მიანიშნებს — თუ არსებობს მარცხენა გადახვევა, სადაც იქვე მარჯვენაც უნდა იყოს, თუმცა ამ ყველაფრის ალიარებული ბელადები მსგავსი ტერმინებით არ სარგებლობენ. უფრო მეტიც, ისინი (კერძოდ, ვენესუელის პრეზიდენტი უგო ჩავესი, ბოლივიის პრეზიდენტი ევო მორალესი და ნიკარაგუის პრეზიდენტი დანიელ ორტეგა) მუდმივად პატიოსნად არქმევენ ყველაფერს საკუთარ სახელს და კონტინენტურ რევოლუციაზე ლაპარაკობენ.

ლათინური ამერიკისათვის კონტინენტური რევოლუციის იდეა ახალი არ არის, ჯერ კიდევ სიმონ ბოლივარსა და ლოსე მარტის ესმოდათ, რომ ლათინურ ამერიკაში წარმატებული მხოლოდ კონტინენტური რევოლუცია შეიძლება გახდეს. ბოლივარი — შეფარვით, ზოსე მარტი კი აბსოლუტურად გახსნილად ამას ძლიერი და გაუმადარი ჩრდილოელი მეზობლის — ამერიკის შეერთებული შტატების არსებობას უკავშირებდა. 60-იან წლებში ამგვარი რევოლუციის კონცეფციით უკვე ერნესტო ჩე გევარა გამოვიდა.

საქართველო, მაგრამ ამის გაგონება და ოფიციალური აღიარება სწორედ ვაშინგტონს არც ძველი რესპუბლიკური ხელისუფლების პერიოდში სურდა და არც ახალი, დემოკრატიული ადმინისტრაციის დროს სურს. როგორც ჩანს, ჩრდილოამერიკული ისტებლიშმენტის ფსიქოლოგიურად ასე უფრო მშვიდად გრძნობს თავს: არავის სურს, ლათინოამერიკული პოლიტიკის ჩაჯვარდნებზე პასუხისმგებლობა იკისროს.

2009 წლის 16 მარტს სალვადორში ფარაბუნდო მარტის სახელობის ნაციონალური გათავისუფლების ფრონტის წარმომადგენლის მაურისიო ფუნესის პრეზიდენტად არჩევა ვაშინგტონისათვის მორიგი სილის განვანაგება და კიდევ ერთი დადასტურება იმისა, რომ თეთრი სახლის 40-წლიანი პოლიტიკა თელ კონტინენტსა და კონკრეტულად, სალვადორთან მიმართებაში კრახს განიცდის. შტატების სტრატეგიული მოცანაც სწორედ ის იყო, რომ სალვადორის ხელისუფლებაში აღნიშნული ფრონტის წარმომადგენლები და, ზოგადად, მემარცხენეები, არ მოხვედრილიყვნენ.

ამერიკის ხელისუფლებას (დემოკრატიულსაც და რესპუბლიკურსაც) მტკიცედ სწამდა „დომინოს თეორიისა“, რომლის მიხედვითაც, თუ სალვადორში, ისევე, როგორც ნიკარაგუაში, ხელისუფლებაში „ახალი მემარცხენე“ პარტიზანები მოვიდოდნენ, ცენტრალურ ამერიკაში პროამერიკული რეჟიმები დომინოს ქევიკით განლაგდებოდნენ, მექსიკური საზღვრიდან კოლუმბიურ საზღვრამდე „ნითელი სარტყელი“ გადაიჭიმებოდა, მეზომერიკა კოლუმბიის პარტიზანების „ზურგის ბაზად“ იქცეოდა, კოლუმბიის დაკარგვასთან ერთად მოვლენები აბსოლუტურად უმართავი გახდებოდა.

სალვადორი იყო ერთა-

დერთი ცენტრალურამერიკული ქვეყანა, სადაც შეერთებულმა შტატებმა მემარცხენე პარტიზანების ნეიტრალიზების ყველა მეთოდი გამოიყენა, თავის ჩვეულ ტაქტიკასაც კი უღალატა და ერთი რომელიღაც ძალის ჯიუტი მხარდაჭერის ნაცვლად, ამ საქმეში ხან ტრადიციულ კონსერვატიულ ოლიგარქებს (ზოსე ნაპოლეონ დუარტეს ხელისუფლებისას) იშველიებდა და ხან — ნეოფაშისტებს (რობერტო დობოუსონის ხელისუფლებისას). ამ ციციკნა სალვადორში მხოლოდ სამხედრო დანაზარჯებისათვის შტატებმა 3,5 მილიარდი დოლარი გაიღო. ეს თანხა სამოქალაქო ომის შემდგომ 2 მილიარდამდე შეფასებულ ეკონომიკურ ზარალს ლამის ორჯერ ააზარალებდა. სალვადორის ძალოვანი სტრუქტურების რაოდენობა გაოთხმაგდა. ამერიკამ სალვადორში შექმნა „სიკვდილის ესკადრონები“, რომლებიც ოპოზიციის მიმართ (და არა მხოლოდ პარტიზანების მხარდაჭერების) ტოტალურ ტერორს ახორციელებდნენ და სამაგალითონი იყვნენ მეზობელი მარიონეტული რეჟიმებისათვის. ითვლება, რომ „თეთრ ტერორს“ სალვადორის მოსახლეობის 1% ემსხვერპლა.

მაინც არაფერმა უშველა. ერთადერთი, რის მიღწევაც იანკებმა შეძლეს, ის იყო, რომ სიტუაცია პატიმრად მივიდა: პროამერიკული რეჟიმის არცერთი პარტიზანები არამც თუ დაემარცხებინა, შეევიწროვებინა მაინც, პარტიზანებმა კი ვერ შეძლეს პროამერიკული რეჟიმის გადაგდება. სიტუაცია განიმუხტა ლათინოამერიკული კონტაქტორული ჯგუფის მიერ, ვაშინგტონის მონაწილეობის გარეშე, რაც, ასევე, შურაცხმყოფელია თეთრი სახლისათვის. 1992 წელს ხელი მოეწერა მშვიდობიან შეთანხმებას, შეწყდა სამოქალაქო ომი და ფარაბუნდო მარტის სახელობის ფრონტი სპარალამენტო ძალად იქცა.

რეალურად ფარაბუნდო მარტის სახელობის ნაციონალური გათავისუფლების ფრონტის არჩევნებში გამარჯვება 2006 წლის 5 ნოემბრის არჩევნების შედეგად ნიკარაგუაში ეროვნული გათავისუფლების სანდინისტური ფრონტის ხელისუფლებაში დაბრუნების ტოლფასი იყო. ორივე შემთხვევაში ბურჟუაზიული წარმომადგენლობითი დემოკრატიის პროცედურების გავლით ხელისუფლებაში გუშინდელი პარტიზან-მარქსისტები მოვიდნენ.

მეამბოხე სამეფული — ევო მორალესი, დანიელ ორტეგა და უგო ჩავესი

ვაშინგტონისთვის 2006 წელს განსაკუთრებით არასასიამოვნო იყო ის, რომ ყოფილი მეამბოხე პარტიზანები ხელისუფლებაში სწორედ ნიკარაგუაში მოვიდნენ. სანდინისტური რევოლუსიის ნეიტრალიზებას თითქმის სულ სწორედ საბარკო პოლიტიკაში საკუთარ უდიდეს მიღწევად თვლიდნენ.

სანდინისტური რეჟიმის ლიკვიდაციისათვის ვაშინგტონმა იმდენი ფული დახარჯა, რამდენიც ლათინური ამერიკის არც ერთ ქვეყანაში — არც კუბაში, არც ჩილეში არ დაუხარჯავს მარცხენა რეჟიმების დასამარცხებლად. ნიკარაგუის საზღვრებზე ვაშინგტონმა შექმნა და შეაიარაღა 30-ათასიანი ჯარი, რომელიც გამუდმებით ატარებდა რეიდებს ნიკარაგუის ტერიტორიაზე და, ფაქტობრივად, თავს ახვევდა სანდინისტებს სამოქალაქო ომს. ესეც არ აღმოჩნდა საკმარისი და ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველო სკანდალურ ავანტიურებში გადაეშვა — ნიკარაგუელი კონტრ-რევოლუციონერების საიდუმლო დაფინანსება ირანისათვის იარაღის საიდუმლო მიყიდვისა და ნარკოტიკებით ვაჭრობის შემოსავლებით დაგვიანებული ეროვნული სადაზვერვის შტატებმა ბლოკადაში მოაქცია, ამერიკულ თვითმფრინავებსა და კატერებს იერიში მიჰქონდათ ნიკარაგუის პორტებზე (ამისათვის აშშ ჰაავის საერთაშორისო სასამართლომ ოფიციალურად აღიარა აგრესორად!). მაინც არაფერმა უშველა.

სწორედ ამ დროს იფეთქა „გარდაქმნამ“ და გორბაჩოვმა, ამერიკელთა საამებლად გადაურჩინა რა ხელები სანდინისტურ ხელისუფლებას, აიძულა ის, დათანხმებოდა მოლაპარაკებას საბრძოლო მოქმედებების შეწყვეტისა და ემიგრანტებისა და ყოფილი შეიარაღებული ოპოზიციის მონაწილეობით არჩევნების ჩატარებაზე. რომ არა ეს ფაქტი, სანდინისტები ხელისუფლებაში დარჩებოდნენ.

გასათვალისწინებელია, რომ სანდინისტების ხანაშიც ნიკარაგუაში მშვიდად ფუნქციონირებდა მრავალპარტიული სისტემა, ძირითადად, მოქმედებდა 20-მდე ოპოზიციური პარტია, რომელთა მიმართაც სანდინისტები უზომო ლიბერალიზმს იჩენდნენ. მაგალითად, გაზეთები, რომლებიც მოსახლეობას რეჟიმის შეიარაღებული ჩამოგდებისაკენ მოუწოდებდნენ, მხოლოდ ჯარიმით ან დროებითი დახურვით ისჯებოდნენ. 1984 წელს ნიკარაგუაში ჩატარდა მრავალპარტიული არჩევნები, რომელშიც სანდინისტებმა გაიმარჯვეს, მაგრამ ეროვნულ ასამბლეაში სანდინისტების მონაწილედ დევე ხუთი პარტიის დეპუტატებიც მოხვდნენ.

1990 წელს სანდინისტების წინააღმდეგ ოპოზიციური კავშირში 14 პარტია გაერთიანდა და ამ კავშირს ნიკარაგუის ერთ-ერთი უმდიდრესი ოჯახის წარმომადგენელი, ქალბატონი ვიოლეტა ბაროსი დე ჩამორო ხელმძღვანელობდა. რასაკვირველია, ოპოზიციის აშშ გულუხვად აფინანსებდა, ჩამოროც ჰპირდებოდა ამომრჩევლებს, რომ ხელისუფლებიდან სანდინისტების ჩამოშორების შემდეგ ვაშინგტონიდან ოქროს წემამ მიიღებოდა. სამოქალაქო ომებით დაღლილი და ამ დაპირებით მოთაფლული ამომრჩევლების 54%-მა 1990 წელს სანდინისტების წინააღმდეგ მისცა ხმა.

ამისათვის შტატებმა მართლაც უდიდესი დახმარება გაუწიეს პოსტსანდინისტურ ნიკარაგუას, მაგრამ ამერიკული ფულის დიდი ნაწილი ბანალურად დაიტაცეს. ვინაიდან ნიკარაგუის ბურჟუაზიული

პოლიტიკური პარტიები კლანური ხასიათისაა, ამ ფულიდან რაღაც თანხა კლანის რიგით წევრებსაც ერგოთ. ამით პროამერიკულმა ხელისუფლებამ მოსახლეობაში გარკვეული მხარდაჭერა მოიპოვა.

მიუხედავად ამისა, გაგრძელება კატასტროფული აღმოჩნდა. ნიკარაგუა ყოველთვის ღარიბი ქვეყანა იყო, მაგრამ პროამერიკული ხელისუფლების მმართველობისას უღალატესაც იქცა. 2006 წლის ბოლოს, სანდინისტების ხელისუფლებაში დაბრუნებამდე, ნიკარაგუაზე ლარიციონირებდა მრავალპარტიული სისტემა, ძირითადად, მოქმედებდა 20-მდე ოპოზიციური პარტია, რომელთა მიმართაც სანდინისტები უზომო ლიბერალიზმს იჩენდნენ. მაგალითად, გაზეთები, რომლებიც მოსახლეობას რეჟიმის შეიარაღებული ჩამოგდებისაკენ მოუწოდებდნენ, მხოლოდ ჯარიმით ან დროებითი დახურვით ისჯებოდნენ. 1984 წელს ნიკარაგუაში ჩატარდა მრავალპარტიული არჩევნები, რომელშიც სანდინისტებმა გაიმარჯვეს, მაგრამ ეროვნულ ასამბლეაში სანდინისტების მონაწილედ დევე ხუთი პარტიის დეპუტატებიც მოხვდნენ.

ასე რომ, სანდინისტების გამარჯვებაში უცნაური არაფერი ყოფილა. უცნაური მხოლოდ ის იყო, ეს უფრო ადრე რომ არ მოხდა.

ნიკარაგუის არჩევნებზე საერთაშორისო დამკვირვებლებთან ერთადერთმა ამერიკელმა დამკვირვებელმა უარი თქვა სანდინისტების გამარჯვების აღიარებაზე, მაგრამ ლათინურ ამერიკაში იმ დროისათვის სიტუაცია იმდენად შეიცვალა, რომ ამ განცხადებისთვის აღარავის ეცალა.

პროამერიკული მედია იუნკებოდა, რომ დანიელ ორტეგა დიდი ხანია, აღარაა რევოლუციონერი, უარი თქვა თავის სოციალისტურ შეხედულებებზე და „მარქსი იესო ქრისტეზე გაცვალა“. არადა, ორტეგა, ისევე, როგორც ჩავესი ვენესუელაში და ლუგო პარაგვაიში, ყოველთვის თავგანწირული კათოლიკე იყო, იმდენად, რომ ჩასახვისსანაწინააღმდეგო საშუალებებზე უარის თქმის გამო მისი ცოლი ლამის ყოველ წელს შვილს აჩენდა, მაგრამ ორტე-

გა „გათავისუფლების თეოლოგიის“ მიმდევარი გახლდათ და კათოლიციზმს არა მხოლოდ სოციალიზმს, პირდაპირ მარქსიზმს უთავსებდა. ორტეგა არ არის კასტროს ან ჩავესის მსგავსი რადიკალი, მაგრამ მშვენივრად ჩანს, ვისთან და ვის წინააღმდეგ მეგობრობს ახლანდელი ნიკარაგუა. ორტეგამ ამის თაობაზე ყველას შეატყობინა ესხანელ მეფესთან ცნობილი შეხლა-შემოსლით, თუ აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის დემონსტრაციული აღიარებით.

ახალი სალვადორელი პრეზიდენტი მაურისიო ფუნესი, როგორც ჩანს, დანიელ ორტეგას ფორმალური სიფრთხილის ტაქტიკას გაიმეორებს, მით უმეტეს, რომ სალვადორი ნიკარაგუაზე ბევრად მეტადაა ამერიკაზე დამოკიდებული: სალვადორის ვალუტად ამერიკული დოლარია მიღებული, 6-მილიონიანი მოსახლეობიდან 2 მილიონი შტატებში მუშაობს და მათ მიერ სამშობლოში გადმორიცხული თანხა სალვადორის საერთო შიდა პროდუქტის 17-18 პროცენტია. თავად სალვადორში ნეოლიბერალური 15-წლიანი „რეფორმების“ შედეგად უმუშევრობამ 45%-ს მიაღწია.

როგორც უნდა იყოს, დღეისათვის ლათინურ ამერიკაში რეალურობის შტრიხებს იძენს ერნესტო ჩე გევარასეული კონტინენტური ანტიკომუნისტური რევოლუციის გეგმა, თუმცა ეს ჯერჯერობით მშვიდობიანი რევოლუცია და მოქმედებს მარცხენა ბლოკის სახით, რომელიც როლები განაწილებულია და რამდენიმე ემულიონი არსებობს. ამ ბლოკის შტატებისკენ მიმართული ბასრი წვერები კუბა, ეკვადორი და ნიკარაგუაა. მათ შემდეგ მოდიან შედარებით ზომიერი ბრაზილია, არგენტინა და ურუგვაი, შემდეგ კი — ჩილე, პარაგვაი და პონდურასი, სადაც პრეზიდენტებისათვის მარცხენა პოლიტიკის გატარების შესაძლებლობები სერიოზულადაა შეზღუდული, თუნდაც, აბსოლუტურად არამარცხენა პარლამენტის წყალობით.

რა თქმა უნდა, ეს ყველაფერი ჩე გევარას ოცნებას ბოლომდე არ ჰგავს, მაგრამ არც ისაა, რაზეც ვაშინგტონში ოცნებობდნენ.

ესოდან კლიაჩი ანტიამერიკული ბლოკი ლათინურ ამერიკაში აქამდე არასდროს ყოფილა.

რომ არა ნეოლიბერალური რეფორმები და კონტინენტის მოსახლეობის უმრავლესობისათვის კატასტროფული მათი შედეგები, ეს ბლოკი ვერ იარსებებდა. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ჩე გევარას კონტინენტური გეგმები მისი დაუძინებელი მტრისა და მკვლელის — ამერიკული იმპერიალიზმის ქმედებების წყალობით რეალობა ხდება.

ალექსანდრა ტარასოვი

შიშნავი ქაიანობა აბერიკაში

აბერიკის ისტორიაში დაფიქსირებული დანაშაული საკუთარი ხალხის წინააღმდეგ — 1932-33 წლებში უდიდესი შიმშილის უამიანობა, რომელმაც აშშ-ს მილიონობით მოქალაქე იმსხვერპლა. გაწყდა ხალხი.

შარანტი ბარა მოსმარებისთვის

ამერიკელ პოლიტიკურ მოღვაწეებს კი ისე უჭირავთ თავი, თითქოს მსგავსი არაფერი მომხდარა. საგულდაგულად ივინყებენ პარტახის ამ წლებს და თავს უფლებას აძლევენ სხვას ჩაუტარონ „შიშნავი უამიანობის“ გაკვეთილები.

1988 წელს აშშ კონგრესის მიერ შექმნილმა კომისიამ ერთი ამბავი ატეხა — მიიღო რეზოლუცია ოცდაათიანი წლების დასაწყისში სსრ კავშირში, კერძოდ, უკრაინაში უმოსავლიანობით გამოწვეული შიმშილით ადამიანების მასობრივად დაღუპვის გამო: „ამ პერიოდში, — ნათქვამია კონგრესმენტა დასკვნაში, — საბჭოთა მთავრობამ წინასწარ განზრახვით უკრაინის მოსახლეობის მეოთხედი“.

„ჩემი შენ გითხარო, გული მოგიკალი“ — ამ ანდაზის მარტივ ლოკიკას ჰგავს ამერიკელთა „შენსაველისა და ანალიზის“ მეთოდით მიღებული ეს დასკვნა.

2003 წლის 20 ოქტომბერს, ანუ ისტორიული მოვლენიდან 76-77 წლის შემდეგ (!) აშშ კონგრესის წარმომადგენელთა პალატამ მიიღო რეზოლუცია, რომლის მიხედვით დიდი შიმშილობა უკრაინაში შეაფასა როგორც „ტერორიზმის აქტი და მასობრივი მკვლელობა, რომელიც უკრაინელი ხალხის წინააღმდეგ იყო მიმართული“, ხოლო ორი წლის შემდეგ, 2005 წლის ნოემბერში ამ რეზოლუციას გულმონყალებისა და თანადგომის ერთი უესტიცი დაუმატა, ნება დართო უკრაინის ხელისუფლებას, ვაშინგტონში დადგას იმ წლებში დაღუპულთა ძეგლი: „მსხვერპლთა ძეგლი“, — ასეა ჩანერილი.

როდინდან გახდა უკრაინა აშშ-ის ერთ-ერთი შტატი, რომ ამერიკის უმაღლესმა საკანონმდებლო სტრუქტურამ რაიმეს ნება დართოს, ან აუკრძალოს რამე?! ამ მომენტს ისე აუარა გვერდი მასმედია, როგორც უეჭველ მოცემულობას. სამაგიეროდ აიტაცა „შიშნავი“ ისტორიის ტერორის თემა და სრულად მომართა მის ხელთ არსებული საშუალებები, მაინც და მაინც ასე-

თი ინტერპრეტაციის გასაგრძელებლად. რითი შეიძლება აიხსნას აშშ-ის კონგრესის ასეთი მონდობა, მომაბეზრებელი ყურადღება, გნებავთ, ახირება თითქმის 80 წლის წინანდელი ფაქტის მიმართ? ისეთ რა „ცხელ კვალს“ მიაგნეს, რომ მაინც და მაინც ახლა ჩათვალეს აუცილებელ საჭიროებად „ახალი შეფასების“ საჯაროდ გამოტანა და 30-იანი წლების ფაშისტური პროპაგანდის მსგავსად ტვინდარობი გებელსის „მტკიცების“ გაძეობა, რომ საბჭოთა მთავრობამ „მილიონობით უკრაინელი წინასწარ განზრახვით გაანადგურა“?!

ამერიკელი კონგრესმენების გამოკვეთილი თანაგრძნობისა და სამართლიანობის გრძნობის ვერსია უმალ გაქრება, თუ გაიხსენებთ აშშ-ს ძირძველი მოსახლეობის მიმართ გენოციდის თუ არა, „მასობრივი განადგურების“ ფაქტს, რაც ამ ქვეყნის ისტორიის შემადგენელი ნაწილია და რომლის დროსაც აშშ-ის ტერიტორიაზე დასახლებული ხალხების უმეტესი ნაწილი ამოწყვეტილ, ხოლო მათი საერთო რაოდენობა დაახლოებით ასჯერ შემცირდა.

აშშ-ს კონგრესს ამ ისტორიული ფაქტის გამოარცხრითი (!) რეზოლუცია არ მიუღია.

ასეც ხდება — ზოგი სხვისი ჭირის გამო სახეს იხოკავს, საკუთარს კი არაობიექტურობის ფარანჯით იფარავს. საიდანაც მაცდური თვალვებით იცქირება.

გენოციდის შესახებ ხსოვნა ცნობისმოყვარეთაგან დამალულია, ჩატანგებულია სტატისტიკის ნაყალბევი ანგარიშების ჩაკირულ კედლებში, დანაშაულობათა დამონებისგან გამომწვევადი არქივებში, „ბაზრის უხილავი ხელისთვისაა“ გადბრალებული, გაბრწყინებულია პრეზიდენტ რუზველტისადმი მიძღვნილი პანეგირიკებით, რომელმაც ერს საშუალება მისცა ჩართულიყო „საზოგადოებრივ სამუშაოებში“, რომლებიც ცოტათი თუ განსხვავდებოდა ყბადაღებული გულაგისგან თუ „ბელიმოორკანალის“ მშენებლობისგან.

ისტორიის ამერიკული ვერსიით, „საბჭოთა კავშირში მილიონობით კაცი, ქალი თუ ბავშვი იმსხვერპლა დანაშაუ-

ლბრივი ტოტალიტარული რეჟიმის საქმესა და პოლიტიკას“. ამერიკის ისტორიისთვის ასეთი განსაზღვრის მისადაგება მიუღებელია.

ამერიკულ წყაროებზე დაყრდნობით შევეცდებით გავფანტოთ ეს მითი.

ნაყალბევი სტატისტიკა, ანუ სად ბაჰრა უშიდი მილიონი ადაიანი?

აშშ-ს დემოგრაფიული სტატისტიკა თავიდანვე დაგზაფრავს: 1932 წლის სტატისტიკური მონაცემები განადგურებულია ან ძალიან კარგადაა დამალული — არ არსებობს. მიზეზსაც არ ავიხსნიან. კი, ეს მონაცემები მოგვიანებით გამოჩნდება, უფრო გვიანდელ სტატისტიკაში რეტროსპექტიული ცხრილების სახით. ამ ცხრილების შესწავლა დაკვირვებული მკვლევარის ერთგვარ გაცვას იწვევს, წერენ სპეციალისტები.

ჯერ ერთი, ამ სტატისტიკის მიხედვით 1931 წლიდან 1940 წლამდე, ანუ ათი წლის განმავლობაში, აშშ მოსახლეობის ნამატის დინამიკით, აშშ-მ დაკარგა, არც მეტი, არც ნაკლები, 8 მილიონ 553 ათასი ადამიანი, თანაც მოსახლეობის ნამატის მაჩვენებელი იცვლება უცებ, ერთდროულად, 1930-31 წლების მიჯნაზე, ეცემა და ათი წლით ზუსტად ამ დონეზე იყინება. ათი წლის თავზე კი ასევე მოულოდნელად უბრუნდება უნიდელ მაჩვენებელს. Us Department of commerce „Statistical Ab-

stract of the United States“-ის ასეულობით გვერდიან მოხსენებაში ამ უცნაურობის ახსნას ვერ ამოიკითხავთ. ასეთი საკითხი თითქოს არც არსებობს.

არადა, ნებისმიერი პროფესიონალი დემოგრაფი დაგდასტურებთ, რომ უზარმაზარ, ასმილიონიან ქვეყანაში მოსახლეობის დინამიკის მაჩვენებლების ერთდროულ ორმაგი ცვლილება შესაძლებელია მხოლოდ ადამიანების მასობრივი დაღუპვის შემთხვევაში და ამის შედეგად.

ეგებ, ადამიანები გაექცნენ დიდი დეპრესიის საშინელ პირობებს, რომელიც იმ პერიოდში მძვინვარებდა? იმიგრაციული სტატისტიკა არ ადასტურებს ამ ვერსიას. დეპრესიის უმძიმეს პერიოდში, პირველად აშშ-ის უახლეს ისტორიაში, ალბათ, ქვეყნიდან გაიხიზნა უფრო მეტი ადამიანი, ვიდრე შევიდა. 30-იანი წლების განმავლობაში ქვეყნიდან წავიდა 93309 ადამიანი მეტი, ვიდრე ჩავიდა.

გაანგარიშების მიხედვით, ადრე არსებული დემოგრაფიული ტენდენციების გათვალისწინებით, 1940 წლისათვის აშშ-ის მოსახლეობა მინიმუმ 141,856 მილიონი უნდა ყოფილიყო. ფაქტობრივად კი 131,409 მილიონია დაფიქსირებული. აქედან მხოლოდ 3,054 მილიონის ახსნა შეიძლება მიგრაციის დინამიკის ცვლილებით.

ამრიგად, 7 მილიონ 394 ათასი ადამიანი გაქრალა. სპეციალისტები ასკვნიან, რომ ეს უცილობელი ფაქტი, აგრეთვე ის, რომ აშშ-ს სტა-

ტისტიკაში საერთოდ არ არის 1932 წლის მონაცემები, ხოლო შემდეგი დროის მონაცემებს აშკარად ეტყობა ნაყალბეობის ნიშნები, უფლებას არ აძლევს აშშ მთავრობას ამ საკითხების ირგვლივ გააკეთოს კომენტარები, რომლებიც ნდობას იმსახურებს.

მაკომპრომენტირებული მასალების სისტემურ განადგურებასა და შიმშილისგან მოსახლეობის დანაკარგების დაფარვაში ამერიკელები მარტონი არ არიან. მიაჩნიათ, რომ ეს არის ანგლოსაქსური პოლიტიკის დამახასიათებელი თვისება, რომელიც სათავეს ბრიტანეთის იმპერიიდან იღებს. ასე, მაგალითად, 1943 წელს დიდი ბრიტანეთის ხელისუფლებამ დაუშვა, რომ ინდოეთში, ბენგალაში შემზარავი შიმშილისგან 3,5 მილიონი ადამიანი ამოწყვეტილიყო, მანამდე კი შიმშილით აპარტახებდნენ ირანდისა.

ინდოეთში მასობრივი შიმშილის ორგანიზება იყო პასუხი 1942 წლის აჯანყებაზე და მოსახლეობის მიერ „ინდოეთის ეროვნული არმიის“ მხარდაჭერაზე. მაგრამ ამის დამაგდასტურებელ მონაცემებს იმ წლების ბრიტანეთის წყაროებში ვერ იპოვნით. მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ინდოეთმა დამოუკიდებლობა მოიპოვა, შესაძლებელი გახდა ამ მასალების შეგროვება და გამოქვეყნება. ყველაფერი საგულდაგულად იყო ნაშლილი და დამალული ისევე, როგორც დიდი დეპრესიის მსხვერპლთა დამადასტურებელი მონაცემების შემთხვევაში.

როდის გაიგებს ფართო საზოგადოებრიობა სრულ სიმართლეს იმ ბოროტმოქმედებათა შესახებ, რასაც აშშ-ში შიმშილის უამიანობას მოჰყვა, ძნელი სათქმელია. მაგრამ ოდესმე „სამართალი პურსა სჭამს“ და საქმეში გარკვეულ მკითხველს ფრიად გააოცებს „ბრძენი“ რუზველტის დაპირისპირება „ბოროტმოქმედ“ სტალინთან, ერთი მმართველის აღზევება მეორის დაკნინების ხარჯზე მხოლოდ იმიტომ, რომ ერთი ჩემია, მეორე — სხვისი, ერთი სიკეთის „ანგელოზია, Made in USA“, მეორე — მისი სრული ანტიპოდი.

მაგრამ სად გაქრა 7 მილიონ 394 ათასი კაცი ოცდაათიანი წლების სტატისტიკურ ანგარიშებიდან?

ჯერ ამ კითხვაზე გავვეცით პასუხი, ბატონებო. შეფასებებზე შემდეგ გადავიდეთ.

ნაცნობი სურათები

ოცდაათიანი წლების დასაწყისი აშშ-ის ისტორიაში ნამდვილი ჰუმანიტარული კატასტროფაა. 1932 წელს უმუშევართა რიცხვმა 12,5 მილიონს მიაღწია. ამ დროს ამერიკაში 125 მილიონი ადამიანი ცხოვრობდა. პიკს 1933 წელს მიაღწია, როცა უმუშევართა რაოდენობა 17 მილიონი იყო. თუ ამ რიცხვს უმუშევართა ოჯახის წევრებს მივუმატებთ სრულად უმუშევარი საფრანგეთი ან ინგლისი გამოვა!

უპოქის საინტერესო შტრიხი: როცა 30-იანი წლების დასაწყისში საბჭოთა ფორმა „ამტორგმა“ სსრკ-ში სამუშაოდ სპეციალისტების მინწვევის შესახებ განცხადება გააკეთა, მცირეხელფასიან ვაკანსიებზე, 100 ათასზე მეტი (!) განაცხადი შემოვიდა აშშ-დან.

ეკონომიკური კრიზისის გამწვავების პერიოდში ყოველი მესამე შრომისუნარიანი და სამუშაოთი დაკავებული ადამიანი უმუშევარი აღმოჩნდა. ამერიკის შრომის ფედერაციის მონაცემებით, სრულად დაკავებულ მუშათა მხოლოდ 10 პროცენტი დარჩა. კრიზისი დაწყებდან მხოლოდ მესამე წელს, 1935 წლის აგვისტოში, როცა ძირითადი მასა მათი, ვინც „ბაზარში ვერ ჩაენერა“, შიმშილით გადაწყდა, მიიღეს კანონი, რომელიც ითვალისწინებდა დაზღვევას ხანდაზმულობისა და უმუშევრობის შემთხვევაში.

დაზღვევის გარეშე დარჩნენ ფერმერები და რიგ სხვა სამუშაოებზე დაკავებული ადამიანები. ხაზი უნდა გაესვას იმასაც, რომ სოციალური დაზღვევის სისტემა ქვეყანაში კრიზისის პერიოდში საერთოდ არ არსებობდა. ადამიანები ბედის ანაბარა იყვნენ მიგდებული. უმუშევართათვის მცირე დახმარების გაცემა მხოლოდ 1933 წლის მეორე ნახევრიდან დაიწყო.

ყველა ქალაქი, რომელსაც უმუშევართა პრობლემებზე უნდა ეზრუნა, გაკოტრებული აღმოჩნდა. მასობრივი მანანანლობა, სიღატაკე, უპატრონო ბავშვების გამრავლება დროის წინაშე გახდა. მიტოვებული ქალაქები, ქალაქები-ანტილიები, რომელთა მოსახლეობა სრულად აიკრა გულა-ნაბადი და სამუშაოს საძებრად გადაიხვეწა, სამწუხარო რეალობად იქცა.

აქეთ ხომ არ მიდის ჩვენი უბედური საქართველო, რომლის მოსახლეობის თითქმის მეოთხედი ქვეყნიდანაა ნასული სამუშაოს საძებრად, ხოლო დაცარიელებული სოფლების „ნითელმა ხაზმა“ მთიანი რეგიონებიდან თანდათან ბარში ჩამოინია და მათი მოსახლეობა „დიდ თავკომბალა“ თბილისში ჩამოსახლდა. დაელაპარაკეთ თბილისელ გარემოვაჭრებს, ჰკითხეთ, საიდან არიან და სულ უფრო ხშირად გაიგონებთ დასავლეთ საქართველოს რაიონების სახელწოდებებს. დიდი ხანია უკვე, რაც ამ მასამ აფხაზეთიდან და ცხინვალის რეგიონებიდან ლტოლვილთა რაოდენობა გადაფარა.

არამაზ სანუალიძე

გაგრაქლება შემდეგ ნომერში

ამერიკის დიდი დეპრესიის შტრიხები

რედაქციის ელექტრონული ფოსტის მისამართზე მოვიდა ემიგრაციაში მყოფი ჩვენი თანამემამულის ბიორგი მანისური დეტექტივი. ნაწარმოების გაცნობამ მიგვახვედრა, რომ საქმე გვაქვს პროფესიონალ მწერალთან, რომელიც ფსევდონიმს ამოფარა. იმედია, დეტექტივის გამოქვეყნების დასრულებამდე რედაქციაც და გაზეთის მკითხველიც შევიტყობთ ავტორის ნამდვილ ვინაობას. მკითხველი ნაწარმოებში ბევრ მსგავსებას იპოვის საქართველოში მომხდარ მოვლენებთან, შესაძლოა, კონკრეტული პირებიც ამოიცნოს. თუმცა ავტორი მიგვანიშნებს, რომ ყველა შესაძლო პარალელი მხოლოდ დამთხვევაა.

ბიორგი მანისურაძე

საქართველო!

საქართველო!

გაგრძელება. დასაწყისი №11-18

— მიდი, ბიჭო, ყველი და ჭურჭელი გამოიტანე! — მიუბრუნდა მეორეს, რითაც დაადასტურა, რომ ამ ორში უფროსი სწორედ ის გახლდათ. — მობრძანდით! — მიიპატიჟა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტი კარვის გვერდზე დაწვრილებული ცეცხლივით, რომელზეც სამფეხზე შავად გამურული ალუმინის ქვაბი იდგა და ნახევრად გადახდილი სახურავის ქვემოდას მსუყე ოხშივარი ამოდიოდა. — ხრამში გადაგვივარდა. ისე დასახინდა ბედმავე, რომ ამქვეყნიურ სამყაროში აღარ იყო, — ქვაბზე მიანიშნა არჩილ კამარაულს მწყემსმა. — აბა, მეცხვარე განა საქმელად ცხვარი დაკლავს? — დიდი ხანია, აქ ხართ? — ჰკითხა არჩილ კამარაულმა. — ათი დღეა, რაც ამოვადით. რვა კაცი ვართ სულ და ექვსი ათასი ცხვარი გვყავს. მეორე მწყემსმა კარვიდან ხის პატარა მაგიდა გამოიტანა, მერე ოთხი თევდი აბდენივე ჭიქა მოაყარა. „ჯაბთან“ მივიდა, პურის ტომარა და ცელოფანის პარკები კარავში შეიტანა, იქიდან კი სქლად დაჭრილი პურის ნაჭრებითა და არყის ბოთლით გამოვიდა. პური მაგიდაზე დავდო, არაყი ჭიქებში ჩამოასხა. — აბა, კეთილი იყოს თქვენი

მობრძანება, მშვიდობით გატაროთ ღმერთმა! — დილოცა უფროსი და არაყი გადაჰკრა. — კამარაულს არ დაუღევი. როგორცაა დალია და არ ესიამოვნა, მაგრამ წარბიც არ შეიხარა. — გადასახედზე ხომ არ ამოვივლიათ ორი კვირის წინ? — კამარაულის მესვეობით იკითხა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა. — კი, ამოვივარეთ, მაგრამ მანდ არ ვჩერდებით — პატარა ადგილია ცხვრისთვის. უღელტეხილზე გაეჩერდით, ცხვარი დავასვენებთ, მაგრამ ვინ დავასვენებ? ერთი საათიც არ იყო გასული, რაც ცხვარი ბალახს მიადგა, რომ ვეებერთელა შავი „ვერტალოტი“ ამოფრინდა საიდანაც და ფარა ისე დაფანტა, რომ შუაღელმდე ძლივს შევავროვეთ. — მეცხვარემ მოთუხთუხე ქვაბს სახურავი ახადა და დანის წვერით მოხარშული ხორცის დიდი ნაჭერი ამოიღო, ცხვარი ნაჭრებად დაჭრა, ჯერ სტუმრებს დაუღაგა თევშებზე, მერე — თვითონ და ბოლოს თავის ამფსონს დაუღო. მსხვილი მარილი მოაყარა ხორცის ნაჭრებს. — მიირთვით, — მიუბრუნდა კორესპონდენტს. — სად მიფრინავდა? — იკითხა სიღნევი როჯერსმა.

— ეშმაკებში და ჯანდაბაში! იქვე, დაბლა, უღელტეხილს ქვემოთ რომ ქვის სამტეხლოა. — დანახეთ, როგორ დაჯდა? — ჩვენ ფერდის მეორე მხარეს ვიყავით და არ ჩანდა. ხმა შეწყდა. ვის ეცალა მაგ ოხრისთვის? თავგზაბუნეულ ცხვარს ვაგროვებდით. ის-ის იყო, შევავროვით, რომ ისევ დაგვავრინდა თავზე ის ოხერი! ისევ დაგვიფრთხა ცხვარი. მაგ დღეს დავივინებ? ეგეთი სიმეცხვარე, რომ ისევ დაგვავრინდა თავზე ის ოხერი! ისევ დაგვიფრთხა ცხვარი. მაგ დღეს დავივინებ? ეგეთი სიმეცხვარე, რომ ისევ დაგვავრინდა თავზე ის ოხერი! ისევ დაგვიფრთხა ცხვარი. — რამდენ ხანში აფრინდა ისევ? — საათ-საათნახევარში. — ხშირია ასეთი შემთხვევები? — არა, კაცო, არა! ეგენი თუ დაფრინავენ, მალე დაფრინავენ და ცხვარს როცა ხედავენ, გვერდიდან იხიან. ეგენი ვინ იყვნენ, ეგ ოხრები?! — საათი ხომ არ იცით, რომელი საათი იქნებოდა? — დილის ათი საათი იყო, ახალ ამბებს ვუსმენდი პატარა რადიოთი. — გადასახედზე რომელ საათზე ამოიარეთ? — ცხრაზე. იქაც ახალ ამბებს გადმოსცემდნენ. — ახალი ამბები რადიოთი ყოველ ერთ საათშია, მისტერ როჯერს, — ჩაერთა საუბარში არჩილ კამარაული.

— გადასახედზე ხომ არ გინახავთ რამე? — არა, იქ რა უნდა გვენახა? სისხამზე ამოვიარეთ... ბიჭო, მევლუდა! — მიუბრუნდა მეორე მწყემსს, — გადასახედზე იყო რამე? — მევლუდამ უარის ნიშნად თავი გააქანა, მაღიანად ილუქებოდა. — მაგ დღეს რამე დამავინებებს? — განაგრძო მწყემსმა, — ღამეც ვერ გავათვით უღელტეხილზე. არადა, ნესანარე, დავებრდი ცხვარში კაცი და არ მინახავს! — ხელები გამაღა მწყემსმა. — რამდენ ხანში აფრინდა ისევ? — საათ-საათნახევარში. — ხშირია ასეთი შემთხვევები? — არა, კაცო, არა! ეგენი თუ დაფრინავენ, მალე დაფრინავენ და ცხვარს როცა ხედავენ, გვერდიდან იხიან. ეგენი ვინ იყვნენ, ეგ ოხრები?! — საათი ხომ არ იცით, რომელი საათი იქნებოდა? — დილის ათი საათი იყო, ახალ ამბებს ვუსმენდი პატარა რადიოთი. — გადასახედზე რომელ საათზე ამოიარეთ? — ცხრაზე. იქაც ახალ ამბებს გადმოსცემდნენ. — ახალი ამბები რადიოთი ყოველ ერთ საათშია, მისტერ როჯერს, — ჩაერთა საუბარში არჩილ კამარაული.

ტუმრებით, — ფეხზე ნამოდგა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტი, — დიდი მადლობა. — რაღა სხვა დროს, დარწმუნდა, რაღა დარწა სალაზომდე? — არა, ძია კაცო, სტეფან-მინდაში გველოდებიან, — უთხრა არჩილ კამარაულმა, — ხვალ ან ზეგ ამოვალთ. ხომ აქა ხართ? — კი, ერთი თვე მაინც ვიქნებით აქა. — აბა, ნავედით მაშინ. დიდი მადლობა. — მიაცი, კაცო, გზა დაულოცო ჩვენს სტუმარსა, — მეცხვარემ სავსე ჭიქა აწია, — ღმერთმა კეთილად გატაროთ, — ჭიქა მიუჭახუნა კორესპონდენტის სასმისს, — აბა, ჩემი ტელეფონის ნომერი ჩაინერე, — მიუბრუნდა არჩილ კამარაულს და დაუფარავი სიამაყით ამოიღო ჯიბიდან მოზრილი მობილური ტელეფონი. — „მაგთია“, — უთხრა და ნომერი უკარნახა, — ამოსვლის წინ დამირეკეთ და როგორც ჩვენ ვიქით, ისე დაგვადებთ, — შეხედა სიღნევი როჯერსს და სასმელი გადაკრა, — ოკეი! — თქვა უეცრად. — „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტისთვის იმდენად მოულოდნელი იყო ეს, რომ გაოცებით შეკრთა. — ოკეი! ოკეი! — გაიმეორა მწყემსმა.

ამერიკის შვერტულში შტატების ოცდამეთხმეტე პრეზიდენტის დუაიტ ეიზენჰაუერის — აიკის მიერ ოდესლაც გამოყენებულ და მთელი მსოფლიოს მიერ ატაცებულ-გახმოვანებულ აბრევიაციურას „O.K. — All korect“ — „ყველაფერი ნესრეგია“, აქ, შორეული კავკასიის ამ ამაყ და გორბ მთებშიც კი შემოეღწია. *** მწყემსის ნამაბობში „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტი გადასახედიდან ხუთიოდ კილომეტრში გამოჩენილმა ვერტმფრენმა დააინტერესა; მით უმეტეს, რომ იგი თითქმის იმ მონაკვეთში გამოჩნდა, როცა ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს სპეციალური აგენტი უოლტერ რაილი დაილუბა. — იქნებ მინისტრის ვერტმფრენი იყო, — ფიქრობდა სიღნევი როჯერსი, — და უბედური შემთხვევის ადგილისკენ მიფრინავდა? მაშინ რატომ დაჯდა უღელტეხილზე ერთი საათით? რა შავი ბოლი ამოვარდა მისი აფრენის შემდეგ იმ ადგილიდან? იგივე შავი ბოლი ახსენა თბილისში მომავალმა მეორე მძღოლმა ჯამ-ლეტმა. — არჩი, მწყემსის ტელეფონის ნომერი გაქვს, ხომ? — დიახ, მისტერ როჯერს, ჩემს მობილურშია ჩანერილი. — ახლავე დაურეკე და როგორი ვერტმფრენი იყო, ჰკითხე. არჩილ კამარაულმა მობილური ამოიღო და ლილას თითო დააჭირა. მანქანას ცალი ხელით მართავდა. ორიოდ წუთი ილაპარაკა ქართულად. — დიდი ვერტმფრენი იყო, — მიუბრუნდა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს, როცა საუბარი დაამთავრა, — შავი ფერისა და გვერდებზე „გამოფარული“, ანუ გვერდებზე კარები არ ჰქონდა. — „აპანი!“ — გაიფიქრა სიღნევი როჯერსმა. მისთვის ცნობილი იყო, რომ „აპანის“ ტიპის, გასული საუკუნის სამოციანი წლების მოდელის რამდენიმე ვერტმფრენი ამერიკის შვერტულში მატარების მთავრობამ საქართველოს შეიარაღებულ ძალებს საჩუქრად გადასცა. — გვერის უღელტეხილზე გაეჩერდით, არჩი, — უთხრა მძღოლს. მყარად ჰქონდა გადაწყვეტილი, იქაურობა დაეთვალიერებინა. ქვის მასიური თეთრი ჯვარი გზიდან ორმოცდაათ მეტრზე, ბორცვის თავზე იდგა. ეს იყო უღელტეხილის ყველაზე მაღალი წერტილი, რასაც ჯვარზე ამოტყეფრული და შავი საღებავით შეღებულ ნარნერა — 2379 მ. ადასტურებდა. არჩილ კამარაულმა გზიდან გადაუხვია და „ლენდ კრუიზერი“ რბილად გაგორდა ხასხასა მწვანე ბალახზე.

განსაცხი

დაუძინებელი მასპინძელი

ეს წერილი ჯუმბერ ბეთაშვილის გახსენებაა, რომელსაც 26 ივნისს 70 წელი შეუსრულდებოდა. 1993 წლის 27 სექტემბერს იგი ჟიული შარტავასთან და მის სხვა კოლეგებთან ერთად გამოვიდა აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს ცეცხლმოკიდებულ შენობიდან. თავდასხმებელმა იგი ჯგუფს მოაცილეს, ცალკე გაიყვანეს და სიკვდილის გზას გაუყენეს. აფხაზეთს არ უნდოდან მისი დახვრეტა; კარგი ბიჭიაო, — ეუბნებოდნენ ჩეჩნებს, ვერ მოახერხეს მისი გამოსხნა.

ჯუმბერ ბეთაშვილი — აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს საქმეთა მმართველი, — დახვრიტეს. სად, როგორ, არავინ იცის. სად ჰპოვა საუკუნო განსასვენებელი, უცნობია. ღრმა ტკივილი ახლავს უკვლოდ გამქრალი უმცროსი მეგობრის გახსენებას. ჩვენი ურთიერთობა 1974 წელს დაიწყო, როცა მე ქ. სოხუმიში გადასვლა მომიწია. იმ დროს ჯუმბერი უკვე სოხუმის მკვიდრი გახლდა, დაოჯახებული. ჩემთვის დაუფინყარია მასთან და მის ოჯახთან ურთიერთობა, რომელიც სოხუმი დაიწყო და დღესაც, სამუხაროდ, მის გარეშე გრძელდება მის მშვენიერ ცოლ-შვილთან —

ქალბატონ ნელისთან და ადრე დაობლებულ მედიკოსთან, ირმასა და თამარიკოსთან. განსაკუთრებით მხიბლავდა ჯუმბერის გამორჩეული თვისებები — შრომისა და საქმიანადმი ერთგულება, სილაღე, ადამიანებთან ურთიერთობის ალღო, ცოდნა და მიგნება. იგი ყველას უყვარდა — უმალესს პარტიულ მუშაკებს, მინისტრებს, ადმინისტრაციის მკერდებს, ოფიციალურებს, რესტორნის მუსიკოსებს, მომღერლებს, მზარეულებსა და დამლაგებლებს. მას განსაკუთრებული ურთიერთობა ჰქონდა ქართველ და რუს ინტელიგენციასთან, აფხაზეთის გამორჩეულ და ცნობილ პი-

როვნებებთან, უბრალო ხალხთან. სამაგალითო იყო მისი და გენერალ ირაკლი ჯორჯაძის მეგობრობა. რუსი პოეტები ალექსანდრე მესტირის, ბელა ახმადულინა, ბულატ ოკუჯავა ლექსებს უძღვნიდნენ: „მე ჩემს ცხოვრებაში არ მყოლია ჯუმბერ ბეთაშვილზე საყვარელი მეგობარი. ის იყო ადამიანი მეგობარი. ის იყო ადამიანი მეგობარი. ის იყო ადამიანი მეგობარი. ის იყო ადამიანი მეგობარი.“ — ევგენი ევტუშენკო. „იგი იყო მაღალი, ლამაზი, გონიერი; კეთილი, მზიანი უფლები თვალთა უყურებდა ადამიანებს — ნაცნობებს, უცნობებს, თანამემა-

მულებს, უცხო ხალხს; მთებს, ზღვას, ტყეებს, სტეპებს და ვინც ცხოვრობს ჩვენ ცოდვილ მიწაზე. ჯუმბერი იყო ნამდვილი ინტერნაციონალისტი“, — თემურ გაიბარი, რუსეთის საზღვაო ფლოტის კონტრადმირალი. „ჯუმბერი იყო ჩემი უმცროსი მეგობარი, ერთგულუბნის ნიშნით, საიმედოდასაყრდენი; მაღალი, წარმოსადეგი, ლამაზი, სითბოსა და სიკეთის მფრეველი“, — ავთანდილ საყვარელიძე, აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს ყოფილი თავმჯდომარე. 1989 წელს, როცა საგრძნობლად დიძაბა ურთიერთობა ქართველებსა და აფხაზებს შორის, მან ფეხზე დააყენა დიდიც და პატარაც, მზრუნველობას და შემწეობას არ აკლებდა დაბნეულ და შემინებულ მოსახლეობას, ყველას, ეროვნების მიუხედავად. დალილ-დაქანცულს, დამენათვეს გამთენიისას ახსენებოდა საკუთარი ოჯახი. ფრთიანი სათაური სრულ თანხვედრაშია ჯუმბერ ბეთაშვილის პიროვნულ თვისებებთან. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს სახელმწიფო მრჩეველი თამაზ გაბუნია იხსენებს: „ჯუმბერმა სიყვარულიც იცოდა და თანადგომაც. 26 სექტემბრის ღამეს შენობიდან ძლივს გააბრუნა სიძე

სახლში: ნადი, კაცო, ცოლ-შვილს მიხედე, დედაშენს მოუარე, ჩემს მეუღლეს მიაციე ყურადღება, მე კი აქ უნდა ვიყო ბოლომდე. 27 სექტემბერს, დღის პირველ საათზე, მის კაბინეტში ვისხედით, შეგროვა თავისი ლექსები, ზოგიერთი ნამიკითხა და მითხრა — აუცილებლად უნდა გამოვაქვეყნო ომის შემდეგ და ერთად მაგრად ვიქეიფოთ“. ერთი განსაკუთრებული თვალშისაცემი შტრიხი: მეზობელს აფხაზეთის ისტორიის მუზეუმის დირექტორს ტარას გიძას ხშირად საყვედურობდა: შვილებს შინ მაინც ელაპარაკე აფხაზურად და ჩემს შვილებსაც ასწავლეო. ჯუმბერს მოჭარბებულად ჰქონდა რომანტიკული შეგრძნებები, პოეტურობა, გობრობის გარდა, ბედმა სიმღერაშიც შეგვახმატკობილა. ვწუხვარ, რომ არ შედგა ჩვენი ჟამგრძელი დუეტი. „ხოლო „ამრადან“ ნატირალი სიმღერა მესმის“ (ევგენი ევტუშენკო). მეც მესმის... გურამ კალანდია

სადა

თაბო III

რა შეედრება დილას მთა-ში... ჩამოხდებოდა თუ არა მზის პირველი სხივი, ცვარს ორთქლად აქცევს, ორთქლს — სპეტაკ ნისლად და ხეობაში მანდილივით გაჰფენს ხოლმე...

...ჩვენი მასპინძლის კართან ბედდარება ფრუტუნებენ. რახანია, ცხენზე არ ვმჯდარვარ. გელა ბეგოიძეს კი შეუკაზმავს, მაგრამ მე ჩემსას არ ვიშლი — დიდი ნონა მაქვს და მოსართავები კარგად თუ არ დავუჭირებ, მალე მოეშვება, უნაგირი იმოდრავებს და ცხენს, შეიძლება, ზურგი ნავუხდინო. ჯგუფის სხვა წევრები ცხენზე პირველად უნდა შესხდნენ, ამიტომ ზოგ რამეს ვასწავლი და ვამხნევებ.

...გუშინ ამოვიღე ხეობას მანამ მივყვებით უკან, სანამ სოფელ ციხიანის გადასახვევი შეგვხვდება. შორს, დასავლეთით, მალაღ სერზე, რომელიც ხადისწყლის ხეობას თეთრი არაგვის ხეობიდან გამოყოფს, ერთი ზურგიანი კოშკი დგას და მიდამოს ზვერავს, გვერდით პატარა სალოცავი აქვს. ეს ჯალღამიანია — ჯალღამიანთა ნასოფლარი. თავდაპირველად სოფელ ციხიანში შევიდვართ, სადაც მცირე კოშკის ნაშთებია. ციხიანის ზეითი სოფელი შარუმიანია, აქ მხოლოდ შარმაიძეების (შარუმაიძეების) კომლი ცხოვრობს ზაფხულობით.

ზამთარში არც ციხიანში და არც შარუმიანში კაცის ჭაჭანება არაა. სოფელში ამირან შარმაიძე გვხვდება და როცა ვეუბნებით, სოფლის ეკლესიის ნახვა გვინდაო, მაინც დამაინც დიდი ხალისით არ მიგვიძღვება ნინ. უფრო მეტიც — ტაძარში მარტო მე მივხვდები: ან ჩემ თეთრ თმანერს სცემს პატივს, ან, სულაც, ბერი ვგონივარ. ჯალღამიანებს, რაკი ეს ეკლესია მათ სოფელში დგას, იგი თავიანთ სალოცავად მიაჩნიათ და „ავი“ თვალისაგან, ალბათ, ამიტომ იცავენ.

შარუმიანის ეკლესია საკმაოდ სერიოზული ძეგლია. ეს არის ცეცხლისჯვრის ნმიდა გიორგის საყდარი, რომელიც შორს მდგარ მთავარ ცეცხლისჯვარს გასცქერის. ცეცხლისჯვრის დღესასწაულს ჯერ მთავარ სალოცავთან აღნიშნავენ, მერე კი აქეთ ეშვებიან. შარუმიანის ტაძარი ორი, ერთმანეთზე გადაბმული, ნაგებობისგან შედგება. ჩრდილოეთის ნაგებობა ძირითადი დარბაზია, სამხრეთისა — ოსართულიანი მინაშენი, რომელსაც სართულშორისი გამყოფი აღარ აქვს. ეს მინაშენიც სამ-

ლოცველოს შთაბეჭდილებას ტოვებს, თუმცა თავდაცვით ფუნქციასაც ასრულებდა. რაკი ტაძარი ტერასაზეა აგებული, მისი ძირითადი დარბაზი მინაშენის მეორე სართულის დონეზეა და მასში შესვლა ხის კიბითაა შესაძლებელი. კარი არქიტრაველია, კედლები კი ძალიან სქელი (1 მეტრი); შიგნით, სივრცეში მხოლოდ 2 მეტრია, სიგრძეში კი — 4. აქვს ერთადერთი და ვინაო აღმოსავლეთის სარკმელი, რომელიც შიგნიდან შეკიბული ფორმით ფართოვდება. საკურთხევლის კედელი სწორკუთხაა. საყდარი ნაგებია ზედაპირულად კარგად დამუშავებული ნითელი გრანიტის ლოდებით და კირის თხელი დულაბით. ქვათა წყობა რეგულარულთან მიახლოებულია. შარუმიანის ტაძარი, თავისი ნიშნებით VIII-IX საუკუნეთა ძეგლი უნდა იყოს.

...ნასოფლარ მიდელაურთაში (ე.ი. მიდელაურების სამოსახლოში) შევიდვართ. ირგვივ რამდენიმე ყორენა-სახლარია, რომელთაც ახლა მწყემსები იყენებენ. აქვე დგას სანახევროდ ჩამოშლილი ზურგიანი კოშკი, რომელიც მშვენივრად დამუშავებული თანაბარი ზომის კვადრებითაა ნაგები. იგი აუცილებლად თვალს მოგტაცებთ. აღმოსავლეთ კედელში ერთი უცნაური რელიეფიანი გრძელი ლოდია ჩადგმული. მასზე ერთმანეთთან დაუღლებული მამაკაცისა და ქალის სახეებია ამოკვეთილი. ეს ან ადამისა და ევას გამოსახულებაა, ან მთვარისა და მზისა. აქვეა დაქარაგმებული, ვერტიკალური ნარწერა: „ბეშქენ. ქრისტე შეიწყალე!“ ნარწერა X-XI საუკუნეებისას ნააგავს და გვიან უნდა იყოს ამოკვეთილი, რადგან კოშკი რამდენადმე ადრეული ნაგებობის შთაბეჭდილებას ტოვებს. მაგრამ ვინ უნდა ყოფილიყო ეს ბეშქენი? აი, ამ ფიქრით გავწვივართ მალა, ქოროლოსაკენ, სადაც უნიკალური სანახაობა და კიდევ ერთი უცნობი სახელი გველოდა.

სოფელი ქოროლო, რომელსაც მკვიდრი ნამალაიძეების ერთი-ორი ოჯახი თუ აახშიანებს ხოლმე ზაფხულობით, ფრიალო კლდის თავზეა შეფენილი. მისგან სამხრეთით, დაახლოებით 200 მეტრში, ამაღლებულ ადგილზე, ცაცხეებისა და ფიჭვების მცირე კოროში, ნამომართულია IX-X საუკუნეების ღვთისმშობლის ეკლესია და კოშკი. ორივე ნაგებობა ერთი და იგივე ოსტატის შემოქმედებაა. ამაზე მიგვანიშნებს კოშკის ოვალურ ზურგთან

შარუმიანის კოშკი

შერწყმული ტაძრის სამხრეთი კედლის მომშვილდული შემონერლობა. ამავე ოსტატის ნაღვანი უნდა იყოს დასავლეთ ფასადზე, ორფერდა გადახურვის მთელ ფრიზზე შესრულებული ბარელიეფი, რომელიც დაახლოებით 6 მეტრის სიგრძისაა, საკმაოდ ღრმა კვეთისაა და 12 სიუჟეტისაგან შედგება. ეს სიუჟეტები კინოკადრებივით მისდევს ერთმანეთს და ტაძრის მშენებლობის სურათს გვიხატავენ. იმ ეპოქისათვის ეს სრულიად ახალი სიტყვაა ქართულ ქანდაკებაში და, საერთოდ, ერთადერთი ნიმუშია ტაძართა ფასადურ შემოკოშკში. ავტორი ცდილობს, მანამდე არსებული ნესები დაარღვიოს და ფიგურები მოძრაობაში მოიყვანოს, პერსონაჟები შეძლებისდაგვარად გააცოცხლოს. ასეთი გაცოცხლებული პანო, შესაძლოა, მაშინდელ ქრისტიანულ სამყაროში მეორე არც მოიპოვებოდეს.

ასევე საინტერესოა სამხრეთის გვიანდელი მინაშენის ნირთხლებში, მეტადრე მარჯვენა ამყოლში, ძირის ქვად გამოყენებული ძველი, რატომღაც თავდაყირა ჩასმული ლოდი. მასზე გამოქანდაკებულ ბარელიეფზე გამოსახულია დიდგვაროვანი ქტიტორის ოჯახი, რომელსაც ტაძრის მამაკაცი უჭირავს ხელში და, ბუნებრივია, კახეთის ფეოდალურ კლასს განეკუთვნება. საქმე ის არის, რომ IX-XI საუკუნეებში, თერგის ხეობიდან მოყოლებული, მთელი აღმოსავლეთი მთიანეთი კახეთის სამთავროს და სამეფოს განუყრელი ნაწილი იყო. სარწმუნოა, რომ ეს ბარელიეფი, ტაძრის განახლებაში, სამხრეთის ან დასავლეთის ფასადს ამშვენებდა. ტაძარი დაკეტილი დავგზ-

ქოროლოს კოშკი

ქუმსიანთკარის ნარწერა

მიდელაურთა კოშკი

ლის სამყოფელი უნდა ყოფილიყო. სავარაუდოა, რომ აქედან ხადისწყალზე ჩამავალი დან მინც შევიჭვრიტეთ და ზოგი რამ გავარჩიეთ: საკურთხევლის კედელი სწორკუთხაა და კონქზე გადასვლა ტრომპებით ხდება. დარბაზში დგას სამი სვეტი, რომელთაგან ორი სადიაკონოსა და სამკვეთლოს შექმნას ცდილობს. მათ ზევით სამალავი საკნები უნდა იყოს. მესამე სვეტი უფრო მსხვილია. იგი დარბაზის დასავლეთ მონაკვეთშია, რომელიც, კლდის ტერასული რელიეფის გამო, შედარებით დაბალჭრიანია. ერთი სამალავი საკანი მესამე სვეტის თავზეცარსებობს.

ქოროლოს კომპლექსში ორი ასომთავრული ნარწერა გვხვდება. ერთ-ერთი მათგანი მოგვიანებით, XI-XII საუკუნეებში უნდა იყოს ამოკვეთილი დასავლეთ ფასადზე, ჩრდილოეთ სარკმლის თავზე: „ნუ ნარმაველინებ ცეცხლად“... მეორე ნარწერა კოშკის აღმოსავლეთ ფასადზეა და მისი თანადროული უნდა იყოს: „ქრისტე, შეიწყალე ქართე“. ხომ არ არის ეს ქართე კახეთის სამთავროს იმ დიდგვაროვანი ოჯახის თავკაცი, რომლის ბარელიეფი ტაძრის მინაშენის კარის ამყოლშია ჩადგმული?

ქოროლოდან თვალნათელივ მოჩანს არა მარტო ხადის სოფლები, არამედ მის გარშემო მდგარი ზურგიანი კოშკების მთელი სისტემა: ნვერციხე, ნკერეს ციხე, ორციხე, ხადისკარის ნაციხვარი, იუხოს ციხე, ქალაქეთის ციხე, მიდელაანთ ციხე და ცეცხლისჯვრის კომპლექსის ციხე. კიდევ უფრო მიცხოველებდა ეჭვი, რომ ქოროლოს კომპლექსი, თავისი დიდებული საყდრით, ხევისუფ-

რამ ადრინდელი მოგზაურობიდან, ერთი შეკითხვა აქამდე გამომყვა: ლუღუშაურთა გვარიც მთიულეთს, კერძოდ, მლეთიდან ჩრდილო-დასავლეთით მდებარე ლუდის ხევის ხომ არ უკავშირდება? ლუღაში დღემდეა შემორჩენილი უძველესი ნასოფლარი და ნამონასტრალი. ერთი ხალხური ლექსი აკი ასე ამბობს:

„შე ლომო კაიშაურო, გაგათისა მტინეო, შეიდეჯერ მოგვიხდა ხელმნიფე, მხარი შენ დაუჭირეო, აზნაურობა მიილე, მამული დაიკვიდრეო, იქა გაყე ლუღუშაური, მხარი მან დაგიჭირაო“.

არის მეორე ლექსიც: „ლუღუშაური ლუღითა, ერბო გიდგია გუღითა“.

სოფელ კაიშაურის შემდეგ სამხრეთით მდებარე ქუმსიანკარში შევიდვართ, სადაც სულ ორი ოჯახი ცხოვრობს. ერთ-ერთი მათგანის — დავით ქუმსიშვილის გზობი ძველ აკლდამას და ბოსლის კარის თავზე ჩადგმულ ნარწერაზეა ჩვენს თვალსაშინი. ნარწერა ასომთავრულია და ასე იკითხება: „ქრისტე, შეიწყალე თარხან“.

ეს უთუოდ რომელიღაც აქაური ძველი ეკლესიის ნაშთია.

დიდველის ბოლოში, სადაც ნეოლითის ხანის ცხოვრების კვალია აღმოჩენილი, არის პატარა სოფელი სუნტინი და ზურგიანი კოშკის ნანგრევზე აღმართული ნმიდა გიორგის მინიატურული სამლოცველო. მის ქვეით მოჩანს არაგვისა და ხადისწყლის წყალგამყოფი ქედის ცხვირი, თავისებური სამკუთხა ველი, რომელიც სოფელ ზაქათკარს ეკუთვნის. უყურებ და ასე გგონია, თითქოს გიგანტური გემის კიჩო თავქვე მიამბობს არაგვის ხეობას. თვალწინ ულამაზესი სანახები იშლება. ჩემს გვერდით მჯდომ ჭაბუკს ლაშა დათე-ბაშვილს მწერალ ვალიკო სულაკაურის „თუში მეცხვარის“ სიტყვებით მივმართე: „ავი, ბალოო, ეგ არის შენი სამშობლო!“

გელა კოქიაშვილი

ქოროლოს ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესიის ბარელიეფი

პრონსოვის დროინდელი თბილისი

დასასრული. დასაწყისი №18

თბილისი 40-50-იან წლებში გასაოცარი კოლორიტული ცხოვრებით ცხოვრობდა. ბარონი ა.კ. მაინდორფი, არაჩვეულებრივად არისტოკრატიული და ყურადღებიანი პიროვნება, რომელიც სისტემატურად ქმნიდა განუზორობელ პროექტებს ვაჭრობაში, ფინანსებსა და მრეწველობაში. სურდა რა განეხორციელებინა თავისი პროექტები, მან შემოიარა მთელი კავკასია; გადაწყვიტა, განემიზნა მტკვრის კალაპოტი ნაოსნობის მოსაწყობად; მან, ასაკისა და ავადმყოფობის მიუხედავად, აქტიურად მოჰკიდა ხელი ამ საქმეს.

თბილისში ცნობილი პიროვნება გახდა ინგლისელი სემიური. ის, სპარსეთში მიმავალი, თბილისში ხუთი დღით უნდა შეჩერებულიყო, სინამდვილეში კი სამი წლით დარჩა და ამის შესახებ არავისთვის უცნობებია. ნათესავებმა ის თავად ვორონცოვის დახმარებით იპოვეს. სემიური ერევანში წავიდა, იპოვა რა იქ გამყოლები, არარატზე ავიდა, რომლის მწვერვალზეც ინგლისში გასაზავანი თავისი პირველი წერილი დაწერა.

თბილისში უძველესი დროიდან ეწყობოდა ე.წ. თამაშები, მასში მონაწილეობდნენ სხვადასხვა ასაკის ადამიანები. საქართველოს რუსეთთან შეერთების პირველ წლებში თბილისში მსგავსი თამაშები აკრძალული იყო, მაგრამ თავად ციციანოვის ჩამოსვლის შემდეგ და ადგილობრივთა თხოვნით თამაშები აღდგა.

აურზაურის თეორიან ციციანოვის მიზნით ვორონცოვი თამაშების ქალაქგარეთ გაართვას სთავაზობდა, სადაც მეტი სივრცე იყო და საზოგადოებრივი შენობები ხელს არ შეუშლიდათ. ამ წინადადებას მხარი დაუჭირა იმპერატორმა ნიკოლოზ პავლეს ძემ.

სახალხო დღესასწაულებს შორის ყველაზე მეტად უყვარდათ თბილისში საყოველთაო ხმაურიანი კარნავალი. ის ეწყობოდა ყველაწლის მომდევნო ორშაბათს. XIX საუკუნეში ეს დღესასწაული დაკავშირებული იყო ქართველთა ჯარის სპარსელებზე გამარჯვებასთან, რომლებმაც ჯერ ქალაქი დაიკავეს, მაგრამ შემდგომ დამარცხდნენ. ამასთან, ტყვედ ჩაივარდა სპარსეთის შაჰი. მას გადააცვეს მასხარას ტანსაცმელი და ნახშირით მოთხუბნული სახით დაატარებდნენ ქალაქის ქუჩებში. თბილისელებმა დღესასწაულის გამართვა სისტემატურად დაიწყეს, წარმოადგენდნენ რა სპარსელებთან ბრძოლის ეპიზოდებს, ვორონცოვი სასახლიდან სიამოვნებით ადევნებდა თვალს პროცესისა და ბრბოს ვერცხლის მონეტებს ესროდა.

იმ დროის თბილისი სავსე იყო ახალგაზრდა მეომრებით, რომელთაც სხვადასხვა მიზეზთა გამო უნდოდათ ვორონცოვთან სამსახური. მოგვიანებით ბევრი მათგანი საერთოდ აღარ დაბრუნებულა რუსეთში, ზოგმა კი მალაღობი თანამდებობები დაიკავა. ვორონცოვის უყვარდა ახალ-

გაზრდები და გაგებით ეკიდებოდა მათ ინტერესებსა და სურვილებს.

ერთხელ, თეატრიდან დაბრუნებისას, გაზაფხულის ერთ თბილისურ საღამოს დონდუკოვ-კორსაკოვი სავახშმოდ კლუბში შევიდა, რომელიც მთავარმართებლის სახლის წინ მდებარეობდა. კლუბის შენობას ბალი ეკვროდა, სადაც ის ღია ცის ქვეშ სამ ნაცნობთან ერთად ვახშმად მყოფ თავად ვასილჩიკოვს შეხვდა. გადაწყვიტეს, მუსიკოსები მოეწვიათ. მალე ბალში რამდენიმე რუსი ოფიცრისათვის 60 მუსიკოსი უკრავდა.

გაეღვიდა რა ღამის პირველ საათზე ხმაურისგან შეწუხებულ ვორონცოვს, კამერდინერს უბრძანა, გაერკვია, რა ხდებოდა; შეიტყო თუ არა, რაშიც იყო საქმე, უთქვამს:

„მადლობა ღმერთს, ჩემი ახალგაზრდები კმაყოფილი არიან და მხიარულობენ“. შესაძლოა, ამ დროს თავადს თავისი ახალგაზრდული ცელქობები ახსენებოდა, როცა თბილისში 1802 წელს თავად ციციანოვთან მსახურობდა.

ახალგაზრდა ოფიცერთათვის თავისებურ ცენტრს წარმოადგენდა თავადების — ვასილჩიკოვის, დონდუკოვ-კორსაკოვის და კორჩუბის ბინები. „ჩვენი ბინა, — წერდა დონდუკოვ-კორსაკოვი, — ერთგვარ შემკრებ პუნქტს წარმოადგენდა მთელი ჩვენი წრისათვის.“

მიხეილ სიმონის ძე ყოველთვის მონაწილეობდა მისი ახლობლების საქმეებში, პირადშიც კი, არასოდეს ამბობდა უარს დახმარებაზე; ამასთან, ამას დიდი ტაქტით აკეთებდა.

საყოველთაო პატივისცემით სარგებლობდა ოფიცრებს შორის ტიმერგოევის სიმეგრის მარჯვენა ფლანკის კომენდანტი გენიგი. ამ ადამიანს დიდი გავლენა ჰქონდა მეზობელ ჩერქეზთა ტომზე. „მისი სამართლიანობა, საქორების შემთხვევაში საბრძოლო ენერჯია, რაც მთავარია, მოსახლეობის ხასიათის ცოდნა და მისი დიდი სტუმართმოყვარეობა ცნობილი იყო მთელი მარჯვენა ფლანკის ჩერქეზებისათვის. იგი არასდროს არ ტყებდა მიცემულ სიტყვას, ამიტომ მოჩუბარი თავადები ხშირად მიდიოდნენ მასთან სიმართლის დასადგენად, მოსარიგებლად ან რჩევის მისაღებად“.

ალმოსავლეთის ნეს-ჩეულებების თანახმად, პოლკოვნიკი გენიგი სტუმრებს ძვირფასი საჩუქრებით უშვებდა, რისთვისაც მნიშვნელოვან თანხებს ხარჯავდა. ვორონცოვი კარგად იცნობდა და აფასებდა გენიგს. გაიგო რა მისი ფინანსური პრობლემების თაობაზე, ბრძანა, პოლკოვნიკისათვის 4000 მანეთი გაეგზავნათ მისი პირადი შემოსავლებიდან.

აქვე უნდა გავიხსენოთ ვორონცოვის კიდევ ერთი ცნობილი კეთილშობილური საქციელი. დატოვა რა საფრანგეთი 1818 წელს, რუსული საოკუპაციო კორპუსის მომავალმა მეთაურმა, დოფარა

პრონსოვის ქაბლი თბილისში

არამარტო ოფიცერთა ყველა ვალი, არამედ დაბალჩინოსნებისაც — დაახლოებით ერთი მილიონი ფრანკი საკუთარი ფული, ცხადია, ფრანგებს არავითარი პრეტენზია აღარ ჰქონიათ.

რუსეთის იმპერიის ცენტრალური გუბერნიიდან კავკასიის სიმორე ხელს უწყობდა იქ განსაკუთრებული ატმოსფეროს შექმნას: „მშვენიერია, — აღნიშნავდა დონდუკოვ-კორსაკოვი, — რომ თბილისის საზოგადოება, მიუხედავად იმისა, რომ ძალიან შორსაა ექვტორუგადან, აქ არ იყო იმ ხასიათის პროვინციული ცხოვრება, როგორც არსებობდა და დღესაც არსებობს ჩვენი დიდი სამეფოს ყველა მსგავს პროვინციულ ქალაქში. აქ არ იყო ის წვრილმანი ინტრიგები, ისეთი ჭორაობა, რაც აუტანელს ხდის ცხოვრებას პროვინციაში“.

თბილისი, როგორც მხარის დედაქალაქი, ბევრისთვის იქცა მეორე სახლად, სადაც ლაშქრობებს შორის ყოფნის დროს ტკბილ მოგონებებს ეძლეოდნენ, იხსენებდნენ იმას, რაც ძვირფასი იყო მათთვის და რაც რუსეთში დარჩათ.

1850 წლის 25 სექტემბერს თბილისში ჩამოვიდა ხელმწიფის მემკვიდრე. მისი ჩამოსვლიდან მეორე დღეს ვორონცოვმა საზეიმო სადილი გამართა, საღამოს კი — დიდი ბალი. 27-ში მემკვიდრე ქართველ მემამულეთა ბაღს ესწრებოდა, რომელიც ქალაქგარეთ, ორთაჭალაში გაიმართა, მასპინძელმა, ძველი ალმოსავლური ტრადიციის თანახმად, ტახტის მემკვიდრეს ფეხქვეშ ფიანდაზი დაუფინა.

ბალი ევროპული ცეკვებით დაიწყო, რომელიც მალე ეროვნულმა შეცვალა. ცეკვები ბრწყინვალე ფეიერვერკმა შეაჩერა.

პარკის ერთ ხეივანში ე.წ. ევროპული მაგიდა იყო განწყობილი. ტახტის მემკვიდრემ თავდაპირველად ყურადღება ამ ნაღიმს მიაქცია. „ვაშას“ ძახილით მისმა უდიდებულესობამ გაიარა ნადიმის მონაწილეთა შორის და შემდეგ სუფრასთან, დღესასწაულის საპატიო სტუმრების გვერდით დაიკავა ადგილი. შეისვა იმპერატორის სადღეგრძელო, შემდეგ — მისი მემკვიდრის. ადგილობრივმა და პოლკის გუნდებმა შეასრულეს „ღმერთო, მეფე დაიფარე“. თავის მხრივ, ტახტის მემკვიდრემაც წარმოთქვა ქართული მემამულეების სადღეგრძელო.

მეორე დღეს, საღამოს რვა

საათზე მემკვიდრისათვის მოეწყო საზეიმო მიღება, რომელიც თბილისის საზოგადოებამ მოაწყო.

ტახტის მემკვიდრე ალფრთოვანებული და მოხიბლული იყო იმ სანახაობით, რაც მის საპატივცემულოდ მოაწვეს.

გამოვიდა რა აივანზე, მის წინაშე ზღაპრული სანახაობა გადაიშალა: მთელი ავლაზრის მთა დახაზული იყო ცეცხლის ხაზებით. მტკვარს ოქროსფერი გადაჰკრავდა. გადაუხადა რა მადლობა თბილისის მოქალაქეებს, ტახტის მემკვიდრე ღამის 12 საათზე მთავარსარდლის სახლში წავიდა.

უმაღლესი სტუმრის წასვლის შემდეგ ქარავანსარაი ყველა მსურველისათვის გაიხსნა და ღამის სამ საათამდე ასობით ცნობისმოყვარეს უმასპინძლა, ხოლო სომხურ ბაზარში ხალხი გამთენიამდე ღრებოდა.

29 სექტემბერს სტუმარი თბილისიდან გავიდა. 1 ოქტომბერს ვანის სომხურ ტაძარში ჩატარდა ლიტურჯია. კურთხევის შემდეგ სასულიერო პირები მონასტრის ეზოსკენ გაემუშვნენ, სადაც ღარიბი ხალხისათვის, რომლებიც ტაძრის შესასვლელთან შეგროვილიყვნენ, 1500

კაცზე გაშლილი სუფრა არქივისკოპოსმა მიწასმა აკურთხა. მღვდელმა პატკანოვმა გააცნო მათ დღესასწაულის მიზეზი. ტახტის მემკვიდრის მისამართით მხიარული შეძახილები დიდხანს გაისმოდა. საპატიო მოქალაქეები გაჭირვებულებს ურიგებდნენ ღვინოს, პურს, მწვანულს, ხორცს.

ლონისძიებს ესწრებოდნენ თბილისის სამხედრო გუბერნატორი და სხვა მაღალი თანამდებობის პირები.

რუსეთის ტახტის მემკვიდრე ენვია ეჩმიადინის მონასტრისა. ჩრდილოეთ ჭიშკრამდე 200 საუენის მოშორებით მას შეეგებნენ მონასტრის სასულიერო პირები. სტუმარი პატრიარქ ნერსისთან ერთად შევიდა მონასტრისა და ტაძარში.

საღამოს ცხრა საათისათვის შედგა ვახშამი. უფლისწულს მარჯვნივ ნერსისი უჯდა ორ არქივისკოპოსთან ერთად, მარცხნივ — თავადი ვ.ო. ბებუთოვი და სხვები. ვახშამის შემდეგ ნერსისი და უფლისწული ცალკე ოთახში განმარტოვდნენ, ყავას მიირთმევდნენ და თერთმეტ საათამდე რუსულად საუბრობდნენ.

მეორე დღეს, 7 ოქტომბერს, ლიტურჯიის შემდეგ მისმა უდიდებულესობამ ეჩმიადინის ტაძრის ღირსშესანიშნაობანი დაათვალიერა; შევიდა სატრაპეზოში, ეჩმიადინის სინოდის შენობაში და უძველესი სამონასტრო ბიბლიოთეკაში, შემდეგ პატრიარქთან მიირთვა ჩაი, გამოშვებობებისა მადლობა გადაუხადა მის უწმინდესობას და ერევანში გაემგზავრა.

1850 წლის 29 დეკემბერს თავადი ვორონცოვი პატრიარქ ნერსისს წერდა: „მისი იმპერატორობის უდიდებულესობა ალფრთოვანებული საუბრობდა ეჩმიადინზე და თქვენს მასპინძლობაზე; ჩვენც უნდა გვიხაროდეს,

რომ დიდი თავადი გვესტუმრა და, უფლის წყალობით, ტახტის მემკვიდრეს საუკეთესო შთაბეჭდილებები შეეცმნა ყველაფერზე, რაც მან კავკასიაში ნახა, კარგია ისიც, რომ კავკასიის მცხოვრებლებმა თავისი თვალით ნახეს მომავალი ხელმწიფე და გაიგეს, რამდენად ღირსია იგი მეფობისა“.

როგორც მ. პ. შჩერბინინი აღნიშნავდა, თბილისში მონაწილე ყოველკვირული საღამოების, ბალების და კონცერტების მიზანი ამ მიწაზე მცხოვრებთა და რუსთა შორის მტრული დამოკიდებულების აღმოფხვრა, მათი შეკავშირება იყო.

არისტოკრატიული ცერემონიების ხარჯები თავად ვორონცოვის პირადი სახსრებიდან ნაღდდებოდა.

1845 წელს ამიერკავკასიის მხარის შემოსავალი 1 649 151 მანეთს აღწევდა; 1849 წელს — დაახლოებით 2 000 000 მანეთს, ხოლო 1852 წელს — 6 226 492 მანეთს.

ჩამოსვლის პირველივე დღიდან ვორონცოვმა მისი კეთილშობილება დაიწყო ზრუნვა. ქალაქი ზრდობდა: თუ 1835 წელს აქ 25 000 მცხოვრები იყო, 1847 წლისათვის მოსახლეობის რაოდენობამ 43 862 კაცს მიაღწია.

ვორონცოვი იყო ბევრი სასიკეთო საქმის ინიციატორი. თბილისი მშენებლობა. მისი ქუჩების დიდი ნაწილი ქვაფენილით დაიფარა. შემდგომ აქ ბრწყინვალე თავადს მ.ს. ვორონცოვს ძეგლი დაუდგეს. თავად ხელმწიფემ ამისათვის სამი ათასი მანეთი გაიღო. 1876 წელს ძეგლი გაიხსნა, როგორც აღიარება იმ ადამიანის დამსახურებისა, რომელმაც 1854 წელს დატოვა კავკასია და რომელიც, როგორც ჭეშმარიტ სახელმწიფო მოღვაწეზე, მსჯელობა მისი კეთილი საქმეებით შეიძლება.

არასამთავრობო ორგანიზაცია — „ისტორიული მემკვიდრეობა“ გამოსცა ისტორიული ღრობინების კრებულით სარია, რომელიც XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ისტორიის უნივერსალურ ნაშრომს მოჰკლავს. კრებულში გაიხსენიდა მკითხველთა ფართო წრისათვის, რამეთუ პოლიტიკური პრინციპების გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ფაქტებზე დაყრდნობით ანაზავს არსულ სინამდვილას. თუკი ბავთივალისწინებთ ისტორიულ ფაქტებით მანიპულირების მზარდ და საშიშ ტენდენციას, გამოცემა ფრიად დროული და აქტუალურია. მსურველს კრებულის შექმნა შეუძლიათ ნიგნის მალაზიანში. დაგატავითი ინფორმაციისათვის ღარაკით: 38-41-97.

პატონის კრატერის საიდუმლო

დასასრული. დასაწყისი №16-18

გაოცანა პირველი: რადიაციის

ვერცხვანა კრატერიდან დაახლოებით ერთ კილომეტრში გადმოგვსხა. მეცნიერებმა, პირველ რიგში, რადიომეტრი აახრიალეს. ჩვენი ბანაკის ადგილას რადიაციული ფონი 11 მიკრორენტგენი აღმოჩნდა. ადამიანისთვის ეს აბსოლუტურად უსაფრთხოა, პირიქით, ნაკლებიცაა, ვიდრე რუსეთის სხვა ქალაქებში. მაგალითად, კრატერთან ყველაზე ახლომდებარე ქალაქ ბოდიბოში საშუალო რადიაციული ფონი — 18, ხოლო მოსკოვში 15 მიკრორენტგენია.

მეორე დღით, როცა კრატერისკენ გავემართეთ, სპეციალისტები ყოველ 100 მეტრში ზომავდნენ რადიაციის დონეს. გასაკვირია, მაგრამ რაც უფრო ვუახლოვდებოდით «ცეცხლოვანი არნივის ბუდე»-ს, მით უფრო ნაკლები ხდებოდა რადიაციული ფონი. თავად კრატერზე კი იგი უკვე მხოლოდ და მხოლოდ 5 მიკრორენტგენს შეადგენდა. როგორ შეიძლება ეს ფაქტი აიხსნას, მეცნიერებმა ჯერ არ იცნან. მაგრამ ერთი რამ მაინც გაირკვა — თუ პატონის კრატერი «უფრო ადგილია», მიზეზი რადიაცია ნამდვილად არ არის.

გაოცანა მეორე: ცოცხალი არნივის?

როცა დავასკვნით, რომ კრატერში «ცხოვრება და მუშაობა» შეიძლება, მაშინვე გამოიკვეთა ახალი საიდუმლო. გასულ წელს ხელმძღვანელის გარდაცვალების გამო მეცნიერებმა კრატერის დეტალური აზომვა ვერ შეძლეს. ახლა მოგვეჩვენა, რომ «ცეცხლოვანი არნივის ბუდე» გარეგნულად შეიცვალა — კრატერის კედლებმა ერთი მხრიდან სიმალღებში მოიმატა, ხოლო მეორე მხრიდან — დაინია. გამოდის, რომ ანთონია ისევ «ცოცხალია»! მინიდან ამობურცული ქანები მოძრაობას, დაჯდომას განაგრძობენ. ეს ნიშნავს, რომ კრატერი ახლახან — რამდენიმე ასეული წლის წინათ წარმოიქმნა.

კრატერის ფორმაში შესამჩნევი ცვლილებები მოხდა თუ არა, გადავწყვიტეთ, ამ

თემაზე მაქსიმოვ-ნეპრიახინების ოჯახის წევრებს გავსაუბრებოდით. ეს საგვარეულო კრატერიდან ათიოდე კილომეტრში უკვე 80 წელზე მეტია, ცხოვრობს.

ისინი შარშან გავიცანით. ოჯახის თავი ინოკენტი ექსპედიციის ხელმძღვანელის სიკვდილამდე ჩვენი გამცილებელი იყო.

იაკუტიიდან გადმოსული მისი დიდი პაპა თავისი ოჯახით აქ გასული საუკუნის 20-იან წლებში დაფუძნდა. ერთ დღესაც პირველმოსახლე მაქსიმოვი გაქრა. მისი გვამი, უფრო სწორად, რაც მისგან დარჩა — სუფთად გამოსრული ძვლები კრატერის მახლობლად, წყაროსთან იპოვეს.

— აქ არანაირი მისტიკა არაა, — თავს არიდებდა ჩემს კითხვებს მისი შთამომავალი ინოკენტი, — დათვმა დაგლიჯა, — და მცირე ხნის დუმილის შემდეგ დაამატა, — ისე, საერთოდ, ჩვენში დათვები ხალხს თავს არ ესხმინან, მით უმეტეს, ზაფხულში, როცა ირგვლივ საჭმელი ბევრია.

რამდენიმე წლის წინ პატონზე ვილატამ კემას მამა მოკლა კეფაში გასროლით. მკვლელები დღესაც ეძებენ. ერთი წლის წინ კი იმავე ადგილას თავი მოიკლა მისმა უფროსმა ძმამ.

— ის-ის იყო, ირემი მოკლა და გატყავება დაინყო. მერე უცებ ლულა პირში ჩაიდო და სასხლეტი დაუშვა. მარტო იყო. უცხო სკალიც არ ყოფილა გარშემო...

ყველაზე გასაოცარი წინ გველოდა — ნეპრიახინების ქოხში სრული სიციხეა დაგვხვდა. ყველაფერი ისე გამოიყურებოდა, თითქოს მასპინძლებმა საცხოვრებელი მომენტალურად მიატოვეს.

ყველაზე საოცარი კი ის იყო, რომ ქოხის კართან, გვერდზე, ფარდულში და ეზოში ნაჯახები იყო მიტოვებული. ციმბირში, სადა ცეცხლსასროლ იარაღზე მეტად ნაჯახი შეიძლება გამოგადგეს, მათ ასე არავინ ტოვებს — თუ სადმე მიდიან, ყოველთვის თან მიაქვთ.

ასე იყო თუ ისე, ნეპრიახინების ასავალ-დასავალი ჩვენთვის ბოლომდე გაუგებარი დარჩა.

ბანაკში დაბრუნებისას შევითქვეთ, რომ მეცნიერებმა საბოლოოდ თქვეს უარი ურ-

„კომსოლსკაია პრავდა“ პატონის კრატერის საიდუმლოს ხსენს

ხეხლოვანი არნივის ბუდე

ნის საბადოებში თვითნარმოქმნილი ჯაჭვური რეაქციის შედეგად მომხდარი აფეთქების თეორიაზე.

— სერიოზულად მხოლოდ ორი — მეტეორიტული და ვულკანური ვერსიის განხილვა შეიძლება, — განაცხადა პროფესორმა ანტიპინმა, — მაგრამ პრობლემა ისაა, რომ კრატერზე ვერავითარი მეტეორიტული ნივთიერება ვერ აღმოვაჩინეთ. რაიონი აბსოლუტურად არავულკანურადაა მიჩნეული. არადა კრატერი ამკარად ახალია — ქვის ზედა ფენებმა გამოშრობა და ხავისი მოკიდება კი ვერ მოასწრო. მისი ასაკი მე დაახლოებით 100-500 წელი მგონია.

სერიოზულ მეცნიერებს ტუნგუსკის მეტეორიტზე საუბარი არ უყვართ, — ამ მოვლენის გარშემო ძალიან ბევრი მითქმა-მოთქმა და ლეგენდა არსებობს. მაგრამ ამ შემთხვევაში ყველაფერი ლოგიკურად ემთხვევა. დაფუძნებით, ტუნგუსკის მეტეორიტი ირკუტსკში კი არა, კრასნოიარსკის მხარეში ჩამოვარდა. მაგრამ იგი იქ ხომ ვერ იპოვეს! დაცემის სავარაუდოდ გილიდან პატონის კრატერამდე 700 კმ-ია. 70 კმ/წმ სიჩქარით მფრინავი ბოლიდისთვის ეს დაახლოებით 10-15 წამის საფრენი მანძილია. იქნებ პატონის კრატერი

სწორედ ტუნგუსკის მეტეორიტის მიერ დატოვებული ღრმულია? ასაკიც ზუსტად ემთხვევა. შემთხვევა ტუნგუსკზე 1908 წელს მოხდა. ჩვენი გეოლოგებიც ასე აფასებენ კრატერის ასაკს. ნუთუ ჩვენ ის ვიპოვეთ?

სამწუხაროდ, ტუნგუსკის მეტეორიტის ვერსიაც გამოირიცხა. როცა დენდროლოგებმა კრატერის მწვერვალზე ბოლო ფიჭვიც მოხერხეს, მათმა ასაკმა 250 წელი შეადგინა.

თუ კრატერი მართლაც მეტეორიტმა წარმოქმნა, ეს სხვა მეტეორიტი ყოფილა.

რა დავს კრატერში?

«ცეცხლოვანი არნივის ბუდე» ზუსტი ასაკი მოგვიანებით ირკუტსკში გავიგეთ. ახლა კი მეცნიერებს მთავარი საკითხი ჰქონდათ გადასაჭრელი — უნდა გამოეკვლიათ, რა დევს კრატერის ქვეშ, სიღრმეში.

პროფესორი ალექსანდრა დიმიტრივი:

— პროტონული მაგნიტომეტრით გაზომვა ყველაზე პრიმიტიული საშუალებაა რკინის მადნის აღმოაჩენად. თუ ნიადაგში რკინის შემცველი ქანები მოიპოვება, იმ ადგილას მაგნიტური ველის დაძაბულობა მატულობს. ძალიან გავევიმართლა, რომ კრატერი რკინის მადნისგან თავისუფალ ნიადაგზე დგას. და თუ კრატერზე მაგნიტური ველი უფრო მეტი იქნება,

ვიდრე მის შემოგარენში, მაშინ უნდა ვივარაუდოთ, რომ მის ქვეშ მართლაც დევს რაღაც, რომელიც რკინას ან სხვა ფერომაგნეტიკებს, მაგალითად, ურანს შეიცავს.

მაგნიტურ გაზომვას მთელი დღე მოუწოდით. ყოველ 10 მეტრში ვჩერდებოდით და ვზომავდით. ამაზე მოსაწყენი სამუშაო ძნელი წარმოსადგენია. სამაგიეროდ, ორმაგად სასიამოვნო იყო, როცა საღამოს პროფესორმა დიმიტრიევმა ვახშამზე უარის თქმის შემდეგ თავის ნოუთბუქზე ცოტა ნაიჯადოქრა და შემდეგ განაცხადა:

— არ ვიცი, მეტეორიტი თუ კოსმოსური ხომალდი, მაგრამ ამკარაა, რომ კრატერის ქვეშ რაღაც არის და ეს რაღაც ამ ადგილებისთვის ანთომალურად მაღალი რაოდენობით რკინას ან სხვა ფერომაგნეტიკებს შეიცავს.

მაგნიტომეტრის მონაცემებმა აჩვენა, რომ ეს «რაღაც» 100-150 მეტრის სიღრმეზე დევს და მაგნიტურ ველს იმდენად ცვლის, რომ ხელსაწყოები ცვლილებებს ორჯერ უფრო დიდ ფართობზე აფიქსირებს, ვიდრე კრატერის ფართობია.

ერთ-ერთი ვერსიით, ამ რკინის შემცველი «რაღაცის» დიამეტრი 35-40 მეტრია. იმაზე, თუ საიდან გაჩნდა იგი იქ, მეცნიერებს ორი ვერსია აქვთ — ან კოსმოსიდან ჩამოვარდა, ან პირიქით, მინიდან ამოვიდა.

მეორე ვერსია მხოლოდ ერთი შეხედვითაა ფანტასტიკური. ასტროფიზიკაში ცნობილია, რომ კოსმოსში არსებობს ზემოკრივი მეტეორიტი, რამდენიმე მილიარდი კილოგრამი კუბურ სანტიმეტრზე სიმკვრივით. არსებობს ჰიპოთეზა, რომ თუ ერთ-ერთი ასეთი მეტეორიტი წყნარ ოკეანეში, ჩილეს სანაპიროებთან ჩავარდებოდა, მას შეეძლო დედამიწა «გაერღვია» და ციმბირში, ბოდაიბოს რაიონში ამოსულიყო. მისი სიმკვრივე დედამიწის ბირთვის ტემპერატურასაც გაუძლებდა, — ასე თვლიან გეოლოგები. ასეთი შემთხვევები ადრეც ყოფილა: ორმა «მსგავსმა», ოლონდ ზომებში გაცილებით მცირე, მეტეორიტმა 1993 წელს დედამიწის შიგნით გაიარა.

კრატერში გიგანტური კამრისი დავს?

წინა ორ ექსპედიციაში დენდროლოგები არ მონაწილეობდნენ. ჩვენ, რასაკვირველია, ვხერხავდით ხეებს და დასამუშავებლად სპეციალისტებს ვაძლევდით, მაგრამ, როგორც აღმოჩნდა, იმ ხეებს არ ვჭრიდით, რომელიც საჭირო იყო. ეს ჩვენთან ერთად მყოფმა ბიოლოგის მეცნიერებმა დოქტორმა ვიქტორ ვორონინმა განგვიმარტა. მისი სიტყვებით, კრატერის ასაკი ორჯერ უფრო მეტია, იმიტომ, რომ მის მიერ კრატერის ძირში მოჭრილი ყველაზე ძველი ხის წლიურმა რგოლებმა 480 წელი აჩვენა. მაგრამ ყველაზე საოცარი ეს კიდევ არ იყო.

მეცნიერის განმარტებით, ხის წლიური რგოლები კრატერის წარმოქმნის შემდეგ ერთჯერ გაიზარდა. ზუსტად მსგავს მოვლენას ჰქონდა ადგილი ჩერნობილში, სადაც რადიაციული ზიანის შედეგად ხეებმა 2-ჯერ უფრო სწრაფად დაიწყეს ზრდა. ნუთუ აქაც იგივე მოხდა? რამ გამოიწვია ბირთვული რეაქცია — რადიოაქტიურმა მეტეორიტმა თუ ბირთვულ სანავაზე მომუშავე უცხოელანეტელთა ხომალდმა? ეს, სამწუხაროდ, დანამდვილებით ვერ არავინ იცის.

მესამე ექსპედიციაზე მეცნიერებმა აკადემიის წარმომადგენლებთან ერთად წამოგვეყვა კერძო ორგანიზაცია «ირკუტსკის ელექტროსადგამი»-ს ხელშეწყობით. პრეზიდენტი, გეოლოგიურ-მინერალოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი ალექსანდრე პოსტევი, რომელმაც ამ ყველაფერიდან საერთო დასკვნა ჩამოგვიყალიბა:

— ახლა დანამდვილებით შემიძლია გითხრათ, რომ ჩვენ კრატერის ქვეშ დიდი სამაგნეტიკური რეაქტიული ალმოვანი მინერალია, რომელიც მაღალი ელექტროგამტარობით ხასიათდება. ფორმით ელიფსოიდს ან ცილინდრს წაგავს, რომელიც წვეროვ დაახლოებით 100 მეტრის სიღრმეზე მდებარეობს. სიღრმეში დაახლოებით 600-700 მეტრზე უმჯობეს. მონაცემების მიხედვით, იგი არც რკინისგან და არც რომელიმე სხვა, კაცობრიობისთვის აქამდე ნაცნობი ლითონისგან შედგება. მაგრამ იქ რომ რაღაც ნამდვილადაა, ეს ფაქტია.

საოცარო გაგზიხარება — მაინც ამოთხრით!

უახლოეს მომავალში კრატერზე რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მორიგი ექსპედიცია გაემგზავრება. მისი მიზანია კრატერის გარშემო გათხრების წარმოება და როგორც მის შუაგულში გაჭედილი ობიექტამდე მიღწევა. იმედია, ყველაფერი მშვიდობიანად ჩაივლის და იდუმალი პატონის კრატერი თავისი საიდუმლოს ამოხსნის საშუალებას მოგვცემს.

ანდრეი მოისეიკო
თარგმანი **ლექსო**
ლავიაშვილი

ქვირფასო, მთელი ტვინით მიჰვარხარ

გამოკვლევებმა ცხადყო, რომ დოფამინი არის ნივთიერება, რომელიც აახლოებს ადამიანებს და უკვე დაახლოებულია შემდგომ ერთად ყოფნაზე კი ოქსიტოცინი ზრუნავს.

ნიუ-იორკის შტატის უნივერსიტეტის მეცნიერებმა შეისწავლეს იმ ახალგაზრდების ჯგუფი, რომელთაც თითოეულმა სულ ახლახან იპოვა თავისი სიყვარული. მაგნიტორეზონანსულმა ტომოგრაფამ აჩვენა, რომ ვნებიანი ფოტოების ნახვისას მათ ერთეულად ტვინის ის ნაწილი, რომელიც მდიდარია სიამოვნებისმომგვრელი ჰორმონ დოფამინით (ის გამოიყოფა სისხლში ნიკოტინის ან კოკაინის მოხვედრის დროსაც).

იმავს ლაბორატორიაში გამოიკვლიეს მოზრდილი ასაკის მოხალისეები, რომლებიც ოცნლიანი ქორწინების შემდეგაც შეყვარებულნი არიან თავიანთ მეორე ნახევრებზე.

დოფამინის გამოუშვავებასთან ერთად მათ ტვინში მოქმედებდა ზონები, რომლებიც ჰორმონ ოქსიტოცინისა და ვაზოპრესინის გამოუშვავებზე პასუხისმგებელი.

ეს ჰორმონები კი მიჩვენებსა და დამოკიდებულებას იწვევს. ასევე აქტიურად მოქმედებდა სეროტონინის, სიმპტინისა და კეთილდღეობის შეგრძნების ჰორმონის გამომუშავებზე პასუხისმგებელი ზონაც.

მართალია, ეს ყველაფერი ჯერჯერობით დამუშავების პროცესშია, მაგრამ, როგორც სპეციალისტები იუწყებიან, «სიყვარულის ქიმიის» გაშიფვრიდან სიყვარულის აბების შექმნამდე სულ ერთი ნაბიჯილა დარჩება.

Los Angeles Times

Explorer, Firefox თუ Opera?

Internet Explorer ინტერნეტის მომხმარებელთა უდიდესი ნაწილისათვის პირველი ბრაუზერი იყო, რომელიც პირველად შეუერთდნენ მსოფლიო გლობალურ ქსელს და ინტერნეტში მუშაობის ყველა პრობლემაც, ძირითადად, ამ პროგრამის ათვისების საკითხებს უკავშირდებოდა. სადღესობაც Windows-ის ბინადარ ამ პროგრამას პლანეტის ინტერნეტების მესამედი იყენებს, მაგრამ, როგორც ივნისის ბოლოსთვის სტატისტიკურმა კვლევებმა აჩვენა, Firefox 3-მა, ისტორიაში პირველად, მომხმარებელთა რაოდენობის მიხედვით ბრაუზერების აქამდე უცვლელ ლიდერს სულ ცოტათი, მაგრამ მაინც გაუსწრო. არადა, ეს მხოლოდ Internet Explorer-7-ისა და Firefox 3-ის შედარება იყო.

თუ ამ ორი ბრაუზერის ყველა ვერსიის მომხმარებელთა საერთო რაოდენობას შევადარებთ, ძველი ლიდერი ამაყად დარჩება საპატიო პირველ ადგილზე. როგორც ექსპერტები ირწმუნებიან, Internet Explorer ყველაზე პოპულარული მხოლოდ იმის გამოა, რომ დანარჩენი ბრაუზერების შესახებ რიგით მომხმარებლებს ხშირად საკმარისი ინფორმაცია არ აქვთ. იმისათვის, რომ არჩევანში აბსოლუტური თავისუფლება გქონდეთ და თავად გადაწყვიტოთ, რა შემთხვევაში რომელი ბრაუზერის გამოყენებას მისცეთ უპირატესობა, მათ შორის ყველაზე პოპულარულებსა და რეიტინგულებს მოკლედ დაგინახათ.

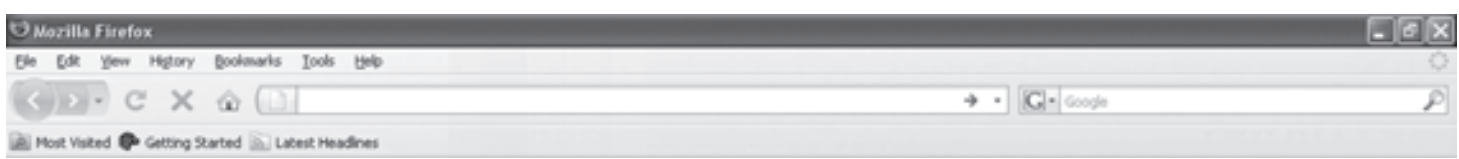
INTERNET EXPLORER (კომპანია Microsoft)

თუ ინტერნეტით ერთხელ მაინც გისარგებლიათ, ამ ბრაუზერის შესახებაც გეცნებათ ნაროდგენა. რამდენად რთული იყო გლობალურ ქსელში გადადგმული პირველი ნაბიჯები, ამის განმსაზღვრელიც Internet Explorer-თანაა დაკავშირებული. პროფესიონალთა მტკიცებით, ტექნოლოგიური განვითარების მარა-

თონს ეს ბრაუზერი კარგა ხანია, ჩამორჩა, მაგრამ ამ ნაკლებ მისი პოპულარობა ორმაგად ანაზღაურებს. ვებდინამიკურ გარკვეული კატეგორია არა მხოლოდ ერგება მის მონაცემებსა და მოთხოვნებს, არამედ ქმნის საიტებს, რომლებიც მხოლოდ ამ ბრაუზერისთვისაა განკუთვნილი და სხვა ბრაუზერებით არაკორექტულად იხსნება. ბრაუზერის მომენტალური გამო-

ვების სისწრაფე აქვს და ინტერფეისის მუშაობის ტემპსაც ვერაფრით მოედავები, თუმცა, Internet Explorer-ის შემთხვევაში, დოკუმენტი ჯერ მთლიანად უნდა გადმოიქაროს ქსელიდან და მხოლოდ ამის შემდეგ აისახება ეკრანზე. ეს კი ქმნის შეგრძობას, თითქოს ბრაუზერი ნელა მუშაობს. ქსელში Internet Explorer-ით მუშაობა აბჯარ-მუზარადი დაძმობული რაინდის მოუქნელობას

ნააგავს, თანაც ეს აბჯარი, ამ შემთხვევაში, სულაც არ ასრულებს დაცვის ფუნქციას. ეს საკითხი მთლიანადაა მინდობილი ანტივირუსსა და ფაირვოლზე, თავად ამ ბრაუზერით ინტერნეტში შესვლა კი დანალმულ მინდორზე თვალდახუჭული სიარულის ტოლფასია. მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ თქვენს კომპიუტერზე არის ლიცენზირებული Windows და, შესაბამისად, სისტემის განახლებებზეც მიგინვდება ხელი, ეს რისკი საგრძნობლად მცირდება. Internet Explorer-ს არ გააჩნია სხვადასხვა მოდულის მიერთების უნიფიცირებული საშუალებები, მაგრამ მასში ინტერნეტში მუშაობასთან დაკავშირებული დანართების ინტეგრირება მაინც შესაძლებელია ამ უკანასკნელთა შემქმნელების წყალობით. რეკლამის ფილტრაციაზე ზრუნვა ამ ბრაუზერს საერთოდ არ ალღევს. როგორც პოპულარობის გრაფიკის მიმართულბამ აჩვენა, 2021 წლისათვის მას მომხმარებელი აღარ ეყოლება.

MOZILLA FIREFOX (კომპანია Mozilla Corporation)

„ცეცხლოვანი მელას“ ვინც ერთხელ გაეკარა, ლამის ყველა მისი მუდმივი თაყვანისმცემელი გახდა. Mozilla Firefox-ის საწყისი მდგომარეობა მარტივი და სადაა, ინსტრუქციების პანელზე სულ ხუთი ლილაკი და ძეხვის ზოლია, მისი სურვილისამებრ გადაწყობა (ლილაკების დამატება ან მოკლება) მომხმარებლის უპირატესობაა. გასაფორმებლად კი უამრავი თემა არსებობს, რომელთა შერჩევა, ასევე, მომხმარებლის გემოვნებაზე დამოკიდებულია. ამ ბრაუზერის საწყისი ფუნქციური მონაცემები მომხმარებელთა უმეტესობას აკმაყოფილებს, მაგრამ ეს თვისებები და გურმანებისათვის Mozilla Firefox-ის საფუძვლებზეა ჩადებული განუსაზღვრელი გაფართოების შესაძლებლობა. დამატებითი

მოდულის სახით, პრაქტიკულად, ნებისმიერი ფუნქციის რეალიზება შესაძლებელია. მისთვის რამდენიმე ასეული გაფართოება დანერგილი და ისინი, პრაქტიკულად, ნებისმიერ სფეროს მოიცავს სასარგებლო პროგრამული კომპლექსებიდან მოყოლებული, ბრაუზერშივე მომუშავე თამაშებამდე. ბრაუზერის პირველი ჩატვირთვის სისწრაფე საკმაოდ დიდია, რადგან ინტერფეისის ელემენტები არც ერთ სისტემაში არაა ინტეგრირებული. გვერდების გახსნის სისწრაფეც არანაკლებია, თუმცა ტექსტური ბრაუზერებისას ვერ შეედრება. Mozilla Firefox გვერდის გახსნას იწყებს ჩამოტვირთვის დაწყებისთანავე, დოკუმენტის მყარ დისკზე გადმოქაჩვის დასრულებას არ ელოდება და ამის წყალობით იქმნება ილუზია, თითქოს გვერდები ნა-

მიერად იხსნება. ამგვარი მეთოდი სხვა მიზეზითაც მოსახერხებელია; ბოლომდე გვერდის გახსნა ყოველთვის არაა საჭირო, საკმარისია დოკუმენტის პირველი ორიოდე სტრიქონი, რათა გავერკვეთ, გვეჭირდება თუ არა ის და თუ არ გვჭირდება, ბოლომდე გახსნის გარეშეც მშვიდად გადავიდეთ შემდეგ დოკუმენტზე. ამით დრო და ნერვები გვარიახად გვეზოგება. Mozilla Firefox-ის შემქმნელები განუწყვეტლივ ეძებენ მასში სუსტ წერტილებს და რაიმე მსგავსის აღმოჩენისთანავე შეაქვთ ცვლილებები მის სტრუქტურაში. ავტომატური განახლებების წყალობით, ამგვარი ცვლილებები მომენტალურად იტვირთება და შეცდომაც გასწორებულია. სწორედ ასეთი ოპერატიულობის წყალობით, დღეისათვის

ცნობილი არ არის ამ ბრაუზერის გავლით კომპიუტერის დავირუსების არც ერთი სერიოზული შემთხვევა. ხარისხის მიხედვით ჩამოკრივებული გაფართოებები ამ ბრაუზერს არ აქვს, ყველაფერი დამოკიდებულია მომხმარებლის სურვილზე. ასობით გაფართოების წყალობით, Mozilla Firefox ზუსტად ისეთი გახდება, როგორც კონკრეტულ მომხმარებელს სურს. მთავარია, გახსოვდეთ, რომ ზედმეტად გადახუნძლული ბრაუზერი უკვე არამყარი პროდუქტია და შესთავაზებთ „გარღვევებში“ აღნიშნება. რეკლამის ფილტრაციის მხრივ, Mozilla Firefox-ს ძალზე მწირი შესაძლებლობები აქვს, თუმცა საამისოდაც არსებობს შესაბამისი გაფართოება. ასე რომ, „ცეცხლოვანი მელას“ მთავარი საოცრებები მისი სისწრაფე და დაცულობაა.

OPERA (კომპანია Opera Software ASA)

ლეგენდის მიხედვით, ამ ბრაუზერით სარგებლობა საკმაოდ ძნელია და გარკვეულ შემთხვევებს მოითხოვს. მართლაც, უჩვეულო ინტერფეისი აქვს, Windows-ის ტრადიციებისაგან განსხვავებული, მაგრამ Opera-ს პოპულარობა იმის მაჩვენებელია, რომ ბოროტი ლეგენდების აღარავის ეშინია. ეს მრავალფუნქციური ინტერნეტკომპანია, რომელიც ბრაუზერის გარდა საფოსტო კლიენტსაც მოიცავს, IRC-კლიენტსაც და RSS-კლიენტსაც. ბევრი რამ, რასაც Internet Explorer-ისა და Mozilla Firefox-ის მომხმარებლები აქვთ-იქით დამატებით ეძებენ ხოლმე, Opera-ში თავიდანვე ადგილზეა. ის ერთადერთი ბრაუზერია, რომელშიც გამოსახულების ჩამოტვირთვის ფუნქცია თავად ბრაუზერის შემადგენელი ნაწილია და არა — გაფართოების მო-

დულის დამსახურება. გარდა ამისა, კონკურენტი ბრაუზერებისაგან განსხვავებით, Opera ინტერნეტგვერდის მასშტაბირება ხდევ გამოსახულების ჩათვლით. ის სწრაფად ხსნის საიტებს და ეკონომიურად ხარჯავს სისტემურ რესურსებს. ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ Opera-ს სწრაფი მუშაობის რესურსი აქვს Linux-შიც, სადაც სხვა ბრაუზერები მნიშვნელოვნად მოიკოჭლებს. ბრაუზერი მაღალ დონეზეა დაცული, ვინაიდან იყენებს დაცვის საკუთარ სისტემას, რომელიც არაფრით უკავშირდება ოპერაციული სისტემის სისუსტეებს, მაგრამ პრობლემა მის არასტაბილურობაში იმალება. წარმოიდგინეთ, რომ ნახევარი საათის განმავლობაში წერტილი საფოსტო ვებსერვისით გასაგზავნად და ამ დროს ბრაუზერი დაიხურა. ამ შემთხვევაში თქვენი უმთავრესი ამოცანაა, თავი ხელში აიყვანოთ და რაც შეიძლება ნაკ-

ლები ზიანი მიაყენოთ კომპიუტერს გაბრაზების ნიადაგზე, რადგან თქვენი ნახევარსაათიანი შრომა მთლიანად და უკვალოდ გადაყვალა. სამაგიეროდ, Opera იმდენად დაცულია, რომ შეგიძლიათ, აბსოლუტურად უშფოთველად გადაეშვათ ვებსერფინგის თავგადასავლებში. გაფართოების პრინციპი შემქმნელებს ამ ბრაუზერისთვის არ ჩაუყოლებიათ. მართალია, თუ ძალიან მოინდომებთ, გარკვეული ლემოდ შეგიძლიათ, ჩამოქაჩოთ ბრაუზერები შემქმნელების საიტებიდან. როგორც უკვე ვნერდით, ისინი აბსოლუტურად უფასოდ ვრცელდება, თუმცა ნურც იმას დაივიწყებთ, რომ რამდენიმე ბრაუზერის ერთდროულად დაინსტალება სულაც არ უშლის ხელს რომელიმე მათგანის მუშაობას. ასე რომ, ამ შემთხვევაში საუკეთესო არჩევანი, ალბათ, მრავალფეროვნება იქნება.

რი ზრდის იმედი ნუ გეცნებათ. ეს იგივეა, რაც მსოფლიო ოკეანის დონის მომატების მცდელობა წვეთოვანის საშუალებით. რეკლამისაგან თავდაცვის მექანიზმები მაინც დამაინც ძლიერი არაა, მაგრამ, გარკვეულწილად, ზოგიერთი ზედმეტი ინფორმაციისაგან თავის არიდება მაინც შესაძლებელია. ასე რომ, Opera-ს მთავარი ღირსება ტრაფიკის ეკონომიური გამოყენება და დაცულობაა, არასტაბილურობის გამო კი ხშირად შეიძლება იწინაშით კიდევ მისდამი ერთგულება.

Total Commander-ის ახალი ვერსია გამოვიდა

პოპულარული ფაილმენეჯერის ვერსია 7.05 უდიდეს ფუნქციურ შესაძლებლობებს გვთავაზობს: ფაილების ძებნა, არქივებთან (ZIP, ARJ, LZH, RAR, UC2, TAR, GZ, CAB, ACE) მუშაობის შესაძლებლობა, ინტეგრირებული FTP-კლიენტი, ინტერფეისის სურვილისამებრ გადაწყობა, ფაილებისა და დანამატების სწრაფი გაშვების საკუთარი პანელი, გრაფიკის დამთვალე რეგული, დანერგვითი ინფორმაცია სისტემაზე, მულტიმედია და ასე შემდეგ. Total Commander 7.05-ს პროგრამის ყველა მოდულში Unicode-ის სრული მხარდაჭერა აქვს, დამატებულია იმ ფაილების მხარდაჭერა, რომელთა დასახელებაც 1022-მდე სიმბოლოს შეიცავს. შესაძლებელი გახდა სხვადასხვა ტიპის (მაგალითად, Ansi და UTF-8) ტექსტური ფაილების შემცველობათა შედარება და ერთი ოპერაციით სხვადასხვა ფოლდერში ერთი და იმავე ფაილის კოპირება, თუმცა ეს ყველაფერი როდია — მომხმარებელს კიდევ ბევრი სასიამოვნო სიურპრიზი ელის.

Microsoft-მა Windows 7-ის ვასი და შეფუთვა გააჩინა

Microsoft-მა ახალი ოპერაციული სისტემის სხვადასხვა ვერსიისათვის საბოლოოდ დაადგინა ფასები და ისინი Windows Vista-ს შესაბამისი ვერსიების ლირებულეებას გაუთანაბრა. ერთადერთი, Windows Home Premium-ის ფასი დაიკლებს, მისი ლირებულეება Vista-ს ანალოგზე 10%-ით დაბალია. Windows Home Premium-ივე განახლების შეძენა შესაძლებელი იქნება 120 დოლარად, Professional-ის განახლებული ვერსია 200 დოლარი ეღირება, Ultimate-სი კი — 260 დოლარი. Microsoft-ის ლიცენზიის მფლობელებს შეუძლიათ უდიდესი ფასდაკლებით ისარგებლონ, თუ Windows 7-ს გამოსვლამდე შეუკვეთენ. ამ შემთხვევაში ფასები, ფაქტობრივად, განახლებულია. ფასდაკლების გარეშე შეფუთული ვერსიების ლირებულეება, შესაბამისად, 200, 300 და 320 დოლარს შეადგენს. რაც შეეხება შეფუთვას, კომპანია ახალი პროდუქტის მომავალი სახე უკვე წარუდგინა კომპიუტერულ მსოფლიოს.

Windows 7 შეუიბუნს Pentium II-ზე

ინკოგნიტო ენთუზიასტმა მოახერხა და ოპერაციული სისტემა Windows 7 ძველისძველ, Pentium II-ის პროცესორით აღჭურვილ კომპიუტერზეც დააინსტალა. ეს კიდევ არაფერი, თავგანწირულმა ექსპერიმენტატორმა ოპერატიული მესხიერება 96 მეგაბაიტამდე შეამცირა და Windows 7-ის „დაყენების“ მცდელობა ამ შემთხვევაშიც წარმატებით დაგვირგვინდა. სამწუხაროდ, არაა ცნობები იმის შესახებ, თუ რა დრო დასჭირდა ამ მონაცემების კომპიუტერზე უახლესი ოპერაციული სისტემის ჩატვირთვის, მაგრამ ცნობილია, რომ Pentium III-ის შემთხვევაში სისტემის „დაყენებას“ 17 საათი სჭირდება, ჩასართავი ილაკის ჩართვიდან დესკტოპის გამოჩენამდე კი 20-წუთიანი შუალედია.

კრემლში დაბარებულ სიბიჩის პაპას თბა-წვერი ქართულზე დალაქმა შეუსწორა

ძვირფასო მკითხველო! ბოდიშს გიხდით გამეორებისათვის, რომ მე დავიბადე თბილისში და გავიზარდე რკინიგზის ვაგზის მიმდებარე ქუჩაზე, „ოქროს უბანში“, მართლაც „ოქროს უბანში“. საამისოდ მარტო ერთი პიროვნების დასახელებაც კმარა — ნიკო ფიროსმანაშვილი. მიუხედავად ყოველივე ამისა, აქ ცხოვრობდნენ და მოღვაწეობდნენ შესანიშნავი ადამიანები. ქართული სუფრის ბრწყინვალე თამადად ოთარ მამფორიამ იცოდა თქმა: დიდ სოფელში წასულელებს არ ჩამოვთვლი, ვაითუ ვინმე გამომჩრჩესო. მე გავკადნიერდები, გავხედავ და ჩამოვთვლი. ზოგს, შემთხვევით გამოტოვებულებს კი ბოდიშს მოვუხდები: გოგი ცაბაძე, მერი შილდელი, ეროსი მანჯგალაძე, შალვა ლორთქიფანიძე, ნოდარ ჩხეიძე, გივი ნიჭარაძე, კაკო ბაქრაძე, ბრონილა ზახტაძე, ენვერ ქელბაქიანი, გოგი დოლიძე, ვასო კახიანი და სხვ.

თქვენი ყურადღება მიმდინარეობს თბილისის „დინამოს“ №1 „ბალეტოკიზე“, რომელსაც ბადალი არც ჰყავდა და არც ახლა ჰყავს; კაცზე, რომელიც თამაშის დაწყებამდე „რაზდევალკაში“ შედიოდა და ბორის პაიჭაძეს ჭკუას არიგებდა; კაცზე, რომელიც „დინამოს“ „პაუზტკაში“ დაჰყავდა; კაცზე, რომელსაც ამხანაგური თამაშის დროს ბურთი თამაშში შეჰყავდა. ჩემი წერილის გმირი მურმან ლებანიძე გოგოლის ქუჩაზე ცხოვრობდა. „...მშობლები ქუჩაზე ვბრუნდები გვიან, როგორც ქარხნიდან — დალილი მუშა, ნიგნის სანერად, რომელსაც ჰქვია: მამა, ბავშვობა, გოგოლის ქუჩა... გოგოლის ქუჩაზე, ჩაგთვლი სახლსავე, მქუხარე ჩანგი მწუხარს სმაურობს... გული მანდ დარჩა — თათრის ძალსავეთ ჩამქრალ საკვამურს უყარაულოს, უყარაულოს ბავშვობის ცისკარს, ოცდახუთ ზამთარს, ოცდახუთ ზაფხულს, უყარაულოს ჭრილა ჭიმკარს, ბნელში ნაცნობი ყვარჯნის კაკუნს...“ მურმანის მამა სილო ლებანიძე ხელობით პარიკმახერი

გახლდათ. იქვე, სადგურთან, ჩვენსავე უბანში, საპარიკმახეროში მუშაობდა. მამაჩემი მასთან მეგობრობდა და წვერიც პირველად მან გამპარსა. აი, იქ გავიგონე პირველად მურმან ლებანიძის სახელი; „ჩემი შვილი გაზეთ „კომუნისტში“ მუშაობსო“, — სიამაყით თქვა პატივცემულმა სილომ. გავიდა დრო, დავამთავრე უნივერსიტეტი და გამომცემლობა „სახელგამში“ დავინიშნე მუშაობა. ჩვენი საქმიანი შეხვედრა სწორედ იქ შედგა. ბევრ პროფესიონალს შემურდებოდა მისი ზედმეტწინა დიდი სიყვარული და ცოდნა საგამომცემლო საქმიანობაში. ჩვენი ურთიერთობა მარტო ნიგნის გამომცემით არ შემოიფარგლებოდა. ვსაუბრობდით უბანზე, მშობლებზე, საერთო მეგობრებზე, სპორტზე და ა.შ. ერთხელ მამისზე ჩამოვარდა სიტყვა. ვუთხარი, რომ პირველად წვერი ბატონმა სილომ გამპარსა-მეთქი. გაუხარდა და მითხრა, რომ მამამისი ჩვეულეპრივი პარიკმახერი კი არა, „გრემორიც“ იყო და ამასთან დაკავშირებით ძველი ამბავი მომიყვა: 1920 წელს გონგოტის დივიზიას სარდლობდა ნესტორ კალანდარიშვილი — ციმბირის პაპა, ციმბირის ლომი. ამავე დივიზიაში რიგით ჯარისკაცად მსახურობდა, თურმე, სილო ლებანიძე. დივი-

ზიაში დეპეშა მოსულა. ციმბირის პაპას კრემლში ლენინი იბარებდა. საჭირო იყო მისი გამოწყობა და მონესრიგება — დაბანა, გაპარსვა, ჩაცმა, დახურვა. როცა ჯერი სარდლის გრძელი წვერის გაპარსვაზე მიდგა, დივიზიაში დალაქი მოიკითხეს. თურმე, აღმოჩნდა, რომ მთელ დივიზიაში ერთი დალაქი იყო და ისიც — ქართველი. მას უარი განუცხადებია სარდლისთვის წვერის გაპარსვაზე, მხოლოდ მისი შესწორება, ოდნავ შეკრეჭა შეუთავაზებია. არადა, კრემლში ლენინთან ტყისკაცით წასვლა ძალზე უხერხული იქნებოდა. ეს ფაქტი სკრუპულოზურად აქვს ასახული თვით ბატონ მურმანს ერთ ლექსში: „...უპირველესად მოუხმეს დალაქს — გამოაჩინა ნესტორმა ეშვი, მაგრამ მიუგეს: — სატახტო ქალაქს, ისიც ლენინთან და ისიც — კრემლში, აგრე ვერ წახვალ, არ თქმულა არსად! უხერხულია ტყისკაცით ლენინთან წასვლა! მაგრამ დალაქიც ქართველი გახლდათ, მაშასადამე, გახლდათ მგოსანი! ბრძანა დალაქმა ქურთუკის გახლდა და თვისი მსჯავრი გასაოცარი.

თქვა: ენდეთ ჩემსას აზრსა და ცოდნას, ღირს ვიყო თქვენი რისხვის და წყრომის, მომჭერი თხელი — შევაკლებ ოდნავ — ვინ გაიგონა გაკრეჭა ლომის! ესია მოვანა უალრესად ციმბირის პაპას, ჩახედა სარკეში თავის ლომურ წვერსა და ფაფარს, ახედა სახეში ოცი წლის დალაქს — მოუთათუნა თათი ძმასავით, არ გადათქვაო, — უთხრა ქართულად, — თვარა გამკრეჭენ ეს ოხრები — თხასავით...“ ჩვენი შემდგომი საქმიანი შეხვედრა „ნიანგის“ რედაქციაში შედგა. იგი ჩვენს ურუნალთან აქტიურად თანამშრომლობდა, ნოდარ დუმბაძესთან მეგობრობდა; უყვარდა ჯანსაღი იუმორი, რასაც ადასტურებს მისივე ლექსი „მიყვარს ჩაწერა კაი ხუმრობის...“ „ორნი წვერიან — დილით სამნი ადგებიანო... შეხე, რას ჰგვანან — ბუზებივით მრავლდებიანო! ბალჩა-ბოსტანი სულ ღია აქვთ მაგათ ქალბესო! მე, კი, მე ბეჩავს, რა სიკვილილი გამამრავლებსო — უარი ნუხელ საკუთარმა მითხრაო ცოლმა...“ ეს (გვერდში ვუჯექი) რუსულმა იხუმრა მძლოლმა...“ მუდამ მოღიძარი, მუდამ საქმიანი, მუდამ მეტროლი მურმან ლებანიძე ხშირი სტუმარი იყო „ცენზორის — მთავლიტის“. იბრძოდა პირდაპირ, იბრძოდა შეპარვით, რათა გაეტანა მათ მიერ შეჩერებული სტრიქონი. მიუხედავად ავადმყოფობისა, ჯანდღობით სავსე კაცს რომ შემურდებოდა, ისეთი იყო მი-

სი ყოველდღიური საქმიანობა: „მოკლას ხარი თივამო!“ — რომ იტყვიან. ღამით სტრიქონებს კინძავდა, დღისით კი მათი დღის სინათლეზე გატანისთვის იბრძოდა. საქართველო იყო მისი ცხოვრება, მისი წარსული და აწმყო. „მშვენიერია ორ-ზღვას-შუა კავკასის ხედი და კითხვა: „ვინ ვის?!“ ბებერ გულში ლახვრად მარჩნია... არავითარი სხვა სამშობლო ამაზე მეტი

არავითარი სხვა გზა, სხვა ხსნა არ გამაჩნია!“ მძიმე სათქმელია, მწარე სათქმელია, მაგრამ ჭეშმარიტებაა. იგი ორ ფრონტზე იბრძოდა — კალმით და ნამლით. ჯანმრთელობას შეძლებს დაგვარად უფროსილდე-ბოდა, კალამი ხელიდან რომ არ გავარდნოდა. ამასთან, ძალზე აზარტული გახლდათ, თამაშისას მისი მოტყუება თითქმის შეუძლებელი იყო, მაგრამ დაუნდობელი კამათელი თავისას აკეთებდა. დუმილი დანაშაულად მიაჩნდა, მუდამ საკუთარი რწმენის ბარიკადებზე იდგა; უმტყუნა წამალმა, უმტყუნა კამათელმა... სამაგიეროდ, კალამს ათქმევინა დაუწყნარი სიტყვა.

ანაკლობები

- მისი სმიტ, ბედნიერი ოჯახი გაქვთ?
- ო, დიას, ოთხი ვაჟი და არაჩვეულებრივი მეუღლე მყავს!
- მერედა სად არიან?
- უმცროსი ვაჟი, ჯონი, ერაყში გახლავთ; მეორე, მაიკი, ავღანეთშია; მესამე, ბილი, ახლა კოსოვოში გახლავთ; უფროსი ვაჟი პიტერი კი დღე-ღამე ირანში აპირებს გამგზავრებას.
- მშვენიერია, მეუღლე სადღაა?
- მეუღლე მსოფლიოში მოგზაურობს და ლექციების კურსს კითხულობს თემაზე „როგორ შევარჩოთ რუსები, რომ თავი დაანებონ სხვა ქვეყნების ტერიტორიებზე შეჭრას“.

საქართველოში დიქტატურა გამოცხადდა. პარლამენტის სხდომაზე შედის პრეზიდენტი და აცხადებს: — ხელისუფლების მომხრეები დარჩით, დანარჩენებმა ახლავე დატოვეთ დარბაზი! რამდენიმე ოპოზიციონერი გავიდა. გიორგი თარგამაძე გავა დარბაზიდან, მაგრამ მალე კარში თავს შემოყოფს. — რა გინდა? — მკაცრად შეხედავს პრეზიდენტი. — თქვენთან მინდა, ოღონდ ოპოზიციონერი მეჩქვას.

საქართველო

საზოგადოებრივ-ჰოლდინგური ბაზოზაჰა

საქართველო

http://www.geworld.net

ინფორმირებადი თანამგზავრი (და)ინფორმირებადი საყაროუი

მედიაანიუსი

ს ა ო ნ უ ო რ მ ა ვ ი თ ს ა ა ზ ვ ე ნ ტ ი

http://www.medianews.ge

საქართველო

ესტუბრათი ჩვენს სიბს

http://www.geworld.net

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
ზონდო მკინარაშვილი, გიორგი მამაცაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანდუარაშვილი
რეალიზაციის მენეჯერი ღაბით ბუაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაძე, რეკლამის მენეჯერი მაია გონაშვილი (858 10 25 48)
გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. № 166/5
ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net